YAŞAR NURİ ÖZTÜRK

BÜTÜN ESERLERİ: 48

MÂUN SURESİ BÖYLE BUYURDU

(Din Maskeli Zulme Tanrı'nın Vuruşu)

İLAVELİ 5.BASKI

Yeni Boyut

UYARI:

Tanrı'yla, dinin gerçeğiyle, hukukla, vicdanla yüzleşmek istemeyenler bu kitabı okumasınlar! Çünkü bu kitap, gerçeklerle yüzleşmekten kaçanlarla 'Ilımlı İslam' adlı sömürge dini-ni gerçek İslam zannedenlerin tüm dayanaklarını, şiddetli bir Kur'an vuruşuyla paramparça etmektedir.

Ebu Zer el-Gıfarî'nin
ölümsüz hatırasına...*

* Hz. Peygamber'in en yakın arkadaşlarından biri. İslam imanını kabul eden 4. kişi. Sosyal adalet ve toplumculuğun öncüsü.

"Rabbinin vuruşu gerçekten çok şiddetlidir."

Bürûc Suresi, 12

"Lanet olsun o namaz kılanlara/dua edenlere ki, namazlarından/dualarından gaflet içindedirler. Riyaya sapandır onlar/gösteriş yaparlar. Ve onlar, kamu hakkının yerine ulaşmasına engel olurlar."

Mâûn Suresi, 4-6

"Namazı kendisini kötülüklerden, çirkinliklerden alıkoymayan bir kişinin namazı Allah'tan uzaklaştırma dışında hiçbir işe yaramaz. Böylesi namazlar, ıslak bir bez gibi dürülüp kılan kişinin suratına çalınır.

Hz. Muhammed

"Riyanın en hafifi şirktir."

Hz. Muhammed

"Molla nerede yoksa cennet orasıdır."

Dârâ Şikûh

"Mâûn ve Tekâsür sureleri, Allahsız ve abdestli kapitalizmin maskelerini düşürüp onları yerle bir ediyor."

İhsan Eliaçık

PROF. DR. YAŞAR NURİ ÖZTÜRK
(İlahiyatçı, hukukçu, siyasetçi)

Time Dergisi'nin gerçekleştirdiği '20. Yüzyılın En Önemli Kişileri' (The Most Important People of 20th. Century) anketinin **'En Önemli Bilim Adamları ve Islahatçılar'** (The Most Important Scientists and Healers) listesinde, dünya kamuoyunca belirlenmiş yüz ismin ilk onu arasında yer alan Yaşar Nuri Öztürk, 1951 yılında Trabzon'da doğdu. İlk Arapça, Farsça eğitimini, aynı zamanda en büyük hocası olan babasından aldı. Lisans eğitimini hukuk ve ilahiyatta, master ve doktora eğitimini İslam felsefesi dalında tamamladı. Bir süre avukatlık yaptıktan sonra üniversiteye intisap etti.

Türk üniversitelerinde öğretim üyesi ve dekan olarak 26 yıl görev yaptı. ABD-New York'ta (**The Theological Seminary of Barrytown**) bir yıl misafir profesör olarak **'İslam Düşüncesi'** dersleri okuttu.

Türkiye, ABD, Rusya, Avrupa, Afrika, Ortadoğu ve Balkanlar'da İslam düşüncesi, insan ve insan hakları konularında birçok konferans verdi.

'Kur'an'ın Yorum Katılmamış İlk Türkçe Çevirisi'ni yapan bilim adamı olarak da anılır. 1993-2011 yılları arasında üç yüzü aşkın baskı yapan bu çeviri, **'Türkiye Cumhuriyeti Tarihinin En Çok Baskı Yapan Kitabı'** sayılmaktadır.

'İslam-Batı İlişkileri ve Bunun KEİ Ülkelerindeki Yansımaları' (**Chelovecheskiy Faktor: Obschestvo i Vlast**, 2004-4), **'İslam ve Avrupa'** (**Die Zeit**, 20 Şubat 2003), **'İslam ve Demokrasi'** [***Desperately Seeking Europe,*** London, (Archetype Publications), 2003, page, 198-210; ***Europa Leidenschaftlich Gesucht,*** München-Zürich, (Piper Verlag), 2003, seite: 210-224] gibi uzun makaleleri ile, **İslam, Batı, Laiklik** konularındaki uzun röportajları [örnek olarak bakınız, **al-Ahram** (Weekly), 1-7 February, 2001] Batı'da ve İslam dünyasında derin yankılar yapmıştır.

Türkçe, Almanca, İngilizce ve Farsça basılan eserlerinin sayısı elliyi aşkındır.

Öztürk'ün düşünce dünyası, değişik üniversitelerde yapılan Türkçe, Almanca, İngilizce, Fransızca tezlerle incelendi.

MÂÛN SURESİ BÖYLE BUYURDU

(Din Maskeli Zulme Tanrı'nın Vuruşu)

Prof. Dr. YAŞAR NURİ ÖZTÜRK
İstanbul Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
kurucu dekanı

5. BASKI

Yeni Boyut

İSTANBUL-2011

Yeni Boyut: 48
Birinci Basım: Nisan 2011

İrtibat:
Telf. 0216 469 40 76-77
Faks: 0216 469 40 78

ISBN
978-975-6779-57-6

Editör:
Dr. Mustafa Tahir ÖZTÜRK

Kapak:
Bülent ENGEZ

Mizanpaj:
Ayşe ERGÜL

Baskı:
Seçil Ofset
0.212 629 06 15

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 13

GİRİŞ:
KİTABIN ADI ÜSTÜNE

Birinci Bölüm
MÂÛN SURESİNİN KİMLİĞİ VE ÖZELLİĞİ

Mâûn Suresi ile İlgili Genel Bilgiler 25
Mâûn Suresinin Meali 28
'Mesânîden Yedili' Sure 29
Dinde İki Direk ve İki Set 31
Mâûn Suresi İle İlgili Anlam Kaydırmaları 36
Surenin Son Dört Ayetinde Saptırmalar 40
Mâûn Kavramını Hafife Alanlar 47

İkinci Bölüm
MÂÛN SURESİNDEKİ AĞIR UYARI VE İTHAM

Mâûn Suresinin İnsanlığı Sarsan Uyarısı 53
Surenin Tanıttığı İki Grup Suç 55
Mâûn Suresindeki Ağır İtham ve Tehdit 58
Makbul Görünümlü Melunlar Var mı? 62
En Şerir Tip, Müraî Tanıtılıyor 66
Allah ile Alay Edenler Tanıtılıyor 78
'Nitelikli İmansızlık' Deşifre Ediliyor 80
Nitelikli Dinsizlik Tanıtılıyor 83
'İmandan Sonra Küfür' Tanıtılıyor 87

Üçüncü Bölüm
MÂÛN SURESİNİN SORULARI VE CEVAPLARI

Allah'ın Savaş Açtıkları: Mal Tutkunları 93
Namaz, Kapitalizmi Meşrulaştırır mı? 101
Lanetli Namazların Modern Türü: Ilımlı İslam Namazı 102
Besmele Çekmek Haram Yemeyi Helal Kılar mı? 104
Mal Tutkusunun Götürdüğü Yer: Şirk 106
Hz. Peygamber'in Bedduası 109
Paranın Kulları: Büyük ve Küçük Hırsızlar 111
Hükmî Domuz Eti ve Hükmî Domuzlar 113

Dördüncü Bölüm
MÂÛN SURESİNİN TEFSİRİ

Dini Reddedenler Sadece İnkârcılar mı? 121
Yetimi İtip Kakanın Dini Olur mu? 127
Yoksulu Doyurmayı Özendirmeyen Mümin Olur mu? 134
Lanet Sebebi Olarak Gaflet 136
Lanet Sebebi Olarak Riyakârlık 160
Mâûn İhlali veya Gulûl Suçu 175
Hiçbir Yaygara Gulûl Suçunu Örtemez 177
Hz. Peygamber'in Gulûl Suçuna İlişkin Tavırları 181

Beşinci Bölüm
MÂÛN SURESİ AÇISINDAN İSLAM'IN İLK DÖNEMİ

Din Kisveli Dünyalık Kavgası 187
Müellefetü'l-Kulûb Gerçeği 193
Bir Halifenin Akıbeti 200
Ebu Zer ve Ammâr'ın Dramı 221
Müslüman Mezarlığına Gömdürülmeyen Halife 229
Kur'an'ın Paylaşımcı Toplum ve Paylaştırıcı Devlet Talebi ... 231
Mâûn İhlaline İlk Karşı Çıkış: Ebu Zer 237
Mâûn İhlallerine Karşı Kitlesel İsyanlar 250

Altıncı Bölüm
BUGÜNKÜ TÜRKİYE'DE MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

Mâûn Suresi Türkiye'yi Tokatlıyor 275
Devletin Mâûn Suresi İhlalleri 281
Temel Sorun Dürüst Olmamak 283
Mâûn Suresi Neden Korkutuyor? 285
Türkiye'de Kitlesel Gulûl Suçları 288
Cami Enflasyonunun Yarattığı Mâûn İhlalleri 290
'Böyle Müslümanlık Olmaz!' 292
Mâûn Namazı Camileri 294
'Zarar Mescitleri'nin Yarattığı Mâûn İhlalleri 300
Tevbe Suresi 17-19 Mucizesi 305
Türkiye'de Haram Lokma Tahribatı 309
Türkiye'de Siyaset ve Dinciliğin Haram Lokma Tutkusu 312
Bir Mâûn İhlali Olarak Deniz Feneri Soygunu 313
Deniz Feneri veya Mâûn İhlalinin Kurumlaşması 315
Kur'an'a Kimler Dokunamaz? 319

Yedinci Bölüm
BUGÜNKÜ DÜNYADA MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

Dünyada Mâûn Suresi İhlalleri 325
İsrafın Yarattığı İhlal 331
Konfor Tutkusunun Yarattığı İhlal 336
Çağımızın En Büyük Mâûn İhlalcisi: ABD 338
En Zalim Mâûn İhlali: Silah Harcamaları 340
Bir Mâûn İhlali Olarak Küreselleşme 341
Küresel Kapitalizmin Mâûn İhlalleri 343
Arap-İslam Dünyasında Mâûn Suresi İhlalleri 348

SONSÖZ: MÂÛN MESAJININ BATIDA YANSIMASI 353
KAYNAKÇA 361
KARMA DİZİN 369

ÖNSÖZ

'Mâûn Suresi Türkiye'yi Tokatlıyor' başlıklı köşe yazım, 1992 yılında yayınlandı. Büyük ses getirmişti. Elinizdeki kitabın dosyası da o günlerde açıldı. Aradan 19 yıl gibi bir zaman geçti; dosya büyüye büyüye elinizdeki hacme ulaştı. Tanrı'ya şükürler olsun, bugün 'gerçeği görmek isteyenlerin' istifadesine sunulmuş bulunuyor.

Kitabın adından başlayarak, çok **'ağır tabirler'** (vuruş, lanetli ibadetler, lanetlenenlerin domuz ve maymuna benzetilmesi, kul hakkı yiyenlerin hükmî domuz olduğu vs.) kullanıldığı dikkat çekecek ve hatta bu tabirler şikâyet ve itham konusu yapılabilecektir. Cevabı hemen verelim: Evet, bu tabirler ağırdır ama hepsi Kur'an'dan alınmıştır.

Kur'an'ı 'ağır tabirler kullanmak'la itham kimin haddine? "Kur'an kullanmış olabilir, sen kullanma" demek kimin haddine?

"Kur'an'ın bizi ve bizim saygın gördüğümüz kişi ve zihniyetleri eleştiren tabirlerini gündem yapmayın" demek kimin haddine? Bu talebi öne çıkarırken **"Eski ulema böyle yapmıştı, siz neden yapmıyorsunuz?"** diyebilenlerin Kur'an'a saygılı olduklarını iddia etmek kimin haddine? 'Eski ulema' yaftasını İslam mirasının muhteşem ve muhterem âlimlerini zan altına sokacak şekilde genellemek kimin haddine? Eski ulema, saray sofralarında ahkâm kesen, saray pencerelerinden bakarak tarih yazan birkaç adamdan ibaret değildir.

Bizim atıf yaptığımız ulema kimin ulemasıdır? Siyasal hesaplarına uymayanları 'eski ulema' veya **'selefi salihîn'** içinde görmeyenlerin vicdan ve zihniyet sakatlıkları bizim sorunumuz değildir. Onların bu sakatlıkları için hakikati hasır altı edecek tıynetten, Allah'a şükür, uzağız.

Kur'an'da yer alan bazı nitelemeler bugüne kadar birilerinin veya geleneğin hatırı için devre dışı tutulmuş diye bizim de suskunluğu tercih etmemizi istemek kimin haddine?!

Esas meseleye dönelim:

Kur'an bu ağır ithamları, bu sarsıcı tabirleri neden kullanıyor?

Yapılan işin veya işlenen kötülüğün vehametine dikkat çekmek için.

Yaptıklarının vehametini değil de bu vehameti ifade için seçilen tabirlerin ağırlığını eleştiri konusu yapanlar tarihin önünde hiçbir tutarlılığı ispat edemezler; sadece kendilerinin saçmaladığını ifşa ederler.

Söylediklerimizi örneklendirelim:

Kitabın birçok yerinde, **'maskeli dinsizlik'** tabiri var. Evet, var. Çünkü tefsirini yaptığımız surenin ilk ayeti dinin nitelikli-özel bir inkârından bahsetmektedir. Bunu saklayalım mı? Kitabın birçok yerinde, **'lanet vesilesi namazlar/ibadetler'** tabiri var. Evet, var. Çünkü tefsirini yapmaya çalıştığımız surenin 4 ve 5. ayetlerinde bazı namazların/ibadetlerin sahipleri lanetlenmektedir. Bunu görmeyelim mi? Görmez isek bu surenin vermek istediği mesajı saklamış veya etkisini azaltmış olmaz mıyız?

Bir başka örnek: **Râşit Halifeler** diye bilinen ilk dört halife içinde yer alan üçüncü halife **Osman bin Affân**'a getirilmiş,

daha doğrusu, getirenlerden nakledilmiş eleştiriler var. Evet var. Bir kere o eleştiriler bizim getirdiğimiz eleştiriler değildir. Biz, halife Osman'ı hangi bilgimize dayanarak eleştireceğiz? Böyle bir şeye ne cüret ederiz ne de teşebbüs. Eleştirilerin tek kelimesi bile bizim değildir. Sıradan insanların da değildir. Başta Ebu Zer gibi büyük bir sahabî olmak üzere, sahabe neslinindir. İkincisi, o eleştiriler halife Osman'a karşı çıkmayı mezhep yapmış bazı ekollerin, mesela Şiîliğin öncüleri tarafından yapılmış eleştiriler de değildir. Öyle olsa biz onları tekrar etmeyiz. "Mezhep taassubudur" der, geçeriz.

Bir şey daha söyleyelim: **Biz bu türden eleştiri konusu olan meselelerde belirleyici olarak Şiî kaynak kullanmadık.** O eleştirel tabirleri kullananlar, Sünnî anlayışın da saygıyla tebcil ettiği insanlardır. Hatta en ağır eleştirileri getirenler sahabenin en önde gelenleridir. Ebu Zer'in kullandığı bir tabiri biz neden kullanmayalım? Muhammedî sünnetin bir tür 'Kâbesi' sayılan Medine sahabe halkının halife Osman'la ilgili bir eylemini neden göz ardı edelim? Böyle bir tasarruf yetkisini bize kim vermektedir? Veya böyle bir kullanım hakkını bizden kim, hangi gerekçeyle almaya kalkmaktadır? Gelenekte böyledir diyerek hakikati görmezlikten gelirsek, Kur'an bizi 'aklını çalıştırmayan müşrikler' arasına koyar. Biz böyle bir şeyi göze alamayız.

Kaldı ki, bu eleştirel tabirler, halife Osman'ın (veya benzeri şahısların) ne İslamlarıyla ilgilidir ne de imanlarıyla. Sadece kamudaki görev ve icraatıyla ilgilidir. Kamudaki icraatla ilgili eleştiriler, eğer gerçek bir Kur'an terbiyesinden söz edeceksek, Hz. Peygamber'e bile yapılmıştır. Elbette ki gerekli edebe riayet edilerek. Çünkü bizzat Hz. Peygamber bu eleştiri hakkını ashabına vermiştir. Ve çünkü Kur'an bunun yolunu açmıştır. Neden açmıştır? "Peygamber, haşa, yanlış yapar, onu da eleştirin" demek için değil; hiç kimsenin kamusal icraatının eleştiri dışı tutulamayacağına vurgu yapmak için? Hz. Peygamber, **"Ben de sizin gibi bir beşerim, vahyin bildirmediği konularda ben**

de hata yapabilirim, unutkanlığa düşebilirim" diyebilmiştir. Ölümüne yakın günlerde aynı söze şunu eklemiştir:

"Eğer birinin hakkına zarar vermişsem onu benden istesin, birini darp edip incitmişsem işte sırtım, gelsin o da bana vursun!"

Bu dinin, o peygamberin yüceliğinin dayanakları, mucize belgeleri arasında bunlar da vardır.

Kamu görevi yapanları, kim olurlarsa olsunlar, eleştiririz, eleştirmeliyiz. Aksi halde hakkı, hakikati ayakta tutmamız mümkün olamaz. Müslüman dünya, dinindeki bu büyük ruhu, bu muhteşem şuuru işletmediği içindir ki, aradan bin küsur yıl geçmesine rağmen, bugün bir uçtan bir uca ıstıraplar, çalkantılar, ihtilaller ve kanlar içinde debelenmektedir. Düşünülsün ki, Hz. Ömer gibi bir halife, hutbe okumakta olduğu bir sırada cami içinden birileri tarafından şu itham ile eleştirilmiştir:

"Sen bize nasihat etmeden önce, sırtındaki elbisenin kumaşını nereden aldığının hesabını ver!"

Bizim eleştirilerimizin tamamı, bu sahabe neslinin birine veya ötekine dayanmaktadır. Hem de o neslin en saygınlarına, en dokunulmazlarına. Halife Osman'ı eleştirenler, ona isyan edenler işte o neslin önde gelen temsilcileriydi. Biz o temsilcilerin söylediklerini naklediyoruz. Tek kelime eklemeden. Ama aynı zamanda tek kelime saklamadan... İşte, bizim farkımız budur. Meseleye mezhep kulvarından bakacaksak, bilinsin ki, biz de Sünnîyiz. Ama uydurma, **'tatlı su Sünnîsi'** değil, **İmamı Âzam Sünnîliği** anlamında Sünnîyiz. Ve bununla iftihar etmekteyiz.

Acaba bize şunu söylemek isteyenler mi var? **"Bütün bunlar böyledir ama siz yine de alışılmışa ters düşen noktaları dillendirmeyin, söylemeyin, üstünü örtüverin gitsin!"**

Eğer bunu söylemek isteyenler varsa, Allah'a yemin olsun ki, bunu söyleyenleri İslam'a ve müslümanlara kötülük etmek, hakkı gizlemekle itham ederiz. Israr ederlerse imansızlıkla itham ederiz. Bunlar söylenecektir ama sadece kamu hizmetiyle ilgili konularda söylenecektir. Söylenecektir ama kimsenin imanına ilişkin söz sarfedilmeyecektir; Allah'ın karar alanına girmeye teşebbüs edilmeyecektir. Ve mezhep taassubunun sınır tanımaz lakırdılarından uzak kalınacaktır.

İman meselesi sadece ve sadece Allah'ın karar vereceği bir meseledir. Biz ona asla karışmayız. Peygamber terbiyesinden geçmiş insanların imanı konusunda söz etmek ise büyük bir edepsizliktir. Bu noktada biz, o neslin daha büyüklerinin daha küçükleri hakkındaki sözlerini nakledebiliriz ama kendimiz herhangi bir ithamda bulunmayız. Mesela biz, **onca cinayet ve kana imza attığını bildiğimiz halde Muaviye'nin bile imanıyla ilgili en küçük bir değerlendirme yapmadık.** Ama örneğin, **Ebu Zer, Ali, Ebudderda, Ebu Ubeyde bin el-Cerrah, İbn Mesûd, Muhammed bin Ebî Bekr** ve benzeri seçkin sahabîler böyle değerlendirmeler yapmışsa (ki en ağırlarını yapmışlardır) onu nakletmekten asla geri kalmayız.

Tespitlerimiz, tabirlerimiz, teşhislerimiz alışılmışa ters olabilir, ağır olabilir. Ama biz bunları önce Kur'an'dan sonra da Peygamber veya onun berat verdiği sahabeden aldık. Kimsenin bize gücenmeye, hakarete hakkı yoktur. Birilerinin veya geleneğin hatırı için Kur'an hakikatlerini göz ardı edemeyiz.

Bu satırların yazarı olarak bendeniz, **'Kur'an'ın hâkimiyet-i mutlakası'**na iman eden bir insanım. Bu tutumumdan ötürü beni itham edenleri Kur'an'a ve Allah'a havale ederim.

Kur'an'a imanı olanlar bunun ne demek olduğunu çok iyi bilirler! Kur'an'ı açıkça dışlayan inkârcılarla, dolaylı yoldan dışlayan dincilere gelince, onlar benim zaten umurumda değiller.

GİRİŞ:
KİTABIN ADI ÜSTÜNE

"Rabbinin vuruşu gerçekten çok şiddetlidir."
Bürûc Suresi, 12

İKİ TÜR VURUŞ ÜSTÜNE

Kur'an'ın en büyük vicdanlarından biri, yirminci yüzyılın tartışmasız en büyük İslam düşünürü ve bizim de öncümüz olan **Muhammed İkbal**'in temel eserlerinden birinin adı, ***Darb-i Kelîm***'dir.

Sözlük anlamıyla darb-ı kelîm, Hz. Musa'nın vuruşu demek. **Kelîm**, Hz. Musa'nın Kur'an'dan alınmış lakabı.

Ulülazm (büyük aksiyon sahibi) bir peygamber olan Hz. Musa'nın vuruşu, lafzî anlama göre, onun mucizesi olan asa ile taşa vuruştur. Musa'nın asası, ***'Kur'an'a Göre Şeytancılık'*** kitabımızda gösterdiğimiz gibi, 'isyan'dan kinaye olabilir. Kelimeyi böyle almamızda hiçbir Kur'anî engel yoktur.

O halde Musa'nın vuruşu, isyan sonucu taşa yapılan vuruştur.

Neden taşa ve neden taş?

Taş, Kur'an'da, katılaşmış kalbin, dumura uğramış vicdanın, tepkisiz kişiliğin, pörsümüş yüreğin sembolüdür. Bunu bizzat Kur'an bildirmektedir:

"Bunun ardından kalpleriniz yine kaskatı kesildi. Taş gibidir o. Belki daha da katıdır. Taşların bazıları var ki, ondan ırmaklar fışkırır. Bazıları var ki, çatır çatır yarılır da içinden su çıkar. Öylesi var ki, Allah korkusundan aşağılara düşer. Allah, yapıp durduklarınızdan gafil değildir." (Bakara, 74)

Musa, yine bir sembol olan asası ile işte taşlaşmış bu kalplere, zalimlere vuruyor. Onun en büyük mucizelerinden biri de bu vuruştur.

Esasında, bütün peygamberlerin hatta bütün büyük ruhların vuruşları böyle bir vuruştur. Böylesi vuruşlar olmadan tarih yaratmak mümkün değildir. Onun için **Rab de vurmaktadır. Hem de çok şiddetli vurmaktadır. Tarihin diyalektiği bu yaratıcı vuruşlar olmadan işlemez.**

Rabbin yani Hakk'ın vuruşu (**darb-ı Hak**) gerçekleşince ardından **halkın vuruşu (darb-ı halk)** gelir.

Halkın vuruşunun Kur'an dilindeki adı inkılaptır:

"Zulmedenler nasıl bir inkılapla başaşağı döneceklerini yakında bilecekler." (Şuara, 227)

Evet, insanlığın bütün dillerinde bunun adı devrimdir, yani inkılap. Yani Kur'an'ın kullandığı kelimenin ta kendisi...

Hak vuruşu ile gerekli noktaya ulaşamayan halklar halk vuruşu yapamazlar. Onlar **raiyye** (sürü) oldukları için nasihatle de hizaya gelemezler. Onları beklenen noktaya ancak ve ancak Hakk'ın yani hayatın ve tarihin vuruşları getirebilir. Halk vuruşuna ehliyet için tek vuruş yetmez; birkaç çile berzahından geçmek gerekir.

Halkın vuruşunu gerçekleştirecek kitle, bu bilinç noktasına ancak büyük ıstıraplar çekerek ulaşabilir. Bu ulaşma, genelde yüzyıllar sürer, bazen binlerce yıl beklemek gerekir. **Beniisrail**, halkın vuruşu ehliyetine ulaşmak için dört

bin yıla yakın bir zaman ıstırap çekti.

İslam dünyası henüz yeterli Hak vuruşu yememiştir. İslam dünyasının Hak vuruşu gibi gösterebileceği vuruşların büyük kısmı, kendi içindeki fesat ve fitnelerin yarattığı kavgalardır. Onlara ıstırap denemez, kendi eliyle başına dert açmak veya kendi kendine zulmetmek denir.

İslam dünyası, hayatın ve tarihin verdiği birçok krediyi boşa harcadı, onunla da yetinmedi, o kredilere nankörlük etti. Bunun faturasını Hak vuruşlarıyla ödeyecektir. Bugüne bakın, Hak vuruşlarıyla eğitilmemiş İslam dünyası, o vuruşlarla iğnenin deliğinden geçirilmiş **Yahudi** karşısında boyun eğmekten asla kurtulamıyor ve kurtulamaz. Ta Hakk'ın vuruşlarıyla eğitilip halk vuruşu yapabilecek noktaya gelinceye kadar.

Anlaşılan, hatta görülen o ki, İslam dünyası bundan sonra bir dizi Hak vuruşu yiyecektir. Çünkü kendisine verilen bütün kredileri boşa harcamıştır. Şimdi artık hesap, vermesi gerekiyor. Tanrı'nın ve tarihin istediği hesap işte o Hak vuruşlarıyla soruluyor.

İslam dünyasına darb-ı Kelîmler lazım. İslam dünyasına hanîfler lazım. **Hanîfler** yani geleneğin putlarını kıran öncüler. Yeni bir peygamber gelmeyeceğine göre, vuruşlar, aydınların vuruşları olacaktır. Ne var ki İslam dünyasındaki aydınlar vuruş yerine teslimiyeti yeğliyorlar.

KAHIR VE UYARI VURUŞLARI

Hakk'ın vuruşlarının iki kısım olduğunu görmekteyiz:

1. Kahır veya intikam vuruşu,
2. Uyarı vuruşu.

Birinci vuruş, Allah'ın Kur'an'da en az (sadece dört kez)

geçen sıfatı olan '**İntikam Alıcı**' (Zû intikam) sıfatıyla birlikte kullanılan helâk edici, yere batırıcı vuruştur ki o geldiğinde geriye dönüş yoktur. Bu vuruş, uyarıları kulak ardı edip cürüm ve zulmünü ısrarla sürdürenleredir. Bu vuruş Kur'an'da '**batş**' sözcüğüyle ifade edilmiştir. **Batş**, Âsım Efendi'nin güzel Türkçesiyle 'arslan pençesiyle vurarak yakalamaktır' ki, yere serici vuruşlar için kullanılır. Kahir-i Zülcelal olan Allah bu vuruşunu ifade ederken batş kelimesinin hem isim şeklini kullanmıştır hem fiil şeklini: '**Batşe Rabbike:** Rabbinin vuruşu' (Bürûc, 12), '**Yevme nabtışu'ul-batşete'l-kübra:** Biz o gün en büyük vuruşla vururuz...' (Dühan, 16), '**Ve lekad enzerehum batşetena:** Bizim o günkü vuruşumuz onları korkutmuştu.' (Kamer, 36)

Yüce Yaratıcı, vuruşunu bazen de dolaylı yollardan ifade etmektedir. Bu dolaylı vuruşlar, batş gibi anında helâk eden vuruşlar değildir; suçluya mühlet veren vuruşlardır. "Olabilir ki kendine gelip toparlanır" ümidi taşıyan vuruşlardır.

MÂÛN VURUŞU

Mâûn vuruşu bu ikinci tür vuruşlar cümlesindendir. Uyarı vuruşudur ama uyarı vuruşlarının en zorlusudur. Ne var ki, İslam dünyası, Emevî darbesiyle oluşmuş Kur'an dışı din anlayışının (dinciliğin) tasallutu altında bocaladığı için, Mâûn suresinin vuruşlarını fark edemiyor. Tam tersine, o vuruşları fark etmemek için Mâûn suresini, Emevîlerin Cahiliye şirkine adapte ettikleri dinin bellettiği tarzda okuyarak şuurunu kendi elleriyle felç ediyor.

Emevî, Mâûn ruhunu etkisiz kılmak için **Ebu Zer**'i çöle sürdürmüş, Ehlibeyt'i katletmişti. Emevî'nin bugünkü takipçileri de Mâûn suresini çeşitli tevillerle saf dışı etmeye çalışıyorlar; bunda başarılı olamayınca, Mâûn gerçeğini halka öğretenleri etkisiz kılmak için bütün engizisyon şeytanlıklarını devreye sokuyorlar.

Birinci Bölüm

MÂÛN SURESİNİN KİMLİĞİ VE ÖZELLİĞİ

MÂÛN SURESİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

"Vahyin verileri, bir sistem halinde indirilmez. Ancak bu, vahyin verilerinin tutarsız ve dağınık olduğu anlamına gelmiyor. O halde, sistematik ilahiyatçı, bütün sistemleri aşanı yani tanrısal hikmetin bizatihi görünümü olan vahyi sistematik bir şekil içinde verebilmelidir.

Paul Tillich

Bu mucizeler mucizesi sureyi kısaca tanıyalım.

Bu sure şu adlarla da anılmıştır: **Ereeyte Suresi, Din Suresi, Tekzîb Suresi, Yetim Suresi.**

Mekke döneminde indiği ittifakla kabul edilmektedir. O ittifak olmasa, resmî mushafta surenin başına 'Mekkî' (Mekke döneminde inmiştir) yazılamazdı. Bununla beraber, suredeki sarsıcı mesajdan rahatsızlık duyanların değişik anlam kaydırmalarına zemin hazırlamak için surenin bir kısmının Mekke'de, diğer bir kısmının Medine'de indiği yolunda tutarsız iddialar öne sürülmüştür. Bu iddiaların ayrıntılarını aşağıda göreceğiz.

Bu sure, Kur'an'ın en hayatî mesajlarından biri olan "**Allah ile Aldatılmayın**" buyruğunun açılımlarından birini vermektedir. Surede şu gerçek anlatılmak istenmektedir:

Allah'ın, insan için hükme dayanak yaptığı iman, kişilerin ne iddialarıyla ne nüfus kâğıtlarıyla hatta ne de ibadetle-

riyle belirlenir. **Cenabı Hakk'ın esas aldığı iman ve bunun kurumsal ifadesi olan din, başkalarının haklarına saygıyla belirlenir.**

Kur'an, bu devrim mesajın bir gereği ve uzantısı olarak, takvanın (dindarlık veya daha dindarlığın) insanlar arasında bir değer ölçüsü yapılması anlayışını yıkmış, takvanın sadece insanla Allah arasında bir değer ölçüsü olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Bu anlayış, insanlık tarihinin en büyük devrimlerinden birinin ta kendisidir ve Kur'an dışında bir başka kutsal metinde yoktur. (Takvanın bu Kur'ansal yapısı hakkında bizim, *'Kur'an Verileri Açısından Laiklik'* ile *'Kur'an'ın Yarattığı Mucize Devrimler'* adlı kitaplarımıza bakılabilir.)

Tefsirini yapmaya çalıştığımız Mâûn suresiyle kurumsallaştırılan mucize mesajın üç temel ayağı vardır:

1. Allah, aldatma aracı yapılmamalıdır,

2. Takva, insanla insan arasında değil, insanla Tanrı arasında değer ve üstünlük ölçüsü olmalıdır,

3. Başkalarının, özellikle kamunun haklarına tecavüz edenlerle ibadetlerine, özellikle namazlarına riya bulaştıranlar, dinin istediği ibadetleri yerine getirseler bile hakikatte dinsiz-imansız kabul edilmelidir.

Kur'an'ın, dünyayı zulüm ve sömürüden arındırmaya yönelik tebliğlerinin esası ve omurgası işte bu mesajda somutlaşmaktadır.

İslam dünyasındaki egemen güçler, özellikle Peygamber evladı katleden Arap-Emevî egemen gücü, bu üç mesajdan çok rahatsız olmuş ve bunların hayata geçmemesi için çok erken devirlerden itibaren gerekli gördüğü tedbirleri almıştır. İlk radikal tedbir, Mâûn beyyinesini sosyolojik bir gerçek olarak hayata geçirmek için fiilî mücadele baş-

latan büyük sahabî Ebu Zer'in korkunç baskılar ve ıstıraplar pahasına etkisiz kılınması oldu. Bunu izleyen radikal bir tedbir de, ayrıntılarını *'Allah ile Aldatmak'* kitabımızda verdiğimiz **'Tahakküm Teolojisi'**nin oluşturulmasıdır. Bu tahakküm teolojisini biz, *'Emevîden Ilımlı İslam'a Tahakküm Teolojisi'* adlı eserimizde ayrıca inceledik. Tıpkı Ebu Zer'in susturulmasını bağımsız bir eserde, **'Sosyal Adalet Fikrinin Öncüsü: Ebu Zer'** adlı kitabımızda incelediğimiz gibi.

Bu **tahakküm teolojisi** iledir ki, mesela, üzerinde konuştuğumuz Mâûn suresinin sarsıcı mesajının yarattığı tehditten kurtulmak için surenin ayetleri üzerinde akıl almaz anlam kaydırmaları yapılmıştır. Sonraki zamanların yorumcuları ve aydınları ise hiçbir kötü niyetleri olmamasına rağmen, bu kaydırılmış anlamları Kur'an'a yüklemeyi sessiz sadasız sürdürmüşlerdir. Bugünkü müslüman kuşaklar, işte bu kaydırmaların ağır hüsran faturasını ödemektedir. Anlam kaydırmalarıyla korumaya alınan **'Allah ile Aldatma'** mücrimleri ise saltanatlarını yürütmekte, müslüman nesilleri soymaya ve gütmeye devam etmekteler.

Bu ağır insanlık suçunun kahrıyla acı çeken ülkelerin başında Türkiye Cumhuriyeti gelmektedir. Türkiye, asırlık düşmanlarının son yıllarda çok zalim bir biçimde kullanmaya başladıkları **'Allah ile Aldatma'** ve **'Mâûn Suresini İşlevsiz Kılma'** oyunlarıyla içinden çürütülmekte ve çöküşe götürülmektedir. Türkiye düşmanlarının bu operasyonda yanlarına alıp kullandıkları temel kadro, **Mâûn suresinin baş mücrimleri olan 'dinci' kadrolardır. İkinci sırada deist ve ateist liberal soygun kadroları var.**

MÂÛN SURESİNİN MEALİ

1. GÖRDÜN MÜ O, DİNİ YALAN SAYANI?

2. İŞTE ODUR YETİMİ İTİP KAKAN;

3. YOKSULU DOYURMAYI ÖZENDİRMEZ O.

4. LANET OLSUN O NAMAZ KILANLARA/
DUA EDENLERE Kİ,

5. NAMAZLARINDAN/DUALARINDAN GAFLET
İÇİNDEDİR ONLAR!

6. RİYAYA SAPANDIR ONLAR/GÖSTERİŞ
YAPARLAR.

7. VE ONLAR, KAMU HAKKININ YERİNE
ULAŞMASINA/ZEKÂTA/YARDIMA/İYİLİĞE
ENGEL OLURLAR.

'MESÂNÎDEN YEDİLİ' SURE

Anlamı ve mesajı, dinciliği ağır biçimde sarstığı için üstü hep örtülen Mâûn suresinin istisnaî ve mucizevî bir başka niteliği daha vardır: Kur'an, Mâûn suresini, aynen Fâtiha suresi gibi, **'özellikli, istisnaî bir sure'** olarak bizzat kendisi kayda geçirmiştir. Bu istisnaî nitelik, tefsir mirasımız içinde Fâtiha için tespit ve tescil edilmiş, uzun uzun anlatılmış ama Mâûn suresi için tek kelimeyle dile getirilmemiştir.

Şimdi bu istisnaî niteliği, kavramın kaynağı olan ayetin mealinden başlayarak görelim. Kaynak ayet olan **Hicr suresi 87**'de şöyle denmektedir:

"Yemin olsun ki, biz sana ikişerlerden/ikililerden/iç içe kıvrımlar halindeki çift mânâlılardan yedi taneyi/yediliyi ve şu büyük Kur'an'ı verdik."

Bu ayette geçen ve Kur'an'ın sıfatlarından biri olan temel sözcük **'mesânî'** sözcüğüdür.

Mesânî, genelde vahyin (bk. Zümer, 23), özel olarak da Kur'an'ın sıfatlarından biridir.

Hz. Peygamber'e, Kur'an'ın yanı sıra verilen **'mesânîden yedili veya yedi'** nedir?

Yedi taneli veya yedilinin, **'Büyük Kur'an'** diye anılan Kur'an-ı Kerim'in içindeki yedi ayetli Fâtiha suresi olduğu ittifakla kabul edilmektedir. Gerçekten de Fâtiha,

Kur'an'ın bir özeti olmanın yanı sıra, insan-Tanrı ilişkisinin yani insanın ruhsal hayatının da bir özeti, manifestosu, istikamet pusulasıdır. Onun içindir ki, Fâtiha, **Kur'an dininin en büyük ibadetlerinden ikincisi (birincisi okumak) olan (namazın/ibadetin)** de ruhu kabul edilir.

Namazda Fâtiha'yı, Arapça bilenler özgün metinden okurlar, bilmeyenler bildikleri dildeki tercümesinden. Tercümesi okunmaz diyenler, başta İmamı Âzam (ölm. 150/767) olmak üzere, bütün fukahaya iftira etmiş olurlar. (Ayrıntılar ve kaynaklar için bizim *'Ana Dilde İbadet Meselesi'* adlı eserimize bakılmalıdır.)

Fâtiha 7 ayettir. Yani **Mesânî** sıfatını taşıyan Kur'an bünyesinde bir **'yedili'**dir. Özgün ifadesiyle **'seb'an mine'l-mesânî'**dir. Ama farkında olarak veya olmayarak gözden uzak tutulan bir yedili daha vardır: Mâûn suresi. Evet, Kur'an'da yedi ayet olan sure bir değil, iki tanedir ve ikincisi de Mâûn suresidir. O halde Mâûn suresi de tıpkı Fâtiha gibi, Kur'an tarafından özellikli kılınan bir suredir.

Demek ki, Kur'an, **'mesânî'**den iki tane yedilinin altını çizmektedir: Bunların birincisi, ruhanî hayatın, insan-Allah münasebetinin manifestosu ve diyalog formulü olan Fâtiha suresi, ikincisi de toplumsal hayatın, insanla insan münasebetlerinin manifestosunu ve diyalog şeklini veren Mâûn suresidir. Cenabı Hak, Fâtiha'yı özelleştirerek birey halinde insanla Tanrı arası ilişkilerin olması ve olmaması gerekenlerine dikkat çekerken, Mâûn'u özellikli ilan ederek de toplum halinde insanın hem kendisiyle hem de Tanrı ile ilişkilerinin olması ve olmaması gerekenlerine dikkat çekmektedir.

DİNDE İKİ DİREK VE İKİ SET: FÂTİHA VE MÂÛN

Aynen Fâtiha suresi gibi, Mâûn suresi de 'Seb'an Mine'l-Mesânî'dir. Bu iki yedili, insan hayatının güzele, iyiye, mutluluk ve esenliğe kavuşmasının biri derûnî/içsel/dikey, diğeri görünürdeki/toplumsal/yatay ölçülerini, yol ve yöntemini göstermektedir.

Kur'an insanının yüzü bir şeyler isterken Allah'a, bir şeyler verirken insana dönük olacaktır. Fâtiha bu insanın birinci halini, Mâûn ikinci halini tablolaştırıyor.

Bu iki tablo birlikte düşünüldüğünde Kur'an'ın ruhu olan melâmet ahlakı ortaya çıkar. Bir Kur'an mümini-melâmî, insandan asla bir şey istemez, insandan bir şey beklemez; insana vereceğini de asla elinde tutup hapsetmez. Yozlaşma öncesi tasavvufun ölümsüz isimlerinden ikisi arasında geçen şu anekdot, üzerinde olduğumuz gerçeğin muhteşem bir yansıması ve yaşanmasıdır. İslam'ın sonsuzluk erlerinin önde gidenlerinden biri olan Cüneyd el-Bağdadî (ölm. 297/909), dayısı ve manevî önderi Serî es-Sakatî'ye öğrenci olmak isteğini ifade ettiğinde Serî (ölm. 251/865) ona her şeyden önce şu öğüdü verdi:

"Sana cennete giden kestirme bir yol göstereyim: Allah'tan başka hiç kimseden bir şey isteme, insanların muhtaç oldukları hiçbir şeyi de tekelinde tutma."

Serî'nin bu öğüdü, Kur'an dininin bir tanımı gibidir ve özellikle Fâtiha ve Mâûn surelerinin muhteşem bir özetidir.

Bir şey isterken insana yönelmek, vermesi gerektiği yerde ise işi Allah'a havale edip "O isteseydi verirdi" demek Kur'an'ın iradesini tepetaklak etmektir. Ne yazık ki bugünkü İslam dünyası bunu yapmaktadır. İsterken insandan istemekte, vereceği zaman ise işi Allah'a havale etmektedir.

Klasik müfessirler, değişik ifadelerle, haklı olarak şunu hep tekrar etmişlerdir: **"Fâtiha suresi Kur'an'ın hem özetidir hem de temel gayelerinin bir listesidir. Onun için Hicr suresi 87. ayetin beyanıyla istisnaî kılınmıştır."**

Bu tespit, Mâûn suresi için de geçerli olmak lazımdır. Çünkü Hicr 87'deki kıstaslara uyan ikinci sure Mâûn suresidir ve üçüncü bir sure de yoktur. Neden Fâtiha zikredilirken Mâûn görmezlikten geliniyor? Sebebin şu gerçekte yattığını düşünüyoruz:

Genelde dinler tarihinin, özel olarak da İslam tarihinin seyri, Mâûn suresindeki sarsıcı gerçekleri görmeyi değil, görmemeyi tercih yönünde bir şuuraltı ve bir genetik oluşturmuştur. Mâûn suresinin Hicr 87 bağlamında ele alınmasının gözden kaçmasına bu şuuraltı ve bu genetik sebep olmaktadır kanaatindeyiz. Şaşmaz ve tartışılmaz gerçeği Cenabı Hak bilir.

Yedili surelerde, Kur'an dininin iki ana direği verilmiş, tevhidin şirke kaymasını önlemek üzere de iki engel konmuştur:

1. Fâtiha engeli:

Fâtiha'da, ibadetin sadece ve sadece Allah'a yapılması gerektiğini ifade eden temel direk dikilmiş, 'sadece' Allah'a yapılmayan bir ibadetin miktarı ne kadar çok olursa olsun, şirk dinine ait bir ibadet olacağı gösterilerek şirke gidişin önüne set çekilmiştir.

2. Mâûn engeli:

Mâûn'da, toplumcu bir paylaşım sistemi, Kur'an dininin temel direklerinden biri olarak gösterilmiş, bu paylaşımı engelleyenlerin, namazlı-niyazlı olmalarına rağmen tevhitten koptuklarına vurgu yapılarak şirkin önüne bir büyük set daha çekilmiştir.

Fâtiha'daki ibadet anlayışının Kur'anî mihverinden çıkarılması şirke götürdüğü gibi, Mâûn'daki paylaşım anlayışının mihverinden çıkarılması da şirke götürür.

Kur'an hem dikey okunmayı isteyen bir kitaptır hem de yatay okunmayı. Dikey okumanın çerçevesini veren Fâtiha nasıl seb'u'l-mesânî bir sure ise yatay okumanın çerçevesini veren Mâûn suresi de seb'u'l-mesânî bir suredir. Allah, işte bu hikmetinin bir uzantısı olarak Fâtiha'yı beşinci, Mâûn'u da 17. sure olarak indirdi. Elimizdeki Mushaflarda Mâûn suresinin 107. sırada olması bu gerçeği değiştirmez. Önemli olan kelamın sahibinin esas aldığı sıradır. Allah'ın esas aldığı sıraya dikkat etmeyenler, Mâûn'u 'namaz suresi' ilan edip sevap için okunmasını dinleştirdiler. Bu dinleştirme, Kur'an'ı bir tapınak kitabına dönüştürüp ölüler duası haline getirdi.

Ölüler kitabı, hayata yön veren kitap olamaz; sadece 'sevap' almak için telaffuz edilir.

Kur'an, kendisinin telaffuz edilmesini değil, tedebbür edilmesini istiyor. Tedebbür ettiğinizde onun buyruklarını hayata sokmadan sırf kelimelerini telaffuz ederek sevap filan alamazsınız. Asla unutmayalım ki, kelimelerin telaffuzundan sevap alma şansı da tedebbür edenlerindir.

Emevîler, Kur'an'ı tedebbür (derin derin düşünmek) konusu olmaktan çıkarıp telaffuz konusu yaptıkları için İslam'ı da namaz ve tespih dini olarak kayıtladılar.

Böyle olunca bol bol cami yapmak, tespih çekmek, Allah'ı sadece kelimelerle övmek yeterli olmaktadır. Oysaki Mâûn, 17. sure olarak inzal edilmiş ve yatay okumanın ana beyyinesi kılınmıştır. O beyyinenin gereği yapılmadan Kur'an hayata giremez, onun bütün talepleri ahirete havale edilir.

Emevîler bunu yaptılar. Kur'an'ın bu âlemde gerçekleştirmek istediklerini namaz ve cami yapımına indirgeyerek insan hayatından Kur'an'a sadece namazı layık gördüler. Böylece müslüman toplumlar, namazlarıyla Allah'ı memnun etmeye çalışırken hayatını mamona yani paraya kulluk üzerine oturtarak kendilerini Allah'ın iradesinin silinmesine seyirci kalır hale getirdiler. Başka bir deyimle, Mâûn suresinin saf dışı edilmesi, tevhidin bir icabı olan sınıfsız toplumun yerine şirkin bir uzantısı olan sınıflı toplumun geçmesine yol açtı.

Asırlar sonra fark edilebilen bu operasyonun öncüleri, aynı zamanda dikey ve yatay okunması gereken Kur'an'ı sadece dikey okunan bir 'din kitabı' yaparak Allah'ı, dualar dışında bir şeye karışmayacağı tepe noktada 'bloke' edip yeryüzüyle ilgili işleri, kendilerine göre devreye soktukları yedek ilahlarına bıraktılar.

Bu gerçekleri, ileride **'bahçe sahipleri'** hikâyesini anlatan ayetleri verirken ayrıntılayacağız.

MÂÛN'A ALTYAPI OLUŞTURAN TEKÂSÜR SURESİNİN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ

Tekâsür suresi, iniş sırasıyla 16. sure idi. Ve iniş sırasıyla 17. sure olan Mâûn'a alt yapı oluşturuyordu. Onun da resmî tertipte 102. sure olmasını bahane ederek **hayatî mesajını etkisizleştirdiler. Tekâsür'un Mâûn için oluşturduğu altyapı neydi? Sorunun cevabı tekâsür kavramının açıklanmasında yatıyor. Şirkin bir görünümü olan ve Kur'an di-**

ninin işlevselliğini engelleyen tekâsür nedir?

Bir Kur'an terimi olarak tekâsür, mal ve evlat çokluğunu esas almak, bu çoklukla övünme yarışına girmek anlamındadır. Kur'an bu yarışı putperestliğin belirgin nitelikleri arasında gösterir.

Kur'an'da tekâsürle ilgili beyyineler, biri ayet, biri de sure olmak üzere iki tanedir.

"Bilin ki, iğreti-sefil hayat, bir oyun ve eğlenceden, bir süsten, aranızda bir övünmeden, mallarda ve evlatlarda çoğalma yarışından başka bir şey değildir..." (Hadîd, 20)

"Aldatıp oyaladı o çokluk yarışı sizleri; öyle ki ziyaret edip saydınız kabirleri. Hayır, hayır! İş öyle değil, yakında bileceksiniz!" (Tekâsür, 1-4)

Kur'an, tekâsür kavramıyla hem nüfus ve mal çokluğuyla övünmenin kötülüğüne dikkat çekmektedir hem de mal biriktirme, para istiflemenin tahribine. Tekâsür suresinin hemen ardından 17. sure olarak vahyedilen Mâûn suresi, mal ve para doymazlığının dinin inkârı ve lanetlenmenin temel sebebi olduğunu hükme bağlayarak Tekâsür suresinin mesajını nihaî hedefine vardırmaktadır. Bu bakımdan, Tekâsür suresinin Seb'u'l-Mesânî olan Mâûn suresine bir altyapı oluşturduğunu söylemek gerekir. İniş sırasıyla 16. sure olan Tekâsür mal yığmanın, istifçiliğin, servet azmışlığının nasıl bir bela olduğuna dikkat çekmiş, 17. sure olan Mâûn, bu belanın insanı dinden çıkarıp lanetin çukuruna atacağını hükme bağlamıştır.

Şunu da görmek zorundayız: Tekâsür suresi, mal ve servet azmışlığının İslam dışı versiyonunu değerlendirmiş, Maûn suresi ise bizim **'namazlı kapitalizm'** veya **'maraba kapitalizmi'** diye andığımız servet azgınlığının yani 'Müslüman kisveli Karunluk'un maskesini yırtmıştır.

MÂÛN SURESİ İLE İLGİLİ ANLAM KAYDIRMALARI

Kur'an, kutsal metinlerde **tahrif ve tebdil** (kelimelerin yerlerini veya yapılarını değiştirmek) tutkusundan ısrarla şikâyet etmektedir. Tahrif ve tebdilin öncüleri olarak Yahudi din adamları gösterilmektedir. İkinci sırada, Hristiyan din adamları gelmektedir.

Kur'an, son tanrısal kitap olarak Allah'ın korumasında olduğu için ona bir şeyler eklemek veya ondan bir şeyler çıkarmak mümkün olmamıştır, olmaz. Bu demektir ki, Kur'an'da, önceki kutsal metinlerde görülen tahrif ve tebdil hiçbir zaman söz konusu edilemez.

Ne var ki, müslüman dinciliği başka bir şekilde de olsa, selefleri haham ve ruhbanların yolunu izlemekten geri kalmamıştır. Unutmayalım ki, Cenabı Peygamber, ümmetinin bu Ehlikitap yolunu izleyeceğini, mucize bir ihbar halinde daha o gün haber vermiştir.

Muhammed ümmeti (veya Kur'an dönemi) itibariyle, tahrif ve tebdil sonucunu doğuran iki yola başvurulmuştur:

1. Hadis uydurma yolu,
2. Anlam kaydırma yolu.

Hadis uydurma yolu, 'Peygamberimizin ayetlere getirdiği yorumlar' yaftasıyla devreye sokulmuştur. Bu yol, baştan başa şirk kokan şu yere kadar götürülmüştür: **'Hadislerin Kur'an'ı neshetmesi'** yani, haşa, hükümden düşürmesi.

Biz, açık bir şirk olarak gördüğümüz bu tabirin kullanılmasından bile Allah'a sığınırız.

İkinci yol olan 'ayetlerin kelimeleri üzerinde oynayarak vücuda getirilen anlam kaydırma yolu', uydurma hadislere yakın bir tahribat yapmıştır. Tercüme edilen ayetlerde bazen zorunlu olarak kullanılan parantezlerin de zaman zaman anlam kaydırmanın aracı yapıldığını görmekteyiz.

Anlam kaydırmaların gerçekten ürkütücü örneklerine tanık olmaktayız. Mâûn suresi bu anlam kaydırmaların en tahripkârlarının sergilendiği bir suredir.

Surenin sarsıcı mesajını yok etmek için akıl almaz anlam kaydırmaları ve oyunlar sergilenmiş olduğunu söyledik. Önce, surenin iniş yeri konusundaki saptırmayla bir altyapı oluşturulmuştur.

Surenin namazdan/ibadetten söz eden 4. ayetine kadarının Mekke'de **Âs bin Vâil es-Sehmî**, 4. ayetten sonrasının ise Medine'de münafıkların reisi **Abdullah bin Übey bin Selûl** hakkında indiğini söyleyenler bile olmuştur. (bk. Ebu Abdullah Muhammed bin Hazm, ***Ma'rifetü'n-Nâsihi ve'l-Mensûh,*** Mâûn Suresi; Mahmud el-Âlûsî, ***Rûhu'l-Maânî***, 15/309)

Şunu diyenler de olmuştur:

"Ebu Süfyan, her hafta iki koyun keserdi. Bir seferinde bir yetim gelip bir parça et istemişti de Ebu Süfyan onu değnekle kovmuştu. Bu sure bunun üzerine inmiştir." (Nisabûrî, *Esbâbu'n-Nüzûl*, 376)

Dikkat edilirse, sürekli bir biçimde surenin muhatabı olarak gayrimüslimler, müşrikler, yani İslam dışı unsurlar gösteriliyor. Oysaki surenin mesajı müşriklerle birlikte ve hatta onlardan da önce, tevhit ehli sıfatı taşıyanlaradır: Yahudilere, Hristiyanlara ve müslümanlara... Özellikle

bunların ibadetli zümrelerine... Şöyle bir karşı iddia ileri sürülemez:

"Madem hitap, tevhidin ibadet ehlinedir, nasıl oluyor da bu sure müslümanları müşrik ilan ediyor?"

Bu karşı iddiayı ileri sürenler ya Kur'an'ı bilmiyorlar yahut da Kur'an'ı bilen insanların da olduğunu bilmiyorlar.

Kur'an, 'müslüman' ile 'mümin'i birbirinden ayırmıştır.

Mümin-müslim ayrımının anlamsız olduğu söylenebilir mi? Kur'an bize göstermektedir ki, **her mümin aynı zamanda müslümandır ama her müslüman aynı zamanda mümin değildir.** Kur'an'a göre, **müslüman kimlik bir sosyolojik kimliktir, rahatça alınabilir; ama mümin kimliği metafizik, ahlakî-imanî bir kimliktir, öyle nüfus kâğıdına yazdırmakla kazanılamaz.** Kur'an şu muhteşem ayrımı yapmaktadır:

"Bedevîler, 'İman ettik!' dediler. De ki, 'Siz, iman etmediniz! Ancak 'Müslüman' olduk deyin. İman sizin kalplerinize girmemiştir. Eğer Allah'a ve resulüne itaat ederseniz, Allah, yapıp ettiklerinizden hiçbir şey eksiltmez. Çünkü Allah Gafûr'dur, Rahîm'dir." (Hucurât, 14)

İman-İslam ayrımı yapan ayetin neyi amaçladığını anlatan bir açıklamanın birkaç satırını kaydetmek isteriz. İhvanussafa ekolünün büyük bilginlerinden **Kadı Nûman bin Hayyûn el-Mağribî** (ölm 363/973), ***'De'âimu'l-İslam'*** adlı eserinde konumuz olan ayeti açıklarken şu satırları da yazıyor:

"Allah, iman-İslam ayrımına Zâriyat suresi 35-36. ayetlerde de dikkat çekmiş, orada da müminle müslümanı ayırmıştır. Gerek bu ayetler, gerekse Hucurât suresinin 14. ayeti göstermektedir ki iman başka şeydir, İslam başka bir şey. Bazılarının sandığı gibi bu ikisi aynı şey değildir. İmanda İslam vardır ama İslam'da iman olmayabilir. İslam, işin dış patentidir;

iman ise kalpteki halis cevherdir. İman kalpte olana denir. İslam ise neseple intikal eder; mirasa hak kazandırır, kan ve can güvenliğini temin eder. Kişi mümin olmadığı halde müslüman olabilir ama müslüman olmadan mümin olamaz. Yani her mümin aynı zamanda müslümandır ama her müslüman mümin olmayabilir. Hz. Ali bu gerçeğe işaret ederken şöyle demiştir: 'İslam dil ile ikrardır, iman ise marifet ve niyetle birlikte bulunan ikrardır. Kişi kendisine ibadeti emreden Allah'ın emrine icabetle ibadet edebilir de bu ibadeti esasta Allah'a ibadet olmayabilir." (Kadı Nûman, *De'âimu'l-İslam*, 12-13)

Demek oluyor ki, nüfus kâğıtlarına yazılan her 'Müslüman' sözü (veya Musevî, İsevî sözü) Allah'ın istediği anlamda ve sonsuz kurtuluşu sağlayıcı mahiyette bir iman kimliği değildir. Bu nüfus kâğıdı kimliğini taşıyanların pekâla dinsiz-imansız, hatta müşrik olabilecekleri bu sure tarafından hükme bağlanmıştır. Surenin, dinci çevrelerce 'ürkütücü' bulunmasının temel sebebi de işte budur. İstedikleri kadar saklasalar da, tarihin bütün zamanlarındaki dincilerin bu suredeki mesajdan asla hoşlanmadıklarını hatta içten içten nefret ettiklerini söylemek bir abartı olmayacaktır.

Bu sure, sadece Muhammedî dönemdekileri değil, diğer dinlerdeki ikiyüzlüleri, dincileri de dolaylı yoldan deşifre etmektedir. Bu noktadan bakıldığında şunu söylemek bir vicdan borcu haline gelir:

Mâûn suresi, tarihin bütün engizisyon mümessillerini, bütün dincilik sahtekârlarını, bütün din aktörlerini deşifre eden mucize bir suredir.

Bu surede verilen mesaj, bağımsız ve çok hayatî bir mesajdır. Ama bizzat 'Müslüman' unvanı taşıyanları yerden yere çaldığı için ne edip eyleyip onun vurduğu darbeyi başka hedeflere yönelterek kendilerini ve 'yandaşlarını' bu ağır töhmetin altında ezilmekten kurtarmak istiyorlar.

SURENİN SON DÖRT AYETİNDE SAPTIRMALAR

Mâûn suresinin tokadını yememek için oynanan oyunlardan biri de surenin son dört ayetine musallat olan **'özellikli saptırma'**dır. Bu saptırmanın temsilcileri, surenin esas kıyamet koparan ayetlerinin yani son 4 ayetin Medine'de indiği yalanını yaymaktalar. Mesnetsiz, belgesiz bir iddia halinde...

Surenin 4. ayetten sonrasını Medine'de indirip işe bir de "Münafıkların reisi **Abdullah bin Übey** hakkında inmiştir" yalanı eklendiğinde maksadın hasıl olduğunu sanmışlardır. (bk. Süyûtî, ***Lübâbu'n-Nukuul fî Esbabi'n-Nüzûl***, Mâûn Suresi)

Bir kere, surenin Mekke'de indiği ortak kanaattir. Mekke'de ve Mekke döneminde ne münafıklar vardır ne de böyle bir kavram. Mekke döneminde, inananlar ve bunu samimiyetle ikrar edenlerle, inkâr edenler ve bunu samimiyetle itiraf edenler vardır. Münafıklar denen ve camide, cemaatte, namazda, niyazda boy gösterdiği halde riyakârlıkla insanları aldatanlar Medine döneminde ortaya çıkmıştır. Yani **münafık kavramı Medine döneminin ürünüdür.**

O halde surenin yarısını Medine'de indirip işi münafıklara pas etmek suretiyle sarsıcı bir tespit olan **'maske salât'** kavramından kurtulmak mümkün olamaz. Gerçek şu ki, Mâûn suresi, münafık kavramı dışında bir başka özgün kavram getirmektedir ki, biraz ileride göreceğiz.

Süleyman Ateş, meselenin bu tarafını çok iyi fark etmiş ve ifadeye koymuştur. Şöyle diyor:

"Bazı müfessirler, bu ayetlerin, münafıklar hakkında indiğini söylemişlerdir. Buna göre ayetlerin, Medine'de inmiş olması gerekir. Çünkü münafıklar Medine'de vardı. Surenin tamamı Mekke'de inmiştir, meşhur olan da budur. Şu da söylenmiştir: Son dört ayet Mekke'de müslüman olmuş, fakat imanı sahih olmayan bir adam hakkında inmiştir. Ancak Mekke'de iman edip de imanı sahih olmayan bu adamın kimliği hakkında bir şey söylenmemiştir. Çünkü bunun aslı yoktur. Mekke'de inanan, doğru dürüst inanmıştır. Orada gösteriş, müslümanlara karşı değil, müşriklere karşı olabilirdi. Müslüman olan kimse samimi inanmıyorsa niçin müslüman olsun? Müslüman olmakla, zayıf durumda bulunan müslümanlardan bir kâr sağlayacak değildir. Tersine, müslüman olduğu duyulunca müşriklerden çeşitli işkencelere ve zararlara maruz kalacaktır."

"Çoğunluğun kanısına göre surenin tamamı Mekke'de inmiştir. Zira dördüncü ayet, takib ifade eden 'Fâ' ile başlar. 'Fâ', kendinden sonraki cümleyi, öncesine bağlayan bir bağlaçtır. Bu cümle bağımsız inmiş olsa, 'Fâ' ile başlamaz, çünkü bağımsız cümleler bağlaçlarla başlamaz. Beşinci ve altıncı ayetler ismi mevsûl ile, yedinci ayet de yine bağlaç olan 'atıf vâvı' ile öncesine bağlanmaktadır. Yani **surenin bütün ayetleri birbirinin devamıdır. Bir bölümü diğerinden ayrı inmiş olamaz. Hepsi beraber Mekke'de inmiştir."** (Ateş, *Tefsir,* 11/115)

Sözün tamamını söyleyelim:

Mâûn suresi öyle bir kelam harikası sergilemiştir ki, kendisi hakkında söylenebilecek bütün yalanları hiçbir belgeye ihtiyaç hissettirmeden bizzat kendisi cevaplamakta ve etkisiz kılmaktadır. Yani kendisini bizzat kendisi korumaya almaktadır. Ve bunu bir edat ve bir bağlaçla yapmaktadır: **1. Sıla edatı olan 'Ellezî', 2. Bağlaç olan Fa-i Takibiyye.**

MUCİZE 'FÂ' HARFİ

Rivayet yalanlarını bir an için kabul etmiş olalım. Yani, ilk dört ayetin Mekke'de, esas sarsıcı vuruşu yapan son ayetlerin Medine'de indiğini 'olabilir' görmeye kalkalım. Surenin bizzat kendi aldığı tedbir böyle düşünmemize asla izin vermez. Sure, bazılarının, çaldıkları minareyi saklayabilecekleri herhangi bir kılıf bulmalarını imkânsız hale getirmiştir. Yani sure, sergilediği muhteşem kelam mucizesiyle yalanlara karşı kendisini bizzat kendisi korumaya almıştır. Yakından görelim:

4. ayetin başındaki o mucize gibi duran ve yalanı, sahiplerinin suratını çarpan **'Fâ'** edatı, bütün oyunları bozmaktadır. O 'Fâ' göstermektedir ki, surenin ilk üç ayetiyle sonraki ayetleri, ne anlam yönünden ne bağlantı bakımından ne de iniş yeri itibariyle ayrı düşünmek olanağı vardır. Onların tümü bir bütündür. Mâûn beyyinesi, öyle bir kelam düzeniyle vahyedilmiştir ki, bir tek ayetinin Medine'de indiğini kabul ettiğiniz anda tümünün Medine döneminde indiğini kabul etmiş olacaksınız. Böyle bir şey ise imkân dışıdır. Sure üzerinde onca anlam kaydırma oyununa tevessül edenler bile bu imkânsızı itiraf zorunda kalmışlardır.

Tedbirdeki şu ihtişama bakın:

4. ayetin başındaki 'Fâ' ister mahzûf (yazılmamış, gizli) şartın cevabı, ister **tâkibiyye** (önceki cümlelerle bu cümlenin birbirini izlediğini ve bağlantılı olduklarını gösteren), ister **tafsîliyye** (önceki cümlelerdeki bilgilerin ayrıntılandığını gösteren), ister **tertibiyye** (cümleler arasında bağlantı ve düzenin bulunduğunu gösteren), isterse **fezleke** (önceki ayetlerde verilen bilgilerin bu ayetle özetlendiğini gösteren) olsun her hal ve şartta bu ayetle öncekileri birbirinden ayırmamıza engel olur.

Anlaşılan o ki, bu 'Fâ', zorlu bir 'Fâ'dır; mucize bir 'Fâ'dır. Bu Fâ, dinciliğin yani maskeli dinsizliğin ve onun âlet etti-

ği zavallılıkların tüm oyunlarını yerle bir etmektedir.

Bu (Fâ) olmasaydı, birileri çıkıp şöyle diyebilecekti: **"İlk üç ayet ayrı bir bahse, bu ayetten sonrası ayrı bir bahse temas etmektedir. Dolayısıyla, bazı namaz/ibadet ehli kişilerin de din inkârcısı sayılabileceğini söyleyemeyiz."**

4. ayetin başındaki o mucize (Fâ), böyle bir iddianın öne sürülmesini engellemektedir.

O halde surenin ilk yarısı nerede inmişse ikinci yarısı da orada inmiş olacaktır. Aksi mümkün değildir. Ve ilk yarının Mekke'de indiğini, anlam kaydırmalarının Emevî ruhlu ustaları da kabul etmektedir. Bu demektir ki, Mâûn suresinin hiçbir ayeti Medine'de **'Münafıklar'** diye adlandırılan özel ekip hakkında inmemiştir. İşi o şekilde kotarmaya kalkanların kaçmak istedikleri gerçek bellidir: Onlar, bu sureyi Medine'deki bir ekiple ilgili kılarak, suredeki zaman üstü mesajı yok etmek ve sonraki zamanların Mâûn suresi ihlalcilerini gözden kaçırmak, korumak istiyorlar.

Gerçek şu ki, Mâûn suresindeki tehdit, herkesi, hepimizi, 24 saat titreten, hizaya getiren, dikkatli olmaya iten ağır, sarsıcı, ürpertici bir tehdittir. Ben, şu satırları yazarken, bu tehdidin çemberi içine girenlerden olmayayım diye, Cenabı Hakk'a niyazda bulunuyorum.

Surenin mesajı işte budur. Bir uyarı kılıcı ki, herkesin başı üstünde sallanmaya devam ediyor. Kıyamete kadar da devam edecek. Böylesine hizaya getirici bir ilahî kılıcı, bin küsur yıl önce Medine'de yaşamış bir gruba özgüleyip işin içinden çıkmaya Kur'an izin vermemiştir.

Bu surenin münafıklar hakkında indiği yolundaki rivayet tam bir bühtandır. **Müfessirlerin Babası** unvanını taşıyan **Fahreddin er-Râzî**'nin, bu bühtanı, Mâûn suresi ihlalcilerini koruyan **'dincilik münafıkları'**nın yüzlerine nasıl vurduğunu, biraz sonra, 6. ayeti tefsir ederken göreceğiz.

Burada oynanan oyun, başka bir yönden daha kendini yıkmaktadır: Diyelim ki, 4. ayetten sonrası **'münafıklar'** hakkında, Medine'de indi. Bunun böyle olması, bizim bugün gündeme getirdiğimiz mesaja hiçbir zarar vermez. Çünkü asırlardan beri işleyen tartışmasız kural şudur:

"Sebebin hususiyeti nassın umumiyetine mâni değildir."

Yani, **"Bir ayetin inişinin özel bir sebeple olması, o ayetteki anlamın genelliğine engel değildir."** Esasen, bütün ayetlerin bir iniş sebebi vardır. Kur'an vahyinin insanlık dünyasına inişte izlediği tarz budur. Özel iniş sebebi ne olursa olsun, kim olursa olsun, biz bütün zamanlarda ve mekânlarda ayetin kelimelerine ve o kelimelerdeki anlama bakarız; bakmak zorundayız.

Anılan ayetin, **Münafıkların Reisi Abdullah bin Übey bin Selûl** hakkında indiğini varsayalım. Bu münafık başının, salâtı bir aldatma maskesi gibi kullanması, bunu gösteren ayetin ondan sonra kimseye uygulanamayacağı anlamına gelmez. Bugün aynı davranışı gösteren herkese ayet aynen uygulanır. Bunun aksini söyleyerek, ayetlerin vuruşlarından kurtulmak kurnazlığı, Muaviye tarafından başlatılmış ve sonraki zamanlarda yaygınlaşmıştır.

Eserin ileriki sayfalarında göreceğimiz gibi, **Muaviye,** büyük sahabî **Ebu Zer**'in, eleştirilerinde esas aldığı ayetlerin vuruşundan kurtulmak için şöyle diyordu: "O ayetler bizim hakkımızda değil, Ehlikitap hakkında inmiştir; bizi bağlamaz." Muaviye'nin tutarlı olmadığı, karşısındaki şahsın Ebu Zer olmasından da belliydi. Çünkü Ebu Zer, İslam'a giren dördüncü kişidir ve ashabın en önde gelen fakîhlerinden biridir. Dahası: Hz. Peygamber, Ebu Zer'in kutsallığını, dürüstlüğünü bütün cihana özel olarak ilan etmiştir. Muaviye'nin sözü doğru olsa bunu herkesten önce Ebu Zer bilir. Yani söz varacağı yere varır.

İslam vahyinin bittiği sırada, aldığı bol ganimetle **'Müellefetü'l-Kulûb'** arasına sokulan Muaviye kim oluyor

da Ebu Zer karşısında Kur'an'ı yorumlamaya kalkıyor?

O halde bugünkü talan dinciliğinin avukatlarına şunu söyleyelim: Bu anlam kaydırmalarından hiç kimse medet ummasın. **Hitap müslüman nüfus kâğıdı taşıyanlaradır** ve amaç, çok şiddetli bir uyarı yönelterek, çok önemli bir musibetten sakındırmaktır.

Kur'an'ı dışlamak için tevil oyunu tezgâhlamak yerine nefsinizi şeytanın elinden kurtarmak için uğraşın!

Şu gerçeği de öğrenip ümitsizliğe yenik düşmekten kurtulalım: Buradaki itham, hiç kimseyi peşinen kâfir veya münkir yapmaz. Çünkü **ilzam-ı küfür** (küfrün söz konusu olduğu yolunda iddia) **kimseyi kâfir yapmaz; insanın kâfir olması için, iltizam-ı küfür** (itham edilenin, küfrün varlığına itiraz etmemesi) **gerekir.**

Mâûn suresi ilzam ediyor, uyarıyor; bunu iltizama çevirmek istemeyenler, uyarıyı dikkate alarak kendilerini hizaya sokmak, düzeltmek zorundadırlar. Buradaki mesaj şudur: **"Dikkat edin, ısrar ve inat ederseniz, işin varacağı yer örtülü bir inkârdır."** Bu tarz, Kur'an'ın uyarıda esas aldığı kendine özgü tarzdır.

Irak topraklarının yetiştirdiği en büyük bilginlerden biri olan müfessir **Mahmud el-Âlûsî** (ölm.1271/1854), bu gerçeği fark eden bilginlerden biridir. Sureyi yorumlarken şöyle diyor:

"Ayetlerde, dini yalanlamaya alem olan kötülükler sayılmıştır. Burada maksat, halkın birçoğunun müptela olduğu bu kötülüklerin bertaraf edilmesinde sert davranmaktır. Dini yalanlamanın belirtileri bunlarsa, imanlı bir müslüman, dini yalanlamanın, bütün musibetlerin anası olduğunu bilmeli ve bu kötülüklerden aşama aşama uzaklaşmalıdır." (Âlûsî, ***Rûhu'l-Meânî***, 15/ 311)

Bu gerçeği anlatmak yerine ayetlerin anlamlarını kaydırarak, hatta tamamen tebdil ve tağyir ederek işin içinden çıkmayı esas alanlar vardır. Ne yazık ki, tarih boyunca bunlar her zaman devrede olmuşlardır. Ama biz, Kur'an aydınlığı sayesinde, şu gerçeği çok iyi biliyoruz:

Kur'an, sahtekârlık ve dalavereye asla geçit vermez. Yeter ki siz, onu iman ve irfanla okuyun ve şerir maskeleri düşürmesi için ona samimiyetle iltica edin. Kur'an, bu yeryüzünde Allah'ın elidir. Allah'ın eline sığınanların yenik düşmesi söz konusu edilemez.

4. ayette, **'maske salât erbabı'** lanetlenmektedir. Ayetin başındaki **'veyl'** sözcüğü, lanet olsun, yazıklar olsun, Allah kahretsin, başı dertten kurtulmasın... gibi ağır itham ve beddualar ifade eden bir sözcüktür.

Müfessir **Fahreddin er-Râzî**'nin söylediği gibi, **"bu kelime çok ağır suçların işlenmesi durumunda kullanılır."** (Râzî, *Mefâtîhu'l-Gayb*, 32/114)

MÂÛN KAVRAMINI HAFİFE ALANLAR

Bu ayette bizim **'kamu hakkı'** diye tercüme ettiğimiz Mâûn sözcüğünün esas anlamının **zekât** olduğu ittifakla kabul edilmektedir.

Bu anlam ortak kabul olarak bütün tefsirlere geçmiştir ki, sadece bu bile mâûn sözcüğünün kamu hakkı olarak tercüme edilmesi ve sonuç olarak da mesajın bizim ifade ettiğimiz gibi algılanması için yeterlidir. Çünkü **zekât, tam resmî bir kamu hakkıdır, resmî kamu mal ve imkânıdır. Zekât,** hem toplanması bakımından kamu hakkıdır hem de sarf edilmesi bakımından. Bugünkü dünyada bunun adı vergidir ve tüm vergiler **'kamu hakkı'** veya **'kamu malı'**dır.

Zekât, bir şemsiye kavramdır. Bütün kamu hak, mal ve imkânları zekât kavramı içinde saklıdır. İlk müfessirlerden **Muhammed bin Cerîr et-Taberî** (ölm. 310/922) bu gerçeğe işaret ederken şu yolda konuşmuştur:

'Mâûnu engellemek' ifadesiyle gösterilmek istenen, surede kötülenen zümrenin, insanların hayrına yarayacak değerlerin yerine ulaşmasına engel olduklarıdır. Burada, herhangi bir şeyin altı özellikle çizilmemiştir. Halkın yararlanmasında kullanılacak her şey mâûn kavramı içindedir. (Taberî, *Câmiu'l-Beyan,* cilt: 30, Mâûn Suresi)

Suredeki mucize mesajın vurduğu darbeden kaçınmak için oynanan oyunlardan biri de, mâûn kelimesinin anlamını kaydırmak olmuştur. Mâûnu **'kamu hakkı'** olarak tespit etmek, dinci oyunları yerle bir eder. Baştan beri, böyle

bir akıbetten kaçmanın yolları aranmıştır.

Bu surede omurga kavram, kamu yararıdır veya kamuya yararlı veya zararlı olmaktır.

Arap dilinin büyük ustalarından biri olan **el-Ferra** (Ebu Ya'la Yahya bin Ziyad, ölm. 207/822), mâûnun ortak mallardan biri olan su anlamında da kullanıldığını söylemektedir. **el-Ferra** şunu da ekliyor:

"Mâûn, kul üzerindeki hakların genel adıdır. Kamu mallarının yararlarını ifade için de kullanılır." (Sıddîk Han, ***Fethu'l-Beyan fî Makaasıdi'l-Kur'an***, Mâûn bölümü)

Ebu Ubeyd (Kasım bin Sellâm, ölm. 224/838), **el-Müberred** (Ebul Abbas Muhammed bin Yezid, ölm. 286/900), **Zeccâc** (ölm. 311/923) gibi dil ustalarının tümü şu gerçeği ifade etmişlerdir:

"Mâûn, insanların yararına olan küçük-büyük, az-çok her şeyi ifade etmektedir." (Cassâs, ***Ahkâmu'l-Kur'an***, 3/718; Ebul Ferec Cemalüddin Abdurrahman bin Ali el-Bağdadî; ***Zâdü'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr***, 8/318; Sıddîk Han, aynı yer)

Tefsir ve hadis alanının otorite isimlerinden biri olan **el-Hattâbî** (ölm. 388/998), mâûnu anlatırken şunu söylüyor:

"Mâûn, kendisinden insanların yararlanmasını engellemek caiz olmayan şeydir." (Hattâbî, ***Meâlimü's-Sünen***, 2/75)

Böyle bir engellemeyi yapan yani mâûn suçu işleyen kişi, bütün topluma karşı suçlu olur. Çünkü engellediği hakkın somut olarak kimin hakkı olduğu belli değildir. O halde böyle bir engele sebep olanlar tüm topluma karşı suçludur. Ve mesela, fıkhın anıt isimlerinden **İbn Hazm** (ölm. 450/1058), böyle bir suçlunun **'kardeşine kudurmuşça saldırmış biri'** olarak görülmesi gerektiğini öne sürmektedir. (İbn Hazm, ***el-Muhalla***, 6/156. Ayrıntılar için bk. Sibaî, ***İştirakiyyetü'l-İslam***, 192)

Suriyeli çağdaş fakîh **Prof. Dr. Mustafa es-Sibaî** (ölm. 1964), ***'İslam Sosyalizmi'*** başlığıyla kitaplaştırılan ve tarafımızdan Türkçe'ye çevrilen (Yeni Boyut Yayınları, İstanbul, 2010) ***'İştirakiyyetü'l-İslam'*** adlı eserinde (Suriye, Dâru'ş-Şa'b, 1962), **'Mâûn İlkesi'** adıyla bir başlık atmış ve mâûn kavramının anlamını ayrıntılamıştır. (bk. özgün metin, s.189-190, çeviri, s. 237-238)

Bu noktada şunu da belirtmeyi bir vicdan borcu saymaktayız: Sosyalizmi, bütün peygamberlerin ortak mesajlarından biri ve **'İslam akîdesinin bir parçası'** olarak gören **Sibaî**, fikir ve siyaset mücadelesinin merkezine bu fikri koymuş ve denebilir ki, bu tutumuyla bir tür **'Mâûn suresi** mücahidi' olarak yaşamıştır. **Sibaî'ye göre, Hz. Muhammed'in sünneti, tarihin ilk ve en muhteşem sosyalizm denemesidir.**

Mâûnu engellemek, kamu hak ve imkânlarının ait oldukları yere, gitmesi gereken kimselere gitmesini engellemek olacaktır. Aksi halde ayet anlamsız kalır.

Ebul-Müfessirîn (Müfessirlerin babası) unvanıyla anılan **Fahreddin er-Râzî** (ölm. 606/1209), tefsiri ***Mefâtîhu'l-Gayb***'da Mâûn suresinin taşıdığı mesajlara dikkat çekerken şunu da söylüyor:

"Cenabı Hak, bu surede, riyakârlık ile kamu haklarının yerlerine ulaşmasına engel olmak arasında ilişki kurarak âdeta şöyle demek istemiştir: Namaz/ibadet benim içindir, kamu hakları halk için. Mâûn suresinin tanıttığı suçlular, Allah için olanı halka sunmaya kalkıyorlar, halk için olanı da halkın yararlanmasından uzaklaştırıyorlar. Yani bu suçlular aynı anda hem Hakk'a hem de halka kötülük ediyorlar." (Râzî, *Mefâtîhu'l-Gayb*, 32/116)

Surenin son ayetindeki ifade bir kelam mucizesidir. **'Kamunun mal ve haklarını çalıp çırpıp aşıranlar, yiyenler'** denmiyor; **'kamunun hak ve imkânlarının ait olduğu yere gitmesini engelleyenler'** deniyor. Önemli olan, bu engellemedir.

Engellemek, çalıp çırpıp zimmetine geçirmekle, bizzat yemekle olabileceği gibi, hakkın yerine ulaşmasını engelleyen eylemlere seyirci kalmakla da olabilir. Başkalarına yedirmekle de olabilir. Gereğini yapmamak yüzünden hakların yerine ulaşmasını geciktirmekle de olabilir. Kur'an burada yine, kendine özgü kelam harikalarından biriyle, suçluların sıvışmasında kullanılabilecek yolların hepsini tıkamıştır. Baştan beri yakındığımız anlam kaydırmalarının biri de işte bunun için, 7. ayette yapılmıştır.

Şimdi, **Bekir Sadak** gibi, benim de hocam olmuş bilgin, mümin bir insanın bahsimiz olan surenin en hayatî mesajlarından birini taşıyan son ayetine yaptığı tercümeye bakın:

"Ve kimseye en basit bir yardımda bulunmazlar." (Bekir Sadak, **Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlatımı**)

Kur'an'da bu anlama gelecek çok ayet var ama Mâûn suresinin bu ayetinde söylenen bu değildir. Bu ayette, **Bekir Hoca**'nın kullandığı anlama gelen hiçbir kelime yoktur. Ayetin cümle yapısı da bu tercümeye uygun değildir. Peki, nereden çıkıyor bu anlam? Cevap bellidir: Geleneğin tabulaştırdığı kabullere dokunmama kaygısından... Geleneğin dokunulmaz egemenleri tarafından konmuş kural şudur:

"Suya sabuna dokunma, başını derde sokma; idare ediver gitsin!"

Başka bir deyişle:

"Molla, kendini kolla!"

Molla, tarih boyunca, kendini kolladı ama ümmeti Muhammed'i yaktı...

İkinci Bölüm

MÂÛN SURESİNDEKİ AĞIR UYARI VE İTHAM

MÂÛN SURESİNİN İNSANLIĞI SARSAN UYARISI

Kur'an'ın muhatabı birey ve toplum halinde bütün insanlıktır.

Kur'an'daki herhangi bir mesaj, onu ilk dinleyen insandan başlayarak dalgalar halinde bütün yerküre sakinlerine uzanır, uzanmalıdır, uzatılmalıdır. Mesajın bu yayılmasını sağlamak, Kur'an müminlerinin işidir. Kur'an müminleri bu işi yaparken mesajın ne dediğine, mesajın sahibinin ne istediğine bakarlar. Bakacakları başka bir şey, hesaba katacakları başka bir değer ve merci olamaz. Eğer oluyorsa onlar Kur'an mümini olamazlar.

Mâûn suresi, insanlığı hem vicdanından hem de omuzlarından tutup sarsıyor, silkeliyor. Eğer bu mucizeler mucizesi sure şahıslaşıp dile gelse insanlığa şöyle haykıracaktır:

Kendine gel, ey insanoğlu! Sahibi gibi göründüğün nimet ve imkânların tümü Allah'ındır; bu yeryüzü ve içindekilerin tümü Allah'ındır. İnsanlık camiası da Allah'ın ev halkıdır. Allah'ın nimetlerinin Allah'ın ev halkına ulaşmasına engel olma. Olursan Mâûn ihlalinden hesaba çekilirsin.

Ey insanoğlu! Din-iman, Tanrı, ahiret diyerek kendini aklanmış, kurtulmuş, dokunulmaz hale gelmiş sanma! Bu sözlerin ve bu iddialarının gereğini yerine getirmez isen yolun kurtuluşa değil, lanetin gayyasına çıkar. Nüfus kâğıdında filan veya falan dinin mensubu yazılmış olduğuna bakılmaz. Hatta filan veya falan mabedin şöyle şöyle bir müdavimi olmana ba-

kılmadan dünyada rezilliği, ahirette de cehennemi boylarsın. Çünkü Allah'ın nimetlerinin Allah'ın kullarına ulaşmasına engel olanlar bu ibadetleriyle lanetlenmişlerdir.

Hakların yerine ulaşmasını engellemede ibadetlerini bir araç olarak kullananlar dinsizlik ve imansızlığın en ağır kahrına uğratılacaklardır.

Ey insanoğlu! Senin hizmetine verilmiş bulunan dünyayı, yerin altından üstüne, topraktan yıldızlara kadar kirlettin, zehirledin. Senden sadece ezdiğin insanlar değil, bütün canlılar şikâyetçidir. Sanık sandalyesindesin. Kendine gel! Hakların yerlerine ulaşmasına engel olmayı durdur. İnsan haklarının da hayvan haklarının da canlı haklarının da...

Yer altı kaynaklarını birilerinin tekelinden kurtarıp Tanrı'nın bütün kullarının yararlanmasına açın. Çünkü o kaynaklar 'yeryüzü halkı'nındır. Hiç kimse onlar üzerinde tekel kuramaz.

'Yerküre kamusu'nun mutluluk ve refahı için harcanacak paraları 'yerküre kamusu'nu kahretmek üzere silaha yatırıyorsunuz. Bu, en zalim Mâûn suresi ihlallerinden biridir.

Onun bunun haklarını çiğneyerek elde ettiğiniz haram paralarla sağlanan savurganlığı (israfı) durdurun. Çünkü israf zulümdür. Hakların yerlerine ulaşmasına engel oluyor. Ve bu niteliğiyle ağır bir Mâûn suresi ihlali yaratıyor.

Tebzîr savurganlığını yani helal paradan yapılan savurganlığı da durdurun. Çünkü o da zorunlu ihtiyaçlar için harcama yapılması gereken yerlere ulaşımı engelleyerek Mâûn Suresi ihlali yaratıyor.

SURENİN TANITTIĞI İKİ GRUP SUÇ

Mucizeler mucizesi Mâûn suresi iki grup halinde beş suç tanıtıyor. Suçlardan bir tanesi her iki grupta birden yer almakta, öteki dört suç ise her gruba ikişer ikişer dağılmış bulunmaktadır.

Bu iki grup suçu, surede kullanılan kelimelerden hareketle şöyle verebiliriz:

1. Dini tekzîbden doğan suçlar:

Yetimi itip kakmak, yoksulu doyurmamak, mâûnu engellemek.

2. Veyl (lanet) sebebi olan suçlar:

Namazdan/ibadetten gaflet, namazda/ibadette riya, mâûnu engellemek.

Dikkat edilirse mâûnu engellemek her iki grupta birden yer almaktadır. Yani mâûnu engellemek, hem dini yalanlama suçudur hem de lanetlenmeye sebep olan bir suçtur. Mâûn kelimesi, son ayette bir **Vav-ı Âtıfe** (atıf edatı olan Vav) ile başlamakta, konumu itibariyle, gramatik açıdan hem tek başına birinci veya dördüncü ayete hem de aynı anda bunların ikisine birden bağlanabilmektedir. Biz bu üçüncü ihtimali esas alıyoruz.

Şunu da gözden kaçırmayalım: İkinci grup suçların yer al-

dığı ayetlerin ilki olan 4. ayetin başına konan bir bağlaç, Fâ, iki grup suç arasında irtibat kurmaktadır. Bu irtibat bize gösteriyor ki, bu iki grup suçun her ikisinde birinci derecede fail veya azmettirici daima namaza/ibadetlere gaflet ve riya bulaştıranlar yani dinciliğe bulaşanlardır. Onlar bu iki grup suçta ya tam faildirler yahut da azmettirici. Ama mutlaka ve mutlaka pay sahibidirler.

VEYL İLE İTHAMDAKİ AĞIRLIK

Birinci gruptaki suçlar dini inkâr etme sebebi sayılmıştır. Din içinde kalarak konuşursak bir suça öngörülebilecek en ağır ceza budur. İkinci gruptaki suçlar veyl ile cezalandırılmıştır.

Bir anlamı da lanet olan ve Râzî'nin ifadesiyle **'daima en ağır suçlar söz konusu olduğunda kullanılan veyl'** kelimesinin Arap dili lügatlerindeki karşılıkları şunlardır: Şerrin benliğe girmesi, helâk, hüsran, geberesice olmak, cehennemde bir ateş nehri, cehennemde bir vadi, cehennemde bir kapı...

Veyl, Kur'an'da kırk civarında yerde kullanılmıştır. Bunların tamamına yakını, insan haklarıyla ilgili suçları lanetleyen ayetlerdir. Bu suçlamalar içinde, ibadetleri savsaklayarak günahkâr olanlara ilişkin tek tespit yoktur. O yoktur ama ibadet yapıp da ona gaflet ve riyakârlık bulaştıranlar veyle muhatap kılınmış yani lanetlenmiştir. Bu da dinler tarihinin en büyük devrimlerinden ve bize göre, en büyük mucizelerinden biridir.

Veyl ile lanetlenmeye sebep teşkil eden insanlık suçlarının başında şunlar gelmektedir: **Tekzîb** (fiillerle gerçekleştirilen eylemli inkâr), şirk, zulüm, elleriyle yazdıklarını Allah'tan gelmiş göstermek, azgınlık, adaletsizlik, yalan ve iftira, ölçü ve tartıda hile, insanlarla alay edip onları küçük görmek, mal ve servetle şımarmak, kalp katılığı, na-

mazlara gaflet ve riya bulaştırmak.

İlginç noktalardan biri de şudur: **Veyl**, kırka yakın yerin 12'sinde **tekzîb** (fiillerle gerçekleştirilen eylemli inkâr) suçunu işleyenler için kullanılmıştır. (Tûr, 11; Mürselât, 15, 19, 24, 28, 34, 37, 40, 45, 47, 49, Mâûn, 4) Mâûn suresinin çok büyük bir tahrip sebebini gündem yaptığına bir kanıt da bu gerçektir.

Müfessirlerin babası Fahreddin er-Râzî, surede, büyük tehdide sebep ve gerekçe oluşturan üç büyük suçun deşifre edildiğini söylemektedir:

1. **Salâtda (namazda/ibadette) gaflet,**
2. **Riyakârlık,**
3. **Mâûnu engellemek.**

Anlaşılan, büyük müfessir, geleneksel tavrı korumuş ve dini tekzîb etmenin açılımı olarak verilen 'yetimi itip kakma' ile 'yoksulu doyurmama'yı birer suç olarak görmemiştir. Bunda şaşılacak bir yan yoktur. Egemen anlayışın Kur'an'ı sadece dikey okuyan ve onun toplumsal münasebetlerde tecelli eden yatay okuyuşuna hiç itibar etmeyen tavrı hep budur. Bu anlayışın özellikle Mâûn suresindeki yatay okuyuşu fark etmesi, etmişse de onu gündem yapması beklenemez.

MÂÛN SURESİNDEKİ AĞIR İTHAM VE TEHDİT

Mâûn suresi, iman dairesi içindeki insanların her an düşebilecekleri büyük tehlikeye dikkat çeken müstesna bir beyyinedir. Muhatabı inkârcılar olmadığı gibi, din içinde olup da ibadetsiz-niyazsız duran insanlar da değildir; tam aksine ibadet ehli zümrelerdir. Lanetlemede kullanılan **'musallîn'** kelimesi, 'namaz kılanlar' anlamında Kur'ansal bir terim olmakla birlikte her türlü ibadet edeni de ifade etmektedir. Çünkü sözcüğün aslı olan **'salât'**, dua ve ibadetlerin tümünü ifade eden bir kelimedir. Dolayısıyla 'musallîn' tabirinin kapsamı içine, özelde müslümanlar, genelde de bütün din mensupları girer.

Başta namazlı-niyazlı müslümanlar olmak üzere bütün dinlerin ibadet ehli mensuplarına bir mesaj veriliyor:

"Eğer, kamu haklarının, yerlerine ulaşmasına bir biçimde engel olursanız yaptığınız ibadetler lanetlenmenizden başka hiçbir işe yaramaz, size dinsiz-imansız muamelesi yapılır. Sakın nüfus kayıtlarınızdaki din hanesine veya mabetlere aboneleğinize güvenerek bu gerçeği savsaklamayın; Allah yakanızı bırakmaz."

Surenin ilk ayetinde tipik bir tekzîbden söz edilmektedir. **Tekzîb**, inkârın bir şeklidir ki, açık ve kestirmeden değil de dolaylı ve daha çok eylemli olarak ifade edilir. Kur'an'ın semantik özellikleri hakkında çok değerli çalışmalarıyla ünlü olan Japon bilgin **Prof. Dr. Toshihiko İzutsu** (ölm. 1993) bu noktayı Kur'an'daki muhteşem semantik açısın-

dan incelemiştir. Dinleyelim:

"Kur'an'a göre, ilahî ayetlere iki cevaptan biri verilebilir: Kabul veya ret. Bu ayetleri doğru kabul etmeye tasdik, sahte kabul etmeye tekzîb denir. Tabiidir ki tasdik imana doğru atılmış ilk adımdır, tekzîb de küfrün temelidir. Kur'an'da tasdik ve tekzîbi, birbiriyle çatışan iki çift olarak görüyoruz. Tasdikle tekzîb arasındaki münasebet, bütün semantik alanın, çevresinde döndüğü ve sistemdeki her anahtar terimin yerini tayin eden bir eksen kabul edilmelidir." (İzutsu, ***Kur'an'da Allah ve İnsan***, 129)

Mâûn suresi, esrarlı ve mucize üslûbuyla, maskeli dinsizleri açıkça küfürle itham etmek yerine tekzîble itham ederek yollarının küfre çıktığını göstermektedir. Bu dolaylı yolu kullanması belki de o **tekzîb** erbabının tövbelerinden ümitli olduğu içindir.

Şöyle veya böyle, Mâûn suresi, İslam imanı içinde varsayılan kişilere en ağır ithamı getiren beyyinedir. Bu ithama göre, bir insan namazlı-niyazlı müslüman görüntüsü verse de eğer kamunun haklarına tecavüz ediyor, halkın malından mülkünden çalıp çırpıyor veya kamu haklarının hedeflerine ulaşmasına bir biçimde engel oluyor, hele bir de bu yaptıklarını kıldığı namazlarla maskeliyorsa onun dini imanı olamaz. O, diliyle ne derse desin, hakikatte dini inkâr etmiş kabul edilmelidir. Allah'ın ona layık gördüğü sıfat ve kimlik dinsizlik, karşılık ise lanettir.

Dahası var:

Kur'an, Mâûn mücrimi tipe, müslüman (geniş anlamıyla Allah'a teslim tüm din mensupları) muamelesi değil, müşrik muamelesi yapıyor. Çünkü Mâûn mücrimi, mümin sıfatını kaybetmekle kalmamış, şirkin en namert şekli olan riya şirkine batmıştır. Böyle birisi, kâfir olma şansına da sahip değildir. Çünkü o, inanç kimliklerinin en kötüsünü taşıyan **müraî** (riyakârlığı din diye pazarlayan) tiptir.

Bu mucizeler mucizesi sure neden böylesine ağır bir itham getirmiştir? Kur'an'ı ve Hz. Muhammed'in hayat ve icraatını layıkıyla inceleyenler bunda şaşılacak bir yan olmadığını anlamakta zorluk çekmezler. Durumu açıklamakta zorlananlar, Emevî yozlaştırmasından geçmiş sahte dini İslam kabul etmekte ısrarlı olanlardır.

Her şeyden önce şunu hatırlayalım: Kur'an, zenginin malında yoksulun hakkı olduğunu söylüyor, bu hakkın yoksula bir biçimde verilmesi gerektiğini çok ısrarlı biçimde istiyor. Bu hak, ya zenginin malından alınıp yoksula verilecektir yahut da devlet hazinesinden. Hz. Ömer'in, bu gerçeği ifade eden müthiş bir konuşmasını kayda geçirmeliyiz:

Medine-Mekke yolu üzerinde ve Medine'ye yaya yürüyüşüyle üç günlük mesafede bulunan Rebeze'deki koruluğun kullanma hakkını almak için Hz. Ömer'e başvuran Huney adlı şahsa halifenin söyledikleri, konumuz açısından son derece anlamlıdır. Muhteşem Ömer, hayvanlarıyla geçinen yoksul halkın kullandığı bu koruluğun kendisine devredilmesini isteyen kodamana, bütün zamanlara ışık tutacak şu sözleri söylüyor:

"Ey Huney! İnsanlara şefkat göster, onlara dostluk niyetiyle yaklaş. Mazlumların beddualarından kork. Onların yalvarışları geri çevrilmez. Sadece birkaç devesi olanları, yalnız birkaç koyuna sahip olanları düşün. Ey Huney! Bana Osman bin Affan, Abdurrahman bin Avf gibi malı, serveti bol olanları gösterme. Onların hayvanları ölse hurmalarına, diğer ziraat ürünlerine başvururlar. Fakat bu yoksul insanların hayvancıkları telef olursa çocuklarını toplayıp bana gelecek ve 'Ey müminlerin emiri!' diye feryat edecekler. Yani benden devlet yardımı isteyecekler. Ey ocağı batası adam, ben o zaman onları kovayım mı? Onlar, yoksulluğa düştükleri anda devlet hazinesinde hak sahibi haline gelmiş olurlar. Bu otlaklar benim için altın ve gümüşten daha kıymetlidir. Üstelik bu topraklar onların öz mallarıdır. Onlar bu topraklar üzerinde İslam için

savaştılar. Eğer ben senin dediğini yaparsam, onlar benim kendilerine zulmettiğim kanaatine varacaklar. Eğer üzerinde kamu yararı için kullanılan hayvanlar otlamasaydı, hiçbir yerde bir karışlık toprağı dahi koruluk yapmazdım." (Ebu Ubeyd, ***el-Emvâl***, 229; Mustafa es-Sibaî, ***İştirakiyyetü'l İslam***, 158-159) Çağdaş Suriyeli fakîh Dr. Mustafa Sibaî'nin bu sözlere getirdiği yorumu, tarafımızdan ***'İslam Sosyalizmi'*** adıyla Türkçe'ye çevrilen eserinden aktaralım:

"Bundan açıkça anlaşılıyor ki, devlet ve toplumun zarurî ihtiyaçları için devletleştirmeye gidilebilir. Ayrıca bu açıklamada küçük mal sahiplerinin kamu gelirlerinden faydalanmada, büyük servet sahiplerinden önde geldikleri de ilkeleştirilmiştir. Bu ilke uygulanmadığı takdirde, küçük mal sahipleri zarara uğrayacak, böylece devlet bu malların sahiplerini ve ailelerini geçindirmek zorunda kalacaktır. Dar gelirlilerin faydalarını esas almak, kamu servetinden faydalanmada zenginlerin önemsiz kayıplarına sebep olabilir. Ancak bu, devlet hazinesinin onca zarara girmesinden, birçok ailenin perişan olmasından daha iyidir. Bunu böyle yapmak, şu temel fıkıh kuralına uymak olacaktır:

"Büyük zararı defetmek için küçük zarara katlanılır." (Mecelle, madde, 26)

"İslam açısından durum bu iken, açıkgöz ve zalim birileri kalkıp da kamu hazinesini talan ederek yoksulların ortada kalmasına yol açmışlarsa, Ömer'in dile getirdiği ilkeleri koyan bir kitap bunlara elbette ki asla acımayacaktır. Çünkü bunlara acımak, acınması gerekenlere zulüm olur. Allah da Kur'an da zulümden münezzehtir."

O halde Mâûn suresi, hakkın ta kendisini ifade ettiği gibi adalet ve merhametin de ta kendisini ifade etmiştir. Nasıl yapmıştır bunu? 'İman maskeli şirk'i, başka bir deyişle, 'nitelikli imansızlık'ı tanıtarak, 'imandan sonra küfür'ü deşifre ederek...

MAKBUL GÖRÜNÜMLÜ MELUNLAR TANITILIYOR

Mâûn suresi bize gösteriyor ki, insanlar arasında makbul görünümlü melunlar olabilir, vardır.

Mevlana Celaleddin'in oğlu **Sultan Veled** (ölm. 712/1312), makbul görünümlü melunlar tabiriyle aynı anlamı ifade etmek üzere, **'İdris suretinde iblisler'** tabirini kullanıyor. (Sultan Veled, *Maarif,* 334)

Sultan Veled, bu tabiri kullanırken dayandığı gerçeği de açıklamıştır. Diyor ki Sultan Veled, **"Eğer engel Tanrı ise onu hangi lahavle uzaklaştırabilir?!"** (Maarif, 12)

Tüm aldanış ve aldatışların yıkımını bertaraf etmek için sığınılacak son merciin bizzat kendisinin yıkım aracına dönüştürülmesi halinde insan ne yapacaktır? Düşünmek bile ürpertiyor.

Sultan Veled, bu bitmez-tükenmez aldatış ve aldanış serüveninin en kahırlısına dikkat çekmiştir. Bu, bizzat Tanrı'nın aldatma ve engelleme aracı yapılmasından doğan bir kahırdır. Tüm kahırların içinden sıyrılmak için sığınacağımız son gücün de kahır aracı haline getirilmesi, ümidin bitişi demektir.

Sultan Veled, bu zaman üstü saptamayı yaparken, Kur'an'ın, biraz ileride açıklayacağımız hayatî mesajlarından birine dayanmaktadır. **Kur'an'a göre, tüm aldanışlardan sıyrılmak için sığınacağımız en güvenli dayanak olan**

Allah bile, aldatıcıların oyunlarıyla aldatma aracı haline getirilebilir. İşte bunu, makbul görünümlü melunlar veya İdris suretindeki iblisler yapar.

Makbul görünümlü melunları veya İdris suretindeki iblisleri büyük bir isabetle teşhis eden muvahhit düşünür İhsan Eliaçık, üzerinde olduğumuz konuda şu satırları yazıyor:

"Mükellef sofralarda tıka basa doyup 'Elhamdü lillah' çektikten sonra, 'Mübarek Peygamberimiz ve sahabe efendilerimiz açlıktan karınlarına taş bağlarlardı' diye ağlamaklı ağlamaklı konuşurlar. Kandil gecelerinde, gülyağı kokuları arasında sahabe hayatı anlatırlar. Sünnettir diyerek tabağın kenarında hiçbir şey bırakmadan yedikçe yerler ama tabağın içindekini bölüşmeyi hiç düşünmezler. Her yemekten sonra 'hurul îyn' duaları ederler. Ev üstüne ev, eş üstüne eş isterler ama yoksul bekârları evlendirmeyi, hele iş sahibi yapmayı akıllarından bile geçirmezler. Nedense her şeye kendilerini layık görürler. Allah, güzel ve zengin nimetlerini nedense hep onlar üzerinde görmekten hoşlanır. Hem namaz kılarlar, dindar görünürler hem de bir kapitalistten daha beter mal-mülk ve para düşkünüdürler. Saray yavrusu evlere milyarlar dökerler. Hırslarını maldan mülkten, gösterişten, güçlü görünmekten çıkarırlar. Birine bir şey vermek, kerpetenle etlerini koparmak gibi gelir onlara..." (Mülk Yazıları, 124-125)

İşte bütün bu sebeplerden ötürü, **insanı Allah'tan uzaklaştıran bela olarak dincilik, dinsizlikten daha tehlikelidir.**

Unutmayalım ki, makbul görünümlü melunlar dinsizliğin değil dinciliğin ürünüdür. Dinsizlik, makbul görünümlü melunlar değil, melun görünümlü melunlar üretir. Hatta bazen melun görünümlü makbuller bile üretir dinsizlik... **Haram yemeyen, dürüst, insan haklarına saygılı nice dinsizler gördük. Tabii ki, aynı haklara saygılı çok dindara da rastladık. Ama insan haklarına, insana saygılı bir tek dinciye rastlayamadık.**

İşte Mâûn suresi, bu sırrı açıklıyor, bu paradoksu çözüyor.

Makbul görünümlü melunlar dincilik ürünü ise **gerçek Tanrı erlerinin dincilikle mücadeleleri, dinsizlikle mücadeleden önce gelmelidir.** Çünkü dinciliğin savunduğu sahte din, dinsizlikten fazla olarak, Allah'a gidiş ümit ve ihtimalini de karartır. Dincinin davet veya oyunlarıyla dine giren insan, gerçeği bulmadığı halde "Buldum" iddiasındadır. **İddiası isteğinin engeli haline gelmiş kişinin kurtulması çok zordur. İnkârcının hiç değilse böyle bir iddiası yoktur.**

Dincinin anlattığı dini bulmamak bulmaktan hayırlıdır. Allah'ı inkârcıya buldurmak bir çile, dinciye buldurmak ise birkaç çile ister.

Tarihi dikkatle ve tarafsız bir bakışla okuduğumuzda şunu apaçık görmekteyiz:

Allah'ı, Allah'a giden yolun engeli haline getiren dinciliğin hayata soktuğu zulüm, hem yoğunluk hem de süre bakımından en büyük zulüm olmuştur. Allahsızlığa fatura edilen zulümler, Allah'ı aldatma aracı yapan zulümlerin yanında çok hafif kalmaktadır. İnsanoğlu, Allahsızlığa fatura edilen zulümleri teşhis ve bertaraf etmede, Allah ile aldatanların zulümlerine karşı mücadeleden daha başarılı olmaktadır. Sebep açık: İnkâr zulümleri kutsalı paravan yapmadıklarından insanın iç dünyasına sokulamıyorlar. Böyle olunca da başarı şansları ve ömürleri fazla olmuyor.

Kutsalı maske yapan, yani Allah ile aldatmaya dayanan zulümler ise insanı ta can evinden yakalamakta, gönlünü, vicdanını prangalamakta ve zulmü fark edemez hale getirmektedir. Tarihe bakın: Allah ile aldatmaya dayanan engizisyon zulmü, yüzyıllar sürmüştür; inkâra dayanan komünizmin zulmü ise sadece yetmiş yıl.

Bir gerçek daha var: İnkâr ile aldatmayı esas alan komünizm yetmiş yılda tükenmiştir ama parasının üstüne

"Sadece Tanrı'ya güveniriz biz!" yazarak insanlığı aldatan kapitalist Firavunluğun imparatorluğu ABD, öyle yetmiş seksen yılda bitecek gibi değildir. Ortadoğu'daki 'Müslüman' nüfus kâğıtlı işbirlikçileri ve eşbaşkanları yanına aldıktan sonra bitiş ihtimali daha da azalmıştır. O halde, Kur'an'ı bir kez daha dinleyelim:

"Dikkat edin; aldatan, sizi Allah ile aldatmasın!"

Allah ile aldatanlar yani **makbul görünümlü melunlar**, namıdiğer **İdris suretinde iblisler** tarihin ve insanlığın en büyük kahır ve musibet kaynağı olmuşlardır ve olmaya devam ediyorlar.

Hiçbir devirde ve hiçbir ülkede, hiçbir bela Alllah ile aldatma belasından daha kötü, daha yıkıcı olamaz. Bütün zamanlarda ve bütün mekânlarda en yakın ve en tehditkâr düşman, daima dinciliktir. Tüm milletler ve tüm dinler için böyledir. Çünkü her dinde dindar vardır ve o, rahmettir. Ve her dinde dinci vardır ve o, musibettir.

En yıkıcı belayı tanıtan tabir 'dincilik' olmalıdır; gerici olmaz. Gerici tabiri istismara, saptırmaya müsait bir tabirdir. Esasen, gerici dediğinizin dikâlası dinsizlerden çıkar. O halde gericilik-mürteci tabiri dinciliğin karşılığı olamaz. Bunun içindir ki, Allah ile aldatmanın yıkımını ifade ederken gericilik denen uydurma tabiri değil, Kur'an menşeli 'Allah ile aldatmak' veya 'dincilik' tabirini kullanmamız lazım. Öteki düşmanlar ve tehditler dinciliğin ardından sıralanmalıdır. Kur'an'ın riyakârlığa bir numaralı düşman gözüyle bakması sebepsiz değildir. Çünkü şirkin en namerti olan **riya, melunu makbul, iblisi İdris göstermeyi meslek edinmiş alçakların maskesi, aracı ve sığınağıdır.**

Yüce Tanrı'nın riyaya duyduğu öfke, kendisini inkâr da dahil, bütün olumsuzluklara duyduğu öfkeden daha büyüktür.

EN ŞERİR TİP, MÜRAÎ TANITILIYOR

Geleneksel kabul, insanların inanç kimliklerini verirken şu dört tipten bahseder:

1. Mümin: İçinden inanan ve bunu dili ile ilan eden kişi.

2. Kâfir: İçinden inanmayan ve bunu dili ile ilan eden kişi.

3. Münafık: İçinden inanmayan ama diliyle bunun aksini söyleyen kişi.

4. Müşrik: Allah'a inanan ama O'nun yanına yedek ilahlar ekleyen kişi.

Kur'an, Mâûn suresinde beşinci bir tip daha belirliyor: Mürâî...

Mâûn suresine ambargo koymaya kalkanlar, bu surenin tanıttığı melun tip olan **müraî** (riyayı meslek edinmiş) tipi bilerek veya bilmeyerek gözden kaçırmaktalar. O tip, dincilik tezgâhının öncüsü ve besleyicisi olan habis tiptir. Bu habis tipin tanınmasını istemeyenler vardır. Veya çoğunluk, onun tanınmasının önemini kavrayamamıştır. Ama meseleyi görenler ve önemi kavrayanlar da vardır. Müfessirlerin babası unvanıyla anılan **Fahreddin er-Râzî** (ölm. 606/1209) bunların başında gelir. Râzî, Mâûn suresini tefsir ederken, bu surenin münafık tipi değil, **müraî** tipi tanıttığını söylemekte, bu tipin münafıkla farkına dikkat çekmektedir. Yani Râzî, geleneksel ayırıma Mâûn su-

resinin tanıttığı beşinci tipi de eklemektedir.

EN ŞERİR MAHLÛK: MÜRAÎ TİP

Müraî, sadece inanç tiplerinin en şeriri değildir, o aynı zamanda mahlûkların da en şeriridir. Çünkü müraî, ileride göreceğimiz gibi, Hz. Peygamber tarafından Allah düşmanı ilan edilmiştir. Allah düşmanından daha şerir bir mahlûk tasavvur edilebilir mi?

Bu tipi tanımlamakta çok zorluk çekeceğimizi itiraf edelim. Çünkü bu tip, bugüne kadar gündem yapılmamıştır. Belki de gündem yapılması, yolu Mâûn suresine çıkaracağı için savsaklamaya gidilmiştir.

Bu tipi tanımlamak için Mâûn suresini iyiden iyiye irdelemek gerekecekti. Bu irdelemeye niyeti olmayanların müraî tipi gözden kaçırmalarından daha doğal bir şey olamaz. Müraînin sözlük anlamı olan 'riyakâr' tabiri kullanılarak işin içinden çıkıldığını görüyoruz. Oysaki Mâûn suresi yepyeni ve diğerlerinden tamamen farklı bir 'inanç tipi' ortaya koymaktadır. Riyakâr kelimesi bu tipi tanımlamaya yetmez. Bu tipin Mâûn suresi verilerine dayanılarak şöyle bir tanımı yapılabilir:

Müraî, inanç durumu menfaatlerine göre sürekli değişen kahpe tiptir.

Bu tipin taşıdığı temel inanç (veya inançsızlık) unsurları şunlardır: 1. Zahirde inanmışlık, 2. İbadet ve taata devam, 3. Riyakârlık, 4. Din ve ibadetle sağladığı itibarı halkın malını talan etmek için kullanmak, yani çıkarcılık.

Müraî tipi geleneksel 4 tipten ayıran işte bu çıkarcılıktır. Münafık bile çıkarı peşinde olmayabilir. Kendine göre zorlukları, çekinceleri, korkuları vardır münafıkın. Müraî ise hiçbir çekincesi, hiçbir korkusu ve kaygusu olmaksızın

sırf daha çok menfaat sağlasın diye yalana ve riyaya başvurmaktadır. İşte Allah'ı öfkelendiren ve müraîye lanet yağdıran budur.

Bu unsurları dikkate alarak müraî tipi **'nitelikli müşrik'** olarak tanımlayabiliriz. Çünkü bu tip, riyaya bulaştığı için otomatik olarak gizli şirke batmaktadır ama şirkinde de samimi değildir. Çünkü çok ilahlı bir din olsa da şirk de insanların, kamunun haklarının gaspına izin vermez. Böyle olduğu içindir ki **müraî 'nitelikli bir müşrik'tir.**

Aman Tanrım! Kur'an'ın yırttığı maskeye bakar mısınız! Öyle bir maske yırtıyor ki, arkasından salâtlı-niyazlı ama şirkin en rezil çukuruna yuvarlanmış ve Allah tarafından lanetlenmiş korkunç bir tip çıkıyor.

Burada küçük bir açıklama daha yapmak isterim:

Kur'an semantiği üzerinde çok değerli araştırmalar yaptığını yukarıda söylediğimiz Japon bilim adamı **Toshihiko İzutsu,** ***'The Structure of Ethical Terms in the Quran'(Kur'an'da Ahlaka Dair Terimlerin Yapısı)*** adlı eserinde insanların inanç kimliklerinde üç kategori olduğunu söylemekte ve bunu Râzî'nin tefsirine dayandırmaktadır. (bk. Age. 168) Bir kere, geleneksel tasnifteki inanç tipleri üç değil, dörttür. Çoğu kişi tasnifi yaparken 'müşrik' tipi atlamaktadır. Ayrıca, Râzî, bu geleneksel tasnife **'müraî'** diye bir ekleme yapan ilk müfessirdir ve bunu Mâûn suresini tefsir ederken yapmıştır. Rahmetli İzutsu'nun buna işaret etmesi, kendisinden beklenirdi ama anlaşılan, Râzî'nin tespitini fark edememiştir.

Mâûn suresinin sarsıcı mesajını dikkatle değerlendirdiğimizde şunu söyleyebileceğiz:

Allah düşmanlığının kurumu olan şirkin en kahpe mümessilleri müraîlerdir.

Mâûn suresi bize gösteriyor ki, müraîlik **münafıklıktan daha kuduz bir şubedir.** Ve müraîlik şirkin de en kuduz şubesidir. Çünkü içten ve dıştan samimiyetsizdir.

KAHPE-DÖNEK TİP

Münafık, başkalarına karşı ikiyüzlü ise de kendi içinde samimidir. Yani münafık, inkârını içinde saklayarak dışa karşı mümin olduğunu söyler. Müraî ise kendi içinde de samimi değildir. Çıkarı elverdiği ölçüde ve sürece inanmış görünür, inanmışlıktan daha fazla yarar sağlayacak bir durum zuhur ettiğinde, içindeki inancı kaldırıp atar.

Müraî, öylesine pis bir karakterdir ki, onun için ne inanmak diye bir mesele vardır ne de inanmamak; onun için tek mesele vardır: Daha çok dünyalık kazanabilmek. Daha çok dünyalık kazanabilmenin en rahat ve riskisiz yolu **Allah ile aldatmak** olduğundan müraîler çoğunlukla dinciler arasından çıkar. Ve bunun içindir ki Kur'an, müraîlik meselesinde daima dinciliğe ve din zümresine (özellikle din adamlarına) yollama yapmaktadır. Çünkü Allah'ın birinci dereceden nefret ettiği kötülüklerin ana kanalı o kanaldır.

Müraî, münafık kadar bile iç değere sahip olmayan bir kahpedir. Müraîyi Türkçede en iyi tanıtacak tabir, öyle sanıyoruz ki, **'dönek'** tabiridir. Daha doğrusu **'durmadan dönen, habire kıvıran, çıkarların rüzgârına göre yön ve söylem değiştiren tip'** tabiri. Münafık, durmadan dönmez, onun iki hali vardır: Dışarıya karşı inanmış görünmek, kendi içinde inkârcı olmak. Yani **münafıkın samimi olduğu bir şey vardır: İmansızlığı. Ama bunu saklar. Müraî ise hiçbir samimiyeti olmayan, çıkar ve hesaba göre durmadan dönen bir kahpedir.**

Biz bütün bunlara dayanarak, şunu söyleyeceğiz:

Kur'an'ın tanıttığı inanç kimliklerinin en alçağı, en iğrenci müraîliktir. Aslında müraîlik için 'inanç kimliği' tabiri bile lütuftur. Onu, **'dindar görünmekte menfaati olan dönek tip'** diye tanımlamamız gerekir. Dindar, menfaati olduğu için din içinde değildir.

Dindar, inancının sebep olacağı bütün çileleri, ıstırapları sabırla, tahammülle göğüsler. Dindar, dini yüzünden 'bir şeyler alma'nın peşinde değildir, sürekli vermek niyetindedir. Müraî, namıdiğer dinci ise dini hep bir şeyler almanın, aşırmanın aracı yapar. Bu yüzdendir ki dindar ne kadar rahmetse müraî de o kadar musibettir.

Müfessir Râzî'nin tespitine dönelim:

Büyük müfessire göre, Mâûn suresinin bu 6. ayeti, münafık tipi değil, **'mürâî'** tipi yani riyakârı tanıtıyor. Şöyle diyor **Râzî:**

"Münafık, dışında iman gösterip içinde inkâr saklayan tiptir. Mürâî ise kalbinde olmayan bir şeyi, samimiyeti varmış gibi göstererek halkın kendisini 'mütedeyyin' sanmasını sağlayan tiptir."

Kur'an'ın verilerine ve Râzî'nin Kur'an adına yaptığı yoruma dayanarak şunu söyleyebiliriz:

Kur'an'a göre, içlerinde çıkarcılık saklayanlar, içlerinde inkâr saklayanlardan daha tehlikeli ve daha alçaktır.

Münafık, içinde inkâr saklayan tiptir. İçi ile dışını bir tutmadığı için münafık da bir riyakârdır ama unutmamak lazım ki, münafık olmayan riyakârlar, yani riyakârlıkları menfaatçılığa dayananlar, Kur'an'a göre, daha tehlikelidir. Çünkü onların halkı kandırma ihtimalleri daha yüksektir. Mısırlı müfessir **Muhammed Abduh** (ölm. 1905), tefsir notlarından oluşturulan önemli eser **el-Menâr**'ın **Fâtiha suresini** tefsir eden bölümünde salâtı anlatırken, Fâtiha'nın

"Yalnız sana ibadet eder, sadece senden yardım dileriz" ayetini, **Mâûn suresinin** riyaya değinen ayetiyle irtibatlandırarak açıklıyor. İşte birkaç satır:

"Salâtın (namazın, ibadetin) fotoğraf ve lafızlardan ibaret kısmını yerine getirip onun özünden ve amacından habersiz olanlar, Mâûn Suresinde lanetle anılmışlardır. Bu tür namaz kılanlar/ibadet edenler, fotoğraflarıyla namaz kıldıkları/ibadet ettikleri için ayette **'musallî'** diye anılmakla birlikte salâtın hakikati olan 'kalbi Allah'a yöneltmekten gafil' olduklarından **'salâtdan habersizlik'**le suçlanmışlardır. Bu habersizliğin vardığı nokta ise **'riyakârlık ve kamu haklarının yerine ulaşmasına engel olmak'** olarak gösterilmiştir."

Üstat Abduh şöyle devam ediyor:

"Riya iki kısımdır:

1. Nifak riyası ki, bunun esası bir şeyi insanlar görsün diye yapmaktır.

2. Âdet riyası ki, bunun esası da bir şeyi, onun amacını, özünü, sırrını göz ardı ederek öylesine yapmaktır.

"İbadetin amacı olan kudrete yaklaşmak gayesi bu riyakârlar için bahis konusu değildir. İnsanların çoğunun düştüğü riya bu türdendir. Bu tür salâtların Allah rızası ile bir alakası yoktur. Hz. Peygamber şöyle demiştir:

"**Salâtı** kendisini kötülüklerden, çirkinliklerden alıkoymayan bir kişinin o **salâtı** Allah'tan uzaklaştırma dışında hiçbir işe yaramaz. Böylesi **salâtlar, ıslak bir bez gibi dürülüp kılan kişinin suratına çalınır."** (Reşit Rıza, *Tefsîru'l-Menâr*, 1/87-88)

Demek ki, riyanın değişik alt başlıkları olabilir: Şirk, münafıklık, menfaatçılık. Değişmeyen şu ki, riya asla bir mert

tavır değildir; ikiyüzlülük ve kahpelik türüdür. Riyakâr bu kahpeliği bazen şirk olarak öne çıkarır, bazen nifak, bazen de çıkarcılık.

Riya, Allah'ın yanına-yöresine yedek ilahlar koyarak Allah'ta olması gereken gücü onlar arasında paylaştırır. Nitekim bu sureyi tefsir eden bütün müfessirler bu surede bahis konusu edilen riyanın şirk türlerinden biri olduğunda ittifak etmişlerdir. Sonuç şudur:

Mâûn suresinin önümüze koyduğu tip, genel çerçevesiyle müşrik tiptir, münafık tip değil. Özel çerçevede ise müşriklerin en tehlikelisi olan müraî tiple karşı karşıyayız.

Demek oluyor ki, Mâûn suresi, Kur'an'ın insanlık için en büyük tehlike gördüğü bir tipi tanıtmakta, insanlığı bu süper şerir tipe karşı uyarmakta ve teçhiz etmekte.

ŞEYTANI VELİ EDİNEN TİP

Kur'an, Allah'ı müminlerin velisi olarak tanıtır ve bunu defalarca ve ısrarla ifade eder. Aynı Kur'an, riyaya bulaşanların, Allah'ın bu veliliğini (yani dostluk ve desteğini) yitireceğini bildirir. **Nisa suresi 38-39**'da şöyle denmektedir:

"Allah'a ve ahiret gününe inanmadıkları halde halka gösteriş olsun diye mallarını dağıtanlara gelince, arkadaşı şeytan olan için ne kötü arkadaştır o. Ne olurdu onlara, Allah'a ve ahiret gününe inanıp da Allah'ın kendilerine verdiği rızıktan öyle dağıtsalardı! Allah onları bilmekteydi."

Bu ayet bize gösteriyor ki, riyayı kullanarak bırakın çalıp çırpmayı, elindekini dağıtanlar bile şeytana dost olmanın ötesinde bir şey kazanamıyorlar. Ve bunlar, iddiaları, eylemleri ne olursa olsun, bulaştıkları riya illeti yüzünden Allah'a ve ahirete inanmamış insan muamelesi görüyorlar.

Allah onlardan veliliğini ve elini çekiyor. Allah'ın veliliğini yitirenin durumu ise yine Nisa suresinde 119. ayette gösterilmiştir:

"Kim Allah'ın berisinden şeytanı veli edinirse açık bir hüsrana kesinlikle yuvarlanmış olacaktır."

Şeytanın veli edinilmesi anlatılırken, **'min dûnillah'** (Allah'ın berisinden, yanından-yöresinden) tabiri kullanılmıştır. Bu ifade tarzının bize gösterdiği şudur:

Şeytanı veli edinenler Allah'ı tamamen bırakmamışlardır; O'nun mevkiini ve dostluğunu korumak istemektedirler. Ne var ki, menfaatleri yüzünden şeytanı veli edinmekten de vazgeçememektedirler. Gerçek şu ki, onlar Allah'ı veli edinmekten vazgeçmiyorlar ama Allah onlara veli olmaktan vazgeçiyor. Onlar Allah'ı bırakmıyorlar, çünkü O'na da ihtiyaçları var. Ancak Allah, **'sadece'** O'na teslim olmadıkları için onları kaldırıp atıyor. Atmak ne demek, onları düşman ilan ediyor. Çünkü riya, şirke götürür, şirke girense **'Allah'ın düşmanı'** damgasını yer. Kur'an bu gerçeği, Hz. İbrahim gibi büyük bir peygamberin müşrik babası münasebetiyle ortaya koyarak, (Tevbe, 114) şirkin tahrip ve dehşetini anlatmada en etkili yollardan birini seçiyor. Bir peygamberin babası bile şirke bulaştığı için **'Allah'ın düşmanı'** ilan ediliyorsa gerisini varın siz düşünün!

Ve tabiî, gerisini, Mâûn suresinin vuruşunu ortaya koyduğumuz için bize **'küsenler'** veya **'sövenler'** de düşünsün!

İşte, Mâûn suresinin anlattığı dehşetli yıkım budur. Onun içindir ki, bu mucize surenin tehdit ve tokadından ne kadar korkulsa azdır.

Şu Kur'an ne muhteşem bir mucize, ne muhteşem bir devrimdir. İslam'ın şehit velisi **Hallâc-ı Mansûr**, Kur'an'ı **'kıyamet'** olarak nitelendirirken ne kadar haklıdır! Bu kıyamet, bu mucize, bu inkılaplar inkılabı kitap, emrettiği ibadet-

leri yapmayanları, emrettiği harcamaları savsaklayanları lanetlemediği, tehdit etmediği halde, ibadetlerini yerine getiren, infaklarını yapan ama bunlara bir biçimde riya bulaştıranları **'dinsiz'** ve **'Allah düşmanı'** ilan etmektedir.

Bu satırların yazarı, bendeniz, Cenabı Vâcibul Vücud'un riyaya duyduğu öfkenin büyüklüğünü tanıtacak kelime bulmakta elli yıldır acze düşmekteyim. Kur'an, cehennemin bazı tiplere azap edişinden bahsederken şöyle diyor:

"Öfkesinden çatlayacak hale gelir." (Mülk, 8)

Hüküm Allah'ındır ama, Kur'an'ın bizim idrakimize ilham ettiği odur ki, bu **'çatlatacak hale getiren öfke'**, cehennemin, riyakârlara azap ederken duyduğu öfkedir. Çünkü uyarıları, basit çıkarlar uğruna yok saydığı halde, kahpe bir şeytanetle insanları aldatan ve Allah'ı aldattığını sanan en namert tipler riyakârlar arasından çıkmaktadır. Cehennem, en kabarmış öfkesini, Allah'ın bu en kahpe düşmanlarına duymayacak da kime duyacak!!!

Cehennem, en kahredici öfkesini, Mâûn suresi mücrimlerine duymayacak da kime duyacak!!!

BÜYÜK MÜFESSİRLERDEN BİRKAÇ TESPİT

Türk asıllı bir müfessir olan **Cârullah Zemahşerî** (ölm. 538/1143), ***Keşşâf*** adlı anıt tefsirinde, bu surede ele alınan riyayı **'şirkin bölümlerinden biri'** olarak tanıttıktan sonra şu hadisi naklediyor:

"Riya, siyah karıncanın karanlık gecede siyah yün kaftandaki yürüyüşünden daha sessiz ve sinsice yol alır."

Büyük müfessir şunu da söylüyor:

"Bu surenin dikkat çektiği hal üzere olan nice 'İslam' damgalı

kişi vardır. Hatta bunlar içinde bu riyakâr sıfatına müstahak nice 'ulema' unvanı taşıyanlar vardır." (Zemahşerî, *el-Keşşâf 'an Hakaaiki't-Tenzîl*, 4/289-290)

Mısırlı müfessir **Ahmet Mustafa el-Merâğî** (ölm. 1952) bu surede salâtları **'veyl'** ile anılanları anlatırken şunları söylüyor:

"Evet, onlar namaz kılarlar; fakat yaptıkları ameller sadece halk görsün diyedir. Mallarından başkalarına bir şey verme yükümlülüğüne asla girmezler..."

"Bunların salâtları kendilerini 'dini yalanlayanlar' çizgisinden kurtarmaz. Kamu hakkı talancılarının, kendilerini 'İslam' damgasıyla damgalamaları veya bu damgayı taşımaları hiçbir fark yaratmaz."

"Allah'ın hükmü tektir. Aşırılmış isim ve unvanlar bu hükmü değiştirmenin gerekçesi olamaz. Taşınan o unvanlar ve isimler, gerçek anlamlarıyla Cenabı Hakk'ın muradına uygunluk arz ettiklerinde bir değer taşırlar."

"Dini tasdik edenleri dini yalanlayanlardan ayıran nitelikler adalet, merhamet ve insanlara iyiliktir. Bu nitelikler yoksa din de yoktur." (Ahmet Mustafa Merâğî, Tefsir, 10/250)

Ayetin, müminlerin gösteriş ve maske namaz kılanlarına değil, müşriklerin salâtlarına sataştığını düşünsek bile (**Süleyman Ateş** böyle düşünüyor), değişen bir şey olmaz. Çünkü müşrikler dinsiz değillerdi; Allah'ı kabul ediyor, ibadet ediyor, namaz kılıyorlardı ancak Allah'a ortak koşuyorlardı. **Riya** da bir şirk olduğuna göre, **riyakâr musallî,** resmiyette müslüman da olsa müşriklik etmiş demektir. Dolayısıyla, **Süleyman Ateş'in, Elmalılı Hamdi Yazır** üstadımız hakkında, büyük bir keşifte bulunmuşçasına sarf ettiği şu sözlerin pratikte hiçbir anlamı yoktur:

"Bu ayet, müşriklerin namazlarını söz konusu ediyor. Bu na-

mazların müminlerin namazı olduğunu söyleyen Elmalılı yanılmaktadır" (Ateş, Tefsir, 11/118)

Elmalılı Üstat yanılmıyor, Ateş Hoca yanılıyor. Çünkü burada önemsenen, kamu haklarını talan edenlerin namazlı-niyazlı kişiler olabileceği ve bunların gerçekte birer din yalanlayıcı hükmünde tutulduklarıdır. Eğer başlangıçta mümin iken bunu yapmışlarsa zaten bunu yaptıkları anda müşrik konumuna geçmektedirler. Sonuç her iki halde de aynıdır. Şöyle de denebilir:

Hem namaz kılıp/ibadet edip hem de 'dindar' maskesini kullanarak kamu hakkı talan eden kişi, bu yaptığıyla **'muvahhit inanmışlık'** sıfatını yitirip **'müşrik inanmışlık'** sıfatı altına girmiştir. **'Müşrik inanmışlık'** tabiri birilerini şaşırtabilir, birilerini de kızdırabilir. Ama ne yapalım ki, biz bu tabiri, Kur'an'ın bir ayetinden aldık. Kur'an, bu meselede, daha sarsıcı bir hakikate parmak basıyor: İnsanlığın büyük çoğunluğunun müşriklik hali içine girmeden mümin olmayı başaramayacağına dikkat çekiyor. Şöyle diyor Kur'an:

"Onların çoğu, müşrikler durumuna düşmüş olma hali dışında Allah'a iman etmez." (Yusuf, 106)

Kur'an böyle sarsıcı bir beyanda bulunuyorsa, iş çok ciddî demektir. İnsanoğlunun ayağının kaymaması için çok önemli bir gerçeğe işaret var demektir. O işaretin ne olduğunu, Mâûn suresi bize gösteriyor.

Şirk bir ateizm ve dinsizlik olmadığı için, <u>bir insan, Allah'a ve dine inandığı halde müşrik olabilir.</u> Nitekim Kur'an'ın birçok ayeti, Mekke müşriklerinin bu nitelikte insanlar olduğunu açık ifadelerle bildirmektedir. Biz bu konuyu, ***'İnsanlığı Kemiren Yedek İlahlı Din: ŞİRK'*** adlı eserimizde genişçe anlattığımız için burada ayrıntılara girmeyeceğiz. Sadece şunu ekleyelim:

Kur'an, bırakın başkalarının mallarının kamudaki yerle-

rine ulaşmasını engellemek için riyakârlığı, kişinin kendi malından başkalarına pay çıkarırken işe riya bulaştırmasını bile ağır ifadelerle kınıyor:

"Ey iman sahipleri! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde, insanlara riya için malını infak eden kişi gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve eza etmek suretiyle boşa çıkarmayın! Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak varken tepesine şiddetli bir yağmur inip kendisini cascavlak bırakmış yalçın bir kayanın haline benzer. Böyleleri, kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah, küfre sapan bir topluluğu doğruya ve güzele kılavuzlamaz." (Bakara, 264)

"Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe inanmazlar da halka gösteriş olsun diye mallarını dağıtırlar. Arkadaşı şeytan olan için ne kötü arkadaştır o." (Nisa, 38)

Riya, malı verirken bile insana yıkım getiriyorsa, başkasının malını ele geçirmek için sergilendiğinde insanı ne hale düşürür, düşünmek lazım! Tüm bu açıklamalardan sonra, Mâûn suresindeki, **malı almak için riyayı araç yapanların durumunu da yeniden düşünmek gerekiyor.**

ALLAH İLE ALAY EDENLER TANITILIYOR

Mâûn suresinin çok ağır bir tehdit taşıması sebepsiz değildir. Sebep, **'Allah'a oyun oynamak'** ve **'Allah ile alay etme'** gibi ağır hainliklerdir.

'Allah'a oyun oynamak' veya **'Allah ile alay etmek'**, sıradan bir günah değildir; doğrudan doğruya Allah düşmanlığıdır. Hem de Allah düşmanlığının en kahpe, en öfkelendirici olanıdır. O halde Mâûn suresindeki tehdidin ağırlığından söz ettiğimizde, Allah düşmanlarına ve Allah düşmanlığına yönelik bir tehdidin söz konusu olduğu unutulmadan değerlendirme yapılmalıdır. Ne demek istediğimizi aşağıdaki satırları okuyunca anlayacaksınız.

Hz. Peygamber'in bir soru üzerine yaptığı bir riya tanıtımı vardır ki, insanı çıldırtacak kadar sarsıcıdır. Sahabî soruyor:

"Yarın, kurtuluş nasıl olacaktır, ey Tanrı Elçisi?"

Tanrı Elçisi cevap veriyor:

"Kurtuluşu hak etmek için, Allah'a hile yapıp O'na oyun oynamaktan vazgeçmek gerekir."

Yani bir insanın eylemleri içinde **'Allah'a oyun oynamak'** yoksa o, nihayet bir biçimde kurtulur.

Sahabî, dehşet içinde tekrar soruyor:

"Allah'a oyun oynamak nasıl olur, ey Tanrı Elçisi?"

Cevap veriyor Yüce Peygamber:

"Görünüşte, Allah ve Elçisi'nin emrettiğini yapar ama içinden başka şeyler peşinde olursan Allah'a oyun oynamış olursun. Riyadan sakının, çünkü riya, Allah'a şirk koşmaktır." (İbn Hacer el-Heytemî, *ez-Zevâcir*, 1/68)

Cenabı Peygamber'in bu sözü, Mâûn suresinin tanıttığı müraî tipin en mükemmel tanımıdır.

Mâûn suresinin tanıttığı makbul görünümlü melunlar, Allah'a hile yapmaya kalkan alçaklardır. Tanrısal öfkeyi büyüten sebep işte budur. Allah, elbette ki, kendisini mertçe inkâr edenlerden önce kendisini kabul ettiğini söyleyip de O'na hile yapma alçaklığına tevessül edenlerden intikam alacak, öncelikle onları lanetleyecektir. Mâûn suresinde de bunu yapmıştır.

"Gerçek şu ki, riya, amelleri mahveden, Allah katında gazaba, lanete, kovulmaya sebep oluşturan bir beladır. Çünkü riya, helâke götüren kötülüklerin en büyüklerinden biridir." (İbn Hacer el-Heytemî, *ez-Zevâcir*, 1/79)

Kur'an'ın verilerine göre sözü tam söyleyeceksek şöyle diyeceğiz:

Riya 'helâke götüren kötülüklerin en büyüklerinden biri' değil, en büyüğüdür. Dahası var: **Riyanın en yıkıcısı müraî tipin sergilediği riyadır. Yani Mâûn riyası...**

'NİTELİKLİ İMANSIZLIK' DEŞİFRE EDİLİYOR

Bu başlık altında, öncelikle şu soruyu sormak istiyoruz:

Birilerine ne oluyor da, Mâûn suresinin ilk ayetindeki 'din' kelimesini ya parentez açarak veya parantezsiz, 'din günü' şeklinde tercüme ediyorlar?! Başka bir ifadeyle, tanrısal kelamda düzeltme yapar gibi, onun 'din' dediği cümleyi **'din günü'** şekline dönüştürüyorlar? Bu ne cüret, bu ne cesarettir! Koca ilim adamları şunu görmüyorlar mı:

'Din gününü yalanlayanlar' dediğiniz anda okkanın altına gidecek olanlar, ahireti inkâr eden **Ebu Cehiller, Âs bin Vailler, Velid bin Muğîreler** veya çağdaş benzerleri olacak. Bir yandan 'Allah, Allah' sadaları çıkarıp öte yandan dindarları soyup soğana çeviren sahtekârlar, **'namazlı/ibadetli adamlar'** (!) oldukları için aklanacaklar. Aklanacaklar ne demek, **'beş vakit namazlı mübarek adamlar'** unvanı bile alacaklar. Bütün pisliklerine, rezilliklerine, inkârlarına, azmışlıklarına rağmen, bir de **'din hamisi'** pozlarında ona buna afra tafra satacaklar. Hatta **onun bunun dinine-imanına kalite kontrolü yapma** cüretine bile yeltenecekler....

Yıllardan beri bu imansızlık alâmeti cüreti göstermiyorlar mı? Ve tek eksiği, birkaç rekât namaz olan birçok zavallı insanın bunlara nispetle **'alnı secde görmeyen, ruhsuz adamlar'** olarak damgalanması sürüp gitmiyor mu? İşte, Kur'an, din adına tevessül ve teşebbüs edilen bu ağır vicdansızlığı, bu nitelikli imansızlığı deşifre ediyor, yere çalıyor.

Bu mucizeler mucizesi sureyi selim bir kalp, temiz bir vicdanla okuyan şunu görecek ve şaşkınlıktan çıldıracak:

Kur'an, temel ibadetlerinden biri olan salâtı yerine getirmeyenleri (ibadet etmeyenleri) lanetlemez, ama muntazaman salât eden bazı kişileri lanetler, dinsizlikle itham eder. İşte dinler tarihinin, belki de insanlık tarihinin en büyük mucizelerinden biri budur.

Mâûn suresi üzerinde operasyon yapanlar, bu mucize gerçeğin bilinmesini istemiyorlar mı? Bunu söylemeye dilimiz varmıyor ama ne yazık ki yapılan bu...

Evet, Kur'an, birçok ayetinde 'imansızlığı' veya **'sıradan imansızlığı'** anlatıp tanıtmıştır. Bu surede deşifre edilen ve tanıtılan ise **'nitelikli imansızlık'**tır. Yani bu surede, öteki imansızlıklardan çok daha ağır ve tehlikeli bir imansızlık, maskeli imkansızlık tanıtılıyor.

Ayetin söylediğini aynen söyleyip **'dini yalanlayanlar'** tabirini kullandığınızda, ortaya çıkacak tablo dehşet verici oluyor: Çünkü namazlı/ibadetli birtakım riyakârların bu görüntülerine rağmen, dinsiz-imansız, inkârcı olabilecekleri Kur'an'ın tanıklığıyla tespit edilmiş oluyor.

Anlam kaydırmalarının dahası var:

Yahudilikten İslam'a geçen ünlü yazar **Muhammed Esed**, ayeti dehşet verici bir anlam kaydırmasıyla, daha doğrusu bilinçsizce bir tahrifle şöyle tercüme etmektedir:

"Hast thou ever considered (the kind of man) who gives the lie to all moral law?: Hiç bütün ahlakî kuralları yalanlayan bir insan türü tasavvur edebilir misin?" (Muhammed Esed, **The Message of the Qur'ân,** 979)

Kitabın adı ***'Kur'an Mesajı'*** ama Mâûn suresinin ilk ayeti

diye tercüme edilen cümle, Kur'an'ın mesajı değil! Mâûn suresi 1. ayetin tercümesi olarak verilen cümle güzel bir cümle olabilir ama bu surenin bir ayeti değil. Hatta Esed'in kullandığı şekliyle bir cümle Kur'an'ın hiçbir yerinde yok.

Anlam kaydırma oyun veya hatasının can alıcı noktası şudur:

Nüfus kâğıdında **'Müslüman'** yazan, **'namazlı/ibadetli'** insanların **'dini inkâr eden'** insanlar olarak damgalanabileceklerini düşünmek bile çıldırtıcı gelmektedir. Hepimize çıldırtıcı gelebiliyor ama ne yapalım ki, Kur'an böyle diyor. O halde yol bellidir:

Aklımızı, Allah'ın dediğini çarpıtmak istikametinde değil, Allah'ın söylediğinin arka planını, gerçek hikmetini kavramak istikametinde kullanalım. İnsana ve özellikle müslüman insana yakışan bu değil midir?

NİTELİKLİ DİNSİZLİK TANITILIYOR

Mâûn suresi, teorik dinsizliği değil, fiilî dinsizliği deşifre ediyor. Teorik dinsizlik zaten sahibi tarafından ilan edilmektedir. Onu tanımak için sıkıntıya düşmeye gerek yok. Ama teoride dine inanmış görünüp fiiliyatta din dışı olanların, deşifre edilmesini bırakın, fark edilmesi bile çok zordur. Kur'an işte bu zor işi halledip bizim önümüze net bir çözüm koymaktadır.

Ne ilginçtir ki, tarih boyunca fiilî dinsizliğin en zorlu temsilcileri daima dinciler içinden çıkar, inkârcılar içinden değil...

Mâûn suresi bize en zalim dinsizlik türünün dinci dinsizlik olduğunu göstermek gibi, insan aklının asla keşfedemeyeceği bir yardımda daha bulunuyor.

Dincilik, esası itibariyle kılık değiştirmiş bir dinsizlik türüdür.

Kur'an, mucizeler mucizesi Mâûn suresiyle bunu insanlığın irfan ve idrakine ulaştırmıştır, göstermiştir. Ne yazık ki insanoğlu bu mucize uyarıdan bugüne kadar ders alamamıştır. Ve insanlık bu hayatî dersi alamadığı içindir ki, dinsizlik dendiğinde sadece inkârcılığı, ateizmi, deizmi, din düşmanlığını vs. aklına getirmekte, pusuda saklanan ve en şerir zararları 'din maskesi' altında veren dincilik dinsizliğinin farkında bile olamamaktadır.

Herkesin bildiği inkârcı dinsizliğin tahribi, dincilik dinsiz-

liğinin tahribi yanında bir hiçtir. Dincilik, insanların dinlerini yaşamasına sürekli engel olmaktadır. Ve bu engelleme, inkârcı dinsizliğin aksine gerçek dinin yaşanmasına yöneliktir. Bu bakımdan inkârcı dinsizliğin tahribi dinci dinsizliğin tahribinden daha az yıkıcı, daha kısa sürelidir.

Şaşırtıcı ve bazılarınca yadırganan soru şudur: **Dincilik, insanların dinin gerçeğini yaşamasını nasıl engelliyor?**

Dincilik, kurduğu aforoz ve tekfir mekanizmalarını işleterek dinin hurafe ve saptırmalardan arınmış gerçek yapısını hayata geçirmek isteyenleri **'zındık, reformcu, sapık, sosyete hocası'** vs. ithamlarıyla etkisiz kılmakta, böylece dinin, bu insanlardan öğrenilebilecek gerçeğinin yaşanmasını engellemektedir. Bir örnek verelim:

Eğer dinciliğin siyasal hasımları içindeyseniz sizin en basit günahlarınız birer dinsizlik, imansızlık hatta din tahribi olarak lanse edilir. Dinciliğe göre, bütün siyasal rakipler, dindar olsalar bile bir yolu bulunup dinsiz ilan edilmelidir. Çünkü dincide ne Allah korkusu vardır ne vicdan ne de haya. Tarih boyunca hiç olmadı, bundan sonra da olmayacaktır.

Bir örnek seçelim: Yolculuk halinde oruç tutmamak. Siz Kur'an'dan, sünnetten elli bin delil getirerek 'yolculuk halinde oruç tutmama serbestiniz olduğunu, Peygamberimizin uygulaması esas alındığında yolculuk halinde oruç tutulmamasının daha da makbul görüldüğünü, çünkü peygamberimizin hayatı boyunca yolculuk halinde hiçbir gün oruç tutmadığını, tutanlara da hoş bakmadığını' söyleseniz de bu hiçbir işe yaramaz. İki yolunuz vardır: Ya riyakârlık yaparak oruç tutmadığınızı saklayacaksınız yahut da dinsiz damgasını yiyeceksiniz. İşte bu, dinin yaşanmasını engellemenin en alçak, en namussuz türüdür. Hiçbir inkârcı dinsizlik böyle bir alçaklığa tevessül etmemiştir.

Dindarlar ve insana saygılı ateistler ve deistler, ortak bela olan dincilik karşısında bu gerçekleri bilerek mücadele edeceklerdir. Yoksa dincilik, tümünü yerle bir eder.

Dincilik dinsizliği, dini Allah'ın iradesine uygun olarak yaşamak isteyenlere rahat yüzü göstermemekte, onların dinin mensubu olduğunu kabul etmemekte, onları dindışı ilan ederek kararsızlık ve perişanlığa itmektedir: Dini, dinciliğin istediği gibi yaşasalar akılları, vicdanları isyan ediyor, gerçeğine uygun yaşasalar dinciliğin ithamlarından kurtulamıyorlar. Böyle zalim bir tezgâhı, hiçbir ateizm veya zulüm ideolojisiyle kıyaslamak mümkün değildir. Bu bela, bu kahır, bu alçaklık sadece ve sadece **dinci dinsizlik** tarafından üretilmektedir.

Dinciliğin lügatinde 'öteki' ilan edilenlerin tek sıfatı vardır: Dinsiz veya din düşmanı... Siz, dini, hurafe kitaplarının uydurmalarına göre değil de Kur'an'ın verilerine göre yaşamaya kalktığınızda veya dinciliğin çıkarlarına bir biçimde zarar verdiğinizde, dincilik dinsizliği sizi, derhal ve tek kelimeyle dinsiz ilan etmektedir. Bununla da yetinmemekte, sizi, dini tahrip etmek gibi ürpertici bir suçla karalamaktadır.

DİNCİLİK UŞAĞI BİR PROFESÖRÜN KAHPELİĞİ

Dincilik tezgâhlarının sefil uşaklarından bir profesör, ekranlara kurulup mesleğiyle ilgili olmayan fıkıh alanına girerek şöyle ahkâm kesiyordu: **"Arapça bilmeyenler, Kur'an'ın tercümesiyle namaz kılabilirler'** demek dini tahrip etmektir. Dinde böyle bir şey yoktur, bugüne kadar da duyulmamıştır. Bunu söyleyenler bunu dini yıkmak için uyduruyorlar."

Tarihin en büyük ve en namussuz iftiralarından biri olan bu yalan, yüzde doksanı Hanefî mezhebine mensup müslümanların yaşadığı Türkiye'de dinci bir ekranda söyleniyor. Hiç kimse çıkıp da, siyasal meddahlık uğruna din

ve namusunu pazarlayan bu ahlaksız ve irfansız adama sormuyor:

"Öyle diyorsunuz ama, bizim mezhep imamız İmamı Âzam bu konuda olumlu fetva vermiştir; bu fetva bin yılı aşkın bir zamandır Hanefî fıkhının kaynak eserlerinde tekrarlanmıştır. Halk bunu bilmiyor olabilir ama işin esası budur. Bırakalım, Arapça bilmeyenler, bireysel hayatlarında namazlarını Kur'an'ın tercümesinden okuyarak kılsınlar. Bunun kime ne zararı var? Ayrıca bu fıkhî gerçeği halka söyleyen insanları dini tahrip gibi bir ithamla karalamanız hiç yakışık almıyor, günah oluyor."

Şu kadarını bile söyleyecek yürek, iman, insanlık ve hakşinaslığı gösteremiyorlar. Konuşanı da konuşturanı da ahlaksız ve Allahsız bir biçimde sövgü yağdırıyor. Tarihe, dine, fıkha, fukahaya göz göre göre iftira ediyorlar. Bizim söyleyeceğimiz, Nur suresinde iftiracılara ilişkin 4 ve 23. ayetlerin şu hükmüdür:

"Allah'ın laneti ebediyen müfterilerin üzerine olsun!"

Mâûn suresi böyle alçakları dinsiz-imansız ilan etmeyecek de kimi edecektir? Allah, böyle alçakların belalarını vermeyecek de kimin belasını verecektir? Özet olarak değindiğimiz bu meselenin ayrıntıları, kitabımızın **Dördüncü Bölüm**'ünde verilecektir.

Dinciliğin ara renkleri yoktur. Ya ondansınız, o zaman beyaz alandasınız, bütün hatalarınız, kötülükleriniz hatta ırz düşmanlıklarınız bir biçimde tevil edilip 'hasenât' (iyilikler) hanesine geçirilir. Eğer ondan değilseniz yani onun egemenliğini kabul etmiyorsanız, o zaman siyah alandasınız, akşama kadar secdelere kapansanız bile müslüman unvanı alamazsınız. Bu zihniyetinin bir icabı olarak dincilik, insanları hiçbir zaman 'günahkâr' olarak damgalamaz. Ya dinsiz olarak damgalar yahut da cennetlik. Cennetlik olanlar onun putlaştırdığı efendileridir yahut da köleleri olmayı kabul edenlerdir. Ötekilerin tümü dinsizdir.

'İMANDAN SONRA KÜFÜR' TANITILIYOR

'İmandan sonra küfür' tabiri, Âli İmran suresi 86. ayetten alınmıştır. Ayet şudur:

"İmanlarından, Peygamber'in hak olduğuna tanıklıktan ve kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra küfre sapan bir topluluğu Allah iyiye ve güzele nasıl götürür? Allah, zalim bir topluluğu doğru yola kılavuzlamaz?"

Burada sözü edilen küfür ve zulmün imana girmiş insanlar tarafından sergilendiği açıktır. Çünkü bu küfrü sergileyenlerin başlangıçta iman sahibi oldukları, Peygamber'in hak olduğuna tanıklıkları, kendilerine Tanrısal beyanların geldiği, altı çizilerek ifade edilmiştir. Burada, din patenti altında bir sapmayla karşı karşıyayız...

Bu ve benzeri ayetlere dayanarak şu başlıkları da atabilirdik:

İman içinde küfür, örtülü şirk, şirkle karışık iman (bk. Mümin, 12; En'am, 82; Yusuf, 106)

Din meselesinde temel dertlerden biri de şirk (yedek ilahlı din) ve küfür (gerçeği örtmek) kavramlarını Kur'an'ın anlattığı gibi anlamamak olmuştur. Şirkle ilgili Kur'an ayetleri, gelenekçi ekoller tarafından anlam kaydırmalarına uğratılarak ilahî kelamın boyutları örselenmiş, vahyin enginliği ve genelliği kişisel ve mezhepsel kabullere hapsedilmiştir. Ve sanılmıştır ki, şirk sadece **Lât'a, Menât'a,**

Uzza'ya tapmak veya Allah'ı tümden yok saymaktır.

Hayır, iş bu kadar değil. Kur'an, şirkin en zehirli türleri arasına iman ve din iddiası altında sahnelenen şirk türlerini koymaktadır. Bu noktaya değinen yüze yakın ayet var Kur'an'da. İyi inceleyenler görürler ki Kur'an, iman patentiyle gizlenmiş iki tür şirkten yakınmaktadır:

1. Açıkça ifade ve itiraf edilen alenî şirk,
2. Riyakârlığa sapmak suretiyle düşülen gizli-maskeli şirk.

Kur'an, açıkça ifade edilmediği halde davranışlarla düşülen sinsi şirkten de şikâyetçidir. Hz. Peygamber de şikâyetçidir. Kur'an şöyle diyor:

"Onların çoğu, müşrikler durumuna düşmüş olma hali dışında Allah'a iman etmez." (Yusuf, 101)

"İman edip de imanlarını herhangi bir zulümle kirletmeyenler var ya, güvende olma/güvenilir olma işte onların hakkıdır; doğruyu ve güzeli yakalayanlar da onlardır." (En'am, 82)

"Bu halinizin sebebi şu: Allah'a, yalnız O'na çağrıldığınızda inkâr etmiştiniz. O'na ortak koşulduğunda ise iman ediyordunuz. Artık hüküm, o en yüce, o en büyük olan Allah'ın." (Mümin, 12)

Kur'an'ın ısrarla vurgu yaptığı şu gerçeği asla unutmayalım: Cahiliye müşrikleri ateist değillerdi. Onlar Allah'a inanıyorlardı. Onları tevhit çizgisinden çıkaran, Allah'ı ortaksız, yardımcısız, aracısız kabul etmemekti. (bk. Lukman, 25)

Bu söylediklerimizi bir kere daha düşünerek vicdanımızda şu soruyu soralım:

"Kur'an nasıl bir kitaptır?"

Din kitabı mı, tarih kitabı mı, edebiyat kitabı mı, dua kitabı mı, hukuk kitabı mı?

Bunların tek başına hiç biri değil.

Kur'an hayatın kitabıdır.

Hayatın kitabı olmanın zorunlu sonucu, insan haklarının kitabı olmaktır. Kur'an'ı, eğer geleneksel prangalardan kurtularak okursanız görürsünüz ki, o, insan haklarının kitabıdır.

İnsan haklarını bir biçimde ihlal edenler Kur'an'ın mensubu ve mümini olamazlar.

Onlar istedikleri kadar söyleseler de Kur'an onların kitabı değildir. Kur'an'ın onlarla bir münasebetinden söz edeceksek şunu söyleyeceğiz:

İnsan haklarını çiğneyenlerle Kur'an'ın münasebeti, onları lanetlemesinden ibarettir.

Üçüncü Bölüm

MÂÛN SURESİNİN SORULARI VE CEVAPLARI

ALLAH'IN SAVAŞ AÇTIKLARI: MAL TUTKUNLARI

Mâûn suresindeki tehdidin ağırlığı, eğer Kur'an'ı tedebbürle okumuşsanız, sizi asla şaşırtmaz. Çünkü Kur'an size, ne pahasına olursa olsun habire mal artırma peşinde olanların 'Allah ile savaş' haline girdiklerini söyleyecektir. O halde Mâûn suresindeki tehdidin ağırlığından söz etmek yanlış olur. Allah ile savaşanların dini inkârla itham edilmelerinden, lanetlenmelerinden daha doğal ne olabilir?!

Şunu biliyor musunuz veya biliyorsanız üzerinde yeterince düşündünüz mü:

Kur'an, **'harp'** kelimesini doğrudan kullanarak, emek karşılığı olmayan mal artışı peşinde olanları 'Allah ve Peygamber'in savaş açtığı kişiler' olarak tanıtmaktadır. Bir düşünün bakalım, ibadet eksiği olan herhangi bir insan için böyle bir kullanım var mıdır? Yoktur. Şunu da bir Kur'an nüktesi olarak ekleyelim:

Harp kelimesinin kullanıldığı dört yerin birinde de **Yahudilerin, 'harp ateşini yakmaları'** dile getirilmiştir. (Mâide, 64) Zaten, harp ateşini yakmakla 'emeksiz para kazanmak' arasında ezelî-ebedî bir bağ vardır. Mâûn suresi, işte bunun içindir ki mal tutkusuyla kamunun haklarına musallat olanları, namaz-niyazlarına rağmen dini inkârla suçlamıştır. Bakara 279'u dikkate alarak, Mâûn ihlali yapan suçluların, delâlet yoluyla (dâl bi'd-delâle) , Allah'la savaşmakta olan bedbahtlar olduğunu söyleyebiliriz.

Bakara 279, Allah ve Peygamber'in, emeklerinin karşılığı olmayan paraları ceplerine indirenlerin Allah ve Peygamber'le savaşmakta olduklarını şöyle ifade ediyor:

"Eğer ribadan geri kalanı bırakmazsanız, Allah ve resulünden bir harp ilanını duymuş olun. Tövbe ederseniz, mallarınızın esasları/ana paralarınız sizindir; ne zulmeden olursunuz ne de zulme uğratılan."

Ayette, ribadan gelen mal ve paranın bırakılması istenmektedir. **Riba**, Râgıb-ı Isfahanî'nin de ifadesiyle 'kapitaldeki her türlü haksız artıştır.' Faiz de bunun türlerinden biridir. O halde Bakara 279'a göre, parasında herhangi bir haksız artışa sebebiyet verenler, Allah'a ve Peygamber'e harp açtıklarını bilmelidirler. Bu demektir ki, **emeğinin karşılığı olmayan mala ve paraya sahip olanlar Allah'ın düşmanı olurlar.** Allah'ın düşman ilan ettiği kişiler veya ekipler namaz kılsalar/ibadet etseler ne kılmasalar ne! Şu kadar kılsalar ne bu kadar kılsalar ne!

Ne yazık ki bütün Mâûn suresi ihlalcileri, Allah'la giriştikleri savaşın altından nasıl kalkacaklarını düşünmek yerine, ibadeti eksik olanlarla birkaç kadeh rakı içenleri cehenneme nasıl gönderebileceklerinin hesabını yaparlar ve bu hesabı da her yana din müdafiliği olarak propaganda ederler. Ama kendilerine Allah tarafından açılan harbin yaratacağı akıbetlerden hiç söz etmezler.

Allah karşısında iflasın bundan daha kötüsü olabilir mi?

MAL TUTKUSU DENEN BELAYI TANIYALIM!

Mal kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de tekil ve çoğul (emvâl) halde 80 küsur yerde geçer. ***Kur'an'ın Temel Kavramları*** adlı eserimizin 'Mal' maddesinde bu kavramla ilgili ayrıntılı tespitler yapılmıştır. Bir kısmını verelim:

Mal, denge noktasından sağa veya sola sapma anlamındaki **meyl** (eğilim, eğilmek) kökünden türemiştir. ***'Müfredâtü'l-Kur'an'*** adlı aşılamamış şaheseri yazan Isfahanlı Râgıb'ın ifadesiyle, **"sürekli değişen ölümlü değere mal denmesi bundandır."** Râgıb bu noktada bir Arap darbımeselini de anıyor:

"Mal bir kahpedir; bir gün onun, bir gün bunun evinde sabahlar." (Râgıb; ***Müfredât***, meyl mad.)

Türk lirizminin erişilmez ustası **Yunus Emre** (ölm.1320) bu inceliğe şu ölmez dizelerle tercüman olmuştur:

"Mal sahibi, mülk sahibi
Nerde bunun ilk sahibi?
Mal da yalan, mülk de yalan;
Var biraz da sen oyalan!"

Malın temel gayeye varmak için kullanılmaması, **bir imtihan aracının kötüye kullanılmasıdır.** Çünkü mal, bir **fitne** olarak gösteriliyor. (Enfâl, 28; Teğâbün, 15) **Fitne,** iyi ile kötüyü belirlemek için bir ayıklama yolu olduğuna göre mal bir imtihan aracıdır. Bu yüzden, tıpkı çocuklarımız gibi, mal da bize bir deneme aracı olarak emanet veriliyor. (Bakara, 155; Âli İmran, 186)

Malı, sonsuzluğu elde etmek için bir araç olarak kullanmayıp onu gaye haline getirmek, insanoğlunun her devirde helâkine sebep olmuştur. (Bakara, 69; 9/55; Hümeze, 3; Tebbet, 2)

Mal bir imtihan aracı ve emanet olduğuna göre onda bütün toplumun hakkı vardır. O halde, mal sahibi onu, insanlığın hayır ve hizmetinde kullanmak zorundadır. Bunun aksini yapıp malı hizmet için seferber etmemek, yani **infakı** durdurmak, acı bir sonu hazırlamak olur. (Tevbe, 34-35)

Malı bu çerçevede kullanmayı sağlamanın yolu, mülkiyetin

sınırlandırılmasıdır. Ve **Kur'an, özel mülkiyete en radikal sınırı getirmiştir.** Bu eserde adı sık sık geçen büyük sahabî Ebu Zer, bu sınırın **'kişinin ve ailesinin ihtiyacı'** olduğunu ileri sürmüş, bu tezini, Bakara suresi 219 ve Tevbe suresi 34-35. ayetlere dayandırarak, üçüncü halife Osman döneminde devrim bir mücadele başlatmıştır.

Malın olumsuz bir unsur haline getirilişine bir delil de insanların mal **tefâhur (karşılıklı övünme)** ve **tekâsürüne (artırma yarışı)** girmeleridir. Bu tefâhur ve tekâsür, birincisi övünme, ikincisi yığıp çoğaltma yarışı olarak, insanı fert ve toplum halinde kemirir. Bunlar, Kur'an'a göre, mal ve evlatta olur. (Hadîd, 20; Sebe, 35; Tekâsür, 1-2) Ne ilginçtir ki, Kur'an, mal yığıp depolama illetinin tipik temsilcileri arasına **Firavun, Karun** gibi azmışlarla beraber **din adamlarını** da koymuştur. Bu konuya temas eden ayetlerde **Hristiyan ve Yahudi** din adamlarının anılması bir özel sebeptir; ayetin genelliğini engellemez. Yani, tüm din temsilcilerinin dikkati çekilmektedir. Bunlar, insanların malını çeşitli hilelerle elde etmekle kalmaz, insanları Allah'ın yolundan alıkoymak gibi bir büyük suçun da faili olurlar. Yani bunlar, din adamlığı kisvesi altında dini yozlaştırıp yaşanmaz hale getiren aldatıcılardır. Tevbe suresinin 34. ayeti, pekiştirilmiş ifadelerle şu ilginç tespiti yapıyor:

"Ey iman sahipleri! Şu bir gerçek ki, hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla tıkabasa yerler ve Allah'ın yolundan geri çevirirler. Altını ve gümüşü depolayıp da onları Allah yolunda harcamayanlara korkunç bir azap vardır."

Mala sahip olanların **mülke** (yönetim erkine) sahip olmayı kendilerinin bir hakkı gibi gördüklerine de dikkat çekilmiştir. Mal sahipleri bu sanal haklarını kullandıklarında yönetimler hikmet, adalet ve bilgi üzerine oturur olmaktan çıkıp daha fazla mal elde etme hırsını tatmin aracına dönüşeceklerdir. Yani siyaset yozlaşıp insan aleyhine işleyecektir. Bir peygamberin ağzından ifadeye konan şu tespite bakın:

"Peygamberleri onlara dedi ki, 'Allah, Tâlût'u size kral gönderdi.' Şöyle konuştular: 'O bizim üzerimizde nasıl saltanat kurabilir? Yönetimde biz ondan daha çok hak sahibiyiz. Ona bir mal genişliği de verilmemiştir.' Peygamber dedi: 'Allah onu seçip size üst olarak gönderdi. Onu ilimde ve bedende üstünlük bakımından zenginleştirdi.' Allah, mülkünü dilediğine verir." (Bakara, 247)

Bu ayet, Kur'an'ın siyaset ve yönetimden ne anladığının en açık göstergelerinden biridir. Kur'an'a göre, yönetimin ilim ve zekâdan nasipli olanlara teslim edilmesi gerekir, mal ve parası çok olanlara değil. İşler malı ve parası çok olanlara teslim edilirse siyaset ve yönetim, mal ve parayı biraz daha artırmanın aracı olmaktan kurtulamaz.

Bu ayeti Mâûn suresi mesajıyla birlikte düşündüğümüzde şunu söyleyebileceğiz:

Yönetimlerini, kamu mal ve imkânlarını talan edecek kadrolara teslim eden toplumlar Allah'ın lanetine uğramış toplumlardır.

Lanetli toplumların siyasette ehliyet yerine mal ve evlat çokluğuna (maddi güce) paye vermelerinin nelere mal olacağı, âdeta siyaset felsefesi dersi verircesine, Hz. Nuh'a söyletilmektedir:

"Nuh dedi ki, 'Rabbim! Onlar bana isyan ettiler de malı ve çocuğu kendisine hüsrandan başka bir artış getirmeyen kişiye uydular. Çok büyük hileler sergilediler/çok büyük tuzaklar kurdular." (Nuh, 21-22)

Aynı mesajı taşıyan bir yakarış, ama bu kez sitemli bir yakarış da Hz. Musa'dan:

"Musa şöyle dedi: "Rabbimiz! Sen, Firavun ve kodamanlarına şu iğreti hayatta debdebe verdin, mallar verdin. Rabbimiz! Senin yolundan saptırsınlar diye mi? Rabbimiz! Onların mal-

larını sil-süpür, kalplerini şiddetle sık ki, acıklı azabı görünceye kadar inanmasınlar!" (Yunus, 88)

Hüsran ve lanetin gerekçesi son derece açık değil mi? Yönetimlerini bir peygambere (hikmet, bilgi ve adalet timsali bir insana) teslim etmek yerine mal ve evlat çokluğuyla tahakküm ve ceberut kuran birine/birilerine teslim ettiler de **'kötülüğün toplumu'** oluverdiler. (Enbiya Suresi, 77). Felsefenin babalarından biri (büyük ihtimalle bir peygamber olan) olan **Platon** ne diyordu: **"Ya krallar filozof olmalı yahut da filozoflar kral."** Nuh ve Musa peygamberlerin dilinden söyletilen de bu. Onların şikâyetleri de bu: Başlarına hikmet ve ilim sahibini getirmek yerine mal ve parasıyla kasılan melunu getirdiler. Getirdiler ve belalarını buldular. Aynı yolu izleyenler bugün de belalarını bulmaya devam ediyorlar.

Kur'an, Mâûn suresinde kullandığı **'veyl'** kelimesini kullanarak, malını-parasını bir üstünlük sebebi sayanları başka bir vesileyle yine lanetlemiştir. İniş sırasıyla 32. sure olan **Hümeze**, cehennemin kimleri beklediğini gösterirken parmağını, mal ve parasıyla şımarıp herkesi küçük gören melunlara uzatmaktadır. Yorumsuz okuyalım:

"Arkadan çekiştiren/kaş göz işareti yapıp alay eden her kişiye lanet olsun! O ki, mal biriktirdi, onu saydı da saydı. Sanır ki, malı sonsuzlaştıracaktır kendisini. Hayır, iş, sandığı gibi değil! Yemin olsun ki fırlatılıp atılacaktır o kırıp geçirene, yalayıp yutana/Hutame'ye. Hutame'nin ne olduğunu sana öğreten nedir? Allah'ın, tutuşturulmuş ateşidir o, ki, tırmanıp işler yüreklere. O, onların üzerine kilitlenecektir. Uzatılmış sütunlar arasında."

Son Peygamber, malı âdeta en büyük put gibi göstermiş ve ona karşı dikkatli davranmayı baş tavsiyesi yapmıştı. İşte birkaç örnek:

"Şu bir gerçek ki, her ümmetin bir fitnesi vardır; benim ümmetimin fitnesi de maldır." (Tirmizî, zühd 26)

"Ey insanlar! Sizin için korktuğum tek şey, Allah'ın, önünüze çıkaracağı dünya süs ve nimetleridir. Bir malı hakkı olarak elde edene o mal mübarek kılınır. Fakat hakkı olmayan bir mala el koyan kişi hep yiyen, ama hiç doymayan birine benzer." (İbn Mâce, fiten 18)

"İran ve Bizans hazineleri elinize geçtiğinde nasıl bir topluluk haline geleceğinizi biliyor musunuz? Allah'ın istediği topluluktan başka bir şey olacaksınız o zaman. Çekişeceksiniz, hasetleşeceksiniz, birbirinize sırt çevireceksiniz ve nihayet kin ve öfkeyle birbirinize girip muhacirlerin barınaklarına üşüşerek birbirinizin boynunu vuracaksınız." (İbn Mâce, fiten 18)

Hz. Muhammed'in bu mucize haberleri, kaynaklarda '**mal fitnesi**' başlığı altında veriliyor.

Hadisler, birkaç fitneden bahseder. Bunların en tehlikelisi, **Muhammed ümmetinin baş fitnesi,** mal fitnesi olarak veriliyor. Ümmeti kavgaya, kine, nefrete ve nihayet can alıp kan dökmeye götürecek iç felaket budur.

Mal fitnesi hem çekirdek olan bireyi mahveder hem de kozmik emaneti evrensel boyutlara yüceltecek olan toplumu... Buna dayanarak diyebiliriz ki, Muhammed ümmetinin savaşacağı en büyük putlardan biri, belki de birincisi, **mal putu** olmaktadır. Müslüman nesillerin bu amansız putla gereğince savaştıklarını söylemek bahtiyarlığından, ne yazık ki yoksunuz..

Mal putu, **hırs** zeminine oturduğu için, **şöhret ve mevki putları** da onun çocukları, uzantıları olarak düşünülmelidir. Çünkü onları dölleyen karanlık ruhlu ana da hırstır.

Bu **hırs** zehiri, Hz. Peygamberi çok ürkütmüştür. Diyor ki bir yerde:

"Allah'a yemin ederim ki, sizin için korktuğum şey yoksulluk

değildir. Sizin adınıza korktuğum şey, dünya nimetlerinin önünüze saçılması ve tıpkı eski toplumlar gibi, bu nimetler yüzünden birbirinize düşmenizdir."

Büyük Muhammedî şuurlar, Hz. Peygamber'in dikkat çektiği bu tehlikeyi erkenden görmüşlerdir. Onlar, iman ve İslam adına, dünya saltanatı kurmak için dişlerini bileyen bir güruhun pusuda beklediğini ve ümmeti vuracağını sezmişlerdir. Muhammedî şuuru en ileri anlamda taşıyanlardan biri olan sahabî **Ebudderda,** annesinin bir dünyalık isteğine karşılık şu cevabı veriyordu:

"Sabret ana! Önümüzde çok zorlu geçit noktaları var. Oralardan ancak, madde ve servet yükü hafif olanlar geçebilecektir." (İbn Abdrabbih; *el-Ikd el-Ferîd*, 4/168)

Mal kavramıyla ilgili verdiğimiz bu bilgiler, Mâûn suresindeki ağır itham ve tehdidin ne kadar yerinde hatta ne kadar hoşgörülü olduğunu göstermede sanırız yeterli olmuştur. Görüldüğü gibi **mal, tarih boyunca aynı zamanda hem büyük bir güç hem de büyük bir bela olarak daima sahnededir.** Mâûn suresi diyor ki, bu bela, bir de kamunun hakları talan edilerek semirtilirse tam bir dinsizlik tasallutuna dönüşür. Ve bu kamu hakkı talanı bir de ibadetler vasıta yapılarak gerçekleşmişse Allah'ın laneti iyiden iyiye hak olur.

NAMAZ, KAPİTALİZMİ MEŞRULAŞTIRIR MI?

Mâûn suresi gösteriyor ki namaz kılmak/ibadet etmek, kapitalizmi yani parayı ilahlaştıran bir sistemi, bir dünya görüşünü meşrulaştırmaz; tam tersine, ibadetle kapitalist tutku birleştirilince Mâûn suresi ihlali doğar yani insan şirk bataklığına yuvarlanır.

Kapitalizm, aldatılan kitlelerin sandığı gibi, mal-mülk sahibi olmak değildir. Kapitalizm, mala-mülke kul olmak, malı-mülkü ilahlaştırmaktır. İslam, işte bu ikinciye karşıdır. Emevîler, İslam'ı işte bu ikincinin aracı yaptılar.

Bu ikincisi, Kur'an'a göre hem zulümdür hem de şirktir. Zaten şirk bizatihi zulümdür. Hem de en büyük zulümlerden biridir.

Küresel kapitalizmin Haçlı kodamanları, İslam dünyasından tedarik ettikleri **maraba kapitalisti alt ağalar** aracılığıyla müslüman coğrafyalarda meşruiyet kazanmak için bir **'namazlı kapitalizm'** geliştirdiler. Bu maraba kapitalizminin öncüleri, örneğin, Türkiye'de zaman zaman **'Weber sosyolojisini izleyen Protestan dindar müslüman tüccarlar'** diye anılabilmiştir. Teolojik anlamda bir **irtidadın**, felsefî anlamda ise maraba kapitalizmine intisabın ifadesi olan bu tabirler **BOP** veya **Ilımlı İslam** ile birlikte pompalandı ve **'Anadolu'da Haçlılarla işbirliğinin altın çağı'** sayılan ikibinli yılların başlarında **Türkiye**'de, büyük çalkantılar yarattı.

LANETLİ NAMAZLARIN MODERN TÜRÜ: ILIMLI İSLAM NAMAZI

Hz. Muhammed'in namazı Ebu Cehil'in taleplerini kabule engel oluyordu. Ebu Cehil'in namazı ise Hz. Muhammed'in anlayışını kabule engeldi. Şu hayret verici kadere bakın:

Aynı şekil ve desenler içinde kılınan aynı namaz, yapılan aynı hac, insanlara, hayata, servete, yönetime bakıştaki farklar yüzünden birleştirici olmaktan çıkıyor. Eğer çıkmıyorsa 'İslam' yaftasıyla sahneye çıkanın 'İslam'ı bir maskeden ibarettir. Ebu Cehil ile (veya onun bugünkü torunları olan kapitalizm tâğutlarıyla) kol kola girebilenlerin salâtları Kur'an'da gösterilen iki salâtdan sadece 'lanetlenen salât' hanesine girebilir. **BOP** tâğutizmine, 'eşbaşkanlık' adı altında hizmetçilik edenler, kıldıkları **Ilımlı İslam** salâtlarının Muhammedî namaz olmadığını bildikleri, en azından sezdikleri için, Allah ile aldatılmış kitleler önünde çökük binalarını takviye etmek ihtiyacı duyuyorlar. Türkiye'de başını alıp giden ve **yemek çadırları** diye anılan **'aldatılanları oyalama çadırları'** ve bol bol atılan dinci nutuklar, o **Ilımlı İslam** salâtlarının yarattığı **'veyl'**i kamufle etmek için tedarik edilen payandalardır.

Muhammedî salât, Mâûn suresi ihlaline araç yapılmayan salâtdır. Rahmet salât da budur. **Servet ve tâğutizmle barışık duran namaz**, bugünkü şekliyle **BOP** ve **Ilımlı İslam** namazı ancak Ebu Cehil'in namazı olabilir. Kur'an, işte bu namazı lanetliyor. Lanetten kurtuluşun tek yolu var: **Ebu Cehil** namazından Ebul-Kasım namazına geçmek...

Küresel zulüm imparatorluklarına karşı çıkmak yerine mal tutkusunu tatmin için onlara hizmetkârlıkla yan yana duran bir salât ise rahmet salât olmaktan çıkıp lanet salâta dönüşmektedir.

Bu ayrım ve bu tespit kimseyi rahatsız etmemelidir; çünkü tespiti yapan Kur'an'dır. Buna rağmen "Rahatsız oluyorum' diyen varsa o Allah'tan belasını istesin. Zaten istemese de Allah belasını verecektir.

Maske salâtlar gibi **'maske giysiler'** de vardır. Bunların başında 'din sınıfı'nın giysileri gelir. Din sınıfının giysileri, istisnasız **'maske giysi'** olduğu içindir ki, zaman üstü kitap, din sınıfını yıkmış, din kisvesini yırtmıştır. Bu sınıf ve onun giydiği **'din kıyafeti'**, insanlığın en acılı kahırlarının sebebi olarak tarihte geçmiştir. Hz. Peygamber, bu gerçeği ifadeye koyarken çok sarsıcı bir tespit yapmaktadır. Şöyle buyuruyor:

"Allah'ın en büyük öfkeyi duyduğu kişiler, giysileri amellerinden hayırlı olan kişilerdir. Bunların giysileri peygamber giysisi olur ama iş ve eylemleri despot zalimlerin iş ve eylemleridir." (İbn Hacer el-Heytemî, *ez-Zevâcir*, 1/65)

BESMELE ÇEKMEK HARAM YEMEYİ HELAL KILAR MI?

Besmele çekmek, örneğin, domuz eti yemeyi helal kılar mı?

Hayır, kılmaz!

Besmele çekmek domuz yemeyi meşrulaştırmıyorsa domuzlaşmayı hiç meşrulaştırmaz.

Başkalarının hakkına tecavüzle elde edilmiş bir yiyecek hükmen domuz etidir. Hatta ondan da beterdir. Çünkü domuz eti yiyen, Allah'a tövbe ile kurtulabilir ama hükmî domuz etini yani başkalarının hakkını yiyen, tövbe ile kurtulamaz. Dini-imanı, salâtı, orucu, kendisini aklama vesilesi yaptığında ise katmerli domuz olur. Domuzun besmelesi, salâtı, orucu ne işe yarar!

Dinciliğin belirgin şeytanlıklarından biri de şu dayatmayı din diye öne çıkarmasıdır:

"Sen adamın yediğinin nereden, nasıl geldiğine değil, yemeğe başlarken besmele çekip çekmediğine bakacaksın! Besmele çekiyorsa makbul ve mümin adamdır. Sen mümin adamla uğraşmayı bırak da besmelesizlerle uğraş!"

Kur'an, bu Allah ve insan düşmanı alçak tavrın tam tersini istiyor:

Yemeğe oturan adamın yediğinin nereden ve nasıl kazanıl-

dığına bakacaksınız. Besmele çekmek bu gerçeği savsaklamanıza sebep olmamalıdır.

Bir adamın oturduğu sofraya son derece etkileyici bir sesle, hatta gözyaşları içinde besmele çekerek oturduğunu görseniz çok duygulanırsınız, o adama içinizden sıcak bir ilgi yükselir. Ama daha sonra o adamın o sofrada yediği tüm yemekleri başkalarının hakkından aşırdığını, yani o yemeklerin haram olduğunu öğrenseniz ne yaparsınız? Ve ne yapmanız gerekir?

Mâûn suresi, ne yapmanız gerektiğini gösteriyor:

Böylelerine **melun domuz muamelesi** yapmanız gerekir.

Mâûn suresi ihlalcileri, haramı besmele çekerek yiyenlerdir.

Müslüman halk, bunların haram yemelerini mi hükme esas alacak, besmele çekmelerini mi, karar vermelidir. Ne yazık ki halkın bugüne kadar yaptığı, besmeleyi esas almaktır. Onun içindir ki en büyük haramları yiyenler bunu besmeleyle sakladılar. Mâûn suresi bu saklamayı mümkün olmaktan çıkarmaktadır.

Allah ile aldatılan halka, oturduğu sofrada besmele çeken bir adamın o sofrada yediklerinin tümünün haram olduğunu ve bunun için onun besmelesine inanmamak gerektiğini söylediğinizde dışlanıyorsunuz. Elini besmelesiz hiçbir şeye dokundurmayan dindar (!) bir adama sataşmış sayılıyorsunuz. Sahtekârın sahte Besmelesinin neleri sakladığını anlatamıyorsunuz.

Bunu anlamamakta direnen bir kitle, Allah'tan belasını istemeyi din sanan bir kitledir. Allah da ona elbetteki bu istediğini verecektir, rahmet ve mutluluk değil...

MAL TUTKUSUNUN GÖTÜRDÜĞÜ YER: ŞİRK

BAHÇE SAHİPLERİ HİKÂYESİNİN MESAJI

Kur'an, toprakta sınırsız mülkiyeti kabul etmemekte, bunun bir uzantısı olarak, kapitalist bir dengesizlik düzenini zulüm ve şirk olarak görmektedir. Kur'an, kendi üslubu içinde ama çok uzun bir anlatımla (14 ayetlik ve yaklaşık iki sayfalık bir bölüm) böyle bir dengesizlik düzeninin zulüm ve şirk olduğunu açık ifadelerle göstermektedir. **Kehf suresi 32-46** ayetler arasında verilen bu sarsıcı mesajı değerlendirmek için o ayetleri okuyalım:

"Onlara örnek olarak şu iki adamı ver: Bunlardan birine, üzümlerden oluşan iki bağlık vermiş, bağların çevresini hurmalarla donatmış, aralarına da ekinler serpiştirmiştik. İki bağ da yemişlerini vermiş, o adamdan hiçbir şeyi eksik bırakmamıştı. İkisinin ortasından bir de nehir fışkırtmıştık."

"Adamın geliri vardı. Bu yüzden, arkadaşıyla konuştuğu bir sırada ona şöyle demişti: 'Ben, malca senden zengin, insan unsuru bakımından da güçlü ve onurluyum.' Ve böylece, öz benliğine zulüm ede ede bağlığına girdi. Şöyle konuştu: 'Bunun sonsuza değin yok olacağını sanmıyorum. Kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Ama eğer Rabbime döndürülüp götürülürsem, bundan daha iyisini bulacağımdan eminim.'

"Kendisiyle konuşan arkadaşı ona dedi: 'Sen, seni topraktan, sonra meniden yaratıp sonra da bir adam olarak biçimlendi-

ren kudrete nankörlük mü ettin? O Allah benim Rabbimdir. Ve ben, Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam! Bağına girdiğinde, 'Mâşallah, kuvvet yalnız Allah'tandır!' desen olmaz mıydı? Gerçi sen beni, malca ve evlatça senden basit görüyorsun ama olabilir ki, Rabbim bana senin bağından daha değerlisini verir; seninkinin üzerine de gökten, yanlış hesabın cezası olan bir âfet gönderir de bağlığın yalçın bir toprak kesilir. Yahut suyu dibe çekilir de bir daha onu isteyemezsin bile.'

"Derken, bütün ürününe el kondu. Bağ sahibi, çardakları üzerine çökmüş bulunan bağ için harcadıklarına vahlanarak avuçlarını ovuşturuyor ve şöyle diyordu: 'Ne olurdu, Rabbime hiç kimseyi ortak koşmasaydım!'

"Allah'ın berisinden kendisine yardım edecek bir topluluğu da çıkmadı. Kendi kendini de kurtaramadı. Böyle bir durumda, dostluk ve koruma, hak olan Allah'tandır. O, karşılık verme bakımından da hayırlıdır, iş sonuçlandırma bakımından da hayırlıdır."

Mal ve oğullar, şu iğreti dünya hayatının süsüdür. Barışa ve hayra yönelik kalıcı eylemler/birikimler ise, Rabbin katında sevapça da üstündür, beklenti bakımından da."

Bu ayetler kümesinin bize vermek istediği temel mesajlar, şunlardır:

1. Mal ve servet insanı şımartır, azdırır, zalimliği meziyet sayan bir ruh hali içine sokar. Bu ruh hali insanları küçük görme, ezme duygusunu da beraberinde getirir.

2. Bu duygu, mal ve servet kodamanını Allah'a bile kafa tutacak bir azgınlığa taşır.

3. Mal ve servetle şımaranlar, ahiret hayatını da garantiledikleri yolunda bir sanıya sahiptirler.

4. Servet ve refah şımarıklığının sonu şirktir.

5. Azgınlık illetine tutularak müşrikleşen mal ve servet baronlarını hiç kimse kurtaramaz; böylelerinin hem dünyası hem ahireti mahvolmuştur.

6. Mal ve servet azgınları kendilerini çok güçlü sansalar da gerçekte yenilgiye mahkûmdurlar.

7. Mal ve servet azgınlarının şımarmaması için her türlü tedbir alınmalı, servetin bu şımarıklığı besleyecek bir noktaya ulaşması engellenmelidir.

Ne ilginçtir ki, azgınların uğradıkları akıbet anlatılırken Allah'ın **Muktedir** isim-sıfatı kullanılmıştır. Böylece gerçek muktedirin servet azgınları değil, ilkeleri koyan Cenabı Hak olduğuna vurgu yapılmıştır.

Gerçek muktedir Tanrı olduğuna göre, bunun sosyolojik anlamı şu olacaktır: **Kamu otoritesi, devlet gücü, mal ve servet azgınlarını her zaman hizaya getirecek konumda olmalı ve gerektiği anda onları hizaya getirmelidir.**

Unutulmasın ki, İslam fıkhında **'Allah hakkı'**, kamu hakkı anlamında kullanıldığı gibi, Allah'ın gücü de çoğu zaman devlet ve kamu gücünü ifade etmektedir. **Kur'an, kendi terminolojisine uygun olarak kamu haklarıyla kamu gücünü 'Allah'a izafe ederek kullanmaktadır.**

Kur'an'ın esas aldığı devlet ve ekonomi sistemi, devlet otoritesinin kontrol ve yönlendirmesinde, sosyalist yanı ağır basan bir karma sistemdir. Kur'an'ı hakkıyla inceleyenler bu tespitin tartışılmaz bir gerçeğin ifadesi olduğunu kabulde tereddüt etmezler.

HZ. PEYGAMBER'İN BEDDUASI

"Ey insanlar! Sizden evvelkileri şu halleri mahvetti: İçlerinden seçkin biri hırsızlık yapınca onu serbest bıraktılar; güçsüz biri hırsızlık yapınca onu cezalandırdılar."

Hz. Muhammed

İslam Peygamberi'nin bütün hayatı boyunca yaptığı bedduları saysanız bir elin parmak sayısını bulmazlar. Ben üç beddusını bulabildim:

1. Başkalarına her fırsatta zorluk çıkaranlara beddusı:

"Allahım! Ümmetimin işlerini zora sokanların sen de işlerini zora sok!"

2. Yeryüzünün korunması gereken doğal değerlerini tahrip edenlere yaptığı beddua:

Bu noktayı gereğince açıklamak için, doğal dengelerin önemini incelediğimiz ***'Küresel Âfetler'*** adlı eserimizin özellikle İkinci Bölüm'ünün okunmasını öneririz:

3. Parayı ilahlaştıranlara yaptığı beddua.

Burada, işte bu son beddauayı ele almaktayız. Hz. Peygamber, beddusının konusu yaptığı olumsuz bir tip belirliyor: **'Paranın kulu-kölesi olmuş kişi.'** Özgün şekliyle, **'abdü'd-dirhemi ve'd-dînar'**

Ve Resuli Ekrem, bu ortak sıfatın taşıyıcılarına, hayatında yaptığı en ağır bedduayı yapmıştır:

"Paranın kulu-kölesi olanlar yüzükoyun yere çakılıp gebersin!"

Özgün şekliyle, **"Te'ise abdü'd-dirhemi ve'd-dînar!"**

Paranın kullarının kimliklerini ayrıntılı biçimde tanıtan ve onlara ebedî bir bedduada bulunan hadis şöyledir:

"Gümüş ve altın paranın, kadifenin, süslü giysilerin kulu-kölesi olan, yüzükoyun yere çakılıp gebersin! Yüzükoyun yere çakılsın da yerlerde sürünsün! Vücudunun her yanına dikenler batsın da o dikenleri çıkaramasın! O öyle biridir ki, bir şeyler verildiğinde hoşnut olur, bir şey verilmediği zaman ise asla vefa göstermez." (Buharî, cihad 70, rikaak 10; İbn Mâce, zühd 8)

PARANIN KULLARI: BÜYÜK VE KÜÇÜK HIRSIZLAR

Servet kodamanı (yani mütref) olmak için çalan **en büyük** hırsızları tamamen, **büyük** hırsızları kısmen serbest bırakıp karnını doyurmak zorunluluğuyla çalan **küçük** hırsızları takibe alıp cezalandırmak, zulüm, ahlaksızlık ve riyakârlık düzeninin temel niteliğidir. Din adı altında dincilik yani örtülü dinsizlik sergileyen iktidarların temel niteliklerinden biri de budur.

En büyük hırsızlar, birinci derecede kamu malı talancısı Firavun takımıdır. Haramı, kurdukları kara para ve haram lokma tezgâhlarıyla onlar tedvir ve tevzi eder. Dincisi vardır, dinsizi vardır, sosyalisti vardır, liberali vardır.

Büyük hırsızlar ise Firavun takımının talanlarından büyük paylar alanlardır.

Küçük hırsızlar, büyük vurgun ihtirasları olduğu için değil, idamei hayat için aşıranlardır. Küçük hırsızlar, talanın zağarları olan **Firavun takımından kalan artık ve atıklardan sebeplenen finolardır.** Bu sebeplenme tehlikeye düşmesin diye de subaşlarına Firavun takımının oturmasını isterler. Yalakalıkları, hizmetleri, propagandaları ve nihayet oylarıyla büyük hırsızların yönetim mevkiine gelmesini bir **'memleket hizmeti'** olarak ilan ederler. En önemli meşruiyet ve mazeret söylemleri **"Oylar bölünmesin, istikrar bozulmasın diye onları seçtik"** hezeyanıdır. İmanlarını, vicdanlarını ve çocuklarının yarınlarını, 'oylar bölünmesin' teranesiyle sattıklarını, yarınlarda kime dinleteceklerinin

hesabını yapamazlar yahut yapmazlar.

Küçük hırsızlar, 'oylar bölünmesin' diyerek Firavunlar yaratan, dürüstlüğü cezalandırarak Firavun tezgâhlarına işlerlik kazandıran **günahkâr sürüsüdür** ki, Kur'an **Zühruf suresi 54-56**. ayetlerde bu sürünün tarih önündeki cürmünü deşifre etmiştir. O cürüm, Firavunları üretme cürmüdür. Küçük hırsızlar takımının kullandığı sloganlar, Firavunlar takımının esas güdücüsü olan emperyalist kodamanların onlara dışarıdan empoze edip benimsettiği gaflet ve hıyanet sloganlarıdır.

Küçük hırsızlar, iman ve kişilik zaafları yüzünden çileye dayanamadıkları için karnını doyurmak uğruna haramdan bir biçimde kırıntı toplayan arka saflardaki hışır köpekciklerdir. Bu hışır fino takım, emperyalist kodamanlar ile içteki işbirlikçilerin kendilerine bellettiği sloganların hamallığını yaparak, birkaç lokmalık haram kırıntı elde ederler; bunu yaparken çocuklarının ve torunlarının geleceğini mahvettiklerini asla anlamazlar.

Tüm bu hırsızların ortak nitelikleri, Yüce Peygamber'in hadisinde ifadeye konan şu sıfattır:

"Paranın kulu-kölesi.'

Şimdi bu tipi tanıtan ve bu tipe beddua eden hadisi çok hayatî bir dua olarak bir kez daha tekrarlayalım:

"Gümüş ve altın paranın, kadifenin, süslü-püslü giysilerin kulu-kölesi olan, yüzükoyun yere çakılıp gebersin! Yüzükoyun yere çakılsın da yerlerde sürünsün! Vücudunun her yanına dikenler batsın da o dikenleri çıkaran olmasın!"

HÜKMÎ DOMUZ ETİ VE HÜKMÎ DOMUZLAR

Domuz eti, İslam geleneğinde, özellikle tasavvuf terbiyesinde, başkalarının hakkını yiyenlerin bütün haram mal ve servetlerinin sembolüdür. Yani başkalarının hakkını yiyenlerin bu yedikleri, maddeten ne olursa olsun, hükmen domuz etidir. Anadolu'da, onun bunun hakkını fütursuzca yiyenlere **"Haram yemekten suratı domuz suratına dönmüş"** derler. Böyle olunca, başkalarının hakkını yiyenler hükmen domuz olacaktır. Yıllar ve yıllar domuz eti yiyenler ise katmerli domuz olacaklardır.

Ve olmuşlardır.

Kur'an'ı Allah'ın muradına uygun okuyanlar (kelimeleri, anlamlarını bilmeden telaffuz edenler değil, anlamını kavramak için tedebbür edenler), şu gerçeği görmekte gecikmezler:

Kur'an, lanetlenenlerin, domuz ve maymuna çevrileceklerini bildiriyor. Beyyine açıktır:

"De ki, 'Allah katında ceza olarak bundan daha kötüsünü size bildireyim mi? Allah'ın lanetlediği, üzerine gazap indirdiğidir o. Allah böylelerinden maymunlar, domuzlar ve tâğut uşakları yapmıştır. İşte bunlardır yer bakımından daha kötü, yolun denge noktasını kaybetme bakımından daha şaşkın olanlar." (Mâide, 60)

Bu ayetlerin devamı olan ayetler tefsir ilminin temel ku-

rallarından biri olan siyak-sibak karinesi savsaklanmadan okunursa şu da görülür:

Lanetlenip domuza ve maymuna çevrilmenin, **gulûl suçu** ve **'haram yeme'** ile irtibatı kesindir. Mâide 60. ayetin devamı olan beyyineleri tedebbürle (telaffuzla değil) okumaya devam edelim:

"Size geldiklerinde 'İnandık!' derler. Gerçekte ise küfürle girmişlerdi, yine onunla çıkmışlardır. Neler saklıyor olduklarını Allah daha iyi bilir. Onların birçoğunun günahta, düşmanlıkta, haram yemede yarıştıklarını görürsün. Ne kötüdür o yapmakta oldukları! Ruhbanları ve hahamları onları, günah oluşturan sözlerinden, haram yemekten alıkoysalardı olmaz mıydı? Ne kötüdür onların sınaat/teknoloji olarak üretmekte oldukları. Yahudiler dedi ki, 'Allah'ın eli gulûle bulaşmıştır/bağlıdır!' O elleri bağlanasıcaların kendi elleri gulûle bulaşmıştır! Ve söylemiş oldukları yüzünden lanetlenmişlerdir. Söylediklerinin aksine, Allah'ın iki eli de alabildiğine açıktır; dilediği gibi bağışta bulunur. İnan olsun ki, Rabbinden sana indirilen, onlardan birçoğunun küfür ve azgınlığını elbette artıracaktır. Onların arasına, ta kıyamet gününe kadar düşmanlık ve nefret atmışızdır. Ne zaman savaş için bir ateş yaksalar, Allah onu söndürür de onlar yeryüzünde yine bozgunculuğa koşarlar. Ama Allah, bozguncuları sevmez." (Mâide, 61-64)

Mâide 64, gulûl suçuna, haram yeme illetine bulaşıp sonra da bu illeti Allah'a mal etmeye kalkanları, bir kez daha lanetleyerek, domuz ve maymuna çevirmenin varoluş gerekçesini pekiştirmektedir.

Anlaşılan o ki, kapitalizm zulmünün tarihsel babası ve çağdaş patronu Yahudi ile bu zihniyete bulaşan bilcümle maraba kapitalistleri, kitlelerin haklarına el koymak demek olan gulûlü, ustalıklı bir manevra ile Allah'a mal ederek, bütün kitlesel belaların, yoksulluk ve açlıkların kaynağı olan gulûl (kamu malları talanı) suçundan aklanmak

istiyorlar. Kur'an ise, bu şeytanî manevrayı sahiplerinin başına geçirerek gulûlün esas sahibinin Allah değil, kitleyi sömürenler olduğunu bildiriyor.

Gerçek şudur: Gulûl suçuna bulaşanlar, kitlelerin alın terini ve emeğini talan edenler, katmerli domuz olmuşlardır ama onlara domuz muamelesi yapacak iman, şuur ve dirayette insanlara sahip bir toplumda yaşamadıkları için kendilerini insan olarak satmaktadırlar. Hem de 'en onurlu' hatta çoğu kez 'en cennetlik' insan olarak...

Hükmî domuzlara cennetlik adam muamelesi yapanlara Allah'ın reva göreceği ise hiç kuşkusuz, bela ve zillettir.

İslam irfan ve vicdanının ölümsüz temsilcilerinden biri olan **Mevlana Celaleddin Rumî** (ölm. 1273) Kur'an'ın bu mucizevî ihbarını, yaşanmış bir anekdotla iyice anlaşılır kılmıştır. Mevlana'nın ölümsüz mesajını daha iyi kavramak için, onu anlatmaya çalıştığımız ***'Mevlana ve İnsan'*** adlı mütevazı eserimizden birkaç satır nakledelim:

Çalışmadan kazanmak yolunu seçenlere acımak, Rumî nazarında, bir zulümdür. Çaresiz ve zayıflara musallat olan hak ve emek sömürücüleriyle mücadele ve onları cezalandırmak, merhametsizlik değil, tam aksine, en yüce merhamettir:

"Hırsızlara, kötülere, alçaklara acımak, zayıfları kırıp geçirmektir. Kendine gel, böyle durumda öc almaktan sakın vazgeçme. Bunu yaparken çekeceğin sıkıntı ve eziyete aldırış etme de kamunun düşeceği sıkıntıyı, eziyeti düşün..."

Mevlana'ya göre, dilenciler, yöneticiler, sömürücüler, zalimler yanında bedavadan geçinen bir başka zümre daha vardır: **Fakîhler, yani kadılar ve mollalar.** Bunlar, evvela dini, şekil ve kurala boğdukları için, ikinci olarak da halkı sömürdükleri için Mevlana'nın öfkesine uğruyorlar. Mevlana'nın hayatını ve çevresini anlatan **Ahmed Eflakî**

(ölm. 761/1360), **Menâkıb**'ında, Mevlana'nın, ahdini bozarsa domuz eti yiyeceğine yemin etmiş ve ahdini bozmuş birine şöyle dediğini bildiriyor:

"Gam çekme! Bir miktar kadı malı ye, olsun bitsin. Kadı malı da domuz eti sayılır." (Öztürk, *Mevlana,* 179; Gölpınarlı, *Mevlana*, 185-186)

Çünkü Mevlana kadıların rüşvet aldıklarını bilmektedir. Rüşvet, birçok kamu hakkının gerçek yerine ulaşmasına engel olucu bir haram icraattır.

Mevlana, bizim Mâûn suresi mücrimleri diye andığımız hükmî domuzlara acınmamasını, onlardan intikam alınmasını istiyor. Ne yazık ki, İslam dünyası asırlardır bu mücrimlerden intikam almak yerine, namazı eksik ama boynu bükük günahkârların izini sürmüş, onları cezalandırmış, onları itham edip toplum gözünde kötü görülmelerine yol açmıştır. Mâûn mücrimleri ise bu puslu hava içinde keyif çubuklarını tüttürmeye devam etmişlerdir.

Mâûn suresi mücrimleri boynu bükük günahkârlara kurban olsunlar! Bu günahkârlar onlara göre ne kadar haysiyetli, merhamete ne kadar layık insanlardır!

İslam dünyası, hükmî domuzlara, namıdiğer Mâûn suresi mücrimlerine nasıl muamele etmeliydi? Asırlardır gündem yapılmamış bu soruyu sorup cevabını insan haysiyetine yaraşır şekilde vermek zorundayız. Biz, Kur'an rehberliğinde düşündük ve cevabı verme kararına vardık. Cevap şudur:

Bir müslüman, karşısına dikilen bir domuza ne yapıyorsa hükmî domuza da bunu yapmak gerekir. Yani halkın tarlasını, çitini-çubuğunu talan ve tarumar etmemesi için onu engellemeli, etkisiz hale getirmeli, ait olduğu ahıra veya ormana sevk etmelidir. Şimdi, şunu düşünelim:

Müslümanlar, namaz kıldıkları bir mescitte, saflar arasına aniden bir domuz dalsa ne yaparlar? Namazı hemen bozup o domuzu secdegâhtan uzaklaştırırlar. Peki, **asırlardır secdegâhların safları arasına karışmış maskeli hükmî domuzlarla bu ümmetin helal lokma yiyen dindarları aynı safta sessiz sadasız nasıl namaz kıldı?** Hem de, Mâûn suresi, bize o hükmî domuzların kıldıkları namazların lanet getirmekten başka bir işe yaramadığını açıkça bildirdiği halde.

Hem namazlarınızda Mâûn suresini 'namaz surelerinden biri' diye okuyacaksınız hem de namaz safları arasına dalmış hükmî domuzlarla omuz omuza rükû ve secde edeceksiniz... Olur mu böyle şey! Böyle bir müslümanlığa 'Kur'an müminliği' denebilir mi?

İşte Muhammed ümmetinin hayatî sorusu ve sorunu budur. Hayatî işi de bu sorunun cevabını verip o cevabın gereğini yerine getirmektir. Aksi halde istediği kadar namaz kılıp cami yapsın, iflah etmesi söz konusu olamaz. Elbette ki aynı davranışı bütün dinlerin dindarları yapmalıdır. Aksi halde mutlu bir insanlık inşa etmek mümkün olmayacaktır. Biz daha çok İslam dünyasından söz ediyorsak bunun iki sebebi vardır:

1. Öncelikle kendi evimizin önünü süpürmek zorunluluğu,

2. Mâûn ihlaline en çok bulaşanların, maalesef, müslüman nüfus kâğıdı taşıyanlar olduğunu görmemiz.

Öyle değil mi? Mâûn ihlalini hem de camilerde **Deniz Feneri** çetesi denen namazlı hırsızlar yapıyor, meseleyi deşifre edip cezalandıranlarsa gayrimüslim Almanlar oluyor.

Eğer bir toplumda Mâûn mesajı işlevsel olmuyorsa, o toplumda Kur'an, kendisine mümin muhatap bulamıyor demektir.

Dördüncü Bölüm

MÂÛN SURESİNİN TEFSİRİ

DİNİ REDDEDENLER SADECE İNKÂRCILAR MI?

Ayet 1:

"Gördün mü o, dini yalan sayanı?"

İNKÂRIN ÖZEL BİR ŞEKLİ: EYLEMLİ İNKÂR

Mâûn suresi birinci ayet, dinin inkârından söz ederken küfür kelimesini değil, **tekzîb** (yalanlama) tabirini kullanmıştır.

Kur'an; dini, Tanrı'yı, Peygamberi veya iman konusu olan diğer değerleri inkârı ifade etmek için birkaç tabir kullanmaktadır. **'Küfür'** bunların başında gelir.

Küfür kökünden kelimeler beşyüze yakın yerde geçer. Esas anlamıyla, çiftçinin tohumu toprakla örtmesi demek olan küfür, bu anlamıyla bir tek yerde, Fetih suresi son ayette kullanır. Onun dışındaki kullanımların tümü gerçeği örtmek, tanrısal değerleri inkâr etmek anlamındadır. Küfrün nankörlük anlamındaki kullanımı da 'gerçeği örtme' anlamının bir uzantısıdır. İnsan, gerçekleri örtme karakterinin bir belirişi olarak nimetleri de inkâr edebilmekte ve böylece nankör olmaktadır. Nitekim Kur'an, insanın sıfatlarından birini de **'kefûr'** (çok nankör) olarak belirlemiştir.

Gerçeğin üstünü örtmek anlamındaki küfür, her türlü inkârı ifade eder. Küfre sapana **'kâfir'** denmektedir. Kur'an

bu kâfir sözcüğünü tekil ve çoğul şekliyle yüz elliyi aşkın yerde kullanır.

İnkârın ikinci şekli tekzîbdir. **Kizb** (yalan) kökünün tef'îl kalıbına aktarımı olan **tekzîb, Toshihiko İzutsu**'nun güzel tanımıyla bir şeyin yalan olduğunu ilan etmektir. (İzutsu, *The Structure of Ethical Terms in the Quran,* 92) Kizb kökünden kelimelerin kullanımı, küfür kökünden kelimelerin kullanımına nispetle azdır. Yaklaşık iki yüz yerde...

Kur'an'ın dili ve semantiği üzerinde araştırmalarıyla tanınan Japon bilgin **Toshihiko İzutsu** (ölm. 1993), tekzîb kelimesiyle ifade edilen inkârın özelliklerini verirken şu tespitleri yapmaktadır:

Tekzîb, istihza ile karışık bir yalanlamadır.

Tekzîble ortaya konan inkâr, bir **tuğyan** (azma, şımarma, zulüm) sergiler. Şems suresi 11-12'de tekzîble tuğyan eşitlenmiştir. Tuğyanın bir anlamı da dünya nimet ve refahını Allah'a kavuşmaya tercih, başka bir deyişle dünyaperestliktir. İzutsu burada, Yunus suresi 7-11 ayetlerin semantik alanından yararlanmaktadır. O halde dini, tekzîb yoluyla inkâr edenler, bunu dünyaperestlik şeklinde ortaya koyanlardır.

Her kavim, peygamberlerin mesajını aynı yöntemle inkâr etmiyor. Mesela **Nuh kavmi**, inkârını tekzîble ortaya koymuştur. Onun için Kur'an, Nuh kavmini bir tekzîb kavmi olarak tanıtır. (Enbiya, 77) İnkârını tekzîble ortaya koyanlar bir **'kötülük topluluğu'** oluştururlar. Nuh kavmi işte böyle bir kavimdi.

İnkârını tekzîble ortaya koyan kötülük topluluğu, zulüm ve servetle azan topluluktur. Nuh suresi, en katmerli inkârcılardan olan Nuh kavminin inkârını kelimelerle değil, fiillerle ortaya koyduğunu gösteriyor. Bu fiiller mal ve evlatla azmak, kibirlenip başkalarını küçük görmek (istik-

bar), nimetlere karşı nankörlüktür. Nuh kavmi, o şiddetli inkârlarını 'inkâr' anlamına gelen sözcüklerle değil, eylemleri ve halleriyle ifade etmiştir. Bu eylemler ve haller, dinin istemediği fiiller ve hallerdir. Yani Nuh suresi, dinin istemediği fiil ve hallerin icrasını dinin inkârı olarak göstermektedir. Nuh kavminin inkârcı olduğunu kelimelerle ifade eden, Hz. Nuh'un kendisidir. Kavmi, açık bir inkâr deklarasyonunda bulunmamıştır. Bu kavmin, dinin kabul etmeyeceği fiilleri işlemesi onların zulüm ve inkârlarının belgesi ve ilanı sayılmıştır. (bk. İzutsu, Age. 141-142)

O halde **tekzîb, azma ve haklara tecavüzle ifade edilen bir inkâr şekli olarak tanıtılabilir.** Küfrün daha çok sözle ifade edilen bir inkâr şekli olmasına karşın tekzîbde fiilî bir yalanlama vardır. Başka bir deyişle, **tekzîb tuğyanla (mal ve evlatla azmak, haklara tecavüz) ifade edilen inkârın adıdır.**

Mâûn suresinin riya ve kamu hakkı talanına indirdiği en büyük darbe bu ilk ayetteki darbedir. Bu darbeye müstahak hale gelenlerin bundan sağ ve sağlam çıkmaları mümkün değildir. Darbenin bu müthiş vuruşundan kurtulmak veya işi hafif yara bere ile atlatmak için yoğun gayret gösterildiğini görmekteyiz.

En dikkat çekici gayret, ayette geçen **'din'** kelimesini din diye çevirmek yerine din sözcüğünün lügatlerdeki anlamlarından birini alarak Kur'an sanki onu söylüyormuş gibi anlamlandırma yönüne gitmek olmuştur. Din kelimesini, geçtiği her yerde 'din' diye tercüme edenler, bu ayete gelince her nedense din sözcüğünü din diye tercümeyi bırakıp dinin bir düzineye yakın anlamından işlerine gelen biriyle tercüme yönüne gidiyorlar. Böyle yapmayıp da ayette söyleneni aynen ifade ederlerse kıyametin başlarına çökeceğini biliyorlar.

Facia şu olacaktır:

Anlaşılacaktır ki, **kamu haklarına musallat olanlar, namazlı-**

niyazlı-ibadetli birileri de olsalar, Kur'an onları dinsiz-imansız ilan etmektedir. İşte, kaçınmak ve kurtulmak istedikleri **müthiş Kur'anî vuruş** budur. Kur'an, bu tür tanrısal vuruşlardan bahsederken şu sarsıcı ifadeyi kullanmaktadır:

"Şu bir gerçek ki, Rabbinin vuruşu/yakalayışı çok şiddetlidir." (Bürûc, 12)

Evet, Rabbin vuruşu/yakalayışı çok sarsıcıdır ve bunun böyle olduğunun en güçlü kanıtlarından biri de Mâûn suresindeki vuruştur. Bu vuruş, Allah ile aldatan ve en seçkin ibadeti bir **'maske'** gibi kullanıp riyakâr yüzlerini saklayan dinci soygun sektörlerinedir. İşte bu dehşetli vuruş ve yakalayıştan kurtulmanın çaresi olarak Mâûn ayetlerinin tanınmaz hale getirilmiş çeviri veya yorumlarına sığınılmaktadır. Örneğin surenin ilk ayetini şöyle çevirenler vardır:

"Hesap ve cezayı yalanlayanı gördün mü?"

Şu çeviriyi yapanlar da vardır:

"Ahiret cezasını yalanlayanı gördün mü?" (Süleyman Ateş çevirisi)

Süleyman Ateş, başka bir gariplik daha sergiliyor: Mealinde, yukarıda verdiğimiz tercümeyi yapıyor ama tefsirinde, aynı ayeti bir de parantez ekleyerek şöyle Türkçeleştiriyor:

"Ceza (gününü) yalanlayanı gördün mü?" (Ateş, Tefsir, 11/114)

Hangisi doğru?

Ateş'in, sureye adını veren mâûn sözcüğünü çevirisi de Meal ve Tefsir'inde tamamen farklı. Meal'inde şöyle:

"En ufak bir yardımı esirgerler. (Zekât veya ev hacetlerini

ödünç vermezler)."

Tefsirinde ise bu ayetin tercümesi şu şekilde yapılmış:

"Zekât (veya koğa, çanak-çömlek ev eşyasını ödünç) vermezler."

Koğa ne demek? Her halde **kova** denmek isteniyor.

"Eşyayı ödünç vermezler" nereden çıktı? Ayet böyle bir kelime kullanmamış.

Son ayette kullanılan fiil **'yemne'ûn'** fiilidir. **'Menetmek'** kökünden çoğul bir fiil. Tevilsiz, tartışmasız şu demek:

"Engellerler."

Neredeyse Türkçe. Çünkü kökü olan sözcük **(men')** Türkçe'de de kullanılıyor. Hem de Arapçadaki anlamında.

"Vermezler" denmiyor, **"varacağı yere varmasına engel olurlar"** deniyor. İkisi çok farklı.

Mâûn suresi ihlalcileri keşke sadece birilerine bir şeyler vermemekle kalsalar. Vermemek, en kötü ihtimalle bir günahtır ve Kur'an onun için kimseyi dini inkârla itham etmez, kimseye böyle bir şey için **'veyl'** okumaz.

Burada söz konusu olan, vermemek değil, kamu haklarının, gitmesi gereken yere ve kişilere gitmesine engel olmaktır. İşte büyük bela budur. Dinin inkârıyla eşanlamlı tutulan kötülük budur. Ve bu muhteşem mesaj **Ateş Hoca**'nın tercümesinde uçup gitmiştir.

Bu tercümeler, suredeki mesajın dünyada işe yaramasını tamamen engellemekte, işi müşrikler-dinsizler meselesi haline getirip öbür dünyaya havale etmektedir. Bu dünyada bu dinin ve bu kitabın ardısıra gidenlerse mesaj öte

dünyaya havale edildiği için asırlarca okumalarına rağmen bu sureden zerre kadar yararlanamamaktalar. Oysaki içinde kıvrandıkları temel belaların çözümü bu suredeki o **'yok edilen'** mesajın ta kendisidir.

Vahim hatalardan biri de, 'din' sözcüğüne, bir parantez hilesiyle bir **'gün'** sözcüğü eklemek ve anlamı şu hale getirivermekle yapılıyor:

"Gördün mü o, din (gününü) yalan sayanı?"

Onu gördük ama ondan önemlisi, birilerinin Kur'an'a yaptıkları bu eklemeyi de gördük.

Nereden çıktı 'din günü' tabiri?

Kur'an, **'din günü'** tabirini defalarca kullanmıştır. Hem de ilk suresi olan Fâtiha'dan başlayarak. Fâtiha'nın 4. ayeti aynen şöyle:

"Allah din gününün sahibidir."

'Din günü' tabiri 13 yerde kullanılmıştır. Sure ve ayet numaralarıyla verelim: Fâtiha, 4; Hicr, 35; Saffât, 20; Sâd, 78; Zâriyât, 12; Vâkıa, 56; Meâric, 26; Müddessir, 46; İnfitar, 15, 17, 18; Mutaffifîn, 11

Kur'an, bunun iki katından fazla yerde de 'din' kelimesini tamlamasız kullanmıştır. Tanrısal kitap eğer isteseydi, Mâûn suresinde de **'din günü'** tabirini kullanırdı ama kullanmamıştır; özellikle kullanmamıştır. Çünkü surenin vermek istediği mesaj o kullanımla verilemezdi.

Mâûn suresinde din günü yerine sadece 'din' kullanılması, haşa, bir sürçi lisan mıdır da birileri parantez açarak eksiği tamamlıyor? Sürçi lisan yoksa ne hakla ayete ekleme yapıyorlar?

YETİMİ İTİP KAKANIN DİNİ OLUR MU?

Ayet 2:

"İşte odur yetimi itip kakan."

İkinci ayet, birinci ayette sorduğu soruya ilişkin cevapların ilkini veriyor. Başka bir ifadeyle, 2-6. ayetler 1. ayette sorulan sorunun tafsilî cevabını getirmektedir. 7. ayet ise ilk ayetteki sorunun icmalî cevabını vererek mesajı tamamlamaktadır.

Mâûn suresi bu tertibiyle de ayrı bir kelam ihtişamı sergilemektedir.

Yetimler meselesi:

Yetimler ve yetim hakkı konusu Kur'an'ın ısrarlı olduğu konulardan biridir. Din-iman, Allah, insanlık gibi temel kavramların omurgasında yer alan değerlerden biri de yetimleri himayedir.

Kur'an'ın, 20 küsur ayeti yetim haklarıyla ilgili emirler ve yasaklar içermektedir. En çok dikkat çekilen, yetimlerin mallarına dokunmamaktır. İkinci nokta, yetimlerin eğitilip yeteneklerinin ortaya çıkarılmasıdır.

Musa ve arkadaşı hikâyesindeki (Kehf suresi) yetimle ilgili titizlik de göstermektedir ki, en eski zamanlardan beri

vahyin el attığı temel meselelerden biri yetim haklarıdır. Yetim haklarına el sürmek, temiz rızıkları ve servetleri pisleten bir kötülük olarak gösterilmektedir:

"Yetimlere mallarını verin! Temizi pise değişmeyin! Yetimlerin mallarını kendi mallarınıza katarak yemeyin. Bunu yapmak gerçekten büyük bir vebaldir." (Nisa, 2)

Kur'an'daki **'birden fazla evliliğe izin'** (Nisa, 3), yetim haklarıyla ve yetimlerin korunmasıyla kesin bağlantısı olan bir ruhsattır. İşin bu yanı üzerinde hemen hemen hiç durulmamıştır. Oysaki bu ruhsatı yetimlerle irtibatlandırmadan değerlendirmek Kur'an'ın ruhuna aykırıdır.

Türkiye'de, insan haklarının en zalim ihlalleri, yetimlere zulüm biçiminde görülmektedir. Anadolu'da bu zulme ilişkin tablolar, gerçekten ürperticidir. Ve ne yazık ki, bu tablolar, en koyu dindarlık söylemlerinin atıldığı çevrelerde vücut bulmaktadır. Oysaki **Kur'an, yetimin itilip kakılmasını, dinin inkârı olarak görmektedir.** (Mâûn, 1-2)

Yetimlerle ilgili buyruklar Kur'an'da biri 'emirler', ikincisi 'yasaklar' halinde iki türde verilmiştir. Emir buyruklar şöyle verilmektedir:

"Yetimleri, nikâh çağına gelmelerine kadar gözetleyip deneyin! O zaman onlarda içinize sinecek bir olgunluk ve erginlik görürseniz, mallarını onlara geri verin! Büyüyecekler diye bu malları tez elden saçıp savurarak yemeyin! Zengin olan, iffetli davransın! Fakir olan ise örfün gerekli kıldığı oranda yesin!" (Nisa, 6, 2, 127. Ayrıca bk. Nisa 3, 8, 10, 36; Enfâl, 41; Bakara, 83, 177, 215, 220; Haşr, 7; Beled, 15; Duha, 6; İnsan, 8; Fecr, 17)

Yasak şeklindeki buyruklar da şunlardır:

"Yetimi örseleme!" (Duhâ; 9) **"Yetimin malına yaklaşmayın! Ancak rüştüne erişinceye kadar, güzel bir yolla ilgilenebilir-**

siniz." (İsra, 34; En'am, 152. Ayrıca bk. Fecr, 17; Mâûn, 2; İnsan, 8; Beled, 15; Bakara, 83, 177, 215, 220; Nisa, 2,3,6,8,10,36,127)

Kul haklarının en zehirlisi yetim haklarıdır. Nisa suresinin 10. ayeti, yetim hakkı yiyenlerin karınlarına ateş doldurduklarını bildirmektedir:

"Şunda kuşkunuz olmasın ki, zulme başvurarak yetimlerin mallarını yiyenler karınlarına doldurmak üzere bir ateş yemekten başka bir şey yapmazlar. Ve onlar yakın bir zamanda, korkunç acılar veren bir azaba dalacaklardır."

Dinciler, yani Allah ile aldatanlar Kur'an'ın yetimlerle ilgili titizliğini çok iyi bildikleri için, sosyal ve siyasal söylem ve propagandalarında sürekli **'tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı, garip-gureba'** edebiyatı yaparak **'dindar'** insanların yüreğinin yağını eritir, sonra, egemenlik noktasına geldiklerinde öncelikle o yetimlerin olması gereken kamu hak ve imkânlarını talan ederek veya ettirerek yetimlerin ocağına incir dikerler.

Şunu kesinlikle bilmekte ve bir iman borcu olarak ifade etmekteyiz:

Türkiye'de Mâûn tokadı yemeye müstahak olmuş kesimlerin, özellikle dinci taifenin servetlerinin tamamına yakını şöyle veya böyle gerçekleşmiş Maûn ihlalleri ile yani 'tüyü bitmemiş yetimlerin' haklarının gaspıyla edinilmiştir. Yılları geriye doğru gidin ve şu başlıkları düşünün:

Mercümek davası, Kombassan, Yimpaş, İhlas, Jet-Pa, Çavuşbaşı Kur'an kursu, uluslararası **Deniz Feneri** talanları vs. vs. Bunların her biri milyar dolarlarla ifade edilen ve tümünde Allah ile aldatma kullanılan vurgunlardır. Tümü, Mâûn suresi ihlalidir. Bunlar, basına, yargıya, emniyete, kamuoyuna yansımış, bilinen facialardır. Biz emin bulunuyoruz ki, bu 'açıklanmış' facialarının birkaç katı büyüklü-

günde 'dinci soygun faciası' da üstü örtülü haldedir.

Dinci talan ve rezilliğin esas irin küpü henüz patlamamıştır. Bizim izlediklerimiz, bu irin küpünün dışına sızanlar. Esas irin, küpün içinde.

O küp patladığında, Türkiye'nin sokaklarında sadece pis kokular yüzünden değil, ayaklarınıza bulaşan irinler yüzünden yürüyemez hale geleceksiniz. Ne yazık ki, Haçlı emperyalizmle işbirliği yapmış **dinci talan zihniyeti**, irin küpünün patlamasını durduracak bütün imkânlara sahip bulunuyor. Bu olguya rağmen, bazı irin kokuları ortalığı sardığında bazı vicdan sahipleri ayağa kalkıyorsa bunu Türk halkının meziyeti değil, Allah'ın bir lütfu bilmek gerekir. Nitekim **dinci soygunların en büyüklerinden biri olan Deniz Feneri soygununu Türk halkı veya Türk yargısı değil, Alman yargısı ortaya çıkarıp mahkûm etmiştir.** Türkiye'deki dinci iktidarın bu soygun konusunda yaptığı, mağdurları sahtekârlıkla suçlaması, soygunun esas öncülerini, Alman yargısının isimlerini vermesine rağmen korumaya almasıdır.

Allah ile aldatan dinci taifenin, kamu hakkı talanı suçundan daha büyük günahları ise bu yaptıklarını başkalarına haram, kendilerine helal görme zihniyet ve iddiasını taşımakta olmalarıdır.

Riyanın Neronlarına dönüşmüş dinci talancılar, diğer bütün suçlarında olduğu gibi, kamu malı talanını da **'cihat'** adı altında sergilemekteler. Yani başkalarının basit ve sıradan günahları (ibadet eksikliği, beşerî zaaflar, küçük rüşvet olayları vs.), dinden imandan çıkma, cehennemi boylama sebebi ilan edilirken, **Kur'an'ın dinsizlikle eşit tuttuğu kamu hakkı talanı** gibi bir suç, dinci tevillerle sevaba, meziyete, cennete girme vesilesine dönüştürülebilmektedir. Çarpıcı bir örnek olarak, çok ibret verici, yaşanmış bir olayı nakletmek istiyorum:

Adana büyükşehir eski Belediye Başkanı Aytaç Durak, *Allah ile Aldatmak* kitabımla ilgili duygularını anlatırken şöyle demişti:

"Hocam, bu kitabınız bana göre, Türkiye'deki en yıkıcı belaya parmak basmıştır. İçimizde yıllarca kanayan bir yarayı tedaviye açtınız. Şimdi ben size, yazdıklarınızı teyit için yaşadığım ve ülkemizin birçok yerinde yüzlerce benzerinin yaşandığına inandığım bir hadise anlatayım. Lütfen bunu ibretle kaydedin. Adana'da oğlumun yönettiği inşaat şirketimizde 'çok dindar' diye alıp değerli malzeme depolarımızın başına getirdiğimiz bir adam vardı. Namazlı-niyazlı bu adamı depoların başına getirdiğimizde, "Artık buralarda hırsızlık olmaz" diye rahatlamıştık. Ne yazık ki, büyük bir hüsranla irkildik. Depolardaki hırsızlık eskisinden birkaç kat fazla olmaya başlamıştı. Oğlumla konuşup olayı 24 saat ve çok ciddî biçimde takibe aldık. Ve sonunda çözdük. Depoları soyup satan, başa getirdiğimiz o 'namazlı-niyazlı' adamdı. Sıkı bir takiple suçüstü yaptık. Bu suçüstü üzerine adama şu serzenişte bulunduk:

"Yahu, biz seni bu işin başına getirdiğimizde sevinmiş, rahatlamıştık. Senin gibi alnı secdeli bir adam böyle bir alçaklığı nasıl yapar? Sen, alnını secdeye koyarken hiç utanmıyor musun?"

"İşin dehşet verici tarafı bundan sonrasıdır. Adam, hiç istifini bozmadan, âdeta mağrur bir eda ile şöyle cevap verdi:

"Neden utanacak mışım! Burası Türkiye, burası darulharp. Biz cihat içinde insanlarız. Benim bu şekilde çalıp çırpmam, cihada hizmet olduğu için günah sayılmaz, tam aksine ibadet hükmündedir."

Başkan Aytaç Durak'ın anlattığı, binlercesini bilip gördüğümüz alçaklıklardan sadece bir tanesidir. Burada dehşet verici nokta dincilerin gösterdikleri gerekçedir:

"Cihat içindeyiz, Allah için yapıyoruz."

Evet, Türkiye böyle bir bela ile karşı karşıyadır. Bize göre bu bela, uzun vadede, bölücülük belasından çok daha yıkıcı bir beladır. **Türkiye'nin geleceğe akıp giden zaman içinde en büyük huzursuzluk kaynağı bölücülük değil, dinciliktir.** Bu millet bunu kaydetsin. Bir gün bizi hatırlar.

Türkiye'de dincilik, en büyük suçları, en büyük ibadet sayabilen bir vicdan ve ruh çürümesini kurumlaştırmış bulunuyor.

Suçun suç olduğunu bilerek suç işlemek toplum bünyesinde bir yara açarsa, suçun ibadet ilan edilerek işlenmesi binlerce yara açar. Türkiye işte, bu zihniyetle işlenen binlerce suçun açtığı onbinlerce yaranın acısı içinde kıvranmaktadır. Toplum bu acılarla kıvrandıkça yapılan şey, bol bol hac ve umre seferleri düzenleyerek kitlenin gözünün boyanmasıdır. Ama şu gerçek bütün riyakâr oyunlara karşın ortadadır: Türkiye'de, cami ve minare sayısı arttıkça ahlaksızlık ve yolsuzluk da artıyor. Mâûn suresi, tokadını başka nasıl vurur?!

REZİLLİK AZABINA ÇARPILANLAR

Kur'an, **'rezillik azabı'** tabirini kullandığı beyyinesinde bir gerçeği daha bildirmektedir:

"Âhiretteki azap daha da rezil edicidir." (Fussılet, 16)

"Âhiretteki azap daha da büyüktür." (Zümer, 26)

Ölümsüz ilke şudur:

"Allah, gerçeği örten nankörleri rezil eder." (Tevbe, 9)

Allah ile aldatma ve **'din maskesi ile talan'** suçunun nasıl bir zulüm, nasıl bir dehşet olduğunu, bu noktaları göz ardı

etmeden düşünmek lazım.

Rezillik azabına çarptırılacak olanlar, öyle sıradan günahkârlar değildir; dini-imanı öne sürüp arkasından rezillikler işleyenlerdir. İşte, bu tezgâhtarlara dikkat çeken sarsıcı bir beyyine daha:

"İnsanlar içinde öylesi vardır ki, Allah konusunda ilimsiz, kılavuzsuz ve aydınlık getiren bir kitaba sahip olmaksızın mücadele edip durur. Yanını eğip bükerek uğraşır ki, Allah yolundan saptırıversin. Böyle kişiye dünyada bir rezillik/bela öngörülmüştür. Ve kıyamet günü biz ona, o kasıp kavuran yangının azabını tattıracağız." (Hac, 8-9)

'Rezillik azabı' tabirinin geçtiği 20 küsur ayetten bir tanesinin daha mealini okuyalım:

"Şimdi, siz, kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? İçinizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında rezillikten başka bir şey değildir. Kıyamet gününde ise bunlar azabın en şiddetlisine itilir. Allah, yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir." (Bakara, 85)

YOKSULU DOYURMAYI ÖZENDİRMEYEN MÜMİN OLUR MU?

Ayet 3:

"Yoksulu doyurmayı özendirmez o."

Yoksulu doyurmak, tıpkı yetimleri himaye gibi, bir **sosyal devlet** faaliyetidir. Açların insan onuruna yaraşır biçimde doyurulması, bütün insan hakları belgelerinin telaffuz ettiği bir **sosyal devlet** gerçeğidir. Çağdaş dünyada bu görevin omurga noktasında devletin her yurttaşa, aşını işinden kazanacak imkânı sağlaması gerektiği anlayışı vardır. Ne yazık ki, dinci zihniyet, herkese aşını işinden kazandıran bir sosyal devlet yerine, sürekli olarak birilerinin merhamet ve lütfuna el açtıran bir **'sadaka toplumu'nu** esas almaktadır. Doğaldır ki, bu sadaka toplumunda, karnı, egemenlerin lütfuyla doyurulan kitleler, sürekli olarak bu lütfun sahiplerine boyun eğecek, hatta köle olacaklardır.

Türkiye, küresel kapitalizmin Firavunları tarafından iki binli yılların başlarından itibaren, bu köleleştirme sürecine bilinçli ve programlı olarak sokulduğu içindir ki, ülkenin her yanında 'iane ve sadaka çadırları' sürekli artmaktadır. Çağdaş sosyal devleti umursamayan, İslam'ın söylemlerini de Mâûn suresi ihlallerine dayanak yapan anlayış bu 'iane çadırları'nı dinin ve insan haklarının talepleri yönünde bir gelişme olarak gösterme kurnazlığını öne çıkarsa da bunlar temelde birer düşüş ve çöküşün belgesidir.

İnsan onurunu ve emeğe saygıyı yerle bir edenlerin yemek

dağıttıkları iane çadırlarının insanlık adına bir yükselme olduğunu iddia etmeleri, akıl ve Kur'an açısından baktığımızda ayrı bir aldatma, ayrı bir Mâûn ihlali, ayrı bir zulüm ve ihanet olarak değerlendirilmelidir. Gazeteci-yazar **Bekir Coşkun**, bu 'iane çadırları' ile sergilenen geriye gidişi çok güzel değerlendirmiştir. 4 Eylül 2008 günlü **'Çadırdaki Memleket'** başlıklı yazısında şöyle diyor:

"Ramazan çadırlarına iyi bakın. O çadırlar size bir milletin ne halde olduğunu anlatır."

"Türkiye'nin en zengin kenti İstanbul'da 26 ilçe belediyesinin 50 çadırında her gün 180 bin kişi karnını doyuruyor. Ülkenin başkenti Ankara'da 30 ayrı yerde, belediyeye muhtaç 18 bin kişi her gün iftarını açıyor. İzmir'de günde 6 bin kişi."

"Muhtaç ailelere, belediyeler ile kurumların paket olarak dağıttığı iftarlıklar bunun dışındadır. Ulaşılıp da bilgi alınabilen sadece on ilde yardıma muhtaçların toplam sayısı 11 milyondur. Tüm yurtta ise bir tahmine göre 20 milyonun üzerinde."

"İktidar, çoğalan çadır sayısını iyi bir şeymiş gibi başarı sayarken, aslında o çadırlar bize Türkiye'nin halini anlatır. 20 milyon muhtaç. Holdingler büyürken, yabancı sermaye gelip kârını katlayıp giderken, iktidar şürekâsı zenginleşirken ve iktidar ile yalakaları ekonominin iyi olduğunu papağan gibi tekrarlayıp dururken, gerçek, ramazan çadırlarındadır."

"O çadırların önünde kuyruğa girenlerin ya da yardım alanların sayısı, iktidarı iş başına getiren 16 milyon oydan en az 5 milyon daha fazladır. En büyük partidir o."

"O yoksul-muhtaç insanların gözü görüp de bir an için yoksulluklarını sorgulayabilselerdi, bir an için 'Madem Türkiye iyi yönetiliyor ve işler yolunda, o zaman ben niçin bu çadıra muhtacım?' diye sorabilselerdi, 'en büyük parti' çoktan kendi iktidarını kurmuştu. Ama olmuyor işte. O çadırlar o insanlara yoksulluk ve açlıklarını hatırlatıp gerçeği anlatacağına, onlar çadırları iktidarın başarısı sayıyorlar.

LANET SEBEBİ OLARAK GAFLET

Ayet 4-5:

"Lanet olsun o namaz kılanlara/dua edenlere ki, namazlarından/ dualarından gaflet içindedir onlar!"

Kur'an burada, Mâûn suresi ihlali yapanların halkı aldatmak için 'kutsal araç' yaptıkları maske namazlara/ibadetlere ağır bir darbe indiriyor.

Kullanılan kelime **'musallî'** kelimesinin çoğuludur. Salât edenler demektir. **Salât,** bir Kur'an terimi olarak namaz anlamına gelse de her türlü ibadet ve duayı da ifade etmektedir. Çünkü Kur'an bu kelimeyi, bütün varlıkların, bütün insanların ve bütün ümmetlerin Yaratıcı'ya ibadetlerini tanıtmak için kullanmaktadır. Her varlık kategorisinin, her ümmetin ve nihayet her toplumun bir salât şekli vardır. Musallî, bu salâtlardan herhangi birini yapan kişinin sıfatıdır.

O halde Mâûn suresinin mesajını sadece müslümanların namazına veya münafıkların namazlarına indirgemek isabetli olmaz. Sure, bütün riyakâr ve gafil ibadetleri lanetlemekte, o arada müslüman nüfus kâğıdı taşıyanların bu tür ibadetlerini de lanetlemektedir.

Kısacası, Kur'an'ın muhatabı bütün zamanların bütün insanları olduğuna göre, bütün zamanların riya bulaştırılmış ibadetleri lanetli ibadettir. Çünkü **Kur'an, hem zaman hem de mekân bakımından evrensel bir kitaptır.** Onu bir kabile-

nin özel din kitabı gibi algılamak olmaz.

İşin ve mesajın genel çerçevesi bu. Meselenin müslümanlar çerçevesine gelince, şunlar söylenecektir:

İnsanı Yaratıcı'ya götüren, secde edenle secde edileni kucaklaştıran ve bu anlamda **'bir tür miraç olan gerçek namaz'** yanında, Allah ile aldatanların insanları uyutup avlamak için kullandıkları **'şeytan ile buluşturan maske namazlar' da vardır. Dindarın riyadan uzak gerçek namazı, insanı Rahman ile buluşturur**ken, **dincinin riya göstergesi olan 'maske namaz'ı, sahibini ancak şeytanla kucaklaştırır.**

NASIL BİR GAFLET BU?

Beşinci ayetteki **'gaflet'** veya **'sehv'**, sıradan bir lakaytlık olamaz. Sıradan bir lakaytlığa **'veyl'** okumak Kur'an'ın ne ruhuna uyar ne lafzına. Ve tabiî dinin genel ruhuna da uymaz. Peki, riya gibi ağır bir kötülükle yan yana (ve ondan da önce) zikredilen ve aynen riya gibi lanetlenen bu gaflet nedir, ne olabilir? Rivayet tefsirlerinin kaynağı sayılan **Taberî** tefsirine bakıyorsunuz, evirip çevirip namazların vakitlerini geçirmekten doğan ihmali öne çıkarıyor. Namaz kılmayanları lanetlemeyen bir kitap namazların vakitlerinde lakaytlık sergileyenleri lanetler mi? Bunu kabul, Kur'an'ın bütün yaklaşımlarını tepetaklak eder.

Bu ayetteki ağır itham ve lanete müstahak görülen 'gaflet' çok başka bir şey olmak lazımdır ve bunun çözümü Kur'an'da mutlaka önümüze konmuş olmalıdır. Bu gaflet her şeyden önce, Mâûn suresindeki emirlere lakaytlıktır. Ondan hiç kimse söz etmiyor. Oysaki lanet getirecek gaflet, o gaflettir. Ancak, bu gafletin ikinci bir sebebi veya türü daha vardır. O ikinci türü de tanıtmıştır Kur'an.

O ikinci gafleti yakalamak için Kur'an'ın namaz ve okumakla ilgili iki verisini devreye sokmak lazım gelmektedir.

1. Nisa 43. ayetteki sarhoşken namaz kılınmaması emri,
2. Ümniyenin bir şeytan işi ve isteği olduğu gerçeği.

Nisa 43. ayet şöyle demektedir:

"Ey iman edenler! Sarhoşken, ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüpken de -yolculuk halinde olmanız müstesna- boy abdesti alıncaya kadar namaza/duaya yaklaşmayın!"

Sarhoşken namaz kılmamanın illetinin bizzat ayet tarafından verilmesi çözümün anahtarıdır. **Sarhoşken namaz kılmamanın illeti, 'ne dediğini anlamamak'tır.** Ne dediğini anlamamak, açık bir gaflet yaratmaktan daha ileridir. İbadetin ruhuna da uymaz, Allah huzurunda takınılması gereken tavrın ciddiyetine de...

Buradaki illeti, Mâûn 5'teki gafleti anlamada kullanmak zorundayız. Tartışmasız bir gerçektir ki, Kur'an ayetlerinin bazısı bazısını tefsir eder. İniş sırasıyla 17. sure olan Mâûn'un 5. ayeti, iniş sırasıyla 98. sure olan Nisa'nın 43. ayetiyle tefsir edilmiştir. Yani Mâûn 5 **müfesser**, Nisa 43 **müfessir** bir ayettir. Nitekim sahabe neslinden sonraki ilk müfessir sayılan **Mukaatil bin Süleyman** (ölm. 150/676) Nisa 43. ayeti tefsir ederken **"Ne dediğinizi anlayıncaya kadar"** ifadesini **"Namazda okuduğunuzu anlayıncaya kadar"** şeklinde tefsir ediyor. (bk. Mukaatil, *Tefsîru'l-Hams Mie*, 143)

Mâûn 5 ayrıca **'ümmiye'** kavramından bahseden ayetlerle de tefsir edilmiştir. İlginçtir, ümniyenin mahiyeti ve nasıl bir şeytanî tahrip aracı olduğu da Nisa suresinde gösterilmiştir. Açıklayınca görülecektir ki, **ümniye** (çoğulu: emânî) 'okuduğunu anlamamanın veya 'anlamadan okuma'nın esas olduğu bir kavramdır. Şimdi ümniye kavramını ayrıntılayıp Mâûn 5. ayetle ilgili açıklamamızı ondan sonra sürdürelim.

ŞEYTANIN KULLANDIĞI EN YIKICI OYUN: ÜMNİYE

Kur'an bize bildiriyor ki, şeytan, insanları saptırmada temel araç olarak ümniyeyi kullanacaktır. Ümniyenin anlamlarından biri de ne dediğini anlamadan okumaktır. Şeytan, insanı nasıl saptıracağını, hem de Cenabı Hakk'ın huzurunda ifadeye koyarken şöyle konuşuyor:

"Yemin olsun, onları mutlaka saptıracağım, kuruntulara/hurafelere/anlamını bilmeden okumaya iteceğim..." (Nisa, 119)

Şeytana yaptırılan bu konuşma, anlamını bilmeden okumanın bir şeytancılık, şeytana teslimiyet olduğunu göstermekte ve böyle bir teslimiyeti sapıklık olarak nitelemektedir. Anlamadan okumanın bir şeytancılık olduğunu biz, *'Kur'an Açısından Şeytancılık'* adlı eserimizde genişçe açıkladık.

Şeytancılığın en büyük silahlarından biri de ümniyedir.

Kur'an bu kavramı, kitap kavramına karşı bir olumsuzluğu ifade için kullanmaktadır. Karşıtlık şöyle verilmektedir: **Kitabı bilmezler, sadece emânî bilirler**... (Bakara, 78) Ehlikitap dediğimiz Yahudi ve Hristiyanlarla müslüman kitlelerin **emânî**sinden şikâyet edilmekte, sorunların bu **emânî**lerin hiçbirisiyle çözülemeyeceği belirtilmektedir. Çözüm, kitap-bilgi ve eylem ile olacaktır. (Nisa, 123)

Unutmayalım ki, şeytanın tarih içindeki en büyük saltanat dönemi olan **engizisyon** devrinin temel özelliklerinden biri de İncil'in, halkın bildiği dillere tercümesinin yasaklanmasıdır. Yani **engizisyon**, bizzat Kur'an'ın tanıklığıyla, bir **'anlamadan okuma musibeti'** olarak da kayda geçirilmelidir.

Kur'an'ın kitaba, yani bilgi-düşünce-aydınlık üçlüsüne karşıt gösterdiği **emânî** bizim **"hurafe, uydurma ve anlamadan okumak"** dediğimiz illetlerin ta kendisidir. **Emânî** hakkında bilgiler veren ölümsüz dil ustası **Isfahanlı Râgıb**

(ölm. 502/1108) şunu da söylüyor: "**Şeytan, peygamberlerin ümniyelerine bir şeyler karıştırır mealindeki ayet** (Hac, 52) bünyesinde kullanılan ümniye, okuyuş demektir. Şuursuz ve dikkatsiz okumak bu tehlikeyi taşıdığındandır ki Hz. Peygamber'e Kur'an okuyuşunda aceleden kaçınması emredilmiştir." (bk.Tâha,114; Kıyame, 16)

Şeytanın insanı saptırışının esası, insanı ümniyeye sevketmesidir. Şeytan, tüm vaatlerinde ümniye kullanır. Yani, insanı, anlamını bilmeden sırf üfürük olsun diye okumaya ve aslı-esası olmayan şeylere inanıp bel bağlamaya iter. (bk. Nisa, 120)

Anlamadan okuyanların varacağı yer, okuduklarının üfürük aracı olmasıdır.

Cennete gidiş de din mensuplarının ürettikleri ve kendilerini öne çıkarmak için kullandıkları emânî ile değil, üretilen değerlerle olacaktır. (bk. Bakara, 111)

İnsanoğlunun yolunu vuran, başına bin türlü bela açan, ümniyelerdir. İnsan bu ümniyelere aldanır, sapar ve iyi şeyler yapıyorum sana sana batıp gider. Bu batışın en kahırlısı, insanın Allah ile aldatılmasıdır. Kur'an bu aldanışın altını özellikle çiziyor. (bk. Fâtır, 5; Hadîd, 14)

Bu gerçeği gösteren ayet, ümniyelerle ayağına çalı dolandırılan kitlelerin, Allah'ı paravan yapanlarca aldatılıp perişan edileceğini de mucize bir biçimde gösteriyor.

Kitap (bilgi, düşünce, aydınlık, kanıt) **yerine, anlamadan okuyup üfürme, asılsız gelenek ve kabullerin peşinden gitme, hurafelere saplanma gibi olumsuzluklara kucak açanlar şeytanın vaatlerinden başka hiçbir şeyle ödüllendirilmeyeceklerdir. Böyle bir sonuçla karşılaşmamak için dini-imanı, hurafelerle bilimdışılıklardan temizlemek ve dinin tanrısal kaynağını, her mümine anladığı dilde okutmak kaçınılmazdır. Bunu yapmayanlar, kitabın yerine emânîyi** (uydurmaları, anlam-

sız üfürükleri, hurafeleri) **geçirerek bunların işletilmesiyle saltanat sürenlere ve giderek şeytana teslim olurlar.**

İşte, namazda gaflet, bu türden olursa 'veyl' ile ithama sebep kabul edilebilir.

ÜMNİYEDEN KURTARAN ÖNDER: İMAMI ÂZAM

Sadece adını taşıyan fıkıh ekolünün değil, bütün mezhepler fıkhının en büyük üstadı sayılan İmamı Âzam, bunları çok erken bir devirde tespit etmiş olacak ki, müminlerin, Kur'an'ın tercümesiyle yani anladıkları dildeki okunuşuyla namaz kılabileceklerini hükme bağlamıştır. Onun dehası ve ihtişamı bu öncülüğünde de belirginleşmektedir.

Biz bu konuyu, ayrıntılarını ve kaynaklarını verdiğimiz ayrı bir eserde, *'Ana Dilde İbadet Meselesi'* (Yeni Boyut Yayınları, İstanbul, 2002) adlı eserimizde inceledik.

İmamı Âzam'ın adı geçiyor diye, öteki mezhep imamlarının, aksi bir görüşte olduklarını sanmayalım. Onların bu konudaki fetvaları, İmamı Âzam'ınkinden çok daha büyük kolaylıklar getirmektedir.

HANEFÎ FIKHININ GÖRÜŞÜ: KUR'AN'IN TERCÜMESİYLE NAMAZ

Kur'an'ın tercümesiyle namaza cevaz, herkesin ana diliyle ibadetine cevazın fıkıh diliyle ifadesidir. İnsanların ana dilleriyle ibadet yapmalarına, insanlık tarihinde ilk cevaz veren düşünür İmamı Âzam'dır. Büyük İmam, anılan fetvasını, ana dilde ibadet konusunda ünlü olmuş **Luther'den** yaklaşık dokuzyüz yıl önce vermiştir. Bu gerçeği dikkate alarak, bütün insanlığın İmamı Âzam'a şükran borcu olduğunu ifade etmemiz gerekir. Onun bu konudaki görüşü, düşünülenden çok daha ileri boyuttadır ve şudur:

Arap dilini bilen ve Kur'an'ı güzel bir telaffuzla okuyabilenler de dahil, namazda Fâtiha'yı tercümesinden okuyan herkesin namazı geçerlidir.

Büyük İmam'ın bu fetvası, herhangi bir mazeret veya zaruret kaydına bağlanmamıştır; mutlak ve genel bir fıkhî görüştür, bir genel fetvadır.

İmamı Âzam'ın bu fetvasına göre, bir müslüman, örneğin, Arap asıllı olsa veya Arapça'yı öğrenip güzelce okuyabilse dahi Kur'an'ın çevirisiyle namaz kılabilir. Bunu yapabilmesi için kendisinden herhangi bir mazeret istenmez. Öyle ya, esas olan, ne dediğini anlamak yani Mâûn 5'in sitemine muhatap olmamaktır.

İmamı Âzam (ölm.150/767) görüşünün Hanefî fukahasınca ayrıntılanan gerekçesi şöyle özetlenebilir: Kur'an, kağıtlarda yazılmış ve bizim okuduğumuz lafızlar değildir. Esas Kur'an, o lafızların taşıdığı mânadır ki bir **kelâm-ı nefsî** (Allah'ın zâtı ile birlikte varolmaya devam eden söz) olarak kalıptan kalıba dökülür. O kalıplar, sonradan yaratılmış (muhdes) varlıklardır. Oysaki **esas Kur'an, mahlûk olmayan bir mânâdır: "Hiç kuşkusuz o, öncekilerin zübürlerinde de vardı."** (Şuara suresi, 42) buyurulması da bu gerçeği gösterir.

O halde esası itibariyle **mânâ** olan Kur'an'ı Arapça lafız yerine başka lafızlardaki çevirisinden okumak mümkündür.

İmamı Âzam'ın bu görüşü, onun kurduğu büyük ekolün sonraki temsilcileri tarafından da dile getirildi ve savunuldu. Uzun bir liste verilebilir. Biz, çok önemli birkaç ismi vereceğiz. Ünlü müfessir-fakîh **el-Cassâs** bunlardan biridir. **Ebu Bekr er-Râzî el-Cassâs** (ölm. 370/980) bir fıkhî tefsir olan '***Ahkâmu'l-Kur'an***'ında İmamı Âzam'ın görüşünü ele alır ve savunur.

Kur'an'ın esası itibariyle lafız değil anlam olduğu fikrini

daha da ileri götüren mütekellim (İlmi Kelam bilgini) ve fakîh din büyükleri vardır. Bu büyüklerin anıt isimlerinden biri de 415/1024'de ölen **Kadı Abdülcebbar'dır**. İslam düşünce tarihinin aşılmamış eserlerinden biri kabul edilen *el-Muğnî*'sinde şu başlığı atabilmiştir:

'Kur'an'a İnanmanın, Onun Anlamını Bilmeden Önce Olması Gerektiğini Söyleyenlerin Sözlerinin Bâtıl Olduğuna İlişkin Fasıl'

Kadı Abdülcebbar, bu fasılda özetle şu yolda konuşmaktadır:

"Bu fikirde olanların sözlerinin temelsizliği (fesadı) açıktır. Eğer onların sözleri doğru olsa, Kur'an, muhatapları olan Araplara Arap diliyle indirilmezdi. Öyle ya, eğer mânâ önemli değilse, lafzın delâlet etmesi gereken bir anlam amaç edinilmemişse vahyedilen söz ha Arapça olmuş, ha başka bir dilde, ne fark eder..."

"Oysaki Kur'an, anlam düşünülsün diye Arapça indirildiğine vurgu yapmaktadır. Mânâyı dikkate almaksızın lafızları en güzel biçimde de okusanız okumak abes olmaktan öteye gidemez. Hz. Peygamber ifade etmiş ve inanmıştır ki Kur'an anlam ifade eder, onun anlamları vardır. Bir adam Hz. Peygamber'i kabul edip de onun bu fikrini dikkate almaz ise inkâra yaklaşmış demektir. Birçok Kur'an ayeti, bu kitabın bir anlamı olduğunu, o anlam dikkate alınmadığında onun helal ve haramı gösterme niteliğinin hiçbir işe yaramayacağını göstermektedir."

"Eğer anlam esas olmazsa Kur'an'ın mucizeliğinden söz etmenin de bir isabeti kalmaz. Çünkü mucize kelam oluşun temelinde fesahat vardır. Ve bir kelam sadece lafızlarının cazipliği ile değil, aynı zamanda anlamının ihtişamiyle fasîh olur." (Kadı Abdülcebbar, el-*Muğnî*, İ'câzu'l-Kur'an, 356-357)

'Bedâi'u's-Sanâi' yazarı **Alâuddin Kâsânî** (ölm. 587/1191) de çeviri ile ibadeti savunan anıt Hanefî fakîhlerinden biridir.

Hidâye yazarı **el-Merğînânî** (ölm. 593/1196) de aynı görüştedir. (bk. *el-Hidâye*, iftitahu's-Salât bölümü)

Ehlisünnet inancının esaslarını kaleme alan imamlardan biri olan müfessir, fakîh ve kelamcı **Abdullah bin Ahmed en-Nesefî** (ölm. 701/1301), tefsiri *'Medârikü't-Tenzîl'*de, Şuara suresi 196. ayeti açıklarken şu yolda konuşmaktadır:

"Bu ayet şu iki hususa delil olur:

1. Kur'an, Arapça dışında bir dile tercüme edildiğinde o tercüme de aynen Kur'an'dır,

2. Kur'an'ın (örneğin) **Farsça çevirisi ile namaz kılmak câizdir."**

Hanefî fıkhının muhaddis-fakîhlerinden biri olan **Zeyla'î** (ölm. 743/1343) aynı görüşü, aynı gerekçelerle tekrar eder ve ekler:

"Eski suhuflar (vahyı metinler) Arapça olmadığına göre Kur'an'ın Arapça metinden okunması şart değildir." (bk. Zeyla'î; *Tebyînu'l-Hakaaık*, 1/110-111)

Adlarını sıraladığımız Hanefî fakîhlerin, tercüme Kur'an ile namaza cevaz veren görüşlerinin gerekçeli bir açıklamasını, Hanefî ekolün anıt bilginlerinden biri olan **Kâsânî**'nin *'Bedâi'u's-Sanâi'* adlı eserinden kısmen özetleyerek vereceğiz:

"Biz Hanefîlere göre, namazda farz olan kıraat (Kur'an okuma), **Kur'an'dan herhangi bir şey okumaktır. Özellikle Fâtiha'nın okunması ise farz değil, vâciptir. Hasan el-Basrî'ye**

göre, kılınan namazın bir tek rekâtında Fâtiha okumak, farzı yerine getirmeye yeter. Hasan el-Basrî'nin hareket noktası, Müzzemmil suresi 20. ayetteki 'Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun!' cümlesidir. Hasan'a göre, bir işin yapılmasına ilişkin emir, o işin tekrarını gerektirmez. Bir musallî (namaz kılan), Fâtiha'yı, kıldığı namazın herhangi bir rekâtında bir kez okusa kıraat emri yerine gelmiş olur."

"Okunacak miktara gelince: Bu konuda Ebu Hanîfe'den üç görüş nakledilmiştir:

1. Kısa veya uzun bir ayet okumak, farzı yerine getirmek için yeterlidir. (Zâhiru'r-Rivâye'deki, yani Hanefî fıkhının 6 ana kaynağındaki esas mezhep görüşü budur.)

2. Ayet şartı yoktur. Kıraat niyetiyle bir kelime okumak bile yeter. (Hanefîlerin bu görüşüne göre, namaz kılan biri Kur'an'da geçen herhangi bir kelimeyi, kıraat niyetiyle telaffuz etse, mesela Yasîn veya Nûn dese namazı geçerlidir.)

3. Kıraat sözünün geleneksel anlamına uygun bir miktar okumaktır ki bu da uzun bir ayet veya kısa 3 ayettir."

"İmamı Âzam Ebu Hanîfe'nin ısrarlı olduğu görüş, birinci görüştür."

"Kıraatin geçerli olmasına gelince: İmamı Âzam'a göre, kıraat, Arapça ile geçerli olabileceği gibi, Farsça ile de (yani Kur'an'ın tercümesiyle de) geçerli olur. Kıraat sahibi, ister Arapça'yı güzelce bilsin, ister hiç bilmesin, fark etmez. Tercüme ile kılabilir."

"İmamı Âzam'ın iki büyük öğrencisi, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'e göre, eğer kişi Arapça'yı iyi biliyorsa tercümeden okuması geçerli olmaz. Arapça'yı iyi bilmiyorsa tercümeden okuması geçerli olur."

"İmam Şâfiî (ölm. 204/820) şöyle düşünmektedir: Arapça'yı iyi bilsin veya bilmesin, namazda Kur'an'ın çevirisini okuyamaz. Şâfiî'nin, bu durumda önerdiği çözüm şudur: Eğer Arapça'yı iyi bilmiyorsa, kıraat yerine Allah'ı tespih eder (Allah'ı yüceltici sözler söyler), tehlîl eder (La ilâhe illellah der), ama tercüme Kur'an'dan okuyamaz."

Ebu Hanîfe, bu noktada şöyle düşünmektedir:

"Namazda Kur'an okumaktan maksat, Allah'ın kelamına yani O'nun zatıyla birlikte olan söz söyleme gücüne (kelam-ı nefsî, kelam-ı kadîm) delâlet eden sözleri okumaktır. Bunlar ibret, öğüt, teşvik, sakındırma, övgü ve yüceltme ifade eden sözlerdir; Arapça olmaları esas alınacak lafızlar değil. Lafızlar, şöyle veya böyle olabilir. Nitekim Kur'an'da şöyle denmektedir: 'O Kur'an, önceki nesillerin kitaplarında da vardır.' (Şuara, 196) Yine Kur'an'da şöyle deniyor: 'Bu Kur'an, önceki sayfalarda da elbette ki vardı: İbrahim'in, Musa'nın sayfalarında." (A'la, 18-19)

"O eski sayfalardaki tanrısal kelam Arapça lafızlar halinde değildi; Kur'an'da kümelenen anlamlar halinde idi."

"Kur'an Arapça indirilmiştir" tezini ele alırsak buna cevap olarak iki şey söyleyeceğiz:

1. Arapça lafızların Kur'an oluşu, onun dışındakilerin Kur'an oluşuna engel değildir. Kur'an'ın Arapça indirildiğini bildiren ayetlerde böyle bir engelden söz edilmemektedir. Arapça lafızlara 'Kur'an' dendi, çünkü onlar, 'Kur'an olana delâlet' etmekteler. O lafızlar, kelamın hakikatine sıfat durumundadır. Biz, 'Kur'an mahlûk değildir' derken, işte bu sıfatı kastederiz; Arapça yazımları değil."

"Mânaya (yani kelamın hakikatine) delâlet, Farsça tercümede de vardır."

"Farsça çevirinin de 'Kur'an' diye anılabileceğine şu ayet ka-

nıttır: 'Eğer biz onu Arapça olmayan bir Kur'an yapmış olsaydık elbette şöyle diyeceklerdi: 'Ayetleri ayrıntılı kılınmalı değil miydi?' (Fussılet, 44) Bu ayetle bildiriliyor ki, eğer Allah, Kur'an'ı, Arapça dışında bir dille ifadelendirseydi o yine 'Kur'an' olacaktı."

"İmameyne (Ebu Yusuf ve Muhammed) göre, Arapça okuyamayan, Farsça çeviriyi okuyabilir."

"Anlaşılan o ki, işin doğrusu, İmamı Âzam'ın görüşüdür." (Yani, Arapça bilenler de dahil, herkes Kur'an'ın çevirileri ile namaz kılabilir).

"İmameyn şunu da söylüyorlar: Arapça lafızlarda belirginleşen i'caz (edebî mucize), Farsça (veya bir başka dilde) çeviride vücut bulmaz. Güzel! Ama unutulmasın ki, İmamı Âzam, namazda okunacak niyazların i'caz taşıması gerektiğini kabul etmemektedir."

"Esas yükümlülük Kur'an'dan bir şey okumak teklifidir, i'caz taşıyan kelam okuma teklifi değil. Bunun içindir ki, İmamı Âzam, kısa bir ayetin –ki üç ayetten azında i'caz tecelli etmez– okunmasını bile yeterli görmektedir."

"Tüm bu görüşler dikkate alındığında şu söylenebilir: Musallî (namaz kılan); Tevrat, İncil veya Zebûr'dan bir parça okusa, eğer o parça tahrif edilmemiş bir parça ise, Ebu Hanîfe'ye göre, namazı geçerlidir." (Tahrif edilmemiş olmanın ölçüsü, açıktır ki, içerik bakımından Kur'an'a uygunluk olacaktır).

"Ezanı Farsça çeviriden okusa ne olur? Denmiştir ki, kıraatla ilgili ihtilaflar ezan için de geçerlidir. Şöyle diyenler de olmuştur: Ezanın çevirisinin okunmayacağında ittifak vardır. Çünkü Arapça dışında bir dille okunursa i'lam (duyuru) amacı gerçekleşmez. Eğer duyuru gerçekleşiyorsa, ezanın tercümesini okumakta da bir sakınca yoktur..." (Kâsânî; *Bedâi'u's-Sanâi'*, 1/516-532)

Sırf pekiştirmek için bir ekleme yapalım: İmamı Âzam'ın, 'tercüme Kur'an' yerine 'Farsça tercüme' tabirini kullandığını görüyoruz. Bunun garipsenecek bir yanı yoktur. Çünkü o devirde, müslümanlar arasında 'yabancı' dil olarak sadece Farsça söz konusuydu. Aslî dil sayılan Arapça dışında konuşulan tek dil Farsça idi. Onun içindir ki **'tercüme Kur'an'** veya **'Kur'an'ın tercümesi'** dendiğinde bunun anlamı Farsça tercüme idi. Önemli olan ilkedir. Bugün Farsçanın yerine onlarca yabancı dil konabilir ve konmaktadır.

DİĞER DÖRT MEZHEBİN GÖRÜŞÜ: İÇİNDEN GELENİ OKUYARAK NAMAZ

I. ŞÂFİÎLİK

Her insana, eğer ihtiyaç duyuyorsa, kendi dilindeki Kur'an çevirisi ile ibadet imkânı veren Hanefîlere katılmayan Şâfiîler, ilk bakışta işi zorlaştırmış gibi görünmektedirler. Ne var ki, biraz dikkatli bakıldığında durumun, bu sanılanın tam tersi olduğu anlaşılır.

Fıkhın bu büyük ekolü, Kur'an'ı özgün metinden gereğince okuyamayanlara, Kur'an'dan hiçbir parça okumadan, anlamını bildiği bazı duaları okuyarak namaz kılma imkânı vermektedir. Anlamadan okumayı dayatan zihniyet, Şafiî ekolün bu yaklaşımından asla ve asla söz etmez.

Şafiîlere göre, Kur'an'ın hiçbir çevirisi Kur'an değildir; o halde namazda çeviri okunduğunda bu, Kur'an olmayacaktır.

Peki, Arapça bilmeyenler namazlarını nasıl kılacaklar? Şafiî fakîhlere göre, Kur'an'ı özgün metninden okuyamayan, ezberleyemeyen sahabisine Hz. Peygamber'in verdiği izin bizim aradığımız çözümün ta kendisidir ve Şâfiîlere göre bu çözüm şudur:

Kur'an okumakta şu veya bu sebeple başarısız olanlar, onun yerine içlerinden gelen dua ve niyaz cümlelerini okuyarak namazlarını kılarlar. Onu da yapamazlarsa, okuma süresi kadar sessiz durur, sonra rükûa giderler.

Şâfiî fıkhının bu anlayışı, İslam fıkhının ana kaynaklarından biri ve İmam Şâfiî'nin baş eseri olan ***el-Ümm***'de bizzat İmam Şâfiî tarafından açıkça ifade edilmiştir. Kelimesi kelimesine şöyle deniyor:

"**Rifâe bin Mâlik**, Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu söylemiştir:

"Sizden biriniz namaz kılacak oldukta Allah'ın emrettiği gibi abdest alsın, sonra tekbir getirsin. Daha sonra, eğer Kur'an'dan bir şey biliyorsa onu okusun, eğer Kur'an'dan bir şey okuyamıyorsa Allah'a hamt, sonra rükû etsin, sonra da secdeye varsın."

"Demek oluyor ki, Cenabı Peygamber, namazda Kur'an'ı iyi okuyamayanların Allah'ı zikir, hamt ve tekbir etmelerini emretmiştir. Kur'an'ı iyi okuyamıyorsa bu yolu tercih etmelidir, aksi halde namazı geçerli olmaz. Peygamberimizin bu emrinden anlaşılır ki, namazda Kur'an'dan bir miktar okuma hitabı Kur'an'ı güzelce okuyanlar içindir."

"Netice olarak, biz şunu söyleriz: Kur'an'ı iyi okuyamayan için, namazını Kur'an okumadan kılmak mümkün ve caizdir. Çünkü görev, onun bilgisine sahip olana yüklenir." (bk. Şâfiî, ***el-Ümm***, 1/201-203)

Şâfiî fıkhının bu anlayışı, bu fıkhın temel kaynaklarından biri olan ***el-Mühezzeb***'de de çok güzel ifade edilmiştir. 476/1083 yılında ölen **Ebu İshak eş-Şîrâzî**'nin bu ünlü eserinde **'Fâtihayı Okumaktan Acz'** başlığıyla açılan bölümde şöyle deniyor:

"Namaz kılan kişi, Kur'an'dan bir parçayı güzelce okuyamaz

ise bir miktar zikir yapması gerekir. Peygamber'den böyle bir çözüm rivayet edilmiştir. Sahabesinden biri Tanrı Elçisi'ne gelip şöyle dedi: 'Ben, Kur'an'dan bana namaz için yeterli olacak bir şey ezberleyemiyorum. Namaz kılmam için bana başka bir çare öner.' Hz. Peygamber şöyle buyurdu: 'Şöyle dua et: 'Allah'ı tespih ederim. Övgü O'nadır. O'ndan gayrı ilah yoktur. O en yücedir. Her türlü güç ve yetki sadece O'nundur."

"Fâtiha yerine başka dua okumada da iki yol vardır:

1. Herhangi türden bir zikir yapar (Allah'ı yüceltici bazı sözler söyler). Bunu, Fâtiha okuma süresi kadar yapar,

2. Hz. Peygamber'in öğrettiği duayı aynen okur.

"Eğer zikir türü bir şey okumaktan da âciz ise Fâtiha okuma süresi kadar sessizce durur. Ve namazını öylece tamamlar." (Ebu İshak eş-Şîrâzî; *el-Mühezzeb*, 1/246-247)

Aynı çözüm, yaklaşık aynı ifadelerle, büyük muhaddis-fakîh Nevevî'nin *'el-Minhâc*'ında da verilmiştir:

"Fâtiha'yı okumakta âciz olursa onun yerine herhangi bir zikir okur. Hiçbir şeyi güzelce okuyamıyorsa Fâtiha okunacak süre kadar durup rükûa gider." (Nevevî; *el-Minhâc*, Sıfatu's-Salât bahsi)

Aynı görüş, Nevevî'nin eserine bir şerh yazmış olan Şâfiî fakîhi **Muhammed bin Hatîb eş-Şerbînî** (ölm. 977/1569) tarafından, eseri *'Muğni'l-Muhtâc*'da tekrarlanmıştır. (bk. *Muğni'l-Muhtâc ila Ma'rifeti Ma'anî Elfazı'l-Minhâc*, 1/245-246)

Şerbînî, şunu da eklemiştir:

"Fâtiha yerine okunacak duanın âhirete ilişkin bir dua olması yeğlenir. Ama kişi eğer dünyaya ilişkin istekler dışında dua

bilmiyorsa, onu okuması da yeterlidir..."

"Namazda dünya kelamı edilmez, dünyevî niyazlarda bulunulmaz" şeklindeki kabul, İslam dışı bir yorumdur; Kur'an ve sünnette dayanağı yoktur. Hz. Peygamber, namaz kılmak için Kur'an dışında bir şeyler öğretilmesini isteyen sahabîye bir tespih cümlesi öğrettiğinde sahabî: **"Bunlar, Allah'ı yüceltmek için. Ben kendim için neler isteyeyim?"** diye sormuş ve Cenabı Peygamber: **"Kendin için de âfiyet, rızık, af, rahmet iste!"** şeklinde cevap vermiştir.

Bütün bu gerçekler, hem de asırlarca, halk kitlelerinden saklanmıştır. Saklamakla da yetinmemişler, bu gerçeklerin tam aksini dinleştirip dine yalan söyleterek halka zulmetmişlerdir. Bilmeyenler bilmemişler, bilenlerse zulmetmişlerdir.

HAYASIZ BİR İFTİRA TEZGÂHI

Bu zulme ilaveten, son zamanlarda hem de adlarının başında akademik ekler bulunan bazı adamlar, televizyon ekranlarına kurulup şu yolda ahkâm kesebilmiştir:

"Kur'an'ın Arapça metnini okumadan asla ve asla namaz kılınamaz. Kılınabilir diyenler, dinde reform yaparak dini tahrip etmek isteyen cumhuriyetçi-laikçilerdir."

Evet, bunu diyecek kadar büyük bir namussuzluk ve iftira sergilemekten çekinmemişlerdir. Bu, hem bir insan hakları ihlalidir hem de İslam'a ve İslam fıkhına ihanettir.

İsimlerinin başında **'hoca'**, **'Dr.'** hatta **'Prof.'** bulunan vicdan yoksunu bazı sefiller, halkın ve dünyanın (ve tabiî ki tarihin) gözünün içine baka baka alçakça yalan söylemişler; dine, fıkha, mezheplere ve mezhep imamlarının tümüne şerefsizce iftira etmişlerdir.

Kur'an'ın tercümesiyle veya Kur'an dışından dualarla namaz kılmaya cevaz veren mezhep imamlarının (ki hepsi

kurucu imamdır) fetvalarını gündeme getirdiğinizde lanetli suratları hiç kızarmadan şunu söylerler: **"Böyle şey görülmedi, bu fikirler cumhuriyetçi-laikçi reformistlerin, dini tahrip için yaptıkları reformların sonucudur."**

Esas mesleği ilahiyatçılık olmayan ve adının başına her nasılsa 'prof.' eki konmuş bulunan bir tanesi, alçaklığı, Kur'an'da lanetlenen domuz ve maymunların derekesine indirerek şöyle diyordu:

"Kur'an'ın Türkçesiyle de namaz kılınır' diyen bu reformistler, sanki kendileri namaz kılıyor mu ki, bu işle uğraşıyorlar?"

Yezit yamaklarından bir ifrit, dinci bir gazetede şunları yazıyordu: **"Şimdi de Kürtler, ana dillerinde ibadet özgürlüğü istiyor. Yaşar Nuri Öztürklerin, Cemal Kutayların 28 Şubat sürecinde dillendirdikleri mavalı bugün de dillendirmenin ne âlemi var?"**

Yezit yamağının sıkıntısına bakın! Birileri, ana dillerinde ibadet hakkı istiyorlar diye derdinden verem oluyor. Yezit yamaklarına göre, Arapça ve Arapçı olmak şartıyla her şey isteyebilirsiniz ama kendi ana diliniz için hiçbir şey isteyemezsiniz. İsterseniz, sizi 28 Şubatçı ilan ederler.

İfritin yazdığına bakılırsa, "ihtiyaç duyanın kendi ana diliyle ibadet etmesine ilk cevaz verenler **28 Şubatçılar**dır. Daha önceleri böyle bir şey zinhar görülmemiştir." Şimdi, ana dilde ibadet hakkı isteyen Güney Doğu'nun dindar Kürtleri, ibadetlerini 28 Şubatçıların fetvalarına göre mi yapmak istiyorlar? Yoksa bağlı oldukları fıkıh onlara bu imkânı asırlar öncesinden vermiş ama birileri bu imkânın üstünü örtmüş de o haklarını mı geri istiyorlar? Fino ifrit ve zağar ağabeyisi esfel ve echel 'prof.' bu soruya cevap vermelidir. Esfel ve echel prof. beylik uşaklar resmigeçidi yaptıran Haçlı işbirlikçisi dinci bir ekranda hezeyanlar kusarken, Kürt dindarların haklarını bir gün talep edeceklerini hiç düşünmedi mi?

Ey biraz daha dünyalık devşirmek veya bir yerlerde bir koltuk kapmak için 'imandan sonra küfre sapmakta hiç-bir beis görmeyen' Haçlı işbirlikçisi tâğut uşakları! Şurada tek tek dökümünü yaptığımız o bin küsur yıllık fıkıh mirasını nasıl yok gösteriyorsunuz?!

İmamı Âzam ve onun fıkıh dehasından beslenmiş mezhep imamları, İmam Mâlikler, İmam Şâfiîler, İbn Hanbeller, Cafer el-Hillîler 28 Şubat fetvacısı mıydı, behey alçaklar?! O imamların fıkıh mirası ortada dururken, "İsteyen ana dilinde ibadet edebilir" söylemini bir **'28 Şubat fetvası'** gibi lanse etmek, namuslu anaların meşru evlilik sonucu iffetli mekânlarda doğurdukları çocukların tevessül ve tenezzül edecekleri türden bir iddia olabilir mi?

Kısacası, İslam'ın bütün fıkıh ekollerinin ittifakıyla, **namaz her dilde dualar veya Kur'an'ın tercümesi okunarak kılınabilir. Elbetteki, Arapçayı iyi bilenler Kur'an'ın özgün metnini okurlar. Bunun aksini söylemek, Kur'an'ın tanıttığı Allah'ı, Arapların kabile şefine döndürmeye teşebbüs gibi bir izansızlık olur.**

II. HANBELÎLER

Şâfiî fıkhının **kıraat** (namazda okuma) konusundaki fikri **Hanbelî** fakîhlerce de aynen benimsenmiştir. Onlar da, tıpkı Şâfiîler gibi, Hz. Peygamber'den namaz için, Kur'an dışında bir şey öğretmesini isteyen sahabînin durumunu hareket noktası yaparlar ve Kur'an'ı iyi okuyamayanın, tercüme Kur'an yerine başka tespih ve dualar okumasını önerirler. Hanbelî fıkhının otoritelerinden biri olan **İbn Kudâme** (Ebu Muhammed Muvaffakuddin Abdullah bin Ahmed bin Kudâme el-Makdisî. ölm. 620/1223), **'Hanbelî fıkhının temel metinlerinden biri'** sayılan eseri ***'el-Kâfî'***de, ilkesel tespitler yapmaktadır. Önce ilgili bölümden birkaç satır verelim:

"Namazda Fâtiha'yı güzel okuyamayanın öğrenmesi gerekir. Eğer bu konuda zaman darlığı içindeyse Fâtiha yerine geçecek başka 7 ayet okur... Böyle 7 ayet okumakta zorlanırsa gücü yettiği kadar ayet okur. Bunu da yapamıyorsa Fâtiha'nın bildiği bir ayetini tekrarlar. (Örneğin, 'Elhamdü lillahi rabbil âlemîn' veya 'Mâliki yevmiddin' der). **Bunu da yapamıyorsa bildiği herhangi bir ayeti tekrarlar. Bir şeyi yapmaktan aciz kalanın onun yerine bir başka şeyi geçirmesi gerekir."**

Kur'an'ı tercümesinden okuyarak namaz kılmak isteyenlere engel çıkarıp engizisyon dayatması yapanlar, hiç değilse İbn Kudâme'nin fetvaya bağladığı şu kolaylığı halka bildirselerdi ya!

İyi niyetli olsalar bildirmezler miydi? Onların derdi halkın ibadet etmesi değil, Kur'an'ı kendi dillerinden okuyup anlayarak din meselesine ilişkin bilgi sahibi olmalarının önlenmesiydi. Veya, Arapça harfleri telaffuz için halkın onlara sürekli muhtaç halde kalmasıyla yarattıkları saltanatın zarar görmemesiydi. Onları ürküten buydu; bunun önüne geçmek için dine de fıkha da akıl almaz yalanlar söylettiler. Zulüm içinde zulüm işlediler.

İbn Kudâme'nin verdiği bilgileri öğrenmeye devam edelim:

"Fâtiha'yı Arapça özgün metinden güzelce okuyamayan için gereken, şu yolda tespih etmektir: 'Allah'ı tespih ederim, O'na hamt ederim. O'ndan gayrı ilah yoktur, en yüce olan O'dur. Kuvvet ve kudret sadece O'nun elindedir."

"Sahabeden Abdullah bin Ebî Evfa (86/705'te ölen bu ünlü sahabî, İmamı Âzam'ın görüştüğü dört sahabîden birisidir) **bize şunu anlatıyor: Hz. Peygamber'e bir adam gelip Kur'an'dan bir şeyler ezberleyemeyeceğini, namaz kılmak için kendisine Kur'an dışında bir şeyler belletmesini istirham etti. Hz. Peygamber ona, yukarıda verdiğimiz tespih cümle-**

lerine benzer şeyler okuyarak namaz kılabileceğini söyledi... Tüm bu imkânlardan hiçbirini kullanmaya gücü yetmeyen ise Fâtiha okuma süresi kadar sessizce durup namazını öylece tamamlar." (İbn Kudâme; *el-Kâfî*, 1/132-133)

Hz. Peygamber'e gelip 'Kur'an dışından bir şeyler okuyarak namaz kılmak istediğini söyleyen ve bu izni alan sahabî', **Süleym el-Ensarî es-Selemî**'dir. Hemen ekleyelim ki, bu zât, **Bedir gazilerindendir ve Uhud harbinde şehit olmuştur.** Hz. Peygamber'e gelip şöyle demişti:

-Ey Tanrı Elçisi! Ben, namaz sırasında, senin ve arkadaşlarının dendenelerini (Kur'an nağmelerini) tekrarlayamam. Bana, namaz kılmak için başka bir yol göster.

Cenabı Peygamber bu Bedir gazisi sahabîsine şöyle dedi:

-Benim ve arkadaşlarımın okuduklarının esası, Allah'tan cennet istemek, cehennemden O'na sığınmaktır. (İbnül-Esîr, *Üsdü'l-Gaabe*, 2/443, no: 2211)

Süleym, öyle de olsa Kur'an'dan bir şeyler ezberleyemeyeceğini, başka dualar okuyarak namaz kılmasının mümkün olup olmadığını sordu ve Resuli Ekrem'in yukarıda gördüğümüz iznini aldı.

Şimdi duruma bir kez daha bakalım:

Asrısaadetin Bedir gazilerinden bir sahabî, Arap oğlu Arap bir sahabî, Hz. Peygamber'e "Ben Kur'an ezberleyemem; bana başka dualarla namaz kılma imkânı veremez misiniz?" diye halini arz ediyor ve bu izni alıyor. Bu uygulamaya dayanarak Hanefî, Şâfiî, Mâlikî, Hanbelî, Caferî fukahası **"Arapçayı layıkıyla okuyamayanlar, Kur'an dışından dualar okuyarak veya Kur'an'ın tercümesini okuyarak namazlarını kılabilirler"** diye bin yıldır yürürlükte bulunan fetvalar veriyorlar. Günümüz ilahiyat âlimlerinden bir kısmı, bu fetvaları, münferit ibadetlerinde zorluk çeken

halkımıza duyurarak, namazlarını rahatça kılmaları için onlara yardımcı oluyor. Ve birtakım adamlar çıkıp bu yardımı **'dini tahrip'** olarak niteleme namussuzluğunu gösterebiliyor.

Böyle bir alçaklık göklerin, meleklerin, cinlerin, insanların bütün lanetine müstahak değilse lanet başka ne için vardır?

III. MALİKÎLER

İmamı Mâlik (ölm.179/795), Fâtiha'yı güzel okuyamayanın, Fâtiha okunacak süre kadar ayakta durarak okuma görevini yerine getirmiş olacağını söylemiştir.

Lanetli müfteriler, mesela, İmamı Mâlik'in bu fetvasındaki kolaylığı, Arapça bilmeyen beli bükük ninelere, gencecik öğrencilere hatırlatıp onların namaz kılmalarına kolaylık sağlasalar kötü mü olurdu? Bırakın kolaylık sağlamayı, kolaylığı sağlayanları din tahribi ile suçlama şerefsizliğine bile tevessül ve tenezzül ettiler. Sormak gerekmez mi:

Bizim yaşlı ninelerimiz, gencecik öğrencilerimiz, Bedir gazisi Süleym'in kullandığı bir imkânı kullanma hak ve zorunluluğuna sahip değiller mi?

Müfteri melunların buna cevapları nedir acaba?! Cevapları, ezberledikleri 'reformcu, zındık, zaten kendileri de namaz kılmıyor' gibi birkaç namussuz lakırdıdan başkası olamamıştır.

IV. İMAMİYYE (CAFERÎ) MEZHEBİ

İmamiyye fıkhında da Mâlikî-Şâfiî-Hanbelî görüşünün aynısı geçerlidir. Merak edenler, İmamiyye fıkhının üstadlarından biri sayılan ve **'el-Allâmetü'l-Ekber'** unvanıyla anılan **Ebul-Kasım Necmuddin Cafer bin Hasan el-Hillî'nin** (ölm. 676/1277); ***'el-Muhtasaru'n-Nâfi'*** adlı eserine bakabilirler.

Sadece fıkıhta değil, İslam bilgi alanlarının hemen tümünde tartışmasız otorite olduğu ortaklaşa kabul edilen **el-Hillî**, eserinin **'Salât'** (namaz) bahsinde, namazda kıraati (okumayı) anlatırken şu satırları yazıyor:

"Kıraat, Fâtiha suresi ile buna ilaveten, iki rekâtlıların her rekâtında, dört ve üç rekâtlıların ilk iki rekâtlarında kısa birer sure okumak şeklinde belirlenmiştir..."

"Belirlenen kısımlardan herhangi birini okumaktan âciz ise onlar yerine başka ayetler okur. Bunu da yapamıyorsa kıraat süresi kadar Allah'ı tespih ve tekbir eder (Allah'ı yüceltici sözler söyler) **veya tehlilde bulunur** (Lailahe illellah der)..." (el-Hillî; ***el-Muhtasaru'n-Nâfi'***, 30)

Tam burada, bir noktaya dikkat çekmeyi bir vicdan borcu sayıyorum: **İmamiyye fıkhının** Türkiye'de en büyük temsilcilerinden biri sayılan bir hukuk profesörü, anadilde ibadet fikrinin en inatçı karşıtı kesilmiş, özellikle **İmamı Âzam**'ın içtihadına şiddetle karşı çıkmıştır. Bu garipliğin sebebini bulmamız fazla zaman almadı: Gördük ki, Şiîlerin iman konularında esas aldıkları Küleynî (ölm.329/940), eserinde, İmamı Âzam'ı açıkça lanetliyor. Şu satırlar **Küleynî**'nin ünlü eseri **'el-Kâfî'**nin Usûl (esaslar) kısmında yer alıyor:

"Allah, Ebu Hanîfe'ye lanet etsin! O, şöyle diyordu: 'Ali bir söz söylemiştir, ben de bir söz söyledim; sahabîler söz söylemişlerdir, ben de sözler söylemişimdir." (bk. el-***Kâfî,*** Usûl kısmı, 1/57-58)

Küleynî bu satırlara yer vermişse, hiçbir Şiî mutaassıbından İmamı Âzam'ın içtihadına saygı bekleyemezsiniz.

EZANIN TERCÜMESİ MESELESİ

Ezanın tercümesinin, mesela, Türkçesi'nin okunmasına gelince, Ebu Hanîfe ve Hanefî mezhebi, namaz vaktini

duyurmak için buna da cevaz vermiştir. Burada şu soruyu sormak isteriz:.

Hanefî fıkhının gerekçesini, yani öne çıkardığı illeti aynen kullanarak şunu söylemek de mümkündür:

Ezanın Arapça okunması, duyuru amacını yerine getiriyorsa geleneği bozarak tercüme ezan okutmaya gerek yoktur. Madem ki maksat, namaz vaktini duyurmaktır, bunu bir tür cihanşumül parola olan Arapça ezan da sağlıyor. O halde ezanı tercümeyle okumaya hiçbir ihtiyaç söz konusu edilemez.

Bu gerekçeyledir ki, biz ezanın Türkçe okunmasına başından beri karşı çıktık ve çıkmaya devam edeceğiz. Çünkü ezan bir paroladır, onun Arapça'sının okunması halkın namaz kılmasına hiçbir zorluk çıkarmaz. Tam aksine, bu parola, dünyanın filan veya falan yerinde bir caminin bulunduğunu, namaz vaktinin geldiğini gösterdiği için tercih edilmelidir. Halka hayrı olacak olan, namaz kılmak için çırpınan ama Arapça bilmediği için zorlukla karşılaşan insanların önünü açmak ve Kur'an'ı herkesin okuyup anlamasına imkân sağlamaktır.

Özetleyelim: İslam fıkhı, ihtiyaç duyan herkese, kendi ana diliyle ne dediğini anlayarak namaz kılma imkânı vermektedir. İsteyen, Kur'an'ın özgün metnini okuyarak namaz kılar, isteyen ana dilinden bazı duaları veya Kur'an'ın ana dilindeki tercümesini okuyarak kılar. Bunun aksi iddialar, İslam fıkhına ve insan haklarına tamamen aykırıdır; engizisyon kalıntısı dayatmalardır. Bu dayatmalar yüzündendir ki, Arap olmayan birçok kitle, o arada, Anadolu'nun Türk, Kürt vs. kitleleri, asırlardan beri büyük sıkıntılara, daha doğrusu zulümlere maruz kalmıştır.

Şurada bir özetini verdiğimiz bu fıkıh mirası ortada dururken, 'hoca, profesör' sıfatı taşıyan bir yığın adam, saltanat dincisi iktidarlara siyasal yalakalık yapmak için ekranlara

kurulup "Kur'an'ın tercümesiyle veya herkesin ana diliyle namazın asla mümkün olmadığını", bunu modern cumhuriyetçilerin icat ettiğini, bunların da zaten namazla ilgilerinin bulunmadığını söylemek gibi hayasız hatta yer yer namussuz lakırdılar edebilmekteler. Son bir tanesi, mesleği ilahiyatçılık olmadığı ve İslam fıkhının en basit bir eserini bile okuyup anlayacak behresi bulunmadığı halde, bir ekranda İmamı Âzam'ın fetvasını savunanlara saldırarak, onları **'dini tahriple suçlamak'** gibi bir şerefsizliğe imza atmıştır. Karşısındaki kişi de, işin gerçeğini bildiği halde, sesini çıkarmadan onu dinlemiştir. Bu bühtanlarından zarardide olmuş bir insan sıfatıyla, bu müfteri-hayasız adamlara cevap hakkımızı kullanarak şu niyazda bulunacağız:

"Arapça bilmediği için namaz kılamayan insanların bütün günahları sizin boynunuza olsun! İmamı Âzam başta olmak üzere, iftira ettiğiniz bütün fıkıh imamlarının ilenci sizin üstünüze yağsın! Mâûn suresi 5. ayetteki lanet, kıyamete kadar sizin üstünüze insin!"

Şunu da söyleyerek bu bahsi kapatalım:

İmamı Âzam'dan ancak bin küsur yıl sonra fark edebildik ki, **"Ne dediğini anlamadan okumak İslamdışı, dindışıdır, herkes namazını, Kur'an'ın bildiği dildeki tercümesinden okuyarak kılabilir"** diyenler değil, **"Anlamını bilsin, bilmesin, herkes namazını Kur'an'ın Arapça metnini okuyarak kılmak zorundadır; aksi halde namazı geçerli olmaz"** diyenler yanlış yapmışlardır. Yanlış yapmışlar ve ümmete kötülük, fıkıh imamlarına iftira etmişlerdir.

Allah ve İslam fıkhı şahittir ki, Kur'an, "Kur'an'ın tercümesiyle namaz kılınır" diyenleri değil, "Kur'an'ın tercümesiyle namaz kılınmaz" diyenleri lanetlemektedir!

Bu bahiste de son söz Kur'an'ındır:

"Allah'ın laneti yalancıların üzerine olsun!"

LANET SEBEBİ OLARAK RİYAKÂRLIK

Ayet 6:

"Riyaya sapandır onlar/gösteriş yaparlar."

Kur'an, şunu açık olarak bildirmektedir: **Allah'a varmak için ibadet etmek yetmez; sadece Allah'a ibadet etmek yani şirkten arınmış olmak lazımdır.** İlke şöyle konmuştur:

"Rabbine kavuşmayı uman, barışa/hayra yönelik iş yapsın ve Rabbine ibadette hiç kimseyi O'na ortak koşmasın." (Kehf, 110)

Kur'an dilinin aşılamamış ustası Isfahanlı Râgıb (ölm. 502/1108), şirk konusunda değerlendirmeye aldığı bu ayeti açıklarken şöyle diyor: **"Bu ayette söz konusu edilen şirk, şirkin her iki anlamını (küçük ve büyük şirk) kucaklamaktadır."** (Râgıb, *Müfredât*, şirk mad.)

Demek oluyor ki, ibadetleri birer maske olarak kullanmak, insanı, şirkin en derin bataklıklarına gömen bir beladır.

'Maske salâtlar'ın Cenabı Hak tarafından deşifre edilmesi, Allah ile aldatan kamu hakkı talancılarına çok büyük rahatsızlık vermektedir. "Allah ile aldatılmayın" diyen bir kitap, bu maske salâtların tahribatını elbette ki iyi hesaplamıştır. Sakındırılmak istenen, işte o tahribattır.

Şunu unutmayalım: Kur'an'ın insanlık dünyasına inen ilk

suresi olan **Alak**'da **salât** (namaz), **istiğna** (kendini ihtiyaçlar üstü zengin görmek) ve **tuğyan** (azmak, nemrutlaşmak) kavramlarına karşı konmuştur:

"İş, sanıldığı gibi değil! İnsan gerçekten azar: Kendisini her türlü ihtiyaçtan/herkesten âzâde görmüştür. Oysaki, dönüş yalnız Rabbinedir! Gördün mü o yasaklayanı, bir kulu salât kılarken/dua ederken." (Alak, 6-10)

Ayetin inişine sebep olan kişi ise şirk dininin en dindar adamlarından biri olan **Ebu Cehil**'dir. Mekke şirk oligarşisinin bu salâtlı-niyazlı, tavaflı, sarıklı-sakallı müşrik kodamanı, Hz. Muhammed'e, namazı-niyazı, haccı yüzünden karşı çıkmıyordu. Çünkü bütün bunlar onda da vardı. Karşı çıkış sebebi, Muhammed'in namazının istiğna ve tâğutçuluğa savaş anlamı taşıyan bir namaz olmasıydı. İş eğer, Ebu Cehil'inki türünden namaz-hac meselesi olsaydı Ebu Cehil ile Ebul-Kasım (Hz. Muhammed) pekâla kol kola girebilirlerdi. Ama giremediler. Neden? Çünkü Ebu Cehil, salâtların, hacların, tavafların Mekke şirkindeki zihniyete oturtulmasını istiyordu. Neydi o? Sınırsız malmülk, sınırsız hegemonya, insanların eşitsizliği üzerine oturan bir hayat tarzı, Allah'ın yanına-yöresine konmuş 'aracı, şefaatçı' denen yedek tanrılar...

LANETLİ İBADETLERİN GÖTÜRECEĞİ YER: CEHENNEM

İlk sure olan **Alak**, Muhammedî salâtla Ebu Cehil salâtının farkını ortaya koyarak işe başladı. Bunun bir uzantısı olarak, hemen hemen tamamı ilk 20 küsur surede indirilen cehennem tasvirleri, Mekke tâğutizminin baş kodamanlarıyla irtibatlı olarak vahyedildi. Bu tasvirlerde din-iman değerlendirmesi yoktur. Bu tasvirlerde Mekke şirkinin yedek ilahlarının sembolleri olan putlar bile yoktur. İndirilen ilk otuz küsur surede putların adları geçmez. **Cehenneme gidişin gerekçesi olarak inanç putları değil de servet ve zulüm**

putları öne çıkarılmıştır. İlk surelerdeki tehdit ayetlerinin tamamına yakını, Ebu Cehil'den Ebu Leheb'e kadar bir yığın kamu hakkı talancısı zalimin icraatını lanetlemektedir. Yani Kur'an'ın cehennem tasvirlerinde ilk ve esas nüzül sebebi (iniş sebebi) şirk tâğutlarıdır. Bu gerçek, cehennemin kimleri beklediğinin Kur'ansal bir göstergesidir.

İlk cehennem tehdit ve tasviri, ilk surede gündeme getirilen baş tâğut **Ebu Cehil** ile ilgilidir:

"İş, sandığı gibi değil! Eğer vazgeçmezse yemin olsun, o alnı mutlaka tutup sürteceğiz! O yalancı, o günahkâr alnı. Hadi, çağırsın derneğini/kurultayını! Biz de çağıracağız zebanileri! Sakın, sakın! Ona boyun eğme; secde et ve yaklaş!" (Alak, 15-19)

İniş sırasıyla 4. sure olan Müddessir'deki cehennem tasvirlerinin iniş sebebi ise Ebu Cehil'den hiç de geri kalmayan şirk despotu, kapitalist tâğut **Velid bin Muğîre**'dir. Velîd, doymak bilmez bir mal tutkunu, gaddar bir tefeciydi. Abese suresinde Cenabı Peygamber'in azarlanmasına sebep olan olay da onun azmışlığı yüzünden vücut bulmuştu: Hz. Peygamber'le görüşmesi için, gözleri görmez, yoksul bir sahabî olan **Abdullah bin Ümmi Mektûm**'un dışarı çıkarılmasını, onunla aynı yerde oturmanın gururunu rencide edeceğini söyleyen alçak, bu Velîd idi. İşte ona vuruş yapan Tanrısal beyyineler:

"Benimle, yarattığım kişiyi baş başa bırak/benimle, o servet doymazlığında tek yarattığım kişiyi baş başa bırak! Hesapsız bir mal verdim ona. Göz doyurucu oğullar verdim. Alabildiğine imkânlar döşedim onun için. Tüm bunlardan sonra hırs ile daha da artırmamı istiyor. Hayır, iş sanıldığı gibi değil! O, bizim ayetlerimize karşı bir inatçı kesildi. Ben onu dik bir yola süreceğim. Derin derin düşündü o; ölçtü-biçti. Kahrolası, nasıl bir ölçü kullandı! Bir kez daha kahrolası, nasıl bir ölçü kullandı?! Sonra baktı. Sonra yüzünü buruşturdu, kaşlarını çattı. Sonra arkasını döndü ve böbürlendi. Şöyle dedi: 'Bu, rivayet

edilerek gelen bir büyüden başka şey değil. İnsan sözünden başka bir şey değil bu.' Onu sekara fırlatacağım. Bilir misin nedir sekar? Ortada bir şey bırakmaz, hiçbir şeyi görmezlik etmez o. Deriyi yakıp kavurandır o." (Müddessir, 11-29)

Velîd, Kâbe'ye sadakatle hizmet eden, haccı, salâtı, guslü yerinde bir adamdı. Yalnız paraya, servete doymuyordu. Mekke'de, arazisi en çok olan adam oydu. Her şeyi inceden inceye paraya indeksleyerek hesaplardı. Yani bütün siyasetleri, günümüzdeki zihniyet torunları gibi, **'tüccar siyaseti'** idi. **'Babalar gibi'** satamadığı veya alamadığı hiçbir şeyin semtine dönüp bakmazdı. Müslüman olmayı da böyle hesapladığından içine sinen bir sonuca varamadı ve Hz. Peygamber'e karşı çıktı. Tam bir cehennem kütüğü, tam bir lanetli domuzdu Velîd. Cenabı Peygamber'e etmediği eziyet kalmamıştır.

Domuz nitelememiz sizi ürkütmesin, kızdırmasın da... Bilindiği gibi, Kur'an, haram yiyenlerle mala-paraya doymayanları lanetliyor ve lanetlenenlerin hükmen domuz olduklarını açıkça bildiriyor.

Yukarıda verdiğimiz ayetler Velîd'in bu **'haramcı-domuz'** karakteriyle **'hesapçı-tüccar'** yapısını gözler önüne koyuyor. Kur'an'ı elinize alın ve Arapça bilmiyorsanız, bildiğiniz dildeki mealinden Müddessir suresi, 11-26. ayetleri okuyun. O ayetler bu Velîd hakkında inmiştir.

İniş sırasıyla **6. sure olan Leheb** suresindeki cehennem tasviri de Hz. Peygamber'in hem amcası hem de en büyük düşmanlarından biri olan şirk kodamanı Ebu Leheb'in cezasını anlatır:

"Elleri kurusun Ebu Leheb'in; zaten kurudu ya! Ne malı kurtardı onu ne de kazandığı. Alevli bir ateşe yaslanacaktır o; karısı da, odun hamalı olarak. Gerdanında bir ip olacaktır onun, en sağlam fitillisinden."

Görüldüğü gibi, cehennem cezasının gerekçesi yine **mal ve kazançla azmaktır.**

İniş sırasıyla **9. sure olan Leyl'de** de cehennem, yine mala doymazlığın, paylaşmamanın cezası olarak gösterilirken artık bu kez cennetin de neyin karşılığı olduğu ortaya konmaktadır. Yoruma gerek yok, okuyalım yeter:

"Kim sahip olduğundan verir ve sakınırsa ve güzelliği doğrularsa, biz ona, en kolay olanı kolaylayacağız. Ama kim cimriliğe sapar ve kendisini tüm ihtiyaçların üstünde görür ve güzelliği yalanlarsa, biz onu, en zor olana sevk edeceğiz. Çöküş noktasına geldiğinde malı onu kurtaramayacaktır. Şu bir gerçek ki, doğruya ve güzele kılavuzlamak sadece bizim işimizdir. Sonrası da öncesi de sadece bizimdir. Ben sizi, köpürerek yanan bir ateşe karşı uyardım. Şiddete çok düşkün bedbahttan başkası girmez ona. Yalanlamış, sırtını dönmüştü o. İyice sakınan da ondan uzak tutulur. O ki, temizlenip arınsın diye malını verir. Onun katında hiç kimsenin, karşılığı verilecek bir nimeti yoktur/hiç kimsenin ona, karşılık olarak verilecek bir nimeti yoktur." (Leyl, 5-21)

İniş sırasıyla **10. sure olan Fecr suresi** cehennem ve cennetin neyin karşılığı olduğunu sarsıcı bir ibret tablosu halinde önümüze koymaktadır. Yine yoruma gerek yok, okuyalım:

"Yemin olsun tan yerinin ağarma vaktine, on geceye, çifte ve teke. Yola koyulduğu zaman geceye. Nasıl; bunlarda akıl sahibi için bir yemin var, değil mi? Görmedin mi ne yaptı Rabbin Âd kavmine? Sütunlarla dolu İrem'e, ki beldeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı. Ve ne yaptı vadide kayaları oyan Semûd kavmine? Ve kazıklar sahibi Firavun'a. Bunlar, ülkelerde azıp zulmetmişlerdi. Ve oralarda bozgunu çoğaltmışlardı. Bu yüzden Rabbin, üzerlerine azap kamçısını yağdırıverdi. Çünkü Rabbin tam gözetleme yerindedir/tam bir biçimde gözetlemektedir. İnsan böyledir; Rabbi kendisini deneyip de ona cömert davranır, nimet yağdırırsa: 'Rabbim bana

ikramda bulundu!' der. Ama Rabbi onu sıkıntıya uğratıp rızkını ölçüye bağlarsa: 'Rabbim bana ihanet etti!' der. Doğrusu şu ki, siz yetime ikramda bulunmuyorsunuz. Yoksulun doyurulmasını teşvik etmiyorsunuz. Mirası derleyip toplayıp yiyorsunuz. Malı, devşirip depolatacak bir sevgiyle seviyorsunuz. İş böyle gitmeyecektir! Yer birbirine çarpılıp dümdüz hale getirildiğinde, Rabbin gelip melekler saf saf dizildiğinde, o gün, cehennem de getirilir. İşte o gün düşünüp anlar insan. Ama düşünüp hatırlamanın ona ne yararı var! Der ki, 'Keşke şu hayatım için önden bir şeyler göndermiş olsaydım!' O gün, hiç kimse O'nun azabı gibi azap edemez. Ve hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibi bağ vuramaz. Ey sükûna kavuşmuş benlik! Dön Rabbine, razı etmiş ve razı edilmiş olarak! Gir kullarımın arasına! Gir cennetime!"

İniş sırasıyla 14. sure olan Âdiyât da yine aynı yaklaşım vardır. Yine yorumsuz okuyalım:

"İnsan, Rabbine karşı gerçekten çok nankördür! Ve kendisi de buna iyiden iyiye tanıktır. O, mal ve servet arzusu yüzünden alabildiğine katıdır. Bilmez mi ki o, kabirler içindekiler dışarı fırlatıldığında, göğüslerin içindekiler derlenip toplandığında, hiç kuşkusuz, o gün, Rableri onlardan iyice haberdar olacaktır." (Âdiyât, 6-11)

İniş sırasıyla 16. sure olan ve kitabımızın konusu Mâûn'un bir tür alt yapısını veren Tekâsür'de de mal ve evlat çokluğuyla yarışa girip övünenlerin cehennemî akıbetleri vardır. Yine yorumsuz okuyalım:

"Aldatıp oyaladı o çokluk yarışı sizleri, öyle ki, ziyaret edip saydınız kabirleri. Ama iş öyle değil; yakında bileceksiniz! Hayır, hayır! İş öyle değil! Yakında bileceksiniz. İş, sizin bildiğiniz gibi değil! Ne olurdu, şaşmaz ve aldatmaz bir bilgiyle bilseydiniz! Yemin olsun, o cehennemi mutlaka göreceksiniz! Yine yemin olsun, onu gözünüzle apaçık göreceksiniz! Sonra o gün, nimetten kesinlikle sorguya çekileceksiniz!"

İniş sırasıyla 17. sure olan Seb'u'l-Mesânî sure Mâûn, devrimler devrimi, mucizeler mucizesi Mâûn, bu eser boyunca gördüğümüz gibi, şirk ve mal tâğutlarını lanetleyerek din dışı ilan etmiştir.

İniş sırasıyla 32. sure olan Hümeze, mal ve servetinin kendisini ölümsüzleştireceğini sanan Ümeyye bin Halef gibi şirk dinciliği baronlarına (Muvahhit düşünür İhsan Eliaçık bunlara 'Kâbe çetesi elebaşları' diyor) yani maymun beyinli, domuz ruhlu (tanım Kur'an'dan alınmıştır) azmışlara, bakın neyi layık görmektedir:

"Arkadan çekiştiren/kaş göz işareti yapıp alay eden her kişiye lanet olsun! O ki, mal biriktirdi, onu saydı da saydı. Sanır ki, malı sonsuzlaştıracaktır kendisini. Hayır, iş, sandığı gibi değil! Yemin olsun ki fırlatılıp atılacaktır o kırıp geçirene, yalayıp yutana/Hutame'ye. Hutame'nin ne olduğunu sana öğreten nedir? Allah'ın, tutuşturulmuş ateşidir o, ki, tırmanıp işler yüreklere. O, onların üzerine kilitlenecektir. Uzatılmış sütunlar arasında."

Bunlar ilk surelerdeki cehennem tasvirleri. Sonraki surelerdekiler farklı mı? Hayır! Onlarda da cehennemin her tasvir edildiği yerde mal ve servete tapan Karun tiplerin kötülükleri, zulümleri, alçaklıkları anlatılır.

Özetleyelim:

Kur'an'ı temiz bir vicdan ve Ebu Cehil ruhuyla şartlandırılmamış bir beyinle okuyanlar, cehennemin öyle Emevî dincilerinin anlattıkları gibi, sarık-sakal, salât-tespih eksikliğinin karşılığı olmadığını görürler.

Cehennem, mal ve servetle başkalarına tahakkümü ilahlaştıran, insana ve onun haklarına, emeğine ihanet eden, nimet ve imkânları sadece kendileri için varedilmiş gören, yiyip yiyip de doymayan, yığıp yığıp da tatmin olmayan gizli veya açık

şirk tâğutlarını bekleyen akıbetin namıdiğeridir.

Kur'an'ın dediği budur. Bu gerçeği, birkaç rekât yatıp kalkmakla, turistik umre seyahatleriyle, hiç kimse değiştiremez. Onlarla insanları aldatabilirler, aldatıyorlar ama Tanrı'yı ve tarihi aldatamazlar. Akıbetleri mukadderdir ve cehennemdir. Şeytanın iğvasına uyup da öteki âlemde nimetlere yine kendilerinin üşüşeceğini, azap ve ıstıraba yine ezip horladıkları güçsüzlerin maruz kalacağını düşünüyorlarsa yanılıyorlar.

Sözü uzatmaya ne hacet! Kur'an şu ölümsüz beyyinesiyle onların akıbetlerini bildirmiştir:

"Orada malları da kazanıp istifledikleri de onları kurtaramayacaktır."

Unutmasınlar, **Allah'ın mal ve servete doymayan tâğutlara kini vardır, öfkesi vardır ama ibadeti olmayanlara sadece sitemi vardır.** Allah'ın kin ve öfkesinin götüreceği yer cehennem, siteminin götüreceği yer ise O'nun af ve merhametidir.

İhsan Eliaçık'ın, derin bir hakikatin ifadesi olarak gördüğümüz şu satırlarını da kaydedelim:

"Şiddetli cehennem tasviri varsa bilin ki şiddetli zulüm, baskı, zorbalık, aç bırakma, yoksullaştırma, öksüzleştirme yani birilerinin hayatını cehenneme çevirme vardır. İnkâr etmek, şirk koşmak, Allah'a savaş açmak vs. hep bunlarla ilgilidir. Kuru kuruya bir inanç-teoloji tartışması yapılıyor değildir. Dava, inandın-inanmadın davası yani 'iman kurtarma' davası değildir. Lütfen, cehennem sahnelerini bir de bu gözle okuyun. Bugüne kadar baktığınız yeri değiştirin, çok şeyin değiştiğini göreceksiniz." (Eliaçık, ***Mülk Yazıları***, 103)

RİYAKÂRLAR MÜŞRİK VE MELUNDUR

Kur'an, günah işleyenleri, mesela, namaz kılmayanları hiçbir yerde lanetlememiştir ama namazına riya bulaştıranları yani namaz kılarak halkı aldatanları lanetlemiştir.

Günahkârlar sadece günahkârdır ama riyakârlar müşrik ve melundur.

Buna bağlı olarak, günahkâr sadece günahkârdır ama riyakâr Allah düşmanıdır. Allah, günahkâra, kendisine sığınan hatalı insan muamelesi yaparken, şirkin en namert şeklini temsil eden riyakâra düşman muamelesi yapmaktadır. Bunun ayrıntılarını yukarıda gördük.

Riyakârın salâtı, gerçek salâtların aksine, Allah'ın öfkesine ve lanetine sebep olmaktadır. Bu salâtları kılanlar, kıldıkça batmakta, rezil olmaktadır. Ve bunun içindir ki riyakâr dinciliğini egemen kılmış kitleler, cami sayısını artırdıkça Allah da onların bela ve musibetlerini artırmaktadır.

Günahkârlar kurtulur ama riyakârlar asla kurtulamaz. Çünkü riyakâr müşriktir. Ve Kur'an, müşriklere kurtuluş kapısı açmamaktadır. Tanrısal kitap çok açık konuşuyor:

"Allah, kendisine ortak koşulmasını affetmez ama bunun dışında kalanı/bundan az olanı dilediği kişi için affeder. Allah'a şirk koşan, dönüşü olmayan bir sapıklığa dalıp gitmiştir." (Nisa, 116)

Din, günahkârları düzgün hale getirmenin, bunun için de onları affetmeyi öne çıkarmanın kurumudur. Aynı din, riyakârlar söz konusu olduğunda onları mahvetmenin, cehennemin daha derinlerine göndermenin kurumu oluvermektedir. **Allah,** günahkârları affetmek için, riyakârları ise mahvetmek için bahaneler arar.

Heytemî, *ez-Zevâcir* adlı eserinin şirki anlattığı bölümün-

de Hz. Peygamber'in şu ürperten sözünü, **Tayâlisî, Ahmed bin Hanbel, Taberânî, Hâkim ve Beyhakî** gibi hadisçilerden naklen kaydetmiştir:

"Kıldığı salâta riya bulaştıran kişi şirke gitmiştir, tuttuğu oruca riya bulaştıran kişi şirke gitmiştir, verdiği sadakaya riya bulaştıran kişi de şirke gitmiştir." (Heytemî, ***ez-Zevâcir,*** 1/68)

RİYANIN TAHRİBİ

Kur'an, şirkin, bütün üretimleri, ibadetleri işe yaramaz hale getireceğini bildirmektedir. İlke şöyle konmuştur:

"Eğer onlar şirke bulaşsalardı çalışıp ürettikleri kendilerine yararsız hale gelirdi." (En'am, 88)

"Yemin olsun, sana da senden öncekilere de şu vahyedilmiştir: Eğer şirke saparsan eylemin/üretimin/ibadetin kesinlikle boşa çıkar ve mutlaka hüsrana düşenlerden olursun." (Zümer, 65)

Demek ki, eğer bir insanın hayatına şirk girmişse, o insan için işleyen varoluş kuralı şu olacaktır:

"Düşün düşün, boştur işin."

Veya:

"Ne yaparsan yap, nafile."

Şirk türlerinden herhangi biriyle (özellikle sinsi şirk olan riya ile) şirk çukuruna yuvarlanmış bir insan, istediği kadar namaz kılıp oruç tutsun, istediği kadar sadaka dağıtıp iane çadırı açsın, sakalının, tespihinin boyunu yarım metre yapsın, kurtuluşu söz konusu değildir. Çünkü o, fotoğrafta **'makbul adam'** görünse de hakikatte **melun adam-**

dır. Ona makbul adam muamelesi yapanlar da melundur. Çünkü zulme rıza zulümdür.

Beğenmeyenler olabilir ama Kur'an'ın hükmü budur.

Riya bir şirk türü olarak, şirke yüklenen bütün tahrip sonuçlarını elbette doğuracaktır. Böyle olunca da riyakârlık yüzünden şirke bulaşmış ama nüfus kâğıdıyla 'müslüman' bir toplum, yaptığı onbinlerce camiye, gece yarılarına kadar avaz avaz okuttuğu ezanlara ve harıl harıl kıldığı namazlara rağmen, Allah'ın lanet ve kahrına maruz kalabilecektir. İstemeyen, beğenmeyebilir ama Kur'an'ın hükmü budur.

RİYA NEDİR?

Riya, görmek anlamındaki **ru'yet** kökünden türeyen bir kelime olup insanın, **görsünler** diye bir davranış içine girmesidir. **İbn Manzûr'un** da işaret ettiği gibi, riyada fiil, niyetle uygunluk arz etmez. Bu uygunsuzluk ya tamamen yahut da kısmen olur.

İnsan, **ikrah** (zorlama, baskı) altında da niyetinin aksine iş yapar. Riya ile ikrah sonucu icra edilen fiili birbirinden ayıran, birincide, failin, samimiyetle sergilemediği fiilden bir şeyler beklemesidir. Riyada, birinin (örneğin, Allah'ın) görmesi için sergilenmesi gereken fiil, bir başkası (örneğin, insan) görsün diye sergilenir. Bunun içindir ki, Kur'an vicdanının Hz. Muhammed'den sonra en büyük taşıyıcısı olan **Hz. Ali** şöyle demiştir:

"İnsan, Allah katında niyetiyle elde edeceği ödülü ameliyle elde edemez. Çünkü niyette riya söz konusu değildir." (Heytemî, ez-Zevâcir, 1/69)

Şirk-riya ilişkisi üzerinde çok ciddî biçimde duranlardan biri olan İbn Hacer **el-Heytemî** (ölm. 974/1567), din haya-

tına, iş ve eylemlerine riya bulaştıranların Tanrısal huzurda karşılaşacakları sonucun şu ayette ifadeye konan sonuç olduğunu düşünmektedir:

"Yaptıkları her işin önüne geçmiş, onu un ufak hale getirip silmişizdir." (Furkan, 23)

Özellikle din içi riyakârlıkta, **iki başlı bir yalan saklıdır.** Riyakâr, Allah için sergilediğini söylediği fiili kullar için sergileyerek bir yalan, Allah'tan beklediğini iddia ettiği karşılığı kullardan bekleyerek bir başka yalan içine girmiş durumdadır. Bu, tam bir kişilik çöküntüsü, tam bir iflastır.

Bir kere, münafıklığın bütün olumsuzluklarının aynı anda riya için de geçerli olduğunu unutmamalıyız. Ama riyanın münafıklığa ilave edilecek kötülükleri de vardır. Bunları, birinci bölümde **müraî** tipi incelerken görmüştük.

Riya, Mâûn suresinin açık beyanına göre, örtülü bir din inkârı, yani dinsizliktir. Ve en kötü dinsizliktir. Çünkü riya, sinsi ve kahpe bir tahripçidir. İnkârın en kuduz şubesi münafıklık, münafıklığın en zehirli türü riyadır. Bu yüzden riya, son Peygamber tarafından **gizli şirk** olarak adlandırılmıştır.

Allah'a giden yola en amansız pusuyu kuran ve dini içinden yıkarak insanlığı bunalıma ve onursuzluğa mahkûm eden **bir numaralı illet,** riyakârlıktır. Bütün erdirici ve yaratıcı atılımların belini kıran ve insanoğlunu hiçliğe esir ederek ömür sermayesini boşa harcatan kahredici bir beladır riyakârlık. Bu belaya çarpılmış birey ve toplum kalıcı, huzur ve mutluluk getirici hiçbir değer üretemiyor.

İnsanı kendisi olmaktan çıkaran ve Allah karşısında bir nefret unsuru haline getiren kötülük, riyadır. Bu karanlığın katranlı galerisine adım atanlar yokluğa ve tükenişe teslim olmuşlardır.

Kur'an'ın ve Son Peygamber'in hayatının incelenmesi bizi şu sonuca götürüyor:

Riyakârlıkla icra edilen en ideal ibadetlerden, samimiyet içinde işlenen en büyük günahlar bile yeğdir. Çünkü birinci halde, ibadetin karşılığı olmadığı gibi, ümit ve bekleyiş de silinir. İkinci halde ise ümit ve bekleyiş vardır. Çünkü eksiğini, günahını bilen kul, Allah önünde boyun büker ki, en emin kurtuluş yolu budur.

İslam düşüncesinin doruk isimlerinden biri olan şair-filozof Şîrazlı **Sâdi** (ölm. 691/1292) bu gerçeğe işaret ederken şöyle demiştir:

"Tanrım! Şikâyetçiyim o ibadetten ki, beni senin önünde gurura iter. Kutsarım o günahları ki beni senin önünde boyun büktürür."

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz:

Allah'a kulluk ve sonsuz kurtuluş konusunda "Hiçbir şey yapamadım" itirafı, "Her şeyi yaptım" iddiasından çok daha üstün ve çok daha erdiricidir. Çünkü birincide, riya söz konusu değildir. Bu yüzdendir ki, büyük irfan öncüleri, Allah karşısında ibadetleri değil, boyun büktüren eksikliği tercih etmişlerdir. Tasavvuftaki melâmet gerçeği budur.

Melâmet, gurura sevk eden ibadetler yerine, boyun büktürüp Allah'a sığındıran hataları kurtuluş aracı haline getirebilmenin Muhammedî sanatıdır.

Tamlık kapısından Allah'a gitmek, hemen hemen hayal ve muhaldir. İnsana yakışan, eksiklik ve eziklik kapısından Hakk'a sığınmaktır. Çünkü bu ikinci kapı, gizli şirk olan riyaya asla geçit vermez. Ve gizli şirkin giremediği bir gönül, kurtuluşu er veya geç yakalar.

RİYA KONUSUNUN KUTSAL METİNLERDEKİ ÖRNEĞİ: NAMAZ

Kutsal metinler riyakârlık bahsinde şaşmaz örnek olarak daima salâtı (namazı/ibadeti) kullanmaktadır. Hem Kur'an hem de Hz. Peygamber, riya konusunu örneklendirmede sürekli salâtı seçmekteler. Neden?

Bilindiği gibi, **salât,** Müslüman'ın hayatında en sık ve yoğun biçimde yer alan bir ibadettir. Böyle olunca **vitrinlenme ihtiyacı duyan riyakâr ruhun en verimli istismar metaı salât olacaktır.** Riyaya yakasını kaptırmış kitlelerin din adına durmadan mabet duvarı dikmelerinin sırrı da budur. Bu insanlar **hep cami yaparlar ama o camilerin insan yaptığını göremezsiniz.** Ne ilginçtir ki, Hz. Muhammed, mabet süslemeyi ümmetler için çöküş alâmeti gösteriyor. Bunun sebebi, işte şurada izaha çalıştığımız olgudur. Salâtın bütün erdiriciliği reklam aracı yapılmamasında yatıyor. Farzlar dışındaki tüm salâtların cami dışında kılınmasının sünnet oluşu ve gece salâtının üstünlüğü de bunu gösterir. Hz. Peygamber şöyle diyor:

"Kulu Allah'a yaklaştırmada, gizli yapılan secdeden daha üstün hiçbir şey yoktur." (Abdullah bin Mübarek, ***Kitâbu'z-Zühd***, 50)

Sahabîlerden **Ebu Umâme** mescitte secde edip ağlayan birini gördüğünde ona şu dersi vermiştir: **"Eğer bunu halkın içinde değil de evinde yapmış olsaydın seni takdir ederdim."** (Abdullah bin Mübarek, age. 50)

Hz. Peygamber'in, namazı, riyaya âlet edilmeye en müsait ibadet olarak gösteren yaklaşımları epeycedir. (İki örnek için bk. İbn Mâce, zühd 26, 29)

Kur'an, kıyamet günü, yardım ve af dileyecek olan müşriklere, **"Allah'a ortak tanıdıklarınızı çağırın!"** diye cevap verileceğini söylüyor. Bu, gizli şirk olan riyaya bulaşanlar

için de aynıdır. İbn Mâce'nin zühd bahsinde, 26 numarada kaydettiği hadis şöyledir:

"O, kendisinde kuşku bulunmayan mahşer gününde Allah, ilkleri ve sonları bir araya topladığında bir duyurucu şöyle haykıracaktır: 'Yaptığı herhangi bir amelde Allah dışında bir varlığın rızasını gözetmiş bulunanlar, ücretlerini o gösteriş yaptıklarından istesinler, Allah'tan değil."

Şirkin bütün tahribi, **açık şirkte** olmamaktadır. Tam aksine, en dehşetli tahrip, **gizli şirkten** gelmektedir. İnsanoğlu açık şirki bir süre sonra yenebilmiştir ama gizli şirk hep yaşamaktadır ve yaşayacaktır. **Esas tevhit ve esas tevhit mücadelesi gizli şirke karşı yürümektedir.** Açık şirk, Allah'a zâtında, sayı bakımından ortak tanımak olduğundan hem tespiti kolaydır hem de alt edilmesi. Ama **gizli şirk,** Allah'ın tasarruflarına kafa tutmak ve Allah'tan beklenmesi gerekeni başkasından beklemek olduğundan insanın iç dünyasında rahatlıkla saklanabilir, hatta insanın kendisi bile bunun farkında olmayabilir. İnsan hayatında, bir insanın "Allah birdir, ortağı yoktur" demesini sağlamak, aynı insanın Allah'ın isim-sıfatlarından birinin faaliyetine ters düşmesini önlemekten daha kolaydır.

"Allah birdir" diyen nice insan, mesela rızkını elde etmek için şunun bunun hakkına tecavüzde bir beis görmez ve böylece, Allah'ın **Rezzak** (rızık veren) sıfatının sergilediği tasarrufa kafa tutarak, farkında olmadan şirke düşer. Bu ikincinin hem tespiti hem de tedavisi çok zordur. Bu yüzdendir ki, Hz. Peygamber, ümmeti adına açık şirkten değil, gizli şirkten kaygılanmış ve bunu çok ilginç ifadelerle ortaya koymuştur. Bir yerde şöyle diyor:

"Ümmetim adına en çok korktuğum şey Allah'a şirk koşmaktır. Ancak benim söylediğim, onların Güneş'e, Ay'a, puta tapmaları değildir. Benim korktuğum bu şirk, Allah dışındaki şeylerin hoşnutluğunu gözeterek ameller yapmak ve bir de gizli şehvettir." (İbn Mâce, zühd 21)

MÂÛN İHLALİ VEYA GULÛL SUÇU

Ayet 7:

"Ve onlar, kamu hakkının yerine ulaşmasına/zekâta/ yardıma/iyiliğe engel olurlar."

MÂÛN İHLALİ NEDİR, NASIL OLUR?

Surenin son ayetindeki **'yemne'ûn'** mucize beyanı bu sorunun cevabını tek kelimede veriyor: **Kamu hak ve imkânının gitmesi gereken yere ulaşmasına engel olmak.**

Demek ki, bu ihlal sadece fiilen gasp, aşırmak, zimmete geçirmek, bizzat yemek değildir; kamu hak ve imkânının gitmesi gereken yere gitmesine engel olmak da bir Mâûn ihlalidir.

İşte herkesin ayağının kaydığı, kendini savunurken de başkalarını aldatma vesilesi yaptığı yer buradadır. Derler ki, **"Ben yemedim, çalmadım, elimi sürmedim, bir lokması bile kursağıma gitmedi. Neden suçlu olacak mışım?"**

Evet, birçoğu kamu haklarına elini bile sürmez. Peki, nasıl suçlu olur bunlar? Onlara verilecek cevap surenin son ayetinde saklıdır. O ayet bize, bu 'elini bile sürmeyenler'in nasıl olup da suçlu olduklarını gösteriyor. O ayetten alarak onlara şu cevabı veriyoruz:

Evet, sizler bizzat çalıp yemediniz, elinizi bile sürmediniz ama şunları yaptınız:

1. Çalanlara destek oldunuz, 2. Çalanlara seyirci kaldınız, 3. Çalanların gözden kaçırılmasına sebep oldunuz, 4. Çalanların deşifre edilmesine yardımcı olmadınız, 5. Çalanların yargılanmaları için gayret göstermediniz, 6. Çalanların size bir biçimde karşılık vereceğini bildiğiniz için, onlara göz yumdunuz, 7. Mâûn suresi beyyinesinin tanınıp hayata geçmesine yardımcı olmadınız, 8. Mâûn suresinin tanınması için gayret gösterenlere çelme taktınız veya çelme takanlara destek verdiniz, 9. Mâûn suresi mesajının duyulup tanınması için kılınızı kıpırdatmadınız.

Kısacası sizler, zulme dolaylı yoldan destek vererek şu iki ayeti çiğnediniz:

"Hainlere yandaş olma!" (Nisa, 105)

"Zulmedenlere eğilim göstermeyin! Yoksa ateş sizi sarmalar. Allah'tan başka dostlarınız kalmaz, size yardım da edilmez." (Hûd, 113)

Kamu hakları savunucusu vicdanlar bilmektedir ki, Mâûn ihlalleri tezgâhı, yukarıda sözünü ettiğimiz **"Bir lokmasını bile yemedim"** şeytanlığı üzerine kuruludur. Bu tezgâhın şeytanlarına sormak lazım:

"Siz, zulme karşı çıkan bir vicdanın yapması gerekeni yapsaydınız acaba 'bizzat yiyenler' o yediklerini yiyebilecekler miydi? Yeseler bile, yakayı ele verip o yediklerini kusmayacaklar mıydı?"

HİÇBİR YAYGARA GULÛL SUÇUNU ÖRTEMEZ

"Eğer ümmetim kamu malından çalma günahını işlemese karşılarına ebediyen düşman dikilemez."

Hz. Muhammed

Kamu haklarına tecavüzü ifade için Kur'an ve hadis dilinde **gulûl** sözcüğü kullanılmaktadır. Teknik bir fıkıh terimi olarak gulûl, ganimetten bir şey aşırmak ve kamu mallarına ilişkin zimmete hıyanet etmek demektir. (bk. Fahri Demir, *İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı*, 232-233)

Mâûn suresinin dinin inkârıyla eşitlediği ihlal de bir gulûl suçudur.

Gulûlün kelime anlamı olan **'hıyanet'** ve **'gizlice aşırmak'**, bu kelimenin İslam hukukunda kazandığı **'devlet malına hıyanet'** anlamıyla çok uyuşumludur. Gulûlün bugünkü karşılığı kısaca, kamu mal ve imkânlarına tecavüz olur. Bu tecavüz, birinci derecede, kamu mal ve imkânları kendisine zimmetlenen veya emanet edilen kişilerce, ikinci olarak da onların koruduğu veya aracı olduğu kişilerce işlenecektir.

Gulûlün en kötüsü kamunun topraklarına elkoymak veya elkoydurmaktır. Bu, Hz. Peygamber'in tespitidir. Bir yerde şöyle buyuruyor:

"Allah katında en kötü gulûl, bir karışlık da olsa, toprak gulûlüdür." (İbn Hanbel, Taberânî, Abdülhalim Mahmud, *Ebu Zer*, 32)

Kur'an, **gulûl** sözcüğünü fiil halinde üç kez kullandığı ayetinde şöyle diyor:

"Bir peygamberin emanete hıyanet etmesi/kamu malından aşırması olacak şey değildir. Her kim hıyanet edip kamu malından bir şey aşırırsa, aşırdığını kıyamet günü yüklenip getirir. Sonra her benliğe; kazandığı tam olarak ödenir. Hiç birine zulmedilmez." (Âli İmran, 161)

Demek ki, biz bugün gulûl dendiğinde şunu anlayacağız:

Kamunun, milletin, halkın olması gereken mal ve imkânları çeşitli oyunlarla ele geçirmek, soymak, talan etmek veya bu imkânların gitmesi gereken yerlere gitmesini bir biçimde engellemek... Tekrar edelim: Mâûn suresi, gulûl suçu işleyenleri dinsizlikle itham etmektedir.

ÇOK HAYATÎ BİR SORU

Şimdi bir soru sormak istiyoruz:

Siz hiç, Kur'an'da gulûl diye bir suçun bulunduğunu, bu suçu işleyenlerin, ibadetleri ne kadar fazla olursa olsun, cehenneme gideceklerini anlatan bir vaiz, bir din temsilcisi dinlediniz mi? Okullarda 'zorunlu' olarak okutulan din derslerinde, öncelikle öğretilen namaz sureleri içinde yer alan Mâûn suresinin mesajıyla ilgili bir tek cümlenin çocuklarınıza öğretildiğine bugüne değin tanık olabildiniz mi? Ve mesela, Türkiye Cumhuriyeti'nin iki katrilyon küsurluk bir bütçeyle kotarılan **Diyanet İşleri** kurumunun bu konuda bir bildirisine, bir demecine rastladınız mı?

Bendeniz, Diyanet'in bunun tam tersini yaparak gulûl

suçunun tanıtılmasına engel olmaya kalktığını yaşayarak gördüm.

Ben, camide ve tekkede büyüyen bir insanım. Mâûn suresi mesajıyla ilgili tek cümle, kendi araştırmalarımla tespit ettiğim güne kadar ne gördüm ne de duydum.

Vurgunların en büyükleri, Allah ile aldatmak oyunuyla gerçekleştirilen, **'yüzde doksan dokuz buçuğu Müslüman'** (!) diye tanıtılan bir ülkede Mâûn suresinin 24 saat gündem olması gerekmez miydi? Akıl ve gerçek İslam penceresinden bakarsanız, elbette gerekirdi! Ama bu ve benzeri mesajlar asla gündem yapılmamıştır. Tam aksine, üstü örtülen bu mesajı gündeme getirdiğimizde, başta **Diyanet** olmak üzere bütün **'ulemamız'** karşı çıkmıştı. **"Böyle bir şey yok, bu onun kendi yorumudur"** diye bağırıp çağırdılar. Sonra, kaynakları özgün metinleriyle ekranlarda önlerine koyduğumuzda ise hiçbir şey olmamış gibi, sessiz sadasız köşelerine çekilip yan yattılar. Bize teşekkür etmek, hiç değilse bir helallik almak nezaketini gösteremediler. Evet, aynen böyle yaptılar. Eğer böyle yapmasalardı, Türkiye Avrupa mahkemelerinde **'din üzerinden asrın en büyük soygununu yapanların ülkesi'** olarak yargılanmazdı.

Tanrı ve tarih şahittir ki, ben bir Kur'an mümini olarak görevimi çok erkenden ve çok onurlu bir biçimde yaptım. **'Mâûn suresi mesajı'** tabirini Türk literatürüne, Türkiye'nin basın lügatine, hatta siyaset lügatine sokan, bu satırların yazarıdır. Siyaset ve aydınlar bu bilgilendirmenin gereğini yapmamışlarsa bu onların sorunudur.

Umarım, halkımızın sahtekârlığa ve haram lokmaya bulaşmamış kesimi aşağıda vereceğimiz bilgileri iyi not eder ve ileride, kendisini Allah ile aldatıp soyanlara karşı bir savunma ve susturma belgesi olarak değerlendirir. İslam'ın en güvenli kaynaklarından alarak halkımızın bilgisine sunduğumuz aşağıdaki olay, kamu hakkı yemenin nelere mal olacağını göstermesi bakımından ürperticidir.

Tarihin en büyük gulûl mücrimleri arasına girmiş bulunan ve buna rağmen hâlâ afra tafra ile gürültü koparark suçu örtbas etmek isteyen ve böylece soydukları halkı bir de 'eşek' yerine koymaya kalkan **'Deniz Feneri Mücrimleri'** ile onların yakasına yapışmayı bırakıp onlara avukatlık yapan **'Mâûn suresinin dolaylı ihlalcileri'**, vicdan kulakları kalmadığına göre, kafa kulaklarıyla dinlesinler.

'Büyük Günahlar' adlı kitabımızdan aktarıyoruz. Özgün kaynaklar orada verilmiştir:

Hayber seferi dönüşü idi. Hz. Peygamber'in hizmetindeki bir sahabî yolda pusu kurmuş olan putperest kabilelerden birilerinin attığı okla öldü. Oradakiler ağlayıp feryat ederek şöyle demeye başladılar:

"Şehitliği mübarek olsun! Peygamber'in hizmetinde iken şehit olmak ne büyük mutluluk!"

Feryatları ve ağıtları bir süre dinleyen Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

"O, asla şehit olmadı. Allah'a yemin ederim ki, halkın malından zimmetine geçirdiği bir gömlek, ateşten bir çarşaf gibi onu sarmaktadır."

Bunu duyan sahabîler feryat etmeye başladılar. Hatta bir sahabî, kamu malından aşırdığı iki takunya tasmasını getirip şöyle seslendi:

"Alın bunları, bunlar ateşten iki bukağı." (Öztürk, ***İslam'da Büyük Günahlar***, İkinci Bölüm, dördüncü başlık)

HZ. PEYGAMBER'İN GULÛL SUÇUNA İLİŞKİN TAVIRLARI

Peygamberimizin, **gulûl suçu** işleyenlerin, namıdiğer, Mâûn suresi ihlalcilerinin cenaze namazlarını kılmadığını bildiren ve bunun gerekçelerini de açıklayan kaynakların **göz ardı edilmesi mümkün olmayan** birkaçından seçmeler yapacağız.

Hadis ve fıkıh alanının en büyük isimlerinden biri olan **İbn Hemmam** (ölm. 211/826), dev eseri *el-Musannef*'te bize bildiriyor ki, **Hz. Peygamber, kamu malından birkaç kuruşluk bir miktarı çalan Eşca'lı sahabîsinin cenaze namazını kılmamıştır.** (İbn Hemmam; *el-Musannef*, 5/244)

Hadis ve fıkıh alanının önemli isimlerinden biri olan **İbnül-Kayyım el-Cevziyye** (ölm.751/1350) ise İslam düşüncesinin zirve kaynaklarından biri olan *Zâdü'l-Meâd* adlı eserinde şunu bildiriyor:

Hz. Peygamber, kamu malı çalmış, kamu hakkına tasallutta bulunmuş olanların cenaze namazlarını kılmamıştır. *(Zâdü'l-Meâd*, 1/515, 3/107-108)

Olayı, **İbnül-Kayyım**'ın sözcükleriyle verelim:

"Bir harp sonrasında Hz. Peygamber'e: 'Filanca, filanca, falanca şehit oldu' diye tekmil verdiler. O, bunlardan birisi için şöyle dedi: 'Hayır! İşte o dediğiniz kişi şehit olmamıştır. Ben onu cehennemin içinde görüyorum. Sebebi de, kamu malla-

rından çaldığı bir giysidir.' Hz. Peygamber bunun ardından Hattab oğlu Ömer'i (Hz. Ömer) çağırarak şu talimatı verdi: 'Git, ey Hattab oğlu, git de insanlara şunu duyur: Cennete yalnız ve yalnız müminler gidecektir." (Ayrıca bk. Müslim, iman bahsi; İbn Hanbel, Müsned, 1/30, 47)

Peygamberimizin Hz. Ömer'e söylediği söz, kamu malı hırsızlarının **mümin** niteliğini yitirdiklerine kanıt olarak değerlendirilmelidir. Nitekim Mâûn suresinin söylediği de budur. Peygamberimizin Ömer'e söyledikleri, anılan surenin Peygamber diliyle bir tefsiridir.

İbnül-Kayyım devam ediyor:

Hayber seferi sırasında ölen birinden söz ettiklerinde Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

"Arkadaşınızın cenaze namazını siz kılın."

Bu sözü duyan sahabîlerin yüzü renkten renge girdi. Bunu gören Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

"O arkadaşınız, kamu mallarından bir miktar aşırmıştı. Cenazesini kılmamamın sebebi, işte budur."

Bunun üzerine, sahabîler, ölen adamın eşyasını karıştırıp baktılar; bir de ne görsünler, halkın malından bir deri pabucu aşırmış. (Olay için ayrıca bk. İbn Hanbel; *Müsned,* 2/213; Ebu Davud, hadis no: 2712; Hâkim, *el-Müstedrek*, 2/127)

Allah ile aldatanların bu gerçekleri halklardan asırlarca sakladıklarını artık hiç kimse inkâr edemez. Din üzerinde hegemonya kuranların bilgisizlikleri veya suçları ortaya çıkmıştır.

Allah ile aldatan **gulûl mücrimleri** bunu anladıkları için işi gürültüye boğarak, bir tür 'kişisel kavga' yaratıp zalimlik-

lerini unutturmak üzere ona buna saldırmaktalar. Ne yazık ki, **'suçluların telaşı içinde yapılan saldırılar'** daha başka suçların itirafı olmaktan öteye gidememektedir.

Gerçek şu ki, **İslam din ve imanının, insan hayatına ruh ve ufuk verecek en ciddî mesajları, İslam'ı temsil ve savunma iddiasıyla ortalığı kasıp kavuranlar tarafından saklanmakta, savsaklanmakta veya saptırılmaktadır. Bu hayatî mesajlar yerine kitlelere, avutucu, uyutucu birtakım 'dinleştirilmiş uydurmalar ve yapay kutsallar' yutturulmakta, hatta dayatılmaktadır.**

Halk bu yutturma ve dayatmalarla avunurken **gulûl suçluları**, müslümanları ülkenin içinde ve dışında soyup soğana çevirmekte, edindikleri muazzam servetleri de aydınlığın ve çağdaşlığın yok edilmesi için şerir bir güç olarak kullanmaktalar. Ne yazık ki, siyaset, medya ve hatta devlet bütün bunlara seyirci kalmaktadır.

Anlaşılan o ki, **Mâûn suresi, İslam dünyasını, o arada Türkiye'yi çok daha ağır tokatlarla sarsmaya devam edecektir.**

Beşinci Bölüm

MÂÛN SURESİ AÇISINDAN İSLAM'IN İLK DÖNEMİ

DİN KİSVELİ DÜNYALIK KAVGASI

"Ey Arap kitlesi! Siz, dalâlet, zillet ve yokluk hali içindeydiniz. Allah sizi İslam ve Muhammed sayesinde yükseltti de hepinizin bildiği mevkie geldiniz. Ama dünya mal ve nimetleri sizi bozguna uğrattı. Artık Şam'daki Mervân da dünya malı için savaşıyor, Mekke'deki Abdullah bin Zübeyr de. Ulemanızın sizi çağırdığı savaşların tümü dünya içindir. Oysaki şunu çok iyi bilmekteyiz: İnsanların en hayırlıları, karınları onun bunun hakkından, boyunları da onun bunun kanından arınmış olanlardır."

Ebu Berze el-Eslemî

Ebu Berze'nin başlığımız altına koyduğumuz tarihî sözünü, **Belâzürî**'nin İbnü'z-Zübeyr ile Emevî valisi Haccâc'ın kavgasını anlatan sayfalarından aldık. (Belâzürî, *Ensâbu'l-Eşrâf*, 6/351)

İSLAM'IN İLK DÖNEMİNDE MÂÛN İHLALİ VAR MI?

Elbette ki var.

Hiçbir gerekçe ve belge gösterilmese, büyük sahabî **Ebu Zer**'in içtihat ve mücadelesi bu ihlalin olduğunu, hem de küçümsenmeyecek oranda olduğunu göstermektedir. Esasında, tarihin herhangi bir toplumunda Mâûn ihlali bulunmadığını söylemek eşyanın tabiatına aykırıdır.

İnsanın olduğu her yerde Mâûn ihlali az veya çok mutlaka olacaktır. Bu, insan yapısının ve sünnetullahın gereğidir. Kur'an'ı okuduğumuzda, istisnasız bütün peygamberlerin bu ihlalden şikâyetçi olduklarını görmekteyiz.

Omuz omuza, yürek yüreğe küfür ve şirkle çarpışmış, her biri Tanrı Elçisi'nden payeler almış bu insanlar, sonraki zamanlarda sırf dünyalık kavgası yüzünden gırtlak gırtlağa gelmiş, o vakar ve payeleriyle asla uyuşmayacak boğuşmaların içine girmişlerdir. Ve sonunda küfür ve şirk ordularının koparamadığı başlarını birbirlerinin elleriyle koparmışlardır.

Bir Talha'yı düşünün, **Uhud** günü Tanrı Elçisi'ne siper olsun diye vücudunun muhtelif yerlerine elliye yakın kılıç ve ok yarası almış, parmakları kopmuştur. Ve Peygamber onu bu kahramanlığından ötürü **'Hayırların Talhası'** unvanıyla onurlandırmıştır. **Hz. Ebu Bekir, Uhud** harbi için **'o günkü kurtuluş Talha'nın eseridir'** diyor.

Uhud felaketinden sonraki bir gün, Tanrı Elçisi mescitte toplanan halka bir konuşma yapıyor ve konuşması sırasında şehit ve gazileri tebcil etmek üzere vahyedilen şu ayeti okuyor:

"İnananlardan öyle erler vardır ki, Allah'a verdikleri sözde sadakatle dururlar. Onlardan bazısı adadığını yerine getirdi, bazısı da bekliyor. Söz ve ahitlerini asla değiştirmediler." (Ahzâb, 23)

Mescittekilerden biri bu ayetle kimlerin kastedildiğini soruyor Hz. Peygamber'e. Ve Yüce Peygamber, adamın yanındaki Talha'yı göstererek şöyle diyor:

"Şu yanındaki yeşil giysili adam, onlardandır." (İbnü'l-Cevzî, *Sıfatu's-Safve*, 1/338-340)

Bu Talha, **Cemel** harbinde Ali ordusundan gelip boynuna

isabet eden bir okla ölmüştür. Ondaki iman, istikamet ve cesarete bakın, oku yiyor ve şöyle diyor:

"Bismillah! Allah'ın takdir ettiği mutlaka oluverir."

Böyle diyor ve öbür âleme geçiyor. 62 yaşında bir iman ve cesaret timsali. Bu nasıl bir kaderdir ya Rabbi?! Evet, Allah'ın takdir ettiği ne ise o oluyor.

Sahabe'den sonraki kuşağın bütün alanlarda üstadı sayılan **Hasan el-Basrî** (ölm. 110/728) şöyle demiştir:

"Her ümmetin bir putu vardır; bu ümmetin putu da altın ve gümüştür."

İslam tarihi boyunca bütün **iç kavgalar** bu **'mal putu'**nun çevresinde oluşmuş ama hiç kimse bu putun adını anmamıştır; herkes kavgasının **'Allah ve din'** (!) uğruna olduğunu iddia etmiştir. Kavgaları verenler arasında maksat ve amacı sadece Allah kavgası olanlar elbette ki vardı. Ama kavganın bütün taraflarının 'Allah rızası' peşinde olduklarını söylemek tarihsel gerçeklere de aklın apaçıklık ilkesine de Hz. Peygamber'in ümmetinin gelecek zamanlarıyla ilgili verdiği mucize haberlere de aykırı olur.

Lütfen, tarihi, Kur'an mümini muvahhitlere yakışır zihniyetle okuyalım, eski çağların şirk mitolojileriyle uyuşmuş nesillerin zihniyetleriyle değil.

Tartışmasız bir şekilde bilmekteyiz ki, Hz. Ömer, valilerinin mallarının yarısına kamu adına el koymuştur. Bu valilerin, Ebu Hureyre, Amr bin el-Âs, İbn Abbas, Sa'd bin Ebî Vakkas... gibi sahabî unvanı taşıyan ünlü kişiler olduğunu unutmayalım. Ölümsüz Ömer'in bu uygulaması bize iki gerçeği göstermektedir:

1. Kamu yararı gerektirdiğinde, servetler, sahiplerinin elinden alınabilir. (bk. Sibaî, *İslam Sosyalizmi,* 160-161)

2. Sahabe nesli içinde de mal tutkusuna yakalanmış hatta kamu malı talanına bulaşmış kişiler vardır. Dolayısıyla 'Sahabenin tümü udûldür' sözü İslam dışı bir iddiadır, şirk şaibeli bir söylemdir.

Emevîlerin tarihinde erdem ve irfanıyla tanınmış tek isim olan halife Ömer bin Abdülaziz'in, halife seçildiği gün, mensubu bulunduğu Emevî hanedanının kodamanlarına söylediği şu söz, kişilerin ve yerlerin değişmesine rağmen o günden beri geçerliliğini korumaktadır:

"Ey Emevî ekâbiri! Hesap ettim, Muhammed Ümmeti'nin tüm servetinin üçte ikisi sizin elinizdedir. Bu böyle yürümez."

Ne yazık ki, muhteşem Ömer, bu zulme bir çare bulamadan akrabası Emevî kodamanları tarafından zehirletilerek öldürüldü. O günden beri değişen sadece kişiler ve yerler oldu. Ümmetin mal ve servetinin büyük kısmı, ümmeti aldatanların elinde kalmaya devam ediyor. Ümmetin dini, Allah ile aldatmayı din ve siyaset yapmış kodamanların halkı soymasında araç olarak sürekli kullanıldı. Kahırlı talih de kahırlı tarih de işte budur.

Mal ve çıkar kavgası yapanların büyük kısmı, kavgalarının mal ve servet kavgası olduğunu söylemezler. Sonunda bir bakarsınız ki, birileri akıl almaz servetlere sahip duruma gelmişken birileri, yine emeğiyle karnını doyurmak için didinmektedir. Kavga boyunca ikisinin söylemleri de aynıdır ama akla karayı, son tahlilde tarafların servet miktarı belirler. İman ve idealde kırat belirleyici nokta işte burasıdır.

Ali'ye karşı çıkanların kumanda mevkiinde bulunanlarının tamamına yakını, (Âişe gibi, özel sebepler yüzünden Ali'ye karşı olanlar hariç), Muaviye'nin yanında olanı ve olmayanı korkunç derecede zengindi. Mesela Zübeyr. Onun durumunu biraz ileride göreceğiz.

MUAVİYE'NİN MÂÛN İHLALİNDEKİ ÖNCÜLÜĞÜ

Devleti ve dini kamu hakkı talanına araç yapanların tarihsel öncüsü, aile olarak Emevîler, kişi olarak da **Muaviye**'dir. Halife Osman'ı bu talanda araç haline getiren de Muaviye'nin talancı siyasetleridir. Bunun tersini yapanların yani kamu hakkı talanına engel olmaya çalışanların öncüleri ise aile olarak **Ehlibeyt**, kişi olarak da **Ebu Zer** ile **Hz. Ali**'dir. Yani, İslam tarihinde kamu hakkı talanının (Mâûn suresi ihlalinin) öncüleri de Emevîlerdir. Tam bu noktada tipik bir tarihî olayı görelim:

Hz. Ali'nin kardeşi **Âkıl bin Ebu Talip**, Ali'nin hilafete gelmesinin hemen ardından Kûfe'ye gelip Ali'den şunu rica etti:

"Uzun zamandır devlet yardımı alamadık, borçların var; sıkıntı içindeyim. Bana yardımcı olman için geldim."

Ali'nin cevabı şu oldu:

"Kendi maaşım dışında sana verebileceğim hiçbir şey yoktur."

Âkıl, hiddetlenerek şöyle dedi:

"Hicaz'dan kalkıp buraya senin maaşından yardım almak için mi geldim?! Senin maaşın benim hangi ihtiyacımı karşılar!"

Ali hiddetlendi:

"Yani devlet hazinesinden sana yardım yapıp da karşılığında cehennemi boylamamı mı istiyorsun?"

Âkıl dedi ki, **"Ben de senden daha çoğunu verecek birine, Muaviye'ye giderim."** Ve doğruca Şam'a gidip Muaviye'nin makamına çıktı. Ali ile aralarında geçeni anlattı. Muaviye, erkânı ile görüştükten sonra Âkıl'e üçyüz bin dirhem (gü-

müş lira) verilmesini emretti ve ekledi:

"Yüz bin dirhemle borçlarını ödersin, yüz bin dirhemle de yakınlarına yardım edersin, geri kalan yüzbin dirhemle de kendine yeni bir hayat kurarsın." (İbn Kuteybe, *el-İmame ve's-Siyase*)

Emevî Firavunu Haccâc, **Abdullah bin Zübeyr**'i, sığındığı Kâbe'den çıkarmak için Kâbe'nin mancınıkla tahrip edilmesini emrettiğinde askerleri buna karşı çıktılar. Haccâc, yüksek bir yere çıkıp askerlere şöyle hitap etti:

"Ey Şamlı askerler! Halife Abdülmelik'in vereceği ihsanları hatırlayın. O ihsanları elde etmek isteyenler savaşsın!"

Asker bunun üzerine mancınıkla tahrip emrini yerine getirdi.

Aynı Abdülmelik, kendisine karşı çıkan **Amr bin Saîd el-Eşdek**'ı bir hile ile saraya çağırıp öldürttükten sonra başını sarayın dışına attırdı. Amr'ın askerleri sarayı kuşattı. Tam bu sırada, Abdülmelik'in oğlu Abdülaziz, askerler üzerine para dolu keseler atmaya başladı. Para keselerini gören askerler, Amr'ın başını bırakıp keselerin atıldığı tarafa koştular. Ve atılan keseleri aldıktan sonra sarayın çevresinden dağılıp gittiler. (Corci Zeydan, *İslam Medeniyeti Tarihi*, 1/79)

Emevîlerin kavgası baştan sona mal ve mevki kavgasıydı. Kendilerinden biri olan ama namusuyla bir istisna teşkil eden **Ömer bin Abdülaziz** (ölm. 101/720) bunu fark etti ama onlar da Ömer'in ne yapmak istediğini çok iyi fark ettiler ve onu zehirleyip öldürdüler. Halifeliğinin 30. ayında ve ömrünün 39. yılında.

Emevîlerin nasıl bir kamu malı talanı yaptıklarını yani nasıl bir Mâûn ihlaline gittiklerini bundan daha iyi anlatan bir belge bulunamaz.

MÜELLEFETÜ'L-KULÜB GERÇEĞİ

Bugünkü Mâûn suresi ihlalcileri, yani dinciler, eğer onların İslam ile irtibatından söz edeceksek, ancak Müellefetü'l-Kulûb olabilirler. Bununla söylemek istediğimiz nedir? Cevabı yakalamak için **'Müellefetü'l-Kulûb'** tabirinin ne demek olduğunu bilmemiz gerekiyor. O halde önce onu öğrenelim.

Kur'an, münafıklar diye bir zümreden söz etmektedir. Bunların sadece varlıklarından söz edilir ama isimlerini, kimliklerini vermeye kimse yanaşmaz. Bunun çaresini de bulmuşlardır: "Onların isimlerini Peygamber'den başka kimse bilmiyordu. Bir tanesi biliniyordu: **Abdullah bin Übey bin Selûl.**"

Peki, onlarca yerde geçen ve bir surenin de adı olan bu **'münafıkûn'** (münafıklar) kimlerdir? **'Mufassal'** (ayrıntılı) ve **'mubîn'** (söylediğini apaçık söyleyen) kitap bu ayetleri ve bu sureyi, bir meçhulü anmak için mi insanlığın önüne koymuştur? Hayır! Hayır ve haşa! O ayetlerin ve o surenin neyi, kimleri kastettiği açıktır. Açıktır ama birileri üstünü örtmektedir. Neden? Birilerinin tanınmaması istendiğinden. Kim örtüyor gerçeğin üstünü? Egemen gücün avukatlığını yapan ulema ile saray tarihçileri...

Müellefetü'l-Kulûb, münafıkların ta kendileridir. Ancak Emevî, bu gerçeğin, onun atalarını ve akrabasını rezil edeceğini bildiği için 'münafıklar' zümresini **'bilinmeyenler'** arasına atmıştır. Peki, Cenabı Hak, bilinmeyen ve biline-

meyecek olan bir 'şey' için onca ayeti neden indirmiştir? Bu, Kur'an'ın ruhuna aykırı bir **'abesle iştigal'** olmaz mı? Kur'an, abesle iştigalden münezzeh olduğuna göre, münafıklar bilinmez değil, 'bilinir'dir. Ve münafıkların o devirdekileri, Müellefetü'l-Kulûb'un ta kendisidir.

Sonraki zamanlarda münafıkı tanımak içinse tartışmaya gerek yoktur, kıstas bellidir: İnfaktan kaçmak için bin dereden su getiren **riyakârlar. Mâûn suresi ihlalcileri, bunların en şerirleridir.**

Kur'an bize şunu göstermektedir: **İnfakı olmayan münafık olacaktır. Ya infak ya münafıklık. İnfakla münafık aynı kökten kelimeler. Bir insanda bunların biri varsa öteki olamaz. Yani nifak varsa infak, infak varsa nifak olamaz. İşin bam teli, belirleyici kıstası budur. Gerisi, Hz. Peygamber'den sonraki servet baronu Emevî münafıklarının tedarik ettikleri veya ettirdikleri uydurma rivayetlerdir.**

Bütün riyakârlar, bütün zaman ve mekânlarda tartışmasız münafıktır. O gün, Müellefetü'l-Kulûb diye anılıyorlardı, bugün ise **Mâûn suresi** mücrimleri veya riyakârlar, ibadetleri şov aracı yapanlar olarak bilineceklerdir. **Deniz Feneri** hırsızları, onları koruyup saklayanlar, aklayanlar, unutturanlar ve benzerleri bunların öncüleri ve baş temsilcileridir.

Tarih bize göstermiştir ki, bu müellefe takımının gerçek iman noktasına ulaşanları parmakla sayılacak kadar azdır. Tıpkı bugünkü Mâûn ihlalcilerinin içinden tövbe ile imanını kurtaranların parmakla sayılacak kadar az olduğu gibi... Bunların büyük çoğunluğu, İslam ve müslümanlara tarihin en büyük kötülüklerini yapan adamlar olmuştur. Ve olmaya devam etmektedir. Hz. Ömer'in, kamu malı talancılarına hitap ederken kullandığı tabiri esas alırsak bunların tümü **'Allah ve Kur'an düşmanı'** olarak damgalanabilir. İstedikleri kadar namaz kılsınlar. O namazların onların lanetlenmelerinden başka bir işe yaramadığını

Kur'an bize bildirdiği halde birilerine ne oluyor da onları aklamaya çalışıyorlar!!!

Uydurma rivayet simsarları, münafıkları, önce, Medine döneminde yaşayan birkaç kişiye, ardından da "Onları Peygamber'den başkası bilmezdi" söylemiyle teke indiriyorlar. Ve işi burada bitiriyorlar. Peki, o koca **Münafıkûn suresi** ne olacak, münafıklardan bahseden onca ayet ne olacak? Onların devri bitti denebilir mi? İniş sebepleri gösterilerek ayetlerin anlam ve delâletleri orada bitirilebilir mi? Bitirilemez, çünkü **'iniş sebebinin özelliği, ayetteki anlam ve mesajın genelliğine engel değildir'** kuralı, tartışılmaz bir tefsir kuralıdır. O halde münafıklar her zaman vardır, var olacaktır ve bunların en muzırları da lanetli namazları kılan Mâûn suresi mücrimleridir. **Abdullah bin Übey**'den **Deniz Feneri** soyguncularına kadar...

'Müellefetü'l-Kulûb tamlaması, ülfet kökünden gelen **müellefe** (ısındırılan, hoş tutulan) sözcüğüyle kalp kelimesinin çoğulu olan **kulûb** sözcüğünün birleşiminden oluşan ve **Tevbe suresi ayet 60**'ta kullanılan bir fıkıh, tefsir ve tarih terimidir. İnsanların inanç kimliklerini tanıtan tabirlerden biridir. Bir fıkıh terimi olarak, İslam'a ısındırılmak istenen veya İslam'a zararları önlenebilsin diye gönülleri hoş tutulan kimseler anlamında kullanılır. Buradaki **'hoş tutma**'nın esası mal ve para ile memnun etmedir. Hoş tutma, tarih boyunca, hep bu anlamda alınmış ve böyle uygulanmıştır.

"Maddî ihsanda bulunmak suretiyle gönüllerinin İslam'a ve Müslümanlara karşı yumuşatılması arzulanan gayrimüslimleri, kendilerinin veya bağlılarının İslam'ı benimsemesi umulan yahut zarar vermelerinden korkulan veya düşmana karşı himayeleri istenen nüfuz sahibi kimseleri ve dinde sebat etmeleri arzulanan yeni mühtedileri belirtmek için kullanılmıştır." (Cengiz Kallek, **DİA**, Müellefe-i Kulûb maddesi)

Gönülleri hoş tutulanların bir kısmı zaman içinde gerçekten mümin olmuş, bir kismı ise küfür ve inadında devam

etmiştir. Hatta bazıları, örneğin **Ebu Süfyan** (ölm. 31/651), İslam düşmanlığını daha da artırarak sürdürmüştür. Bazıları ise politik davranarak, görünürde müslümanlarla beraber olmuş ama gerçekte Kur'an dininin altını oyarak İslam'a ve müslümanlara zarar vermeye devam etmiştir. Eski ile tek fark, yeni dönemde '**yer altından iş yapma**'dır. Hz. Ali, ileriki yıllarda, Ebu Süfyan'ın bu durumuna dikkat çekerken onun yüzüne şöyle haykırmıştır:

"Sen, hâlâ eski küfrün üzerindesin!"

Çok daha ilginç bir tespiti, Medineli müslümanlar olan Ensar'ın **liderlerinden Sa'd bin Ubâde**'nin oğlu, ünlü diplomat-vali **Kays bin Sa'd** (ölm. 60/679) yapmıştır. Muaviye'nin Şam'da, kamu malından harcayarak yaptırdığı için Ebu Zer tarafından ağır şekilde eleştirilen ünlü **Hadra Sarayı**'nda tartıştıkları bir sırada Muaviye'ye şöyle diyor Kays:

"Sen ve baban, Cahiliye putlarındansınız. İslam'a zorla sokuldunuz ama ondan kendi isteğinizle çıktınız." (İbn Asâkir, *Tarih*, 49/430)

Şu halde, müellefe ilk anda ne toptan mümin ne de toptan kâfir ilan edilebilir. Bunların inanç kimliği bakımından başka kategorilere girip girmeyecekleri zaman içinde sergiledikleri tavırlara göre belirlenecektir.

Müellefetü'l-Kulûb'a **'tulaka'** (düşükler) veya **'Fetih Müslümanı'** da denmektedir. Tulakanın bizzat kendileri, biraz korku biraz da maddî çıkar için müslüman olduklarını söylemişlerdir.

Müellefetü'l-Kulûb'un sembol isimleri Ebu Süfyan ve eski bir Peygamber düşmanı olan **Akra' bin Hâbis**, İslam vahyinin tamamlandığı yıl gerçekleşen Mekke fethi sırasında aldıkları yüzer deve ganimete ilaveten bu fethin hemen ardından gerçekleştirilen **Huneyn** savaşında da yüzer deve

aldılar. Ebu Süfyan, Mekke Fethi sırasında da yüz deve ile **kırk ukıyye** (yaklaşık elli kilo) gümüş ihsan almıştır. Bu durum gerçek müslümanlar arasında, özellikle yapılanı kendilerini tahkir olarak gören Ensar bünyesinde öylesine büyük bir huzursuzluk yarattı ki, şu söylenti çalkalanıp durdu:

"Muhammed bizi yanına alarak savaştı, davası muzaffer olunca da kendi kavmine dönüp bizi terk etti." (Yakubî, *Tarih*, 2/63)

İtirazlar üzerine Hz. Peygamber'in söylediği bir söz vardır ki, Müellefetü'l-Kulûb'un, İslam imanı bakımından kimliklerini anlatma noktasında mucize bir beyandır. Kendilerini dışlanmış görerek itiraz sesleri yükseltenlere şöyle dedi Hz. Peygamber:

"Şunu kesinlikle bilin: Bu ekibe bu malları kalplerini İslam'a ısındırmak ümidiyle veriyorum; oysaki sizin imanınıza ben kefîlim."

Bu demektir ki, bunların imanlarını garanti görmüyorum, bu mallar karşısında bunların içinden iman edenler çıkar diye ümit ediyorum. Size gelince, onların aksine, sizin imanınıza ben kefilim ve bu onlara verdiğim mallarla kıyaslanmayacak kadar büyük bir nimettir.

Huneyn Savaşı ganimetinden kişi başına yüz deve gibi büyük bir pay alan 12 tulaka (müellefe düşüğü) şunlar: **Ebu Süfyan, oğlu Muaviye, Hakîm bin Hizâm, Hâris bin Hâris, Hâris bin Hişâm, Süheyl bin Amr, Peygamber'in en büyük düşmanlarından biri olan Ümeyye bin Halef'in oğlu Safvân, Huveytıb bin Abdüluzza, Ulâ bin Hârise es-Sekafî, Huleyf bin Zühre, Mâlik bin Avf, Uyeyne bin Hasn, Akra' bin Hâbis.** Yüz devenin altında ganimet alanların listesi çok daha uzundur.

Bu Müellefe düşüklerinin ortak özelliklerden biri de Hz.

Peygamber'e kendilerinin veya çok yakınlarının bir biçimde eziyet etmiş olmasıdır. Özellikle Peygamber'e eziyeti meslek haline getirenlerin gerçek anlamıyla hiçbir zaman mümin olabildiklerini göremiyoruz. Kur'an, çeşitli vesilelerle ve kendine özgü esrarlı üslubu içinde bu tiplerin imansızlıklarını bir biçimde bize ifşa etmiştir. Mesela Ebu Süfyan'ı 'şeytan' diye nitelemiş, Akra' bin Hâbis'i, içinde yer aldığı bir heyet münasebetiyle 'aklını işletmeyen kişi' olarak kayda geçirmiştir. (bk. Hucurât, 4)

Sıffîn günlerinde, Muaviye'nin hilafeti söz konusu edildiğinde Ali şöyle demiştir:

"Muaviye kim, müslümanların halifesi olmak kim! Allah onun gibilere bu dinde hiçbir geçmiş, İslam'da hiçbir sadakat nasip etmemiştir. Talîk oğlu talîktir onlar, düşük oğlu düşüklerdir. İslam'a zorla sokuldular. İslam karşısında savaşan hiziplerden biridir onlar. İslam'a zorla sokuldukları güne kadar Allah'a, Peygamber'e ve müslümanlara düşmanlıktan bir an bile geri durmamışlardır." (Taberî, ***Tarih***, 6/4; İbnül-Esîr, ***el-Kâmil fi't-Tarîh***, 3/125; Askerî, Âişe, 1/369)

Müellefetü'l-Kulûb, İslam'a çıkar için yakın durdu ve bir gün geldi İslam'ı çıkarları için bir saltanat aracına dönüştürerek kullandı. Ve bir Emevî olduğu halde tarihin en namuslu adamlarından biri olan Ömer bin Abdülaziz'in deyişiyle, öyle bir zamana gelindi ki, Müellefetü'l-Kulûb çocukları, **'ümmetin bütün mal ve servetinin üçte ikisine el koydu.'**

Mâûn suresi, işte bu 'el koyma' zulmünün metafizik kimliğini tespit ediyor ki, o kimlik **'din maskesi altında dini tekzîb'** yani yalanlama olarak tanıtılıyor. Mâûn suresinin bu beyanının günlük dildeki açık ifadesi **'din maskesi altında dinsizlik'**tir. Biz, elinizdeki eserin adını Kur'an'ın işte bu tespitinden aldık.

ÇAĞDAŞ MÜELLEFETÜ'L-KULÛB

Müellefetü'l-Kulûb ile ilgili fıkhî hükümler bugün de işlemektedir. Çünkü bu grup, tarihsel bir grup olarak değil, zamanüstü, kategorik bir inanç grubu olarak tespit edilmiştir. Mesela, Türkiye'deki **cami ve cemaat talancısı Mâûn ihlalcileri** (**Deniz Fenercileri** ve benzerleri) eğer İslam'la irtibatlarından söz edeceksek, ancak Müellefetü'l-Kulûb olarak adlandırılabilirler. İçlerinden tövbe ederek gerçek mümin hüviyetini alabilecekler olacaktır ama tümünü peşinen mümin saymak, akla ve Kur'an'a ters düşmek olur.

Kuveyt'te 2-3 Aralık 1992'de gerçekleştirilen **Güncel Zekât Meseleleri Üçüncü Toplantısı**'nda alınan karara göre, Müellefetü'l-Kulûb, zekâtın sekiz harcama yerinden biri olmaya devam etmektedir. Yani Müellefetü'l-Kulûbla ilgili hükümler neshedilmemiştir, muhkem hüküm olarak yaşamaktadır.

Biz, bu kararı takdirle karşılıyoruz; bu kararın Kur'an'a uygunluğunda en küçük bir tereddüt taşımamaktayız. Bu yaklaşımımıza dayanarak şunu söyleyebiliriz:

Bugünkü dinciliğin, müslüman halkın kesesinden ve kasasından, çoğunlukla camiyi ve namazı kullanarak milyar dolarlık meblağlar aşıran kodamanları, eğer İslam'la ilişkiden mutlaka söz edeceksek, ancak Müellefetü'l-Kulûb içinde yer alabilirler.

BİR HALİFENİN AKIBETİ

İslam ümmeti bünyesinde tarih boyunca sürüp gitmiş siyasal ve inançsal ihtilafların başlangıç noktasının, üçüncü halife Osman'ın öldürülmesiyle sonuçlanan fitne olduğu ortak kanaatlerden biridir. Ancak unutmamak lazım ki, Ehlisünnet çevreleri bu noktada **'Osman'ın öldürülmesi fitnesi'** sözüyle günahı Osman'ı öldürenlere yüklemekte, işi, "Osman'ın ve onu yanlış icraata sevk eden Ümeyyeoğulları'nın bu işte hiçbir kusuru-kabahati yoktur"a getirmekteler. Sanki Osman, on üç yıl süren hilafetinin son yıllarında değil de ilk günlerinden itibaren karşı çıkılan bir halifeydi.

Durum öyle değildir. Osman'a, halifeliğinin son zamanlarındaki kötü icraatı yüzünden karşı çıkanların tümü, başlangıçta ona bîat etmiş, hatta destek olmuş insanlardır. Ne var ki, Osman'ın son yıllardaki icraatı öylesine bozuk, öylesine tahrip edici hale gelmiştir ki, devleti talan ettirerek beslediği akrabaları dışında kendisini savunacak tek insan bulamamıştır. Onu, bîatların en saygılısıyla başına getiren Medine halkı bile ona kin ve öfkeyle dolmuş, isyan etmiş, katledilmesinin ardından da onun, müslüman mezarlığına defnedilmesine izin vermemiştir. Osman'a karşı çıkanlar, ona isyan eden 'fitneciler' ise Medine halkının, özellikle Ensar'ın durumu nasıl izah edilecektir? Osman'ın müslüman mezarlığına defnedilmesini engelleyenler onu öldüren fitneciler miydi? Hayır! Medine halkıydı, özellikle Ensar idi. Şimdi biz, içtihadını bu şekilde yapan Ensar'ı 'fitneci'mi ilan edeceğiz?

Şunu tekrar hatırlayalım: Halife Osman'ın cenazesine ailesi, köleleri ve devleti talan ettirmede öne aldığı bir-iki Emevî kodamanı dışında tek insan katılmamıştır. Medine halkı, gece karanlığında defnetmeye çalıştıkları cenazesini taşlamıştır. Ve nihayet **Osman, zor bela bir Yahudi mezarlığına defnedilebilmiştir. Bu göz ardı edilecek bir olgu mudur?**

Osman meselesinde gerçek, 'fitne edebiyatı' ile gölgelenmeyecek kadar önemlidir ve şudur. Emevî soyundan olan Osman, halifeliğe geldiği ilk günden itibaren akrabası olan Emevîler tarafından baskı altına alındı. Kaynakların önümüze koyduğu şu tablo vicdanlara her şeyi söyleyecek kadar açıktır. Şa'bî anlatıyor:

"Osman, halife olup makamına oturunca Ümeyye oğulları makamını doldurup kapıyı kapattılar. Ebu Süfyan (o sırada gözleri kör olmuştu) sordu: 'Yabancı kimse var mı?' Olmadığını öğrenince şöyle konuştu:

"Ey Ümeyye oğulları! Bu devlet başkanlığı işine, süt çocuğunun anne memesine yapıştığı gibi yapışın. Ebu Süfyan'ın yemin edebileceği şeye yemin ederim ki, ne azap var ne hesap ne cennet var ne cehennem ne kıyamet var ne de haşir. İş sadece bu makama gelmek."

"Osman, Ebu Süfyan'ın söylediklerini çirkin bularak onu payladı ve oradan çıkarılmasını emretti." (İbn Ebil-Hadîd, *Şerhu Nehci'l-Belâğe*, 9/40)

Ebu Süfyan o gün, orada, Mekke müşriklerine tam yakışan bir eda ile şöyle dua etmekten de çekinmemiştir:

"Allahım! Yönetimi Cahiliye yönetimine döndür, egemenliği kuvvetle elde edilen bir duruma getir ve yeryüzünün egemenlik dayanakları olarak Ümeyye oğullarını seç!" (İbn Asâkir, *Tarihu Dımaşk*, 23/471)

Aynı Ebu Süfyan, yine aynı gün, yıllar önce **Bedir**'de yan-

daşlarını tepeleyen ve Uhud'da karısı **Hind** tarafından ciğerleri söküp yenen **Hz. Hamza**'nın mezarına gidip üstüne çıkmış ve bir yandan tepinip bir yandan da intikam çığlıkları atarak şöyle bağırmıştır:

"Dinle Hamza! Kılıçlarınızla elimizden aldığınız o mevki, bugün bizim gençlerimizin elinde. Onunla istedikleri gibi oynuyorlar." (İbn Asâkir'den naklen, Muhammed Cevad Âlülfakîh, Ebu Zer, 105)

Osman'ın çevresi, daha ilk günden böyle sarıldı. Ne yazık ki Osman, bu çevresini saranları devletin köşe başlarına oturtmuş, hazineyi onların talanına açacak yanlış kararlar almış ve bu yanlışların sebep olduğu badireler giderek müslüman toplumun bütün dengelerini altüst etmiş, nihayet, İslamî hassasiyetlerin neredeyse tümünü Cahiliye beklentilerine yenik düşüren bir tablo ortaya çıkmıştır. Dahası, Osman, bu yaptığını **'akrabaya ilgi'** (sıla-i rahim) olarak göstermek suretiyle dinin emrini yerine getirdiğini iddia etmek gibi akıl almaz bir mazerete de sığınmıştır. Bundan da beteri var: Osman, devleti akrabasına talan ettirirken, kendisini uyaranları düşman belleyerek onlara yapmadığını bırakmamıştır. Yani Osman, yanlışlar eleştirildiğinde, eleştirenler lehine değil de yanlışları yapanlar lehine taraf olmuştur.

İş o noktaya gelmiştir ki, Emevî kodamanları, sağda solda **'beytülmal Emevîlerin bahçesidir'** diye konuşmaktan çekinmemişlerdir. Emevî kodamanları için hilafet, nemalanma ve devleti talan etme aracıydı. Osman'ın talancı valilerinden **Velid bin Muğîre**, kendisinden önceki vali **Sa'd bin Ebî Vakkas**'tan görevi devralırken onun üzüldüğünü görmüş ve onu şöyle teselli etmiştir:

"Ahlanıp vahlanma ey Ebu İshak! Buna mülk ve saltanat derler. Sabah sofrasında biri yer, akşam sofrasında ise bir başkası." (İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil fi't-Tarih*, 3/139)

Kısacası, mesele, Osman'a karşı çıkanların fitnesi falan değildir; mesele, İslam'ın sarsılan dengeleri ve bu sarsıntıdan sahabe neslinin duyduğu rahatsızlık ile bu denge bozulmasının yol açtığı sosyal sıkıntılar ve problemlerdir. Bu öylesine inkâr edilemez bir gerçektir ki, bir Emevî, ama tarihin en mümtaz önderlerinden biri olan halife Ömer bin Abdülaziz, Osman'la başlayan Emevî icraatının tarihsel zulümleri ve zalimlerini isimleriyle vererek tescil etmekten çekinmemiştir. Şöyle diyor:

"Şam'da Velîd, Irak'ta Haccâc, Yemen'de Muhammed bin Yusuf, Hicaz'da Osman bin Hayyân, Mısır'da Kurre, Mağrib'de Yezid bin Müslim, yeryüzünü zulümle doldurdular." (Muhammed Cevad Âlülfakîh, ***Ebu Zer***, 92)

İşte Osman, bu zulümlere sebep ve alt yapı oluşturan 'Emevî tasallutu'nu ümmetin boynuna bindiren icraatın öncüsü olarak görülüyordu. Tarih ve Tanrı'dan başka yargıç tanımayan bir vicdan, şu satırların derin bir hakikatin ifadesi olduğunu itiraftan asla çekinmez:

"Hilafet, Osman yönetiminin ikinci yılından itibaren dünyevî-dinî şeklindeki heybetini yitirip sadece dünyevî bir sultaya dönüşmeye başladı. Gerçek yapısından koparılmış, kuvvet, kahır, mal ve para ile tahrik ve teşvike dayanan bir sulta idi bu..." (Muhammed Cevad Âlülfakîh, ***Ebu Zer***, 104)

Hz. Ömer, devlet gelirlerinden halka pay dağıtmada egemen kılacağı ilkeyi şöyle ifadeye koymuştur:

"Ebu Bekir'in bu mallar konusunda bir görüşü vardı; benim görüşüm ise başka bir görüştür. Ben, Hz. Peygamber'e karşı savaşmış olanları Hz. Peygamber'in yanında savaşanlarla aynı kefeye koymam." (Ebu Yusuf, ***Kitabu'l-Harâc***, 204)

Hz. Ömer, bu anlayışını daha açık ifadelerle de vermiştir. Şöyle diyordu:

"Kişinin İslam uğrunda çektiği ıstıraplara bakacağım, İslam'daki kıdemine bakacağım, İslam'a girdiği zamanki zenginliğine bakacağım ve nihayet ihtiyaç durumuna bakacağım. Şöyle veya böyle, Allah'a yemin olsun ki, Yemen'in Sana dağındaki bir çoban da bu mallardan pay alacaktır. Hem de isteyerek yüzünü kızartmaksızın..."

Muhteşem Ömer, ölümüne yakın günlerde şunu da söylemiştir:

"Halkın en sonda gelenini en önde geleniyle eşit hale getireceğim."

Ne yazık ki bunu yapmaya ömrü vefa etmedi. (Ebu Yusuf, age. 217-218)

Hz. Ömer, fetihlerin kazandırdığı ganimetler önüne getirildikçe bir yandan şükrediyor, bir yandan da dikkat çekecek kadar kaygılanıyor, rahatsız oluyordu. Manzaranın tanıklarından biri olan büyük sahabî **Abdurrahman bin Avf** şöyle takıldı Ömer'e:

"Ne diye kaygılanıyorsun, bunların hepsi şükür sebebi; biz artık şükür mevkiindeyiz."

Ömer'in cevabı, üzerinde olduğumuz konunun ölümsüz hikmetine dikkat çekecek ihtişamdadır. Şöyle dedi Abdurrahman'a:

"Sana katılıyorum ama şu da bir gerçek ki, Allah, bir topluluğa böylesi nimetleri verdiğinde onlar arasına kin ve düşmanlığın girmesi kaçınılmaz olmaktadır." (Ebu Yusuf, age. 219-220)

Ve öyle de olmuştur ve bu kin ve düşmanlıktan onu başlatıp besleyenler değil, ondan sakınanlar zarar görmüştür.

Halife Osman, Hz. Ömer'in egemen kıldığı ilke ve uygulama-

yı tamamen tersine çevirerek, Hz. Peygamber'e karşı savaşmış olanları Hz. Peygamber'in yanında savaşanların önüne geçirmiş, hatta onları Hz. Peygamber'in yanında savaşanlara egemen kılmıştır.

İşte felaketin ortalığı sarmasının ve zulümlerin birbirini izlemesinin esas sebebi budur.

HALİFE OSMAN'IN KİŞİLİĞİ VE İCRAATI

Şimdi, mezhep taassubuyla yazan Şiî kaynaklara uzak durarak yani Sünnî kaynaklara bağlı kalarak (ve hiçbir şahsî yorum katmaksızın) bazı tespitler yapacağız:

Osman bin Affan, **Tebük** seferi sırasında İslam ordusuna büyük bir yardımda bulunduğunda Hz. Peygamber şöyle demiştir:

"Bugünden sonra yaptıkları Osman'a zarar vermez." (Tirmizî, menâkıb 19; İbn Hanbel, 1/516)

Bu söz, mucize bir ihbardır. Bu sözün anlamı açıktır: Hz. Peygamber, Osman'ın sonraki zamanlarda yanlış işler yapacağını ama bunların onun imanına zarar vermeyeceğini bildirmiştir.

Osman'ın icraatını savunmak ve meşru göstermek için uzun zaman kullanılan **'Abdullah bin Sebe'** masalının tam bir Emevî uydurması olduğu, yeni araştırmalarla ortaya konmuştur. (Bu konuda bk. Murtaza el-Askerî, **Abdullah bin Sebe ve Esâtîru Uhra**) Bugün artık kesinleşmiştir ki, Abdullah bin Sebe diye bir adam yoktur. Zaten, halife Osman'ın en yakın dostları ve çevresi bile böyle bir adamdan hiç söz etmemişlerdir. Böyle bir fitneci başı olsaydı ondan öncelikle o devir insanları söz ederdi. Abdullah bin Sebe masalı, Hicrî 180 yılında yani Osman'dan yaklaşık yüz elli yıl sonra ölen ve hadis âlimlerinin ittifakıyla ya-

lancı ve zındık ilan edilen Seyf bin Ömer'in yazdıklarında telaffuz edilmiştir.

İslam tarihini ve bizzat İslam dinini bir kan ve kılıç dini olarak göstermek için kişi, yer, harp ve olay uydurduğu sonraki araştırmalarla belirlenen bu Seyf'in yaptıklarıyla ilgili ayrıntıları, *'Ebu Zer'* adlı eserimizde ortaya koyacağız.

Hiçbir kuşku duymadan söyleyebiliriz ki Halife Osman, akrabası olan Emevîlerin çıkarlarını her şeyin ve herkesin üstünde tutmuş ve bu yanlışına ilişkin uyarıların tümüne öfkeyle ve hatta şiddetle karşılık vermiştir. Bunu bir içtihat olarak yapmıştır ama bu içtihadın, fakîh sahabîler ve Medine'nin yerli halkı olan Ensar tarafından asla tasvip görmediği tartışmasızdır. Hatta halife tarafından maliyenin denetimiyle görevlendirilen **Abdullah bin Mesûd** gibi **'fıkhın babası'** sayılan bir sahabî bile Osman'a karşı çıkarak görevini bırakmıştır.

İlk uyarılar, öncelikle, ümmetin tartışmasız en yüce şahsiyetleri içinde olan ve İbn Mesûd ayarında bir fakîh olduğu kabul edilen **Ebu Zer el-Gıfârî** tarafından yapıldı. İkinci sırada, Ebu Zer ayarında seçkin bir sahabî olan **Ammâr bin Yâsir** vardır. Ne yazık ki bu iki büyük benlik Osman'ın şiddet, işkence ve sürgün cezalarıyla mukabele gördü.

"Osman'ın siyaseti bir yandan bazı sahabeyi tahrik ederken öte yandan Kûfe, Basra, Mısır gibi kentlerdeki insanları tepkiye itiyordu. Onun dirayetsiz ekonomik siyaseti ve akrabası Emevîlere olan düşkünlüğü, başkent dışındaki kentlerin halkıyla onun vali ve kadıları tarafından horlanan yoksul mücahitlerin karşısına Kureyşli-dinci bir aristokrat sınıf dikmişti. Osman'ın valileri, ganimetlerle devlet gelirlerini bu aristokrat sınıfla, kendileri ve kullanımlarındaki hazine lehine ve savaşlara bizzat katılan mücahitler aleyhine değerlendiriyorlardı. Gerekçeleri şuydu: Devlet gelirleri, Allah'ın yani devletindir; muhariplerin bu gelirlerde çok az bir payları olabilir." (Nasr Hâmid Ebu Zeyd, *el-İtticâhu'l-Aklî fi't-Tefsir,* 12-14)

Osman'ın akrabasına aktardığı devlet mallarının bütün kaynaklara geçmiş olanlarının kısa bir dökümü bile bu halifenin Müslümanların hazinesini nasıl talan ettirdiğinin karşı çıkılamaz göstergesidir. Şu tabloya bakın:

-Hz. Peygamber'in Medine'den kovduğu Hakem bin Âs'ı sürgünden geri getirip ona devlet hazinesinden yüz bin dinar verdi.

-Hakem'in oğlu ve yine Peygamber'ce sürgün edilmiş Mervân'a Fedek arazisini ıkta etti.

Bilindiği gibi, bu arazi, Hz. Peygamber'in **Hz. Fâtıma**'ya verdiği değerli bir arazi idi. Ebu Bekir halife olunca **"Peygamberler miras bırakmaz"** gerekçesiyle bu toprağı Fâtıma'nın elinden almıştı. Hz. Ebu Bekir, bu yaptığının yanlış olduğunu, çok pişmanlık duyduğunu sonraki zamanlarda yana yakıla anlatmışsa da olan olmuş, Fâtıma bu dünyadan Ebu Bekir'e kırgın olarak göçmüştür. Osman, işte bu toprağı Mervân'a bağışlamıştır.

-Afrika fethinden gelen tüm ganimetleri sütkardeşi eski mürted Abdullah bin Ebî Serh'e vermiştir.

-Ermeniyye'nin fethiyle ele geçen ganimetin devlet başkanına (sonuç olarak kamuya) düşen beşte birini, olduğu gibi Mervân'a bağışlamıştır.

-Kızı Âişe'nin eşi olan Hars bin Hakem'e devlet malından yüz bin dirhem bağışlamıştır.

-Devlet başkanı sıfatıyla kendisine teslim edilen zekât develerini de bu Hars'a bağışlamıştır.

-Hz. Peygamber'in kendi eliyle kamu hizmetine tahsis ettiği Mehzûr adlı toprağı da bu Hars'a bağışlamıştır.

-Kızlarından bir başkasını Abdullah bin Halid bin Üseyd'le

evlendirmiş ve damadına devletin Basra'daki malından altı yüz bin dirhem bağışlamıştır.

-Ebu Süfyan'a devlet hazinesinden iki yüz bin dirhem bağışlamıştır.

-Medine civarındaki tüm arazileri kamulaştırıp mera yaptığı halde akrabası Ümeyyeoğullarına ait arazileri sahiplerinde bırakmıştır.

Bu tasarruflarına karşı çıkanlara ise söylediği sadece şudur:

"Mal, Allah'ın malı. İstediğime verir, istediğimden alırım. Beğenmeyenin burnu sürtülsün. Biz, bu maldan ihtiyacımız olanı alacağız, isteyen istediği kadar karşı çıksın!"

İş, sadece Emevî hanedanının kodamanlarına bağışlanan servetlerle de kalmamıştır. Osman, Kureyş kabilesinin nüfuz sahibi diğer kişilerini de doyurmuştur. Özellikle onların, **'devlet şûrası'** diyebileceğimiz ünlü 'Şûra'ya seçtiklerini.

Zübeyr bin Avvâm, Talha bin Ubeydullah, Abdurrahman bin Avf, Sa'd bin Ebî Vakkas, Zeyd bin Sâbit gibi esasen zengin olan şûra üyelerine hazineden verilenler, ayrı bir servet olmuştur.

Mısırlı düşünür **Abbas Mahmud Akkâd'ın** şu sözleri derin bir gerçeğin ifadesidir:

"Osman nazarında hilafet, krallık benzeri bir mevki idi. Hazinenin başına getirdiği İbn Mesûd, yapılan bağışlarla ilgili kaygı ve eleştirilerini ilettiğinde ona verdiği cevap şu oldu:

"Sana ne bizim malımızdan? İhtiyaç fazlası mal var. Bu fazlalıkta istediğimiz gibi neden tasarrufta bulunmayalım! Hem

ben ne diye halife oldum ki!.." (Akkâd, Osman, 211-212)

Tam bu noktada, Osman'a âdeta savaş açan Ebu Zer'in '**ihtiyaç fazlası**' mallarla ilgili içtihadını düşünün. Ebu Zer, bu fazlalığın yoksullara dağıtılmasını istiyor, Kur'an'ın bunu emrettiğini söylüyordu. Sadece Kenz ayetinin (Tevbe 34. ayet) değil, Mâûn suresinin söylediği de budur. Osman ise içtihadını, bu fazlalığı yakını olan kodamanlara dağıtma yönünde yapıyordu. Kenz ayetiyle Mâûn suresinin yasakladığı, Osman'ın yaptıklarından başkası değildi. Yani Osman, **Kenz** ayetiyle Mâûn suresinin emrettiği istikamette değil, yasakladığı istikamette bir içtihatta bulunmuştu.

Osman'ı bir biçimde eleştiren sahabîlerin nasipleri ise yoksulluk ve perişanlık olmuştur. Özellikle, tenkitlerini hiçbir kınayıcının kınamasına aldırmadan yapan **Ebu Zer** ve İbn Mesûd'un. O İbn Mesûd ki, sahabenin fıkıhta üstat bildiği ve takvada hayranlık duyduğu bir anıt isimdir. Ve Osman tarafından devlet hazinesinin başına getirilmiştir. Osman'ın icraatına ilk tepkiyi koyan bu İbn Mesûd'dur, öyle sokak fitnecileri falan değil.

İlk radikal tepki Ebu Zer ve İbn Mesûd gibi çok üst düzey sahabîlerden geldi. Osman'ın onlara cevabı ise eza ve işkence olmuştur. Birincisinin nasibi oradan oraya sürülüp süründürülmek, ikincininki kaburgalarının kırılması oldu. Ebu Zer'in bütün bunlar karşısında Osman'a söylediği söz şu olmuştur:

"Sana da nasihat ettim, arkadaşın Muaviye'ye de. İkiniz de bana kulaklarınızı tıkadınız."

Ebu Zer'in uyarılarına karşı verilen propaganda savaşında uyarıcılara iki itham yöneltilmiştir:

1.Yalan söylüyor, iftira ediyor,

2. Fitne ve fesatla ümmetin birliğini parçalıyor. (Muhammed

Cevad Âlülfakîh, 116)

Ebu Zer, uyarılarını toplum önünde genel bir çerçeveye kavuşturup şöyle özetliyordu:

"Allah'a yemin olsun ki, daha önce tanımadığım davranışlar görüyorum. Bunların hiçbirisi ne Allah'ın kitabında var ne de Peygamber'in sünnetinde. Yemin olsun, hakkın günden güne söndüğünü ve bâtılın her gün hayat bulduğunu görüyorum."

Bu bâtıllar o günden beri hayat bula bula bugünlere gelindi. Bugünün dinci saltanat ekipleri bu bâtılların topunu dinleştirdi. O bâtıllara karşı çıkanları **'sünnete muhalefet'**le suçluyorlar. Tıpkı Ömer bin Abdülaziz'i, Muaviye'nin koyduğu âdetleri kaldırdığında sünnete muhalefetle suçladıkları gibi... Bugünün dincilerinin sünnetlerinin büyük çoğunluğu işte bu Emevî zulümleridir.

O bid'atları ve zulümleri tarihin önünde ilk kez deşifre eden Ebu Zer'in hatırası önünde saygıyla eğiliriz.

Osman, hazine bağışlarıyla zenginleştirdiği insanlara bir lütuf daha göstermiştir: Onlara, Irak, Suriye gibi yerlerdeki topraklarını Hicaz bölgesindeki topraklarla değiştirme imkânı da vermiştir.

'Osman'ın öldürülmesi fitnesi'nden söz edenler, bu işi birkaç sokak serserisinin çıkardığı bir terör olayı gibi lanse etmekte ve işin arka planındaki dersin gözden kaçmasına yol açmaktalar. **Osman'a yönelik 'fitne'den söz etmeden önce Osman'ın, dillere destan olmuş valilerine bir bakmak gerekir.**

HALİFE OSMAN'IN VALİLERİ

Muaviye Bin Ebu Süfyan (ölm. 60/679):

Muaviye daha önce Hz. Ömer tarafından Ürdün ve Şam valisi olarak görevlendirilmişti. Osman, Muaviye'nin bu görevlerini korudu ve onlara **Humus, Filistin** ve **Cezire** âmilliklerini de ekleyerek Muaviye'ye, hilafet makamından sonra ulaşılabilecek en büyük gücü kazandırdı. Muaviye'nin, bu gücü kullanarak devlet başkanı gibi davrandığı ve bizzat Osman'ı, müstakbel halifeliğini garantilemek için araç olarak kullandığı, bu kullanımla onu ölüme götürecek işlerin içine soktuğu, ölümünü sağlayınca da onun ölüsü üzerinden siyaset yaparak hedefine yürüdüğü ve ne yazık ki başarılı olduğu bilinmektedir.

Abdullah bin Sa'd bin Ebî Serh (ölm. 36/656):

İrtidat edip Mekke'ye kaçan, Peygamber aleyhine utanç verici iddialar öne süren, sonraları ise Osman'ın araya girmesiyle Peygamberimizin affına uğrayarak canını kurtaran **Abdullah bin Sa'd bin Ebî Serh,** Osman'ın süt kardeşiydi. **Mısır valiliğine** getirildi. Allah'ın hikmetine bakın ki, Osman'ın katledilmesine giden yolu açan olayların büyük kısmı, bu Abdullah'ın kötülükleri yüzünden çıkmıştır.

Bu Abdullah, Hz. Peygamber'in, Mekke fethinde öldürülmesini istediği hainlerden biriydi. Tıpkı isimdaşı hainmürted **Abdullah bin Hatal** gibi... İbn Ebî Serh, durumu anladı ve gidip Osman'a sığındı. Fetih bitip işler yatışınca Osman onu Peygamber'in huzuruna çıkarıp özürler ve aflar dileyerek kurtardı. Hz. Peygamber, bu adam huzura getirilip de Osman onun için dil dökmeye başlayınca oradaki sahabîlerin yüzüne baktı. Kimsenin bir anlam veremediği bu bakışı daha sonra bizzat Hz. Peygamber şu sözüyle çözdü: **"Bir süre susup bekledim ki, içinizden biri onu öldürsün!"** (İbnü'l-Esîr, ***el-Kâmil***, 2/249)

Velîd bin Ukbe (ölm. 61/680):

Kûfe valisi. Osman'ın annebir kardeşiydi. Babası **Ukbe bin Ebu Muayt, Bedir Savaşı** sonrasında, başı bizzat Hz.

Peygamber tarafından vurdurulan azılı bir İslam düşmanıydı. Velîd'in kendisi de **'fâsık'** (sapık) olarak ün yapmıştır; çünkü Kur'an'ın Hucurât suresi 6. ayetinde **"Fasıkın getirdiği habere güvenmeyin"** diyen beyan onun hakkında inmiştir. Hz. Peygamber onu, **Benû Mustalik** kabilesinin zekâtlarını toplamak üzere göndermişti. Karşılamak üzere öne çıkan kabile temsilcilerinin kendisini öldüreceklerini sanan Velîd, gerisin geri kaçmış, Hz. Peygamber'e de **"Zekâtı vermediler, beni öldürmek istediler"** şeklinde yalan söylemişti.

Sa'd bin Ebî Vakkas'ın yerine valiliğe getirilen Velîd, üzüntülü gördüğü Sa'd'e şöyle demiştir:

"Ahlanıp vahlanma ey Ebu İshak! Bu görev bir sofra, sabah birileri yer, akşam birileri."

Velîd, Peygamber tarafından öldürtülen babasının âdeta, intikamını alacak bir mevkie getirilmiş oluyordu. Osman, bu valiyi, iğrenç bazı suiistimalleri yüzünden azletmek zorunda kalmıştır. O suiistimaller gerçekten ürperticidir. Bir tanesini görelim:

Velîd bin Ukbe sabaha kadar içip eğlenir, sabah salâtında camiye gidip **"Size salâtı** ben kıldıracağım, emir benim" diye cemaate baskı yapardı. Mihrapta kustuğu zamanlar vardır. Tarihçi **Yakubî,** onun sabahlara kadar içip eğlendiğini, sonra da kalkıp camiye gittiğini yazmaktadır. Onun azlinden sonra Kûfe'ye atanan vali **Saîd bin Âs**'ın ilk işi, Velîd'in namaz kıldırdığı mihrabı yıkayıp temizletmek olmuştur. (İbn Sa'd, **Tabakaat,** 5/31-32)

O, bozukluğunu bazen dinin mukaddeslerine hakaret ifade eden sahnelerle yaşıyordu. İşte bir tanesi: Bir sabah salâtı vakti, Kûfe camiine sarhoş vaziyette gelmişti. Salât boyunca cemaatin arasında durup salât bittikten sonra cemaate dönerek, **"Size biraz daha namaz** kıldırayım mı?" diye sordu. Halk daha cevap vermeden mihraba geçiver-

di ve imamlığa başladı. Kıraat yerine şarap ve eğlence ile ilgili bir şiir okudu. Secdeye vardığında ise şu şiiri mırıldanıyordu:

"Şarap sun bize ve sen de iç!"

Ön safta bulunanlardan **Attâb es-Sakafî** haykırdı:

"Allah senin belanı versin! Seni bizim başımıza vali gönderenin halifeliğinden ne hayır gelir!?"

Halk, Velîd'i tutup dışarı çıkardı. Mesûdî, Belâzürî ve hatta bir Emevîci olan İbn Abdrabbih'in kayıtlarına göre, halk, bu durumun Halife'ye bildirilmesini isteyen bağrışmalarla yürümeye başladığında bazıları şöyle diyordu:

"Şikâyetiniz neye yarayacak?! Halife bu kardeşine zarar verecek bir şey yapmaz."

Tarihçi **Ebul Ferec** şunu bildiriyor:

"Kûfe halkından bir adam, Velîd'i şikâyet etmek üzere Medine'ye gidip Halife Osman'ın huzuruna çıktı ve dedi ki, 'Velîd'in arkasında namaz kılmak zorunda kaldım. Kendisinden şarap kokuları geliyordu. Bize dönüp şöyle dedi: 'Biraz daha sevap kazanmak için namaz kılalım mı?' Osman bu şikâyeti dinledikten sonra şikâyetçi adamı kırbaçlattı. Halk şöyle bağırıyordu: 'Sapığa ceza vermeyi bırakıp onun sapıklığına tanıklık eden adamı kırbaçlatıyorsun. Bu nasıl şey?!"

Tarihçi **Belâzürî** şunu ekliyor:

"Ebu Zeynep, Cündeb bin Züheyr, Ebu Habîbe el-Gıfârî ve Sa'b bin Cüsâme, Velîd'e ilişkin şikâyetleri iletmek üzere Osman'ın huzuruna çıktıklarında sahabeden Abdurrahman bin Avf da oradaydı. Şikâyetçilere şunu sordu: 'Bu adam delirdi mi de böyle yapıyor?' Dediler ki, 'Hayır, delirmedi,

sürekli sarhoş oluyor.' Halife bu tanıkları azarlayıp tehdit ettikten sonra Cündeb'e dönerek şöyle dedi: 'Sen benim kardeşim Velîd'i şarap içerken gördün mü?' Cündeb cevap verdi: 'Şarap içerken görmedim, içtiği şarapları kusarken gördüm. Hatta parmağından düşen yüzüğü yerden alacak durumda olmadığı için yüzüğünü yerden ben aldım. İşte o yüzük, buyurun.' Bunun üzerine Halife dedi ki, 'Size ne onun şarap içmesinden?' Dediler ki, 'Bu şarabı biz Cahiliye döneminde içerdik; İslam bunu yasak etti.' Bunun üzerine sinirlenen Osman, adamları göğüslerine vura vura makamından dışarı çıkardı. Onlar bunun üzerine şikâyetlerini Hz. Ali'ye iletti-ler. Ali, halife'nin yanına gidip onu şöyle payladı: 'Kötülüğü yapanı cezalandırmak yerine kötülüğü sana haber verenleri mi cezalandırıyorsun?!"

"Aynı şikâyet Hz. Âişe'ye de iletildi; o da Ali'nin söylediği sözlerin aynısını söyledi. İlave olarak, Osman'a ağır sözlerle hakaret etti. Sesi dışarıda toplananlar tarafından duyulmuştu. Onların bazıları Âişe'yi onaylarken bazıları şöyle konuşmaya başladı: **'Kadınlar kim oluyor da bu işlere karışıyorlar?!'** O arada Osman da oraya gelip Âişe'yi şöyle payladı: **'Sana ne bu işlerden? Senin görevin evinde oturmak.'** Toplanan halkın bir kısmı Âişe'nin, bir kısmı Osman'ın tarafını tutan sözler söyledi. Nihayet ortam hararetlendi; topluluk ayakkabılarıyla birbirine saldırmaya başladı."

Bazı kaynaklar, Osman'ın, Velîd'e içki içme cezası uyguladığını bildirmektedir. (bk. Zübeyrî, ***Nesebu Kureyş***, 138; İbnül-Esîr, 3/106) Mesûdî, Osman'ın bu cezayı, Ali'nin ısrarı üzerine uyguladığını ve hatta kamçılamayı bizzat Ali'nin yaptığını söylüyor. (Mesûdî, ***Mürûc***, 2/345)

Osman bu olaylara kayıtsız kalamadı. Velîd'i Kûfe valiliğinden azledip hızlı bir Emevîci olan **Saîd bin el-Âs'ı** atadı. Saîd, Kûfe'ye geldiğinde ilk işi, Velîd'in hutbe okuduğu minberi yıkayıp temizlemek oldu. Ona göre, Velîd, **'bizatihi pislik'** bir adamdı.(Mes'ûdî, ***Mürûcu'z-Zeheb***, 2/346; Askerî, ***Âişe***, 122-127)

Belâzürî'nin Ensâb'ında ve Mes'ûdî'nin Mürûc'unda Halife Osman'ın, akrabasını devletin başına nasıl musallat ettiğine ilişkin daha başka ürpertici kayıtlar da vardır.

Saîd bin el-Âs (ölm. 59/679):

Halife Osman'ın en yakınlarından biriydi. Osman'ın evi kuşatıldığında Saîd onu savunmak üzere orada bulunanlar arasındaydı.

Velîd bin Ukbe'nin yerine Kûfe valiliğine atanan Saîd, **"Sevadı Irak (Irak'ın en verimli arazileri) Kureyş yiğitlerinin bahçesidir"** sözüyle ünlüdür. (İbn Sa'd, ***Tabakaat,*** 5/31-35) İbnü'l-Esîr, ***el-Kâmil,*** 3/139)

Saîd'in babası olan Âs, Bedir Savaşı'nda Hz. Ali tarafından katledilen müşriklerdendi. Hz. Ömer bir gün Saîd'e şöyle demek ihtiyacını duymuştur:

"Benden hoşlanmayan bir halin var, babanı benim öldürdüğümü söyler gibisin. Babanı Bedir'de ben öldürmedim, Ali öldürdü. Kaldı ki ben öldürmüş olsam bile, bir müşriki öldürdüm diye özür dileyecek değilim. Ben Bedir'de, öz dayım olan Âs bin Hişâm'ı (Ebu Cehil'in kardeşi) kendi ellerimle öldürdüm." (İbn Sa'd)

Saîd; parayı, serveti çok severdi. Hz. Ömer'den, aldığı devlet yardımının sürekli artırılmasını istemiştir. Devlet malından doyurulduğu zaman ise Osman'ın hilafet dönemi oldu.

Saîd'in lakabı **'Bal Tulumu'** idi. Çünkü çevresine ikramda bulunup yedirmeyi çok severdi. Aslında Emevî yöneticilerinin hemen hemen tamamı 'bal tulumu' idi. Ancak unutmamak gerekir ki, bu bal tulumlarının taşıdıkları bal, müslüman hazinenin talanı ile sağlanan bir baldı. Halife Osman'ın, cömert, akrabasına ikramı seven bir zat olduğu yolundaki aldatmacayı da böyle anlamak bir vicdan bor-

cudur. Ne yazık ki, Emevîlerin bu yanına ilişkin bilgiler, onların devlet talancılığını, Mâûn suresi ihlalciliğini belgelemek yerine cömertliklerine kanıt olarak öne çıkarılmaktadır.

Saîd, Kûfe'ye vali atandığında yaptığı ilk konuşma, bu kent halkına hakaret olmuştur. Onları bölücülük, münafıklıkla suçlamıştır. Bu durum Osman'a bildirildiğinde Osman "Size de vali dayandıramıyorum" diyerek Kûfelileri kovmuş, ancak daha sonra Saîd'i valilikten almak zorunda kalmıştır.

Vali Saîd, halka hakaretten zevk alan biriydi. Ramazan hilalinin görülmesi için gözcülük yapanlardan biri, **Hâşim bin Utbe,** gelip ayı gördüğünü söylemişti. Adam, **Yermük** Savaşı gazilerindendi ve gözünün birini o savaşta yitirmişti. Saîd, adama baktı ve şöyle dedi:

"Onca insan içinde ayı sen, şu kör gözünle mi gördün?"

Adam, sadece şunu söyleyebildi:

"O gözümle alay etmeyin, ben onu Allah yolunda savaşırken yitirdim!" (Saîd için bk. İbn Sa'd *Tabakaat,* 5/31-35)

Abdullah bin Âmir bin Küreyz (ölm. 59/679)

Basra valisi. Osman'ın dayısının oğludur. Hz. Osman'ın adaletsiz yönetiminden şikâyetçi olanlara uyguladığı baskı ve zulümlerle ünlüdür. Valiliği sırasında civar bölgelere akınlar düzenletti, bol ganimet elde etti. Bu başarılarını anlatmak üzere Medine'ye gelip Osman'ın huzuruna çıktı. Osman ona bir cömertlik jesti yapmak için şöyle dedi:

"Yakınlarına, kabilen mensuplarına ilgi göster, bağışta bulun."

Bunun üzerine o da yakını olan Mekkeli ve Medineli in-

sanlara büyük bağışlarda bulundu; mallar, giysiler dağıtıp hepsini mutlu etti. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gaabe**, 3/289)

Osman aleyhine ayaklanmalar başlayınca halifeye şunu tavsiye etti:

"Onları seninle uğraşamayacak hale getir, kendi canlarının derdine düşecek duruma sok. Öyle yap ki, bineklerinin kıçına sokulup giysilerindeki bitlerle uğraşsınlar!" (İbnü'l-Esîr, ***el-Kâmil***, 3/139; Muhammed Cevad, ***Ebu Zer***,109)

Osman, isyancılar tarafından kuşatıldığında ondan yardım istemiş, o da bir birliği yardıma göndermiş, ancak birlik Medine'ye varamadan Osman öldürülmüştü. Bunu öğrenince Basra'daki beytülmalı boşaltıp bir kısmını, sonra almak üzere güvendiği kişilere teslim etti, bir kısmını da develere yükleyip doğruca Mekke'ye gitti. Hz. Ali'nin halifeliğine karşı çıkanlara bu mallarla verdiği destek ünlüdür. Ali'nin hilafetine karşı çıkmak üzere Şam'a gitmeyi düşünen Hz. Âişe ve ekibini Basra'ya yönelten de odur. **Cemel Savaşı'na** Âişe'nin yanında katıldı, ardından da Şam'a gidip Muaviye'nin emrine girdi ve ondan, güvendiği adamlarına teslim ettiği mallarını geri almak üzere yeniden Basra'da görevlendirilmesini istedi. Muaviye de onu yeniden Basra valisi yaptı.

ELEŞTİRİLEN DİĞER İCRAAT

Osman, amcasının oğlu **Mervân bin el-Hakem**'i devlet kâtipliğine getirdi. Oysaki bu Mervân, Hz. Peygamber tarafından **Taif**'e sürülmüş ve ilk iki halife dönemi boyunca bu sürgün cezası kaldırılmamıştır. Osman, Hz. Peygamber tarafından verilen ve ilk iki halife tarafından aynen korunan bu cezayı kaldırıp Mervân'ı Medine'ye getirmekle kalmamış, önceki icraata kafa tutarcasına, bu adamı devletin kilit noktalarından birine oturtmuştur. Bu Mervân'ın daha sonra Emevî saltanatının kurulmasına giden yolun

parke taşlarını döşediğini ve bunun İslam ümmetine nasıl bir felakete mal olduğunu tarihin tanıklığıyla biliyoruz.

Bu Mervân, Cemel'de Hz. Ali'ye karşı savaştı ve esir düştü. Serbest bırakılması için **Hz. Hasan** ve **Hz. Hüseyin**'in şefaatine sığındı ve Ali tarafından serbest bırakıldı. Hasan ve Hüseyin, babalarına, "**Bu adam sana bîat edecek**" dediklerinde Ali, bir mucize ihbar gibi duran şu sözleri söyledi:

"Osman'ın ölümünden sonra bana bîat etmemiş miydi? Onun bîatına ihtiyacım yok. Onun eli, hain bir Yahudi'nin elidir. Eliyle bîat etse de ağzıyla sövüp durur. Dikkat edin! Bu adam, ilerde, köpeğin burnunu yaladığı zaman kadar kısa bir süre devlet başkanlığı yapacak. O, dört gebeşin babasıdır. Bu ümmet onun ve çocuklarının yüzünden çok zorlu günler geçirecek."

Aynen öyle oldu: **Mervân, dokuz ay halifelik yaptı**. Dört gebeş oğlundan **Abdülmelik** halife oldu; **Bişr** Irak'a, **Muhammed** Cezire'ye, **Abdülaziz** ise Mısır'a vali atandı. (İbn Ebil-Hadîd, *Nehcü'l-Belâğa Şerhi*, 6/128)

Osman'ın Mervân'la ilgili icraatı, haklı olarak büyük bir uğursuzluk sayılmıştır. Bir başka uğursuzluk göstergesi ise halife Osman'ın, Hz. Peygamber'in mühürünü bir kuyuya düşürmesi ve o mühürün bir daha bulunamamasıdır.

Kûfe valisi yaptığı **Saîd bin Âs**, Irak'ın en verimli yerleri olan ve öncelikle oraları fetheden gazilerin hakkı olması gereken toprakları "**Sevadı Irak Kureyş yiğitlerinin bahçesidir**" diyerek kendi kabile yandaşlarına ikram etti. Bu kabileci, kinci adamların adalet dışı icraatı öteki kabilelerin taassubunu tetikledi. Cahiliye dönemi kabilecilik güdüsü yeniden canlandı.

Osman, akrabası Emevîleri, kişiliklerini hiç dikkate almadan devletin en iyi yerlerine getirdi. Özellikle maliyeyi onlara teslim etti. Onun bu icraatı, **Amr bin Zürâre** tarafından halka şöyle anlatılıyordu:

"Ey insanlar! Osman, bilip durduğu halde hakkı terk etti. Sizin en hayırlılarınızı bir kenara itip en şerir insanları başınıza dikti."

Devlet Hazinesinin Talanı:

Osman'ın müslüman beytülmalından kendisine, akraba ve yandaşlarına veya sesini kesmesini istediği kişilere aktardığı imkânların sadece para kısmı şu tabloya vücut veriyor:

4 milyon 310 bin dinar yani altın akçe. Ve 126 milyon 770 bin dirhem yani gümüş akçe.

Unutmayalım, bu satırları okuduğunuz zamandan 1350 yıl öncesini konuşuyoruz. Ikta edilen topraklar ve diğer bağışlar bu rakamların dışındadır. Bu tablonun kısa ifadesi şudur: Beytülmaldan yaptırılan talan korkunç bir talandır, korkunç bir servettir.

Burada en büyük rakamlı aktarmalar bizzat halife Osman'a yapılmıştır: Sadece para kısmı, 350 bin dinar ve 3 milyon beş yüz bin dirhemdir. Osman elbette ki, esasen zengin bir insandı ama verdiğimiz rakam onun bütün serveti değildir; beytülmalden kendine aktardığıdır. Bütün serveti, bu rakamların birkaç katıdır. Mesela, **Ebu Zer**'i sürdüğü **Rebeze**'deki sürüsü bin deveden oluşmaktaydı. Ayrıca yüzlerce kölesi vardı ki o devirde bir ticaret metaı olan bu kölelerin parasal değeri de büyük bir servet demekti.

Bu talanın kişiler zemininde dökümü de yapılmıştır. Bu dökümde yer alan kişilerin 1612'si Emevî soyundandır. (Bu tablo ve dökümü için bk. Emînî, ***el-Ğedîr***, 8/286)

Tefsirli Kur'an Nüshalarının Yakılması:

Halife Osman, Hz. Ebu Bekir zamanında bir araya getirilen Kur'an'ı altı nüsha halinde istinsah ettirdikten sonra

sahabe elindeki diğer Kur'an nüshalarını yaktırdı. Oysaki o nüshalarda Peygamber'in getirdiği bazı açıklamalar, sahabenin ayetlere yaptığı önemli tefsirler not olarak eklenmişti. Bu not-tefsirler İslam'ın anlaşılması bakımından son derece önemliydi. Kur'an'dan sonra en önemli kaynak bunlardı.

Şunu da biliyoruz: Bu tefsirli Kur'an nüshalarının en önemlisi Hz. Ali'nin elindeydi. O, Kur'an'ı, iniş sırasına göre tertiplemiş ve Hz. Peygamber'in müteşâbih ayetlerle ilgili açıklamalarını da o ayetlerin yanlarına yazmıştı. Hz. Ebu Bekir, Kur'an vahiylerini toplayıp kitaplaştırma işine girişti̇ğinde Hz. Ali, kendisindeki nüshanın dikkate alınmasını istemişti. 76/695 yılında ölen **Süleym bin Kays el-Hilalî** (bk. ***el-Asl***) ile 548/1153 Şehristanî (bk. ***Mefâtîhu'l-Esrâr***) şunu bildiriyorlar: O sırada Ebu Bekir'e henüz bîat etmemiş olan Ali'nin bu isteği, **"Senin Kur'an nüshana ihtiyacımız yok"** denerek reddedilmiştir.

EBU ZER VE AMMÂR'IN DRAMI

EBU ZER'İN DRAMI

İlk dört veya beş müslümandan biri ve sahabe neslinin emek ve servet konusunda devrim yaratan fikirlere sahip fakîhi olan Ebu Zer'i, bu bölümün bir alt başlığıyla biraz sonra ele alacağız.

AMMÂR'IN DRAMI

Burada, Ebu Zer'in fikir ve fizik yönünden âdeta ikizi olan Ammâr bin Yâsir'in mücadelesine eğileceğiz.

İslam'a ilk gönül veren, bir kadındı: **Hz. Hatice**. Tanrısal kader, İslam'ın ilk şehidini de kadınlar arasından seçmiştir: 7. müslüman **Sümeyye** idi bu şehit. Asrısaadet çalışmalarının bu yüzyılda en büyük ismi sayılan **Muhammed Hamidullah**'ın tespitlerine göre, aslen Türk olan Sümeyye... Yine bir şehit olan Ammâr'ın annesi işte bu Sümeyye'dir. Hubbât kızı Sümeyye...

İslam'ın ilk günleri olan Mekke döneminde en ağır müşrik işkencelerine maruz kalanların aile çapında öncüsü Ammâr'ın ailesidir. Baba **Yâsir**, ana **Sümeyye** ve oğulları **Ammâr**'ın işkence altında inlediklerini gören Hz. Peygamber, onlara yardımcı olamamanın acısını gözyaşları halinde dışa vurur ve şöyle derdi: "**Sabredin ey Yâsir**

ailesi, ödülünüz cennet olacaktır."

Anne Sümeyye yaşlı ve zayıftı. Fakat o, ümmetin firavunu **Ebu Cehil**'in bütün zorlamalarına rağmen imanından dönmemiş, Ebu Cehil'e böyle bir mutluluğu tattırmamıştı. Sümeyye, bir işkence uygulaması sırasında, Ebu Cehil'in, **"Yeni dini inkâr et, serbest kal"** isteğine tükürerek cevap verince müşrik azgın, elindeki mızrağı çaresiz kadının göbek altından saplayıp arkasından çıkardı. Sümeyye şehit olmuştu.

Birkaç yıl sonra **Bedir** savaşında, Ebu Cehil, müslüman askerlerce öldürülecek ve Hz. Peygamber Ammâr'a şöyle diyecektir: **"Allah, annenin katili Ebu Cehil'i öldürdü."**

Ammâr'ın babası Yâsir, İslam'a ilk gönül verenlerdendir. Mekke putperestlerinin akıl almaz zulümlerine uğrayan ve tarihe **müstaz'afûn** (ezilenler) diye geçmiş bulunan hak ve özgürlük kahramanlarının en önde geleni idi... Yâsir, Yemen'den gelerek Mekke'ye yerleşmiş ve **Ebu Huzeyfe bin el-Muğîre**'nin kölesi olmuştu. Kendisi gibi bir köleyle, **Sümeyye** ile evlenmişti. **Ammâr** bu evlilikten doğdu.

Yıllık sıcaklık ortalamasının 40 derecenin altına pek düşmediği Mekke'deyiz. Mevsim yaz ve sıcaklık 50 derecenin üstünde. Saatlerce aç ve susuz bırakılan Yâsir ailesi, çölün bir yerinde, ateş koruna dönmüş kumların ortasına sırt üstü yatırılıyor ve göğüsleri üzerine iri kayalar konuyor. Kurtulmak için bir tek yol vardır: Muhammed'e ve onun mesajına sövmek ve "Allah bir değildir; O'nun yedekleri-yardımcıları vardır" demek.

Yâsir Ailesi, **"Allah birdir, Muhammed'de O'nun elçisidir, biz aksini söylesek de bu böyledir."** diye haykırıyorlar. İşkence arttırılıyor ve ileri yaşlarda bulunan Yâsir dayanamayıp ruhunu göklere uçuruyor: Şehit olmuştur.

İslam'ın 'aile boyu şehitlerinin üçüncüsü, oğul Ammâr,

ölüm tarihi yönünden Asrısaadet şehidi görülmeyebilir. Çünkü o, Hz. Peygamber'den sonraki bir zamanda (36/656) meydana gelen **Sıffîn** savaşında, İslam'ı yozlaştıran **Emevî** azgınları tarafından öldürüldü. Başka bir deyişle, Mekke'de onun babasını öldüren şirk oligarşisinin torunları tarafından...

Kıvırcık saçlı, geniş omuzlu, karayağız Ammâr, anne-babasından yıllar sonra ve 93 yaşında, **Emevîlerin** kılıcıyla can verdi. Yıllar öncesinde, işkence görmekte olan Yâsir ailesinin yanından geçen Hz. Peygamber: **"Sabredin, ey Yâsir ailesi, ödülünüz cennet olacaktır"** diyerek onları teselli ederdi. Böyle bir gün, Ammâr'ın yanına yaklaşan Peygamber, elini onun başında gezdirdi ve şunu söyledi:

"Ey Ammâr, seni bu işkence değil, azgın bir gürûh öldürecektir."

Ve aynen öyle oldu. **Ammar'ı putperest Ebu Cehil'in işkenceleri değil, Emevî kralı Muaviye'nin Hz. Ali'ye kılıç çeken askerleri öldürdü.**

İşkencelerin insan kudretini zorlayan şiddeti karşısında bir ara tahammül edemez hale gelen Ammâr, kendini kaybetmiş olduğu bir sırada, müşriklerin **"Muhammed'e söv, ilahlarımızı öv"** telkinlerine mecburen uydu ve serbest bırakıldı. Hemen Peygamber'e koşarak durumu anlattı. Hz. Peygamber: **"Kalbini nasıl buluyorsun?"** diye sorunca: **"İmanla dopdoluyum"** diye karşılık verdi. Hz. Peygamber şöyle dedi: **"Git, ey Ammâr, sana tekrar işkence ederlerse yine istediklerini söyle."** Bu olay üzerine Kur'an'ın Ammâr'ı aklayan ve benzeri durumlar için ölümsüz bir ilke getiren Nahl suresi 106-110. ayetleri indi.

Destanlaşan hayat:

Ammâr, Hicret'ten önce sürdürdüğü fedakâr ve samimi hizmetlerini **Hicret'ten** sonra da devam ettirdi. Hicret'i

takip eden günlerde inşa edilen ve Müslümanlık'ın ilk mescidi olarak anılan **Kuba** mescidinin yapımını teklif eden ve yapımında kullanılacak ilk malzemeyi toplayan, Ammâr'dır. Kaynaklar onu, bu davranışı yüzünden **"Müslümanlık'ta ilk mescidi bina eden adam"** olarak anmaktadır. Kur'an bu mescitten **'ilk gününde takva üzerine kurulan ve tertemiz olmak isteyen insanların toplandığı bir mescit'** olarak bahsetmektedir. (Tevbe, 108) Ammâr ilk teklif ve teşebbüsü yapmakla kalmadı, yapım sırasında fedakârca çalışarak Hz. Peygamber'in takdirlerini kazandı. İnşaat devam ederken Ammâr'ın şiirler okuduğunu, Peygamber'in de zaman zaman ona katıldığını biliyoruz. Öte yandan, Ammâr, yorulmak bilmeden çalıştığından ona takılanlar oluyor "Böyle çalışırsan ölürsün" diyorlardı. Hatta bir gün **"Ammâr duvar altında kalıp ölmüş"** diye bir söylenti bile çıkmıştı. Bütün bunları duyan Peygamber her seferinde aynı şeyi tekrarlamıştır: **"Onu bir azgın grup öldürecektir."** Hatta İbn Hişam'ın beyanına göre, bir keresinde Ammâr, omuzuna fazla kerpiç yüklemeleri üzerine "Ey Tanrı Elçisi, bunlar beni öldürecekler" diye latife etmiş, Peygamber onun saçlarını okşayıp terini sildikten sonra şöyle cevap vermişti:

"Vah, Sümeyye'nin oğlu! Seni öldürecek olan onlar değil, azgın bir gürûh olacaktır."

Bedir, Uhud, Hendek gibi harplerde büyük yararlılıklar gösterdiği biliniyor. Hatta **Bedir** harbinde putperest savaşçılardan 3 veya 5 kişiyi Ammâr'ın öldürdüğü kaydedilir. Ammâr'ın bu savaşlardaki başarılarının büyüklüğü ve onlarla iftihar ettiği, yıllar sonra söylediği şu sözden de anlaşılmaktadır:

"Ben, Hz. Peygamber'in emrinde, sadece insanlarla değil, cinlerle bile savaştım."

Ammâr'ın savaşlardaki başarıları Hz. Peygamber'den sonra da devam etmiştir. **Sıffîn**'de doksan üç yaşında can

verdiği zaman yine savaş meydanında, hem de komutan sıfatıyla kılıç sallamaktaydı. Hz. Ebubekir zamanında yapılan **Yemâme** harbinde kahramanca çarpışmış ve bir kulağını kaybetmişti. Sonraları bu kulağının kesikliğiyle alay edenlere **"En hayırlı kulağımı küçümsüyorsunuz"** diyerek karşılık verecektir.

Halife Ömer devrinde faal rol oynamaya devam etti. Bir ara (H. 21'de) **Kûfe** valiliğine getirildiyse de, Kûfelilerin vali beğenmezlikleri ve şikâyetleri devam ettiği için bir buçuk yıl gibi bir zaman sonra azledildi.

Ammâr, tıpkı can yoldaşı Ebu Zer gibi, Osman'ın hilafetine bîat vermiştir. Ama bozuk icraatını gördükten sonra onun aleyhinde çalışanlar arasında yer aldı.

Hz. Ali ile münasebetlerinde ona hep bağlı kalan Ammâr, sadakatle ve fedakârca hizmetleriyle de Ali'nin en güvenilir dostlarından biri oldu. **Cemel ve Sıffîn** savaşlarında Hz. Ali'nin sağ kolu olarak görev yapan bir kumandandı. Ali'nin bir başka dostu ve kumandanı olan Eşter'i zehirledikleri zaman **Muaviye** şu sözleri söylemekten kendini alamayacaktır:

"Ali, kollarından biri olan Ammâr'ı, Sıffîn'de kaybetmişti, şimdi de öbür kolu koptu."

Hayatının, renkli, hatta mucize olay ve beyanlara sebep teşkil eden sahnelerle dolu olduğunu gördüğümüz Ammâr'ın ölümü de aynı niteliği taşımaktadır. Şehitliğine sebep olan **Sıffîn** harbine girmeden önce şöyle vasiyet etti:

"Şehit olursam kanlarımı yıkamayın, üstüme toprak yığmayın, çünkü Allah'ın huzuruna o halimle davacı olarak çıkacağım."

Hz. Ali, bu vasiyete sadık kalarak, şehit düştüğünde onu yıkamadan defnetti. Harp sırasında kendisine getirilen

sütü içerken tebessümle şunları söyledi:

"Bu benim son yemeğim. Tanrı Elçisi, yıllar önce bana şöyle buyurmuştu: 'Son içeceğin şey, süt olacaktır, ey Ammâr.'

Kaynakların verdikleri bilgiler arasında onun, Sıffîn'den önce şöyle dua ettiği de yazılıdır:

"Allahım, eğer şu dağdan kendimi aşağı atıp acılar içinde ölmemin senin rızana daha uygun düşeceğini bilsem, hiç çekinmeden bunu yaparım. Ve büyük bir ateş yakıp kendimi içine atmamın seni hoşnut edeceğini bilsem bunu da yaparım. Kendimi suya atıp boğmamın rızanı kazanmaya daha uygun düştüğünü bilsem, onu da yaparım. Ben, nefsim için değil, yalnız ve yalnız senin rızan için savaşacağım."

Ammâr'ın şehadeti:

Harp hazırlıkları yapılırken bazı sahabîler tarafsızlığını ilan ederek beklemişler; sebebi sorulunca da: **"Haksız tarafı öğrenmek için Ammâr'ın öldürülmesini bekleyeceğiz."** diye cevap vermişlerdir. Bunlardan biri olan **Huzeyme bin Sâbit,** Ammâr'ın şehit olduğu haberini alınca kılıcını çekerek şöyle haykırmıştır:

"İşte, hakla bâtıl belli oldu; çünkü Hz. Peygamber, 'Ammâr'ı bir azgın gürûh öldürecektir' buyurmuştu."

Huzeyme, **Muaviye**'nin askerlerine saldırmaya, ancak bundan sonra başlamıştır. Kaynaklar, harbin kızıştığı sırada **"Bugün dostlara, Hz. Muhammed ve arkadaşlarına kavuşmak günüdür"** diye haykırarak kılıç sallayan Ammâr'ın ölümünü de şöyle anlatmaktadır:

Ammâr, **Ebu Ğâdiye** veya **Ebu Ğâliye el-Müzenî**'nin bir mızrak darbesiyle yere düştü; bunu fark eden bir başka asker de koşup başını gövdesinden ayırdı. Bu iki asker Ammâr'ın başını alarak doğruca komutanlık çadırına yü-

rüdüler. Her biri "Ammâr'ı ben öldürdüm" diye haykırıyordu. Muâviye'nin ordu komutanı ve danışmanı **Amr bin el-Âs** bir süre dinledikten sonra şöyle kükredi:

"Defolun buradan, bu tartışmayı cehennemde yaparsınız. Allah'a yemin derim ki bunu orada yapacaksınız."

Bu sözleri duyan Muaviye, hemen müdahale ederek iki askeri savdı ve Amr'a çıkışmaya başladı: **"Bizim için canını ortaya koyan insanları cehennemlik olarak nasıl gösterirsin?"** Bu şekilde paylanan Amr, hüzünlü bir eda ile şöyle seslendi:

"Sözüm doğrudur, ey Muaviye! Allah'a yemin ederim ki ikisi de cehenneme gidecektir ve bunun böyle olduğunu sen de bilmektesin."

Ve Amr, gözyaşlarını tutamayarak şöyle devam etti:

"Ah, ne olurdu, bundan yirmi yıl önce ölmüş olsaydım!"

Danışmanı Amr bin Âs'ın sözleri üzerine onu paylayan Muaviye'nin, Ammâr'ın öldürülmesiyle ilgili olarak söylediği şu söz, tarihin bütün zorbalarına parmak ısırtacak kadar korkunç bir şeytanettir. Şöyle dedi Amr'a:

"Onu biz öldürmedik; onu öldürenler onu buraya getirenlerdir."

Ammâr'ı mızraklayan **Ebu-Ğâdiye** daha sonra bu yaptığını Emevîlerin zalim valisi **Haccâc**'a da anlatacak ve onun ikramları yanında şu sözlerine de muhatap olacaktır:

"Yemin ederim ki, yeryüzündeki bütün insanlar, Ammâr'ı hep birlikte öldürselerdi, hepsi birden cehenneme girerdi."

Hz. Peygamber, Ammâr kendisini ziyarete geldiğinde onu: **"Hoş geldin, ey tertemiz adam, ey çevresine aydınlık ve**

temizlik saçan kişi" diye karşılardı.

HALİFE OSMAN'DAN ÇEKTİKLERİ

Halife Osman'ın infial yaratan icraatından biri de **Ammâr bin Yâsir**'e yapılanlardır.

Ammâr, Ebu Zer'in meşrebinde ve onun yakın dostu olan bir sahabî idi. Ve can dostu Ebu Zer'e vücut yapısıyla da çok benzerdi: Aynen onun gibi, uzun boylu, pehlivan yapılı, esmer, gür ve kıvırcık saçlı, geniş omuzlu, ela gözlü idi. Ve ikisi de aynı kaderi paylaştı. İkisi de aynı kaynaktan beslenen zulmün mazlum ve maktûlü oldular.

Ammâr, halife Osman'ın Ebu Zer'e yaptıklarını duyunca Osman aleyhinde konuşmaktan çekinmedi. Osman, Mervân bin el-Hakem'in jurnali üzerine huzura çağrılan Ammâr'a şu talihsiz sözlerle hitap etti:

"Ey Sümeyye denen karının oğlu! Sen, bizim aleyhimizde yalanlar söylüyormuşsun."

Ve görevlileri çağırıp ileri yaşlarına gelmiş Ammâr'ı yere serilinceye kadar dövdürdü. Bununla da yetinmedi Osman, yere serilmiş Ammâr'ın üstüne binip cinsiyet organlarını tekmeledi. Nihayet karnına vurduğu bir tekmeyle karnını patlattı. Ammâr bayıldı. Kendine geldiğinde de ayaklarından ve başından tutup kapının önüne attılar. Bir gün boyu o halde yerlerde debelendi.

'**Tertemiz ve apaydınlık Ammâr**'ın ölümsüz hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

MÜSLÜMAN MEZARLIĞINA GÖMDÜRÜLMEYEN HALİFE

Muhammedî sünnetin beşiği Medine'nin halkı, adaletsizlik ve talancılıkla suçladığı halife Osman'ın defnine izin vermemiştir. Cenaze, üç gün bekletildikten sonra bir gece, Hz. Ali'nin ricaları üzerine birkaç kişilik bir grubun yardımıyla defnedilmiştir. Ne yazık ki o defin sırasında da Osman'ın cenazesi halk tarafından taşlanmıştır.

Bundan daha kahredici olanı şudur:

Osman, müslüman mezarlığına defnine izin verilmediği için ancak bir Yahudi mezarlığına gömülebilmiştir.

Osman'a sahip çıkması beklenen başlıca grup, Medine'nin yerli halkı olan Ensar idi. Ne var ki, Osman'ın sebep olduğu **"ekonomik perişanlıktan en çok şikâyetçi olan müslümanlar da Ensardı."** (Montgomery Watt, ***İslam Düşüncesinin Teşekkül Devri***, 12) Osman'ı, isyancılara karşı kabilecilik adına destekleyenler, mensubu bulunduğu Emevî hanedanıyla dostluk ve antlaşmaları olan Arap kabileleri idi (Watt, aynı yer), ama artık onlardan ortada eser yoktu.

Şuna mutlaka dikkat çekmeliyiz: **Muhammedî sünnetin menşe, karargâh, öncü kenti Medine'dir.** Ve sünnetin öncü temsilcileri de Medine'nin yerli halkı olan Ensar kabul edilir. Osman'ı müslüman mezarlığına gömdürmeyenler işte bu Ensar idi. Bu demektir ki, halifenin müslüman mezarlığına defnini, Muhammedî sünnet adına engelliyorlardı. Muhacîrlerden olan Medine sakinleri de, ne ilginçtir ki, Ensar'a uymuş ve Osman'ın cenazesine katılanlar, aile

fertleri, iki kölesi ve devlet hazinesinden beslediği bir iki kişiden ibaret kalmıştır.

Cenazenin defnedileceği haberi alınınca halk ellerinde taşlar yollara çıkıp cenazeyi taşlamak üzere beklemeye başladı. Hz. Ali, saygınlık ve dirayetini kullanarak bu taşlamayı kısmen önledi. Osman'ın kızı bu tablonun yarattığı dehşet karşısında haklı olarak feryat edip bağırmaya başlayınca, etraftan taşlar atılmaya ve Hz. Âişe'nin Osman'a hakaret için kullandığı şu kelime yükselmeye başladı: "Na'sel, na'sel!.." Yani 'ahmak bunak, ahmak bunak!' (Taberî, *Tarih,* 35. yıl olayları; İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil*, 3/76; Askerî, Âişe, 1/172-173)

Medine halkı, Osman'ın, müslümanların gömülü bulunduğu **Bakî'** mezarlığına defnedilmesine izin vermemiştir. Bakî'in bitişiğinde ve Bakî'den bir duvarla ayrılan **Haşşukevkeb** adlı bir Yahudi mezarlığı vardı; Osman zor bela oraya defnedilebildi. Daha sonraki zamanda, Haşşukevkeb'le Bakî' arasındaki duvar, Muaviye tarafından yıkılıp Osman'ın da gömülü bulunduğu Yahudi kabristanıyla müslümanların mezarlığı olan Bakî' birleştirildi. Ve o günden sonra "Osman, Bakî' mezarlığına defnedilmiştir" sözü yaygınlaştırılarak defnin yarattığı utanç tablosu örtüldü. (İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil fi't-Tarih,* 3/180)

Özetleyelim:

Emevîlerin İslam'ın ve müslümanların kaderine egemen olmak için Osman'ı kullanma taktikleri, Osman'ın canından olması ve çıkan kargaşanın müslüman camiayı bir ateş gibi sarmasıyla sonuçlandı. Emevîlerin en kurnaz şahsiyeti olan Muaviye, bu ateşin bünyeyi sarmasını bir fırsat olarak değerlendirdi ve müslüman toplumu kaosa biraz daha sokarak hilafeti yani devlet yönetimini eline geçirdi.

Sonrası malum: **Hilafet,** Emevîlerin babadan oğula miras bıraktıkları bir saltanat kurumuna dönüştü.

KUR'AN'IN PAYLAŞIMCI TOPLUM VE PAYLAŞTIRICI DEVLET TALEBİ

Toplum paylaşmıyorsa devlet paylaştıracaktır. Allah'ın kanunu budur. Bunu görmezlikten gelenler Allah'ın değil, çıkarlarıyla, putlarının kulu olurlar.

Kur'an'ın yolu, önce vicdan ve öğüt yoludur. İş bununla bitmediğinde -ki hiçbir zaman bitmemiştir- paylaştırıcı devlet devreye girip yaptırımlı paylaşımı işletecektir. Sosyal devlet işte bu varlık kanununun hayata geçmesini ifade etmektedir. Kur'an'ın istediği budur. Bunu gayrimüslimler gerçekleştirdi diye buna karşı çıkan müslüman yaftalı dinciler, aklın verilerine göre değil, öfke ve kamp mantığıyla konuşarak, **sosyal adalet** ve **sosyal demokrasi** düşmanlığı yapmaktalar. Halbuki, İslam'dan nasibi olanlardan öncelikle hakka ve emeğe saygı beklenir.

Kur'an, bir devlet şekli önermez ama her devlette egemen olması gereken doğal-evrensel ilkelerin tümünü önerir. Adalet, bîat (yönetenlere seçimle vekâlet verme), şûra (demokratik yönetim), emeğin egemenliği, dindarlığın değil, ehliyet ve liyakatin üstünlük ölçüsü yapılması, ribanın (kapitalin emek dışı etkilerle artmasının) yasaklanması... bu ölümsüz ilkelerden bazılarıdır. Bu ilkeler dikkatle incelendiğinde, Kur'an'ın, ileri derecede paylaşımcı bir toplum ve ileri derecede paylaştırıcı bir devlet istediği açıkça ortaya çıkar. Bu 'ileri derecede' ifadesine bakarak bu toplum ve devleti 'sosyalist' olarak vasıflandırmak, sosyalizmi büyük harfle yazmamak kaydıyla doğrudur. Böyle yapıl-

dığında İslam sosyalizme uydurulmuş olmaz, sosyalizm İslam'ın bir uzantısı olarak gösterilmiş olur. Bizim yapmak istediğimiz de budur.

Ancak şunu unutmamak lazım ki, Kur'an'ın ileri derecede paylaşımcı toplum ve devlet anlayışını, bugünkü kuşaklara bugünkü terimlerle anlatmak diye bir zorunluluk varsa -ki vardır- İslam'ın ileri derecede bir sosyalist toplum ve düzen getirdiğinin ifade edilmesi bir vicdan ve iman borcudur. Kapitalizmin baş ağaları ve onların uydusu maraba kapitalistleri bu gerçekleri savsaklamak ve saklamak için 'sosyalist' lafını, haram lokmalarla pislenmiş dillerine dolayarak gerçeği söyleyenleri itham için kullanırlar. Onları, bu ucuz dincilik oyunlarıyla etkisiz kılmak ve neticede, Kur'an dinini bir tür 'abdestli kapitalizm' sistemine dönüştürmek isterler.

Kur'an, abdestli kapitalizmin abdestiyle namaz kılan maraba kapitalistlerinin namazlarını lanetleyerek muhteşem bir devrim yapmaktadır. Tanrısal kitap bu devrimle insanlığı hem uyarmakta hem de tanrısal bir donanımla güçlendirmektedir.

Şimdi insanlığa düşen, Yaratıcı'nın bu lütfunu iyi değerlendirmek ve insanlığın mutluluk reçetesini, dinciliğin engellemesine rağmen hayata geçirmektir. Kur'an'a iman etmiş kitleler bunu Marx'ın, Lenin'in, Mao'nun peşinden giderek değil, tevhit aydınları olan bizlerin peşinden giderek gerçekleştirebilirler. Başka bir yol ve reçete yoktur.

Bizim, paylaşımcı toplum ve paylaştırıcı devlet anlayışımızın öncüleri, müslüman tarihin Mâûn suresi ihlallerine karşı çıkmış büyük iman ve mücadele anıtlarıdır. Bunların fikir ve eylem öncüsü, ışığı, rehberi, komutanı, mücadelesini bundan sonraki başlık altında özetleyeceğimiz Ebu Zer el-Gıfârî'dir. Onun mukaddes savaşının ayrıntılarını ise kendisine ayırdığımız eserimiz, '*Ebu Zer el-Gıfarî*'de ortaya koyacağız.

Emevî kodamanları arasından çıkan defolu (ve bazısı imansız) tipler istisna edilirse, İslam imanının yaratıcı nesli olan ilk nesil, bugünkü sözde İslam imajının çok ötesinde ve dışında bir zihniyet tablosu çiziyordu. Sadece zekâtla ilgili uygulamaları ve özellikle **Ridde** olaylarını incelediğimizde bile İslam devletinin kararlı ve sistemli bir sosyalist devlet olduğunu görmekteyiz. Burada kullandığımız 'sosyalist' tabirinin, bütün ruhçu sosyalizmlere ilham kaynağı olan bir sosyalizm olduğunu belirtelim.

Bu sosyalist devlet ve düzenin, Suriyeli bilgin **Prof. Dr. Mustafa Sibaî**'nin ***'İştirakiyyetü'l-İslam'*** adlı eserinde sadece bir boyutu işlenmiştir ve açık söyleyelim ki bu işleyiş tam cesur bir işleyiş olmaktan çok, bir idarei maslahat işleyiştir. Bununla birlikte, ***'İslam Sosyalizmi'*** adıyla Türkçe'ye çevirdiğimiz bu eser (Yeni Boyut Yayınları, İstanbul, 2010) en azından ismiyle bir çığır açmıştır.

Emevî ve Abbasî arabizm imparatorlukları tarafından üstü örtülen beyyineleri bir kenara koyarak ve sadece yaptırımlı-resmî vergi olan zekâtla ilgili uygulamalara baksak bile İslam'ın nasıl sıkı bir sosyalist devlet modelini esas aldığı hemen fark edilir. Ama bu gerçeğin üstü ne yazık ki sonraki zamanlarda örtülmüş ve İslam, aynen öteki dinlerin maruz kaldığı yozlaştırmalarla bir tür 'kapitali ve servet sahiplerini koruyan kutsal sığınak'a dönüştürülmüştür. Miladî ikibinli yılların başından itibaren ise İslam'daki yozlaşma daha da ileri giderek bu din, **'Ilımlı İslam'** adıyla bir tür 'emperyalizme hizmet dini' konumuna itilmiştir. Özellikle Türkiye'de... Ve ne yazık ki, **'Ilımlı İslam'** denen emperyalizme kölelik dini projesinin Ortadoğu **'eşbaşkanlığı'**nı bir 'görev' olarak üstlenen kişi, Türkiye'deki dinci siyasal iktidarın başı olan kişidir.

İmamı Âzam'ın baş öğrencisi, büyük Hanefî fakîhi Ebu Yusuf (ölm. 182/798), Abbasî halifesi **Harunurreşid**'in, devletin malî durumu ile ilgili sorularına verdiği cevaplardan oluşan ***'Kitabu'l-Harâc'*** adlı eserinde, biraz önce andığımız

'sosyalist karakter'i önümüze koyan hayatî tespitler yapmaktadır.

Şimdi, Ebu Yusuf'un andığımız kitabından bazı paragraflar aktararak, zekâtla ilgili titizliğin sosyalist bir icraatla nasıl korunduğunu görmeye çalışalım. Eserin, **'Zekâtın Engellenmesi ve Harcandığı Yerler'** başlığını taşıyan bölümünde (***Kitabu'l-Harâc***, 313-324) şu satırları da görüyoruz:

"Allah'a ve ahiret gününe inanmış bir adamın zekâtı vermemesi veya onun verilmesine engel olması meşru karşılanamaz. Bu değerlere inanan bir adam, malının zekât verecek miktara ulaşmamasını yapay bir biçimde sağlamak için zekâta tâbi mallarını parçalayıp ona buna tevdi edemez. Başka bir deyişle, herhangi bir yol veya sebeple zekâtın verilmesini devre dışı bırakamaz... Abdullah bin Mesûd'un şöyle dediğini biliyoruz:

"Zekâtın verilmesini veya yerine ulaşmasını engelleyen bir kişi (mâniu'z-zekât) müslüman olamaz. Zekâtı vermeyen kişinin namazı da namaz sayılamaz."

Vicdanımız hemen şu soruyu sormak istiyor:

Zekâtın verilmesini engelleyen kişi müslüman vasfını yitirirse toplanan zekâtlardan oluşan kamu haklarını talan edenler ne olur? Sorunun cevabını, tefsir ettiğimiz Mâûn suresi veriyor. O cevabı tekrar anımsayalım:

Kamu harcamalarına katkıyı sağlamadığı gibi bir de kamu mallarının talanına tevessül edenler, Mâûn suresinin darbesiyle din dışına itilip lanetlenmişlerdir. Kıldıkları namazlara rağmen lanetlenmişlerdir.

İslam fıkhının kurucu öncülerinden biri ve Irak fıkhının kurucusu sayılan **İbn Mesûd**'un az yukarıda verdiğimiz sözü, Mâûn suresinin, bizim vermeye çalıştığımız çerçevedeki sahabî tefsiridir.

Ebu Yusuf'u izlemeye devam edelim:

"Hz. Peygamber, İbnül-Lütebbiyye adlı bir şahsı Benu Süleym kabilesinin zekâtlarını toplamaya memur etmişti. Adam geri geldiğinde şöyle bir konuşma yaptı: 'Şu mallar halkın, şunlar da bana hediye edilenler.' Bunun üzerine Hz. Peygamber söz alarak şöyle konuştu:

"Benim, zekât toplamakla görevlendirdiğim bir adam nasıl olur da 'Bunlar sizin, bunlar da bana hediye edilenler' diyebilir?! Babasının veya anasının evinde otursaydı da bakıverseydi ona böyle hediyeler gelecek miydi?' Benliğimi elinde tutan kudrete yemin ederim ki, bu kamu mallarından en küçük bir şeyi zimmetine geçiren kişi, mahşer meydanına gelirken, o aşırdığı şeyi, böğüren bir deve, bağıran bir inek, meleyen bir koyun olarak ensesinde taşıyacaktır." (Ebu Yusuf, ***Kitabu'l-Harâc***, 318)

"Hz. Peygamber, bu sözü söyledikten sonra ellerini göklere kaldırarak şöyle seslendi: 'Allahım! İşte tebliğ ettim!" (Ebu Yusuf, ***Kitabu'l-Harâc***, 320-321)

İslam malî yönetimi, koyu sosyalist, radikal biçimde devletçi bir sistemdir. Bir sistem ki, yurttaşların avladıkları balıktan arazilerindeki sulara, madenlere kadar tüm malî-iktisadî imkânlara el koymakta ve bunların tümünden çok ileri derecelerde vergiler almakta, bazen mal ve hakların tümüne el koymaktadır. Yöntem şöyle veya böyledir, ama yapılan budur.

Hz. Peygamber, Buharî ve Müslim'de yer alan bir rivayette, **Ebu Musa el-Eşarî**'nin de mensup bulunduğu Eş'arî kabilesini övmüştür. Gerekçe olarak da şunu göstermiştir:

"Eş'arîler, sefer sırasında kendilerinin yahut Medine'deki ailelerinin yiyecekleri tükenme noktasına yaklaşınca sahip oldukları yiyecekleri bir bohça içinde toplarlar, sonra da bu toplanan yiyecekleri, kimin ne kadar katkıda bulundu-

ğuna bakmaksızın aralarında eşit olarak paylaşırlar. İşte bu Eş'arîler bendendir, ben de onlardanım."

Bu usul, **Osmanlı İmparatorluğu**'nun kuruluş dönemi kolonizatör Türk dervişlerinde ve daha sonraları, Anadolu'daki Alevî-Bektaşî dervişler arasında **'lokma usulü'** adıyla uygulanmıştır. Ortak sandık veya ambara, herkes malî gücüne göre katkı verir ama toplanan mal veya paradan bölüştürme herkese eşit olarak yapılır. İleri derecede bir sosyalist uygulama olan bu usul, anlaşılan o ki, Peygamberimizin yukarıda verdiğimiz sünnetinin bir uzantısıydı.

Hadis kitaplarında Yüce Peygamber'in şu sözünü de görmekteyiz:

"Elinde iki kişilik yiyecek bulunan ona üçüncü bir kişiyi, üç kişilik yiyecek bulunan ise dördüncü bir kişiyi ortak etsin." (Buharî)

MÂÛN İHLALİNE İLK KARŞI ÇIKIŞ: EBU ZER

Mâûn ihlallerine ilk karşı çıkış bireysel bir karşı çıkıştır ama sadece İslam tarihinin değil, bütün insanlık tarihinin en soylu ve en anlamlı karşı çıkışıdır. Metafizik ve hukuksal dayanakları vahiy ve peygamber öğretisinden alınan ilk karşı çıkıştır bu.

Kendisinden sonraki dönemlerin sosyal adaletçi-toplumcu isyanların tümüne prototip olmuş bu karşı çıkış, büyük sahabî **Ebu Zer el-Gıfârî**'nin karşı çıkışıdır.

Bu karşı çıkışın Kur'ansal ve nebevî dayanakları nelerdi? Ayrıntılarını tam olarak '***Ebu Zer***' adlı eserimizle, kısmen de '**Hallâc-ı Mansûr**' adlı eserimizde verdiğimiz bu karşı çıkışın dayanaklarına burada kısaca temas edeceğiz.

EBU ZER KARŞI ÇIKIŞININ KUR'ANSAL DAYANAKLARI

Kenz Yasağı:

Kenz; biriktirmek, depolamak, istiflemek demektir. Ebu Zer, ihtiyaç fazlası mal biriktirmeyi Kur'an'a açıkça aykırı buluyor ve **Tevbe suresi 34-35.** (ve Bakara 219.) ayetlere dayanarak bu fikrini çok gür bir sesle haykırıyordu.

Belâzürî'nin kaydına göre (bk. ***el-Ensâb***, 6/171 vd.), mesele şöyle başlayıp gelişti: Müslüman beytülmalını akra-

bası Emevîlere talan ettiren Osman, bir ara Peygamber'in Medine'den sürdüğü **Mervân bin el-Hakem**'le, **Hâris bin Hakem bin Ebul Âs**'a, bu arada, talan sırıtmasın diye, Ensar'dan **Zeyd bin Sâbit**'e hazineden büyük miktarlarda paralar vermişti. Olay Medine'de yayılınca, Ebu Zer, Kur'an'ın şu ayetini her tarafta okuyup Osman'ı eleştirmeye başladı:

"Ey iman sahipleri! Şu bir gerçek ki, hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla tıkabasa yerler de insanları Allah'ın yolundan vazgeçirirler. Altını ve gümüşü depolayıp da onları Allah yolunda harcamayanlara korkunç bir azap muştula!" (Tevbe, 34)

Ebu Zer, kamu malı talanına karşı çıkarken, Tevbe 34-35 yerine Mâûn suresine dayansaydı çok daha kırılamaz bir kanıta sahip olacaktı. Çünkü Ebu Zer'in, **kenz** ayetini böylesine radikal bir yorumla gündem yapması, kamu hazinesinin Emevîlerce talan edilmesi yüzündendir. Ve Mâûn suresi, böyle bir talanı çok ağır biçimde suçlamaktadır.

Mülk Hakkının Sınırlarını Aşmamak:

Bir Kur'an terimi olarak mülk nedir?

Kur'an dilinin en büyük ustalarından biri sayılan Isfahanlı Râgıb'dan özetleyelim:

"Mülk, tasarruf konusu olan şeyi hükmederek zapt etmektir... Hükmedene melik denir; melikin saltanatının egemen olduğu yerlere memleket adı verilir...Mülk, Allah için kullanıldığında daimî hak anlamına gelir ki bu, 'mülk ve övgü O'na özgüdür' ayetiyle ifade edilmiştir." (Râgıb, ***el-Müfredât li Garibi'l-Kur'an***, mlk. mad.)

Süre ve alan bakımından sınırsız mülk sahibi olan tek kudret Allah'tır. Kur'an, mülk kelimesini en çok bu noktaya

dikkat çekmek için kullanmaktadır. Yirmiyi aşkın ayette şu ifade aynen tekrar edilmiştir:

"Göklerin ve yerin mülkü, münhasıran Allah'ındır." (Bakara, 107, Âli İmran, 189; Mâide, 17, 18, 40, 120; Tevbe, 116; Nur, 42; Furkan, 2; Zümer, 44; Şûra, 49; Zühruf, 85; Câsiye, 27; Fetih, 14; Hadîd, 2, 5; Bürûc, 9)

Kur'an'ın beyanına göre, **insana mülk de verilmiştir, saltanat da ama bunlar ciddi biçimde sınırlandırılmıştır.** Kur'an'dan anlaşılan o dur ki, bu **sınır, mülkte 'kamu ihtiyacı', saltanatta ise 'doğal-evrensel adalet ilkeleri'dir.**

Özel mülkiyetin tümden ilgası ile egemenliğin tümden selbi (insanın elinden alınması), Kur'an'ın ruhuna aykırı olduğu gibi bunların sınırsızca verilmesi de Kur'an'ın ruhuna aykırıdır.

Kur'an, sınırlamayı nihayetinde kendisi yapmaktadır: Mülkiyette, ihtiyaçtan fazlasını vermek, saltanatta, doğal-evrensel ilkelerle kayıtlı olmak. Egemenliğin tümden Allah'da olması, insanın kullanacağı egemenliğin O'nun kontrolünde kullanılmasıdır.

İnsanın kullanacağı egemenlik, ilkelerin egemenliği olacak, kişilerin değil. Kişiler bu egemenliği, ancak emaneten ve vekâleten kullanabilir.

Ebu Zer, ve onun Abbasîler dönemindeki zuhuru olan **Karmatîler** mülkün **şurada tespit ettiğimiz Kur'ansal** anlamda korunmasını istiyorlardı. Bunu hem mülkiyet hem de saltanat anlamında ihlal ettiğine inandıkları yönetimleri ise Kur'an'ın buyruklarını açıkça çiğnemekle itham ederek onlara karşı çıkmayı Kur'an mümini olmanın şartı görüyorlardı.

Zenginlerin Malındaki Yoksul Hakkının Alınması:

Kur'an, zenginin malında yoksulun hakkı olduğunu söylüyor, bu hakkın yoksula bir biçimde verilmesi gerektiğini ısrarla ifade ediyor. Bu hak, ya zenginin malından alınıp yoksula verilecektir yahut da devlet hazinesinden.

"Onların mallarında, ihtiyaç sahibi için, yoksun için bir hak vardı." (Zâriyât, 19)

Ebu Zer'i prototip seçen Zenc ve Karmat isyanları (ve onların uzantısı olan diğer sûfî tandanslı isyanlar), firavunlaşan servet sahiplerinin mallarına bu Kur'ansal gerekçeyle dokunmuşlardır; servet kodamanlarının iddia ettiği gibi dinsizliklerinden değil. Zenc ve Karmat hareketlerinin ikisinin de **Sevadı Irak** denen verimli topraklarda başlaması (Zekkâr, ***Ahbâru Karâmıta***, 37) sebepsiz değildir. Çünkü ezilen, emeği ve alın teri sömürülen emekçi kitleler özellikle bu zengin topraklardaki egemen feodaller tarafından köle olarak kulanılıyordu.

İsrafa İsyan:

İsrafın kelime anlamı zulümdür. Kişinin kendi emeğinin karşılığı olmayanı harcaması bir zulüm olduğu içindir ki birilerinin emeğinden üreyen parayı harcamaya israf denmiştir.

"Yiyin, için fakat başkalarının emeğiyle üretilmiş nimetleri zalimce saçıp savurmayın! Allah, zalimce saçıp savuranları sevmez." (A'raf, 31; En'am, 141. Ayrıca bk. İsra, 26-27; Nisa, 6; Şuara, 151) buyruğu Kur'an'ın temel buyruklarından biridir.

Kur'an, kendi emeğinin karşılığı olandan savurganlık yapmayı da yasaklamakta ama onu israf sözcüğüyle değil,

'tebzîr' sözcüğüyle ifade etmektedir:

"Akrabaya hakkını ver! Çaresize, yolda kalana da. Fakat saçıp savurma! Çünkü saçıp savuranlar şeytanların kardeşleri olurlar. Ve şeytan, kendi Rabbine nankörlük etmiştir." (İsra, 26-27)

İsraf ve tebzîrin ikisi de 'savurganlık' diye tercüme edilmektedir ama bu tercüme Kur'an mesajının ruhunu tam vermekten uzaktır. En doğrusu, bu iki sözcüğü şurada ifadeye çalıştığımız espriyi koruyacak şekilde tercüme etmektir.

İsraf, insanlığın en büyük belalarından biri ve tartışmasız bir zulümdür. Küresel âfetlerin tümünü öncelikle israf tetiklemektedir. Bu bakımdan israf, küresel bir insanlık suçudur. İsraf, küresel âfetlerden sadece birisi değil, küresel âfetlerin en büyüğüdür. Çünkü israf, âfetlerin âfetidir, bütün âfetlerin motorudur.

Ebu Zer'in temel eleştiri hedeflerinden biri de başta Muaviye olmak üzere, o devir yöneticilerinin israflarıydı. Ebu Zer, ilgili yerde göreceğimiz gibi, bu savurganlıkların devlet malından yapılması halinde açık haram işlendiğini, herkesin kendi parasından yapılması halinde ise israf yapıldığını söyleyerek uygulamalara tümden karşı çıkıyordu. Karmatî-Hallâcî felsefenin temel saldırı hedeflerinden biri de, Abbasî sarayındaki akıl almaz israftı. (İsrafın bir küresel âfet olarak tahribatının ayrıntıları için bizim *'Küresel Âfetler'* adlı kitabımızın ilgili bölümüne bakılabilir).

Servet Sahiplerinin Ağır Biçimde Eleştirilmesi:

Kur'an'dan öğreniyoruz ki, peygamberler mesajının en büyük düşmanları üçtür: **Zulüm, riya, servet ve refahla azıp şımarmak.**

Servet ve refahla azıp şımarmak anlamında kullanılan te-

ref, mal ve servetle azan anlamındaki mütref Kur'an'ın en hayatî kavramları arasındadır. Mal ve servetin belli ellerde toplanmasını ve toplum aleyhine bir baskı ve sömürü aracı halinde kullanılmasını yaradılış kanunlarını çiğnemek olarak gören Kur'an, bunun denge bozucu ve çöküşe götürücü bir illet olmasını şu gerekçeye bağlar:

Emekle kapitalin yer değiştirmesi. Başka bir deyişle, emeğin ürettiklerine kapitalin musallat olması.

Kur'an; ekonominin, başarının ve zaferin temelinde emek ve gayreti görmektedir. Teref, bu varoluş ilkesini tersine çevirmekte, oluş ve erişin motor gücü olan emeği mala boğdurmaktadır. Bu yüzden Kur'an, servetlerde yoksulun hakkı olduğunu açıkça ifade eder. (51/19; 6/141; 17/26; 30/38) Bu, servetin frenlenmesi demektir. **Nahl 71.** ayete göre, servet sahipleri mallarından, emrinde çalışanlara, her iki taraf eşit oluncaya kadar vermelidir. Bunun yapılmaması, Allah'ın nimetlerine kafa tutmaktır.

Teref (veya itraf), Kaamus mütercimi Âsım Efendi'nin Türkçesiyle şöyle tanıtılmıştır:

"Bir adamı, nimet Firavunluğunun azgınlığa düşürmesidir." (Fîrûzâbâdî, Kaamus, trf. maddesi)

İtraftan isim (ism-i faili ve ism-i mef'ûl) olan ve Kur'an tarafından da kullanılan **'mütref'** (veya mütrif) kelimesi ise yine Kaamus'a göre **"içinden gelen her şeyi yapmakta hiçbir engel tanımayan cebbar ve istilacı kimseye denir."**

Kur'an işte bu **'mütref'** tipi (aynı kelimeyi kullanarak) insanlığın huzur ve barışının yollarını tıkayan bir bela gibi görmekte, bütün peygamberlerin bu bela ile uğraştıklarını çok açık ve radikal ifadelerle önümüze koymaktadır. Bir evrensel kural halinde verilen beyyine şudur:

"Biz, hangi ülkeye bir uyarıcı göndermişsek, onun servet ve refahla Firavunlaşmış kodamanları mutlaka şöyle demişlerdir: 'Biz, sizin elçilik yaptığınız şeyi inkâr ediyoruz!" (Sebe', 34)

Kur'an'a göre, insan hayatını ıstıraba itip toplumu yozlaştıran en büyük zulümlerden biri de servetten kaynaklanan azmadır. Bu yüzdendir ki, **Kur'an, toplumların ve medeniyetlerin yükseliş devirlerinde servetin değil gayret ve emeğin egemen olduğunu, çöküş devirlerinde ise servetin ve servetle azanların hâkim duruma geçtiğini söylemektedir.** Bu dönemlerde, servetle azanlar kendilerine düşen görevleri savsaklamanın yanında, toplumu yönetme durumuna geçmekle de çöküşü hızlandırırlar. Ve böyle bir toplumun batması, Kur'an'a göre, bir evrensel zorunluluk haline gelir. **İsra suresi 16.** ayet, kural koyarcasına şöyle diyor:

"Biz bir ülkeyi/medeniyeti mahvetmek istediğimizde, onun servet ve refahla Firavunlaşmış kodamanlarına emirler yöneltiriz/onları yöneticiler yaparız da onlar, orada bozuk gidişler sergilerler. Böylece o ülke/medeniyet aleyhine hüküm hak olur; biz de onun altını üstüne getiririz."

Mütreflerin en önde gidenleri her toplumda bir **kodamanlar ekibi** oluşturur. Kur'an bu ekibi **âlîler** (yukarıdakiler, üsttekiler) veya **mele'** (kodaman kadro) diye ifade eder.

Kodamanların özelliklerinden biri de alışılmışa ters düşenleri, yeni bir şey söyleyenleri, **'erâzil'** (düşükler, tiksinilesiler) olarak vasıflandırmaları, onları iğrenilecek varlıklar olarak görmeleridir:

"Toplumunun; küfre sapan, âhiret buluşmasını yalanlayan, dünya hayatında servet ve refahla Firavunlaştırıp azdırdığımız kodaman takımı şöyle dedi: 'Bu adam, sadece sizin gibi bir insan; yemekte olduğunuzdan yiyor, içmekte olduğunuzdan içiyor. Kendiniz gibi bir insana itaat ederseniz, o takdirde mutlaka hüsrana uğrayanlar olursunuz." (Müminûn, 33-34)

"Toplumunun küfre sapanlarının kodamanlar heyeti Nuh'a şöyle demişti: 'Bize göre sen, bizim gibi bir insandan başkası değilsin. Bakıyoruz sana, ayak takımımızın basit görüşlü insanlarından başkası ardına düşmüyor. Sizin bize hiçbir üstünlüğünüzün olduğuna inanmıyoruz. Aksine, sizi yalancılar sayıyoruz." (Hûd, 27, 38)

Teref erbabının kodamanlar kadrosuna karşı çıkanlar, **müstaz'aflar** olarak anılıyor. **Müstaz'aflar**, kodamanların kibir ve gurur hegemonyalarına karşı çıkan bir uyarı kadrosudur. Bu kadro daima, ezilenler (alttakiler) içinden çıkar. Mütreflerin tıkadığı hak ve adalet yolunu bunlar açar. (bk. 7/75-76, 88; Sebe', 31-34)

Mütreflerin zulme dayalı hegemonyaları, **istiz'af** denen ezme, sömürme, baskı ve horlama sürecini başlatır. Böylece, toplumda servet ve refahla şımarmışlarla onların ezip sömürdüğü gruplar arasında didişme ve boğuşma başlar. Bu didişmede, Yaratıcı Kudret'in, ezilenler yanında yer aldığını ve onları, oluşun motor gücü saydığını Kur'an açık bir biçimde dile getirmektedir. Tarihin bu yaratıcı diyalektiği şöyle işlemektedir:

"Biz istiyoruz ki, yeryüzünde ezilip horlananlara bağışta bulunalım, onları önderler yapalım, onları mirasçılar haline getirelim. Ve yeryüzünde onlara imkân ve kudret verelim. Firavun'a, Hâman'a ve onların ordularına da korkmakta oldukları şeyleri gösterelim." (Kasas, 5-6)

Kur'an, diyalektiğinin temeline ezen ve horlayanla, ezilen ve horlananların mücadelesini koymaktadır. Ancak bu diyalektikte ezmenin nesnesi, gösterilmemiştir. Nesne değişkendir. Bazen ekonomik değerler, bazen de başka unsurlar öne geçer. Diyalektiğin değişmeyen yanı, yani yapı taşı **ezen-ezilen çelişme ve çekişmesi** olacaktır. Kur'an buna **'üsttekilerle ezilenlerin çekişmesi'** diyor.

Ebu Zer ve ona bağlı olarak Ammâr, İslam'ın ilk döneminin

müstaz'afları olarak Mekke oligarşisine karşı çıkmışlardı. Osman döneminde ise teref illetini egemen kılarak tasallut sergileyen Emevî kodamanlarına karşı çıktılar.

Kamu Malına Tecavüzün Lanetlenmesi:

Bu lanetleme, bu eserin konusu olan Mâûn suresinin açıklamaları halinde önümüzdedir.

Ebu Zer ve onu izleyen **Karmatî felsefe** mensubu devrimciler, yönetimleri, kamu malı talancıları olarak da suçluyorlardı.

EBU ZER TOPLUMCULUĞUNUN NEBEVÎ DAYANAKLARI

Hz. Peygamber'in sünnetinde Ebu Zer içtihat ve mücadelesine destek sayılacak onlarca olay ve söz vardır. Hatta denebilir ki, böyle bir desteğin ifadesi halinde Yüce Peygamber'in bütün hayatı kayda geçirilebilir. Biz burada, çok önemli birkaç noktanın altını çizmekle yetineceğiz. Çünkü Hz. Peygamber'in, Ebu Zer mücadelesinde hasım taraf olan kişi hakkındaki açık beyanı, başka kanıt derlemeye lüzum bırakmayacak kadar susturucudur. Susturucu ve sarsıcı... O açık beyan, Resuli Ekrem'in en büyük mucizelerinden biri olan ihbardır. Ve ravisi, yine Resuli Ekrem'in tanıklığıyla **'yeryüzünün en dürüst insanı'** olan Ebu Zer'dir. Yani yalan veya isabetsizlik ihtimali sıfırdır. Bu olgu, **'nebevî dayanak'** konusunda başka bir şeye ihtiyaç bırakmaz.

Hz. Peygamberin Mucize İhbarı:

Ebu Zer tarafından, sarayının kapısında her gün kenz ayeti okunan, İslam'ın yozlaştırıldığına ilişkin uyarı hay-

kırışları yükseltilen Muaviye bir gün onu yanına çağırıp şu ifadelerle payladı:

"Ey Allah ve Peygamber düşmanı! Her gün evimizin önüne gelip bir sürü hakarette bulunuyorsun. Eğer Muhammed'in ashabından birilerini halifenin izni olmaksızın öldürecek olsaydım (sanki hiç öldürmemiş) seni öldürürdüm."

Ebu Zer'in cevabı tarihe ışık tutan şu sözlerle geldi:

"Ey Muaviye! Ben ne Allah'ın düşmanıyım ne de Peygamber'in. Allah ve Peygamber düşmanı olan sen ve senin babandır. Dıştan Müslümanlık gösterip içinizde kâfirlik sakladınız. Allah Elçisi senin asla doymayacağını bildirerek seni defalarca lanetlemiştir. Cenabı Peygamber'in senin hakkında şunu söylediği de biliniyor:

"Yiyip yiyip de doymayan geniş gırtlaklı adam, yönetimin başına geçtiğinde ümmet kendini ondan korusun!"

Muaviye atıldı: "O adam ben değilim!" Ebu Zer, sadece insanın değil, tarihin kanını donduracak şu cevabı verdi:

"O adam sensin; o adamın sen olduğunu Allah Elçisi bana haber vermiştir. Ve Allah Elçisi, o sözüne şunu da eklemiştir: 'Allahım! Ona lanet et, onu topraktan başka bir şeyle doyurma!" (el-Aktaş, *Ebu Zer*, 310)

Paranın Kullarına Peygamber Bedduası:

Hz. Peygamber'in bu bedduası, parayı ilahlaştıranlara yaptığı bedduadır.

'Mamon kulları'nın (tabir Hz. İsa'nındır) kimliklerini tanıtan ve onlara ağır bir bedduada bulunan hadis şöyledir:

"Gümüş ve altın paranın, kadifenin, süslü giysilerin kulu-kölesi olan, yüzükoyun yere çakılıp gebersin! Yüzükoyun yere çakılsın da yerlerde sürünsün! Vücudunun her yanına dikenler batsın da o dikenleri çıkaran olmasın! O öyle biridir ki bir şeyler verildiğinde hoşnut olur, bir şey verilmediği zaman ise asla vefa göstermez." (Buharî, cihad 70, rikak 10; İbn Mâce, zühd 8: hadis 4135)

Ebu Zer, Emevîlere karşı çıkarken, bu hadisi de gerekçeleri arasına koymuştur.

Kolektif Hayatın Övülmesi:

Hz. Peygamber, Eş'arî kabilesini övmüştür. Gerekçe olarak da şunu göstermiştir:

"Eş'arîler, sefer sırasında kendilerinin yahut Medine'deki ailelerinin yiyecekleri tükenme noktasına yaklaşınca sahip oldukları yiyecekleri bir bohça içinde toplarlar, sonra da bu toplanan yiyecekleri, kimin ne kadar katkıda bulunduğuna bakmaksızın aralarında eşit olarak paylaşırlar. İşte bu Eş'arîler bendendir, ben de onlardanım."

Bu usul, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş dönemi kolonizatör Türk dervişlerinde ve daha sonraları, Anadolu'daki Alevî-Bektaşî dervişler arasında 'lokma usulü' adıyla uygulanmıştır. Ortak sandık veya ambara, herkes malî gücüne göre katkı verir ama toplanan mal veya paradan bölüştürme herkese eşit olarak yapılır. İleri derecede bir sosyalist uygulama olan bu usul, anlaşılan o ki, Hz. Muhammed'in yukarıda verdiğimiz sözünün bir uygulamasıydı. Yüce Peygamber'in şu sözü de ünlüdür:

"Elinde iki kişilik yiyecek bulunan ona üçüncü bir kişiyi, üç

kişilik yiyecek bulunan ise dördüncü bir kişiyi ortak etsin." (Buharî)

Hz. Peygamber döneminde şunun uygulandığını da görüyoruz: **Ebu Ubeyde bin el-Cerrah** (ölm. 18/639), **üçyüz civarında sahabe ile çıktığı bir seferde yiyeceklerinin tükenme noktasına yaklaştığı söz konusu olduğunda şöyle bir uygulamaya gitmiştir: Herkesin elindeki yiyecekleri iki yaygı içinde toplamasını emretmiş, daha sonra da toplanan yiyecekleri herkese eşit olarak paylaştırmıştır."** (**İbn Hazm**, ***el-Muhalla***, 9/158)

Hz. Peygamber'in Gulûl Suçuna İlişkin Tavırları:

Bu tavırları ayrıntılı şekilde, **Dördüncü Bölüm**'de gördük. Burada, eserimizin sistematiği icabı ve anımsatma türünden birkaç satırlık çok kısa bir özet vereceğiz:

Hz. Peygamber bir gün sahabesine namaz kıldırmış, selam verip namazdan çıktıktan sonra cemaatin ilerisinde bulunan ganimet develerine (yani kamu mallarına) doğru yürüyüp devenin birinden bir tüy koparark şöyle demiştir:

"Sizin hakkınız olan şu mallardan şu tüy kadarı bile bana helal olmaz. Sadece bana Tanrı'nın verdiği beşte bir vardır ki, o da benden sonra yine size kalacaktır." (Ebu Davud, cihad 162; Buharî, cizye 22, edeb 99, hiyel 9, fiten 21; Müslim, cihad 8; İbn Mâce, cihad 42)

Peygamberimizin, **gulûl suçu** işleyenlerin, namıdiğer, Mâûn suresi ihlalcilerinin cenaze namazlarını kılmadığını bildiren ve bunun gerekçelerini de açıklayan onlarca kayıt var. Birkaç örnek verelim:

İbn Hemmam (ölm. 211/826), ***el-Musannef***'te bize bildiriyor ki, **Hz. Peygamber, kamu malından birkaç kuruşluk bir miktarı çalan Eşca'lı sahabîsinin cenaze namazını kılma-**

mıştır. (İbn Hemmam; *el-Musannef*, 5/244)

Hz. Peygamber, kamu malı çalmış, kamu hakkına tasallutta bulunmuş olanların cenaze namazlarını kılmamıştır. (İbnül-Kayyım el-Cevziyye; *Zâdü'l-Meâd*, 1/515, 3/107-108)

TARİHİN İLK RADİKAL TOPLUMCULUĞU

İslam tarihinde ilk **dinî-sosyalist hareket**, Ebu Zer'in şurada sıraladığımız gerekçelerle halife Osman ve valilerine karşı çıkışıyla vücut bulmuştur. Ebu Zer, bu karşı çıkışının faturasını çok ağır ödemiştir. Servet sahipleri tarafından ezilip horlanan, ekonomik dengesizliklerden şikâyetçi olan halk tabakaları Ebu Zer'in etrafında kümelenmeye, onun fetvalarını dillendirmeye başlamışlardı. Emevî valileriyle onların sürekli tahrik ettikleri halife Osman'ın bundan rahatsız olmaması düşünülemezdi.

Bu bahsi kapatırken şunu eklemeyi de bir insanlık borcu sayıyoruz:

Ebu Zer'in bu misyonu ve bu misyon yüzünden maruz kaldığı çileler kayda geçirilirken, Emevîciliği dinleştirmiş bazı yazarlar açıkça yalan söylemekte ve Ebu Zer'le Muaviye zihniyeti arasındaki kavgayı bir tür **'ufak tefek küskünlük'** gibi lanse etmekteler. Bu, tarihin en büyük yalanlarından biridir. Bu yalan, Allah ile aldatılmayı din sanan bazı zavallılar dışında hiç kimse üzerinde etkili olamaz. Ebu Zer'le Osman ve Emevî kadrolar arasındaki mücadele 'çekişme' türünden bir mücadele değildir, tarihin hatta dinlerin en hayatî mesajları uğruna verilen çok zorlu bir mücadeledir.

MÂÛN SURESİ İHLALLERİNE KARŞI KİTLESEL İSYANLAR

İslam tarihi boyunca göz ardı edilen **Mâûn gerçeği**, üçüncü halife **Osman** döneminde **Ebu Zer** tarafından gündeme getirildi ise de Emevî saltanatının kurucusu sayılan Muaviye'nin siyasal oyunlarıyla sonuçsuz kaldı. Sonraki Emevî dönemi despotizminde **Mâûn suresi** mesajının, telaffuz edilmesi bile mümkün olamamıştır, olamazdı.

Abbasîler döneminin sosyalist karakterli **Mevâlî ayaklanmaları**, artık bıçak kemiğe dayandığı için patlak veren toplumsal isyanlardır. Tahlilî bir yaklaşımla baktığımızda bu isyanların üç özelliği dikkat çekmektedir:

1.Teorik-naklî dayanakları Mâûn suresidir,
2. Uygulamadaki dayanakları Ebu Zer mücadelesidir,
3. Model-prototip şahsiyeti Ebu Zer'dir.

Ebu Zer, müslüman maliyesini akrabası Emevîlerin talanına açan halife Osman'a karşı çıktığında onu saf dışı etmek isteyen Osman ve onun akıl hocası Şam valisi **Muaviye bin Ebu Süfyan**, hesaplarına uymayan ayetleri (Bakara, 219 ve Tevbe 34-35) şu itirazla dışlıyorlardı:

"Bunlar bizim hakkımızda değil, Yahudi ve Hristiyanlar hakkında inen ayetlerdir; bizi bağlamazlar."

Bizzat Peygamber tarafından Hz. İsa'ya benzetilerek yüceltilmiş Ebu Zer, Muaviye'nin oyunlarıyla saf dışı edilir-

ken sahabe neslinde, ne yazık ki, izbelerde seslendirilmiş itirazlar dışında bir hareket görülmemiştir. Eylemli tepkiler daha sonraki dönemlerde ortaya çıkmıştır.

Ebu Zer'in tek başına seslendirdiği içtihat (veya isyan) Emevîlerin yürüttüğü Mâûn suresi ihlallerini kıramamıştır. Kıramazdı. Eylemli çıkışı hem de kitlesel zeminde sergileyen Ehlibeyt kadroları bile sindirilince Ebu Zer gibi **'bir kişilik ümmet'** (tabir Kur'an'dan alınmıştır) sayabileceğimiz benliklerin herhangi bir şansları olamazdı.

Şunu da unutmayalım: İmamı Âzam adlı eserimizde incelediğimiz Ehlibeyt kotarımlı isyanlar, Emevîleri iktidardan düşürmeye yönelik isyanlardı. Yani bunlar yapıları bakımından iktidarı amaçlayan ama Ebu Zer'in öne çıkardığı sosyal adalet söylemleri olmayan salt siyasal isyanlardı.

Bu isyanlar İmamı Âzam (ölm. 150/767) ve **Ebu Müslim Horasanî** (ölm. 138/755) tarafından yürütülen fikir ve eylem planındaki siyasetler sayesinde hedefine vardı ve Emevî imparatorluğu çökertildi. Yerine Abbasîler geldi.

Abbasîler dönemindeki isyanlar iktidar değişikliğini amaçlayan 'siyasal omurgalı' isyanlar olmaktan çok, toplumsal-sosyal adaleti gerçekleştirmeye yönelik felsefî-devrimci boyutları olan isyanlardı. Bunların kronolojik açıdan birincisi **Zenc isyanıdır.**

Anlam, önem açısından baktığımızda Ebu Zer mesajlı isyanların en büyüğü, aynı zamanda tarihin en büyük ve en yaratıcı fikir hareketlerinden biri olan Karmatî isyanıdır.

Bu iki isyan, özellikle Karmatî hareket mensuplarından birisi olan büyük sûfî **Hallâc-ı Mansûr**'un hayat ve düşüncelerini konu edinen eserimiz ***'Hallâc-ı Mansûr'***da ayrıntılarıyla incelenmiştir. Şimdi, o incelemenin burada bizi alakadar eden bölümünün çok kısa bir özetini vereceğiz.

I. ZENC İSYANI

Abbasî hilafetinin başkenti Bağdat, Hicrî 3. Miladî 9. yüzyılın sonlarında, denebilir ki dünyanın en gözde başkenti idi. Batıda, yaklaşık altı asır sonra ortaya çıkacak **rönesansın** bilgi malzemesini daha o günden hazırlamak gibi eşsiz bir mazhariyetin sahibi olan Bağdat, uygarlığının zirvesine çıkmış yani yükselişini tamamlamış; çöküş ve dağılışının ilk adımlarını atmaya hazırlanıyordu. Abbasî müslüman toplumu işte böyle bir ortamda zirvenin ihtişamıyla, dağılışın başlangıcına özgü sancıları kucaklaştıran bir atmosferde yaşamaktaydı.

Alabildiğine zenginlik ve eğlence, alabildiğine bilgi ve düşünce yanında alabildiğine sefalet ve ıstırapla alabildiğine baskı ve entrika iç içeydi. Şehvet ve nimetle acı ve yokluk yan yanaydı.

Hallâc-ı Mansûr münasebetiyle Zenc isyanını enine boyuna incelemiş olan Fransız bilgin **Louis Massignon** (ölm. 1962), bu isyanı **'zenci kölelerin sosyal savaşı**: la guerre sociale des Zanj' veya **"Basra'da açlık çeken proleter zenci ve bedevî köle kitlenin isyanı."** (Massignon, ***Passion de Hallâj***, 1/104) olarak tanımlıyor:

Arap tarihçilerin, sarayın keyfini okşamak için tek kelimeyle **Zenc** diye andıkları isyan kitlesi, aslında şu üç unsurdan oluşmaktaydı:

Esas ve büyük unsur: Afrika'nın çeşitli yörelerinden devşirilip **el-Cezîre** ve **Basra** havalisinde köle-işçi olarak çalıştırılan zenciler. Yani Mevâlî'nin (Arap asıllı olmayan müslümanların) zenci kitlesi.

İkinci sıradaki unsur: Zenc olmayan Mevâlî (Arap dışı) unsur.

Üçüncü sıradaki unsur: Aynen Afrikadan gelenler gibi in-

sanlık dışı şartlarda yaşamaya zorlanan köylü-bedevî yoksul Araplar.

Bu üç unsur, Emevîlerden beri sürüp gelen feodal-köleci toplumun dört büyük sınıfından sonuncusunda yani ezilen, sürünen sınıf içinde yer almaktaydı. Esas dört sınıf şunlardır:

1. Üst tabaka veya aristokratlar:

Bunlar, devletin egemen-yönetici tabakasıdır ki tamamı Arap asıllıdır. Halifeden büyük kumandanlara, saray erkânından valilere kadar seçkin insanlar bu sınıfa mensuptur. Bu sınıf, diğer bütün sınıfları ikinci sınıf, yarı köle insanlar olarak görürler, tam müslüman da saymazlardı.

2. Mevâlî yani Arap asıllı olmayan müslümanlar:

Bu sınıf, ilimde, kültür ve sanatta, ticarette toplumun en yaratıcı unsuru olmasına rağmen, egemen Arap unsur tarafından aşağılanan bir sınıftı. Bu konuda bizim ***İmamı Âzam*** adlı eserimizde, bütün ayrıntılar, ibret tabloları halinde verilmiştir. Mevâlî'nin müslümanlığı da sui jeneris bir müslümanlık olarak algılanmaktaydı. Kur'an'ın ve Peygamber'in ırklarüstü söylemleri, eşitlik ve kardeşlik inşa eden beyyineleri, Mevâlî'ye en küçük bir hak getirmemiş, Mevâlî söz konusu olduğunda o beyyineler yok hükmünde tutulmuştur. O beyyinelerin anlam ifade ettiği tek yer, Arap asıllı olan aristokrat sınıfın haklarının konuşulduğu yerdir.

Mevâlî'nin müslümanlığı öyle bir Müslümanlık ki sahibini kölelikten kurtarmaz, hak ettiği görevlere gelmesini sağlayamaz, mensup bulunduğu dinin mabedinde imamlık yapmasına, dinine mensup Arap bir kadınla evlenmesine bile izin çıkaramaz.

3. Zimmîler:

Zimmîlerin yani semavî dinlerin mensubu sayılan gayrimüslimlerin (Yahudiler, Hristiyanlar ve Sâbiîler) durumları, söylemek zorundayız ki, birçok bakımdan Mevâlî'nin durumundan iyi idi. Hiç değilse, İslam fikir ve edebiyat alanında boy gösterip dikkat çekmediklerinden Arapların haset ve öfkesine maruz kalmıyorlardı. **Harâc** ve **cizye** vergilerini ödeyip her türlü haktan da yararlanıyorlardı.

4. Köleler, köle muamelesi gören işçiler:

Bunlar tarihin en kahırlı kitlelerinden biri olarak yaşıyorlardı. Tamamı müslümandı ama İslam'ın insana ve emeğe vaatlerinin hiçbirinden en küçük bir anlamda yararlanmıyorlardı. İlk iki halife döneminde tedricî bir surette özgürleştirilmeleri amaçlanan, kalanlarına da son derece insanî muamele yapılan köleler, Osman'ın halifeliği ile yeniden perişanlığa itildiler. Köle ticareti Osman'ın hilafetiyle yeniden tırmanışa geçti. Bizzat Osman'ın, büyük bir servet ifade eden köle sürüsü vardı.

Zenc isyanının insan unsuru, işte bu dördüncü sınıf içinde yer alan ve perişanlığın doruklarında yaşayan insanlardı. Büyük çoğunluğu Afrika'dan getirilmiş köle zencilerdi ama, içinde epey miktarda karnı doymayan Arap işçi de bulunuyordu.

İnsanlık dışı şartlarda istihdam edilen köle-işçiler başta olmak üzere, ezilen unsurlar Hicrî 255, Miladî 869'da, tarihe **Sâhibuzzenc** diye geçen **Ali bin Muhammed ez-Zencî** (ölm. 270/883) liderliğinde ayaklandılar. Hilafet makamında **el-Mühtedî** bulunuyordu.

Basra civarında kümelenen ve genelde ziraat işçisi olarak (veya tuzlalarda) çalıştırılan bu yarı köle kitleler, yaşadıkları hayattan, başından beri memnun değillerdi. Bunlar, daha Hicrî 70 yılında, Emevî valisi **Mus'ab bin Zübeyr** yö-

netimine karşı ayaklanmışlardı. Bu isyan bastırıldı. İkinci olarak, Emevîlerin zulüm ve cinayetleriyle efsaneleşmiş Irak genel valisi Haccâc'ın valiliği sırasında, Hicrî 75'te de isyan ettiler. Bu isyan da bastırıldı.

Anlaşılan o ki, bu ezilmiş kitleler, devletin zayıflığını hissettikleri anda, hemen başkaldırıp insanca haklar elde etme gayreti içine giriyorlardı. (Ayrıntılar için bk. Bedî Şerif, **Divanu Emîr Ebi'l-Abbâs**) Ancak bunların tarihe **Zenc İsyanı** olarak geçmiş bulunan en güçlü ve sarsıcı hareketleri, Hicrî 255'te başlayan, şu anda ele aldığımız büyük isyan hareketidir.

Zenc isyanının lideri **Sâhibuzzenc**, Azerbaycan asıllı bir ailenin çocuğu olarak **Rey** kentinin bir köyünde doğmuştu. Sâhibuzzenc, ilk iş olarak köleleri, çalıştıkları arazileri işgale sevketti. Bunun ardından, **Basra** havalisi arazileri üzerinde **Muhtâre** adını verdiği bir **'örnek kent'** oluşturdu. Böyle bir merkeze sahip olduktan sonradır ki, Abbasî devletini, kendi ölümüne değin 15 yıl, ölümünden sonra da yaklaşık on yıl uğraştıracak bir isyan hareketini başlattı. Kışkırttığı kitle, zencilerle bedevîlerden oluşuyordu. Daha sonra bunlara ezilen Şiî gruplar da katılmıştır.

Sâhibuzzenc, ayağını güvenle basacak bir merkez edinir edinmez diğer kentleri işgale başladı. Hareketin daha birinci yılında Übülle'yi zaptetti. Bunu **Ahvâz** takip etti. İkinci yılda Basra'yı yağmaladı, ardından Vâsıt'ı düşürdü; Abadan kendiliğinden teslim oldu. Bu süre içinde Sâhibuzzenc üzerine gönderilen kumandanların ikisi çok dikkat çekicidir. Bunlardan biri olan **Ca'lân** 6 aylık bir savaşın ardından yenik düştü ve Sâhip tarafından idam edildi. Ca'lân'ın askerlerinin büyük bir kısmı katledildi, bazıları da canlarını kurtarmak için kaçtı.

İkinci komutan, **Ebu Hilâl** adlı Türk asıllı biriydi. Sâhip, bu komutanın dört bin kişilik ordusunun çoğunu katletti. Bazıları kaçarak kurtuldu.

Zenciler 265'te Nûmâniye'yi düşürdüler, Râmehürmüz'de Kürtlerden gelen direnişi de kırdıktan sonra tüm ülkeyi baştan başa kontrol altına alma noktasına geldiler. Merkez karargâh **Muhtâre** çok iyi biçimde tahkim edilmişti. Ne var ki, açlık ve yoksulluk saikiyle kılıca sarılmış bu eğitimsiz kitlenin, düzenli ordular önünde karşılaşacağı akıbet yaklaşmıştı. Halife **Mûtemid**, kardeşi **el-Muvaffak**'ı bu isyana son vermek üzere görevlendirdi. Muvaffak, Sâhip'e eman teklif edip silahı bırakmasını istedi. Sâhip bunu kabul etmedi. Çatışmalar, Muvaffak'ın zaferiyle sonuçlandı. 270/883'te idam edilen Sâhibuzzenc'in cesedi, ibret olsun diye Bağdat sokaklarında dolaştırıldı.

Zenc isyanının 282'ye kadar süren ikinci kısmı, imparatorluk için ilk dönem kadar yıpratıcı olmamıştır. (Zenc isyanı için bk. Taberî; ***Tarih***, 9/410-667; İbnül-Esîr; ***el-Kâmil fi't-Tarîh***, 7/205-413; Mes'ûdî, **Mürûcü'z-Zeheb**, 4/194-209)

II. KARMATÎ İSYANI

Karmatîlerin yaptıkları, Ebu Zer'in yapmak istediklerinin ta kendisiydi. Ebu Zer, bir başına kaldığı için bir şey yapamamıştı; Karmatîler ise Ebu Zer'in dayandığı Kur'an beyyinelerini hayata geçirerek tarihin en büyük aksiyonlarından birine vücut verdiler.

İslam tarihine, sadece bir siyasal hareket olarak değil, bir düşünce ekolü olarak da damga vurmuş bulunan **Karmatîlik**, geniş araştırmalara rağmen hâlâ pekçok yönü gizli kalan bir fikir ve siyaset hareketidir ve Kur'an penceresinden bakıldığında tamamı tamamına **'kitleselleşmiş bir Ebu Zer isyanı'dır**. Öncüleri tarafından, **'Allah'ın Partisine Mensup Müminlerin ve Yeryüzündeki Islahatçıların Hareketi'** olarak tanımlanan bu hareketin, örgütlü bir sosyalist ihtilal olarak eyleme başlama tarihinin Hicrî 255, 267, 270 veya 287 yılında olduğu yolundaki rivayetler henüz kesin bir sonuca ulaştırılamamıştır. Bereket ki arada,

tarihsel tespitleri ciddi biçimde etkileyecek büyük bir zaman farkı yoktur.

Zenc isyanının aksine, Karmatîlik sadece yaşadığı devir ve coğrafyada etkiler yapmakla kalmamış, yüzyılları şekillendiren bir **'felsefî enerji kaynağı'** halinde yaşamaya devam etmiştir.

Karmatîlik, resmî yönetim ve kabullere karşı çıkan tüm ekoller gibi, sürekli kötülenmiştir. Karşı çıktığı Sünnî-Abbâsî yönetimin avukatlığını yapan yazar ve düşünürlerden başlayarak aralıksız kötülenen Karmatîlik bugün hâlâ bir 'sapıklık hareketi' olarak tanıtılmaktadır. Karmatîliğe verilen onbeşe yakın adın hemen tümü pejoratiftir. Bu yüzdendir ki biz, Karmatîlik konusunun ilk ciddî tespiti olarak şunu kaydetmek istiyoruz:

Sünnî kaynakların Karmatîliği mahkûm eden beyanları, temel ilke olarak 'güvenilmez' kabul edilmelidir. Ve bu tespit bugün mezhep taassubuna saplanmamış tüm araştırıcıların ortak kanaatini ifade etmektedir.

Sünnî çevreler, Karmatîliği, bir fikir ve siyaset hareketi olarak değil, dinlerinin temsilcisi olan bir devleti yıkmayı amaçlayan 'acımasız bir düşman' olarak gördüler. Yani sosyal adaletsizliklere karşı çıkarak mevki ve servete sahip olmaktan beslenen güçlerini tehdit edenleri kitle gözünde zor durumda bırakmak için din maskesi kullandılar. Bu saplantının dışında kalan istisnaî bazı Sünnî düşünürler, Karmatîliği düşünce hareketlerinin biri olarak ele alır ve eleştirirler. Büyük Sünnî kelamcı **Mâtürîdî** (ölm. 333/944) bunlardan biridir. Bu imam, eseri ***Kitâbu't-Tevhîd***'de Karmatîlerin Allah'a ve âlemin yaratılışına ilişkin fikirlerini inceler ve bilim ölçüleri içinde reddeder. Hareketi sosyo-politik bir düşman hareket olarak ele alan yazarlar ise Karmatîliğe saldırmayı bir ibadet edasına büründürerek akıl almaz iftiraları peşpeşe sıralarlar. Bu iftara sahiplerinin üslüplarındaki sadizm ve kin gerçekten şaşırtıcıdır.

Kendileri dışındaki tüm gruplara **'firak-ı dâlle'** (sapık gruplar) damgası vuran Sünnî çevreler, hasımlarını çürütmek için iftiraya, genelde iman ve ahlakla ilgili noktalardan başlarlar. Bu geleneksel Sünnî iftiracılığın kahrına uğramaktan, Sünnîliğin önderi sayılan İmamı Âzam'ın bile kurtulamadığını hatırlarsak durumun hiç de şaşırtıcı olmadığını anlamakta zorluk çekmeyiz.

İnsaf dışı saldırılarda, ünlü **Ebu Hâmid el-Gazalî** (ölm. 555/1111) başı çekmektedir. O Gazalî ki bir yandan Karmatîleri 'İslam Ümmeti'nin mecusîleri' diye anarak kuş sütü-kuru üzüm beslendiği Sünnî saraya avukatlık yapmış, öte yandan, en esaslı fikirlerini tarihe bırakırken kullandığı terminolojiyi doğrudan doğruya Karmatîlerden almıştır. Gazalî'nin bu tutarsızlığı üzerinde, ***Hallâc-ı Mansûr*** kitabımızın üçüncü bölümünde ayrıntılı olarak durduk.

Aynı ikiyüzlülüğü yapan büyük isimlerden biri de **Muhyiddin İbn el-Arabî**'dir.

Fransız şarkıyatçı düşünür **Massignon**, Karmatî terminolojinin sadece Gazalî ve İbn Arabî'de değil, tüm sûfî düşüncede nasıl egemen olduğunu ispatlamış bulunuyor. İkna olmak için onun dev eseri ***La Passion de Hallâj***'ı okumak yeterlidir.

Günümüz araştırmaları şunu da ispatlamış bulunuyor: Karmatîler, iftira ekiplerinin belletmeye çalıştıkları gibi, **'baldırı çıplaklar taifesi'** (bu karalama, ünlü **el-Fırak** yazarı **Abdülkahir el-Bağdadî**'nindir) değil, erdem ve ahlakla temayüz etmiş, yüksek düzeyde düşünce üreten bir fikir ve eylem zümresidir. (Ayrıntılar için bk. Galip, 167 vd.)

KARMATÎLİK NEDİR, NE DEĞİLDİR?

Önce şunu söyleyelim: Karmatîlikle ilgili ayrıntılı bilgileri,

Hallâc adlı kitabımızın üçüncü bölümünde vermiş bulunuyoruz. Burada hareketin temel karakterini tespit eden birkaç satırlık bir bilgi vermekle yetineceğiz.

Hicrî 270 yılında Zenc isyanından yakasını henüz kurtarmış bulunan Abbasî devleti, bundan kısa bir süre sonra Karmatî isyanlarıyla boğuşmak zorunda kaldı. Sebep açıktır: Abbasî yönetiminin zulüm ve çürümüşlüğü artarak sürüyordu. Mağdur ve mazlum kitlelerin sessiz kalması mümkün olamazdı. Bu noktadan bakıldığında, toplumcu bir isyan olarak **Karmatîliği, Zenc isyanının bir devamı sayabiliriz.** Değişen sadece patent olmuştur. Kaynakların verdiği bilgilere bakılarak Zenc hareketiyle Karmatî hareketin organik bağa sahip bulundukları da söylenebilir. Nitekim hareketin zamandaşı olan Taberî'ye göre, Zenc isyanının lideri **Sâhibuzzenc** ile Karmatî isyanının lideri **Hamdân bin el-Eş'as** Kûfe'de görüşmüştür. (Taberî, 10/27) Bu organik bağı iyice öne çıkaran **Massignon**, Karmatîliği **Zenc isyanının devamı olan sosyalist bir hareket** olarak görmektedir. Hareketin toplumculuğu onun hem temel karakterini hem de amacını ifade etmektedir. Bu toplumculuk vurgusu öylesine önemlidir ki, otorite bir araştırıcı şunu söyleyebilmiştir:

"Karmatîler için, kapitalizm ve özel mülkiyetle mücadele Allah'ın emridir." (Ârif Tâmir, ***Karâmıta,*** 56) Böyle olunca da Karmatîliğin amacı şöyle ifade edilmek gerekir: **Radikal sosyalist bir din devleti kurmak.** Bu devlette herkes çalışacak, emek egemen olacak ama aç ve muhtaç tek kişi olmayacak.

Karmatî felsefe, Kur'an'ın, varoluş diyalektiğinin temeline koyduğu ve ısrarla gündeme getirdiği **'müstaz'af-müstekbir'** veya **'müstaz'af-mütref'** çekişmesinde, diyalektiğin ezilenler kısmını yani müstaz'afları temsil ediyordu. Karmatîler bunu açıkça ilan etmekteydiler. Bu anlayış onlarda öylesine iman ve hayat tarzı haline gelmişti ki, öldürülen Karmatî dâî ve mücahitlerin üstünden Kur'an **Kasas su-**

resi 5. ayetin yazılı olduğu sayfalar, parşömenler çıkıyordu. Kasas 5, ezenler-ezilenler diyalektiğinde Allah'ın ezilenlerin yanında olduğunu, onların başarılarını istediğini bildirmektedir. Karmatî savaşçılar bu ayeti Allah'ın onları teyit ve tebcilinin bir belgesi olarak ve bir **'koruyucu kozmik muska'** gibi sürekli üstlerinde taşıyorlardı. (bk. İbnül-Esîr, 8/187)

Abbasî Arap imparatorluğunu yüz yıla yakın bir süre rahatsız eden bu hareket, bir başlık koymak gerekirse **gizli-mistik-sosyalist bir düşünce ve siyaset** hareketidir. Zenc hareketinin aksine, **Karmatîlik, yerel bir isyan olayı değil, İhvanussafa gibi bir fikir ekolünü yaratmış olan evrensel bir devrim ocağıdır.**

Karmatîlik bu nitelikleriyle kendinden sonraki tasavvufî ekollere (Ahîlik, Fütüvvet, Abdallar hareketi) olduğu kadar din merkezli sosyalist ayaklanmalara da öncülük etmiştir. Türk-İslam tarihinde Karmatîlik etkisini özellikle **Babaî ve Simavnalı** isyanlarında görmek mümkün olabilmektedir. Ne var ki bu son iki hareket, düşünce potansiyeli ve gizli diplomasi sanatı açılarından Karmatîliğin yanında çok basit kalan yerel hareketlerdir. Karmatîlik, İslam tarihinin kendinden sonraki sürecine fikrî açıdan damga vurmuş muhteşem bir felsefî hareket olarak da seçkinleşmektedir. Karmatîlik bu yönüyle, tarihin en büyük düşünce ve siyaset aksiyonlarından biridir.

Felsefî çatısını **İhvanussafa** risalelerinde bulduğumuz Karmatîlik, egemen fikir ve inanç açısından elbette ki Şiî-İsmailî bir yapı arzetmektedir. İhvanussafa kadrosu, İsmailîlik'teki **'dinî omurga'yı korumakla birlikte, ona bir felsefî ilave yapmışlardır ki bu, Yunan felsefesidir.**

Karmatî devrimin dayandığı temel Kur'an beyyinelerinden biri de **Âli İmran suresi 103.** ayettir:

"Hep birlikte Allah'ın ipine yapışın, fırkalara bölünüp par-

çalanmayın; Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın! Birbirinizin düşmanı idiniz, Allah kalplerinizi uzlaştırıp kaynaştırdı da O'nun nimeti sayesinde kardeşler haline geldiniz. Ateşten bir çukurun kenarında idiniz; sizi oradan kurtardı. Allah size ayetlerini bu şekilde açıklıyor ki, doğruya ve güzele yol bulasınız."

Bu uygulamanın, Ebu Zer'in, mücadelesini verdiği idealin hayata geçmesi olduğunu ilave etmeliyiz. Uygulamayı, Karmatîlerin dayandığı ayetten çok daha açık ve net biçimde ifade eden ayet, Ebu Zer'in dayandığı şu beyyinedir:

"Sana neyi infak edeceklerini de soruyorlar. De ki, 'Helal kazancınızın size ve bakmakla yükümlü olduklarınıza yeterli olanından artanını verin.' Allah, ayetleri size işte böyle açıklar ki, derin derin düşünebilesiniz." (Bakara, 219)

Dayanılan ayet hangisi olursa olsun, gerçek şu ki, Karmatî devrimin getirdiği uygulama sonunda herkesin karnı doydu, aç ve çıplak kalmadı, ortak bir refah seviyesi tutturuldu. Tarihçi **Makrîzî** (ölm. 845/1442), Karmatîlere onca saldırısına rağmen şunu itiraf etmek zorunda kalıyor:

"Her köye sorumlu bir dâî atamışlardı. Köyün ihtiyaç fazlası bütün malları bu güvenilir dâînin kontrolünde bir araya getirilirdi. İnekten koyuna, süs eşyasından âlet-edevata kadar her şey. Sonra bu toplananlardan çıplaklar giydirilir, yoksul olanların ihtiyaçları giderilirdi. Karmatîler, aralarında yoksul, aç, güçsüz, ezilen insan bırakmamışlardır. Her birey, iş ve sanatında daha başarılı, daha iyi kazanır duruma gelmek için bütün gayretini sarfederdi. Hedef, işinde en başarılı adam olmaktı. Kadınlar da dokuma, örme vs. yoluyla elde ettiklerini ortak birikime katarlardı. Hatta çocuklar bile, tarlalarda zararlı kuşları kaçırarak kazandıklarını getirip teslim ederlerdi. Bireylerin özel mülkiyetinde sadece kılıçları ve diğer silahları vardı." (Makrîzî, *İttî'âz*, 1/220)

Devrimci Karmatî faaliyet, her şeyden önce, gizli bir is-

tihbarat faaliyeti olarak algılanmıştır. Bir sûfî düşünür olmasına rağmen, **Hallâc-ı Mansûr'un** bile, Karmatî davet faaliyetleri söz konusu olduğunda bu şifreli muhabereye sıkıca bağlı kaldığını görüyoruz. Burada şu noktaların altını öncelikle çizelim:

Tüm dâîler (davetçiler, Karmat mübelliğler) halk arasında sadece kod adlarıyla bilinirdi. Haberleşme ve genel mekânlardaki anlaşmalar cifir ile yani harflere verilen özel numaralar kullanılmak suretiyle yapılırdı.

Günümüzde kullanılan şifre (cifir) sistemi Karmatîlerin eseridir. Kaynaklar, şifre ile haberleşmeyi tarihte ilk kullanan kişinin, Karmatîliğin liderlerinden biri olan **Abdullah bin Meymûn el-Kaddâh** kod adlı Karmat lider olduğunu bildiriyor. (Velî, 72-73)

Gizliliğe oturan bir siyasal hayatın elemanlarının çok sağlam karakterli, gözü pek, vefa ve sadakatte zirve kişiler olmaları gerekir. Biyografilerini ve eserlerini tetkik ettiğimizde, Karmatîlerin bu niteliklere sahip insanlar olduklarını görüyoruz. **Gizlilik, sadakat ve cesaretle birlikte olursa, sonuç verir.** Karmat davetçilerde bu nitelikler en ileri derecede mevcuttu.

EBU ZER MESAJINA GÖRE YAŞANAN HAYAT

Karmat topluluklar tam sosyalist bir hayat yaşarlardı. Bu hayat, sahabî Ebu Zer'in hayalindeki Kur'ansal hayatın bir denemesi olarak görülebilmektedir.

Herkes çalışmak zorunda idi. Küçük çocuklar bile en azından ekinlere musallat olan kuşları kaçırmak için çalışırlardı.

Mülkiyet sadece techizat ve kılıca hastı.

Her mıntakada, toplanan nimetleri dağıtan bir görevli bulunurdu. Yoksulları asla ilgisiz bırakmazlardı. Esasen, Karmatî toplumda yoksul yoktu. Sadece daha fazla üretenler vardı. Bireyin ihtiyacı dışında kalan her türlü mamül ve mahsul kamuya infak için derlenir, **Bakara suresi 219** gereğince ihtiyacı olanlara dağıtılırdı. Onların ihtiyacı dışında kalan ise başka toplumsal değerler üretmek için kullanılırdı. Yani yatırıma dönüştürülürdü.

GELENEKSEL SALTANAT DİNCİLİĞİNİN İFTİRALARI

Karmatî devrim öncülerinin Ebu Zer gibi, 'Peygamber'den gelen aklanma ve kutsanma beratları' yoktu. Onun için, Ebu Zer'in aksine, onlara hem kılıç çekildi hem de akıl almaz biçimde din dışı ilan edildiler. Bugünden baktığımızda bu yapılanların tümüyle iftira ve zulüm olduğu tespit ve ilan edilmektedir ama olan olmuş, tarih ve insanlık büyük kayıplara uğramıştır.

Radikal bir Kur'an sosyalizminin filozof-diplomat ve eylemci kadrosu olan Karmatîler, tarihin en acımasız ve sınır tanımaz iftiralarına maruz bırakıldılar. Temel sebepler ikidir:

1. Arabizme karşı oluşları,

2. Mülk kavramını Ebu Zer zihniyetiyle yani radikal toplumcu bir anlayışla değerlendirip gerekli devrimleri yapmaya kalkmaları.

Karmatîlere iftira kampanyasında başı çekenler, Arapçılık uğruna kendi inanç önderi İmamı Âzam'a bile kötülük etmekten çekinmeyen Emevîci Sünnîler olmuştur. Arapçı Emevîciliği dinleştiren ve fiiliyatta Muhammed'i Muaviye'nin bir türlü üstüne çıkaramayan bu saray ulemasının, Karmatî felsefeye, Arapçılık uğruna attığı çamur, reva gördüğü saldırı, engizisyon tarihinde bile eşine az

rastlanır türdendir. Bu zulüm ve iftiraları şu başlıklar altında toplayabiliriz:

İnsan Unsurunun Yanlış Tanıtılması:

Karmatîliğin insan unsuru, iftira odaklarının söyledikleri gibi, İran milliyetçiliğini egemen kılmak isteyen **Sasanî** milliyetçileri veya İslam'ı içlerine sindirememiş inançsızlar zümresi değil, ezilen, sömürülen, insan muamelesi göremeyen mazlum, mağdur kitlelerdir. Büyük çoğunluğu Mevâlî'dir. Bunları Şiî-Alevî Arap ve Nabatî işçi-esnaf zümreleri izler. Sünnî iddianın aksine, bu kitlelerin hedefleri Arapları ezmek değildi, irinleşmiş bir sosyal düzeni yıkmak ve hilafeti, adaletin esas mümessili olacaklarına inandıkları kadrolara teslim etmekti. Evet, İsmailî-Karmatî siyaset, Arapların yönetimden uzaklaşması için mücadele etti ama bu mücadelenin gerekçesi, egemenliği İranlılara vermek değil, Arap zulmüne son vermekti. Karmatîler, mesela **Hallâc-ı Mansûr**, bu amaç uğruna, zulme karşı çıkmayı kabul eden herkesle beraberlik kurmuştur.

Sünnî saltanat uleması, işin bu yanına hiç değinmeden, meseleyi din kulvarına çekiyor ve işi din-iman savunuculuğuna getiriyor.

Ahlaksal Yapılarının Yanlış Tanıtılması:

Sünnî kaynakların iftiraları aksine, Karmatîler son derece afif, temiz, çalışkan, okuyup yazmada ileri seviyelerde, aile hayatına büyük önem veren insanlardı. Birden fazla evliliğe, çok zorunlu haller dışında hemen hemen hiç başvurmazlardı. (Bu konuda ayrıntılar için bk. Mîrali, ***el-Karâmıta ve'l-Hareketü'l-Karmatıyye fi't-Tarih,*** 204-205)

Bu çevrelerin ahlak meselesindeki titizliklerini olmazsa olmaz bir imana nasıl çevirdiklerini görmek isteyenler

İhvanussafa Risaleleri'ni okumalıdırlar. Mısırlı dahi düşünür **Abbas Mahmud Akkâd** (ölm. 1964) meseleyi çok güzel özetlemiştir:

"Karmatî-İsmailî ekolün, ilk günden itibaren bir zühd, iffet, temizlik, maddiyat ve şehvete uzaklık, ruhsal âleme yakınlık felsefesinin menbaı olduğu bilinmektedir." (Akkâd, *Fâtımatü'z-Zehra ve'l-Fâtımiyyûn*, 91)

Karmatî toplumda, Hz. Muhammed'in öğretisi, onun Ehlibeyt'inin tavrı üzere uygulamaya geçirilmiştir. Bununla birlikte, Karmatî sentez, Eski Yunan felsefesine de yer vermiştir. Şu hale göre, Karmatîliğin düşünce dünyasında üç unsurun yer aldığını söyleyebiliriz: **Kur'an vahyi, Hz. Muhammed öğretisi, Yunan felsefesi.** (Bu konuda bk. Galip, 160-164)

İDEAL ÖZGÜRLÜK, EĞİTİM VE ÜRETİM

Karmatîlik konusunu noktalamadan önce bu ekol mensuplarının sosyal hayatlarına ve yetişme usullerine de kısaca değinmek istiyoruz.

Kârmatîler fevkalade iyi yetişen, bunu sağlamak için de çok okuyan insanlardı. Denebilir ki insanlık tarihinde okuma-düşünme-yazma şeklinde üçlü bir sistemi hayatın temel uğraşı haline getiren ve bu uğraştan insanlık için olağanüstü bir miras yaratan en muhteşem kitle Karmatî kitledir. İnsanlık tarihi, eski Yunan da dahil, Karmatîlerin bu ihtişamına erişmiş ikinci bir zihniyet ve kitleden söz etmemektedir.

Söylediklerimizi örneklendirmek için, felsefî yapısı bakımından bir Karmatî devlet olan **Fâtımîler** devletini ele alalım: **Darulhikme** (hikmet ocağı, felsefe yurdu) denen medreselerde eğitim görürlerdi. Bu Darulhikmeler Suriye'de **Selemiyye**, İran'da **Ahvâz**, Tunus'ta **Mehdiyye**, Mısır'da ise

Kahire ve **Mansûriyye** kentlerinde inşa edilmişti. **Hâkim Biemrillah**'ın Kahire'de inşa ettirdiği Darulhikme bunlardan biridir.

Kitap okuma işini meclis (çoğulu: mecâlis) denen yerlerde yaparlardı. Bu mekânlarda yapılan konuşmalar da **'meclis'** veya **'mecâlis'** adını almaktadır. Karmat bilginlerin sohbet ve tartışmalarını içeren eserler de bu adla anılmıştır. İhvanussafa Risaleleri bu sistemle yaratılan ürünlerin en muhteşemi olarak insanlığın elindedir. Meclislerde her türlü bilim ve felsefe konuşulurdu. Müzâkereler ciddi biçimde yazıya geçirilir, sonra bu zabıtlar temize çekilerek kitap haline getirilirdi. Kitap şeklini alan 'meclisler', gerekli görülen kişilere, o arada halifelere gönderilirdi.

Meclisler muhtelif gruplar için ayrı ayrı idi:

1. Bilgi ve hikmet derecesi yüksek seçkin dostlar için,
2. Devlet büyükleri ve yüksek bürokratlar için,
3. Sıradan insanlar ve yolcular için,
4. Halktan kadınlar için,
5. Saraylı kadınlar için.

KARMATÎ FELSEFENİN TÖKEZLEDİĞİ YER

Karmatî felsefenin tökezlediği yer, bütün Şiî-Bâtınî-Sûfî sistemlerdeki tökezleme noktasının aynıdır: **Masum imam** ve onun kutsal metinlerden tevillerle ürettiği 'bâtınî-içsel' anlamlar arenası. Meseleyi daha yakından görelim:

Mistik felsefe açısından bâtınî bir ekol olan Karmatîliğin tedirginlik ve ürküntü yaratan yanı, yaptığı yorumlar değil, özelde Karmatîlerin, genelde de tüm sûfî ekollerin **"Kur'an'ın gerçek anlamını ancak bâtınî imamlar (Sünnî sûfizmde kutuplar, pirler, mürşitler) bilir"** yolundaki iddialarıdır. Bu iddia, Kur'an'ın evrenselliğini ve genelliğini işlemez hale getirdiği için Kur'an'ın inkârına benzer tehlikede sonuçlar doğurabilmektedir.

İlk bakışta fark edilemeyen veya herkesin hemen farkedemeyeceği bir mânanın varlığı hiç bir şekilde inkâr edilemez. Bu, bütün evrensel metinler için olduğu kadar Kur'an için de geçerlidir. Bu, hermenötiğin bir icabıdır. Öte yandan, Kur'an, hem bâtın kavramına yer vermiştir hem de tevil kavramına. Kur'an ayrıca, kendisinin anlaşılmasında bir **'kalp yolu'** veya **'sezgi yolu'**ndan da söz etmiştir. Ancak Kur'an, bu nazik konularda vücut bulacak sapmalara karşı tedbir olarak, üç **itirazdan kaçınılması** gerektiğine dikkat çekmiştir:

1. Aklın komutanlığına itiraz:

Aklını işletmeyenler, yani aklı bloke edenler veya akla sınır koyanlar üzerine pislik indirilecektir:

"Allah, pisliği, aklını işletmeyenler üzerine atar." (Yunus, 100)

2. Tevil yetkisinin ilimde derinleşme şartına bağlanmasına itiraz:

Âli İmran 7. ayetin açık beyanına göre, Kur'an'daki esas anlamı bilmek, Allah ile, ilimde derinleşmiş olanların hakkı ve yetkisi dahilindedir. Allah hem bu ayette hem de aynı surenin bir başka ayetinde ilim sahiplerini kendisiyle aynı yetkileri kullanma gücüyle donattığını bildirmektedir:

"Kitabı sana indiren O'dur. Onun ayetlerinden bir kısmı muhkemlerdir ki; onlar kitabın anasıdır. Diğer ayetlerse müteşâbihlerdir. Şu var ki, kalplerinde bir eğrilik/ bozukluk bulunanlar, fitne aramak, onun teviline öncelik tanımak için kitabın sadece müteşâbih kısmının ardına düşerler. Onun tevilini ise bir Allah bilir, bir de ilimde derinleşmiş olanlar. Bunlar, 'Ona inandık, hepsi Rabbimizin katındandır' derler. Gönül ve akıl sahiplerinden başkası gereğince düşünemez." (Âli İmran, 7)

"Allah, kendisinden başka tanrı olmadığına tanıklık etmiştir. Meleklerle ilim sahipleri de adalet ölçüsüne sarılarak tanıklık etmişlerdir ki, o Azîz ve Hakîm olandan başka hiçbir ilah yoktur." (Âli İmran, 18)

Bu ayettte, Allah'ın tanıklığıyla ilim sahiplerinin ve meleklerin tanıklıkları aynı mertebede gösterilmektedir. Ve iki ayette de altı çizilmektedir ki, kıstas ilimdir. **Falan tarikattan veya filan soydan gelmek değil. Dikkat edilirse ilim mutlak kullanılmıştır. Yani burada din kaydı da yoktur. İlim kimde varsa tevil gücü onda olacaktır. Gerisi sadece lakırdıdır.**

3. İlimden nasibi olmayanların kalplerinin mühürlenmesine itiraz:

Kur'an, kendisinin layıkıyla anlaşılmasında bir **'kalp yolu'**ndan söz etmiştir:

"Hiç kuşkusuz, bu Kur'an'da, kalbi olan yahut tam bir tanık olarak kulak veren için mutlak bir öğüt vardır." (Kaf, 37)

Ancak bu **yetkinliği kullanabilecek kalbin, ilimden nasipli kalp olması gerekmektedir**. Yani sonuçta iş, ilimden nasipli olmaya bağlanmıştır. Çünkü kalbin, o işaret edilen idrak gücüne ulaşması ancak sahibinin ilimden nasipli olması şartına bağlanmıştır, filan veya falan soydan gelme şartına değil. İlimden nasip yoksa kalp, kan pompalamanın ötesinde bir işe yaramayacaktır. Çünkü Allah böyle bir kalbi mühürlemektedir. Böyle bir kalp, ancak kanı pompalayan bir et parçası olarak görev yapar, sonsuzu yakalayan idrakin sahibi olamaz:

"İlimden nasipsizlerin kalpleri üzerine Allah işte böyle mühür basıyor." (Rum, 59)

Tam bu noktada **Mûtezile** ekolünün yetiştirdiği en büyük düşünürlerden biri olan **Kadı Abdülcebbar**'ın akıl-nakil ko-

nusundaki tespitlerine göz atmayı çok yararlı görmekteyiz. Abdülcebbar (ölm. 415/1024) şöyle demektedir

"Akıl ve ilimle ispatı yapılamayan şey itikat konusu da olamaz. Böyle bir şeyin inkârı gerekir. Bunun içindir ki, Kur'an'ın kalpte olan bir mânâdan ibaret olduğunu, aklî-zarûrî delille ispatının söz konusu edilemeyeceğini söylemek Kur'an'ın reddedilmesini istemekle aynı anlama gelir." (Kadı Abdülcebbar, ***el-Muğnî,*** Halkul-Kur'an, 14-15)

Dahi Kadımız, aynı eserinde, **'Mükellef, Yükümlü Tutulduğu Şeyin Mahiyetini Dinsel Nakillere İhtiyaç Duymadan Aklıyla da Bilebilir'** diye bir fasıl açmıştır. O fasılda söylediklerinden bir özet nakledelim:

"Nakillerin sıhhatini tespitte ihtiyaç duyulan aklın, kendi tespitlerinin sıhhatini belirlemede nakillere muhtaç olduğunu söylemek doğru değildir. Nakilden maksadın Kur'an ve sünnet olduğu bellidir. İşte bu ikisinin güvenilir olup olmadığını ancak ilimle tespit ederiz. Çünkü Allah hikmet sahibidir, çirkin ve abesle meşgul olmaz. Allah'ı bilmeye ulaşmanın yolu da aklın sağladığı delillerdir. Bu noktada nakillere ihtiyaç duyulmaz."

"Eğer aksini söylersek yani aklın yerine nakli koyarsak peygamberin her söylediğini bir başka peygamberle kanıtlamak gerekir. Ve bu durum bir teselsül ile ilk peygambere kadar gider. Peki, o ilk peygamberin söylediğini ne ile doğrulayacağız? Akılla. Yani, her hal ve şartta nakillerin doğruluğunu belirleyecek olan akıldır."

Abdülcebbar'ın açtığı yoldan yürüyenlerin en önemlilerinden ve Kur'an dilinin ölümsüz ustalarından biri olan **Isfahanlı Râgıb** (ölm. 502/1108), anıt eserlerinden biri olan ***ez-Zerîa ila Mekârimi'ş-Şerîa***'da **'Peygamberlerin ve Aklın İnsanları Gerçeğe ve Tanrı'ya** (Hakk'a) **İleten İki Kılavuz Oluşu'** başlığı altında, bâtın ve zâhir kavramlarının Kur'an açısından nasıl anlaşılması gerektiğine de vurgu yapan şu

muhteşem satırları yazmıştır:

"İzzet ve celal sahibi Allah'ın insanlara iki resulü vardır: 1. İçten dışa olan (bâtın) resul, 2. Dıştan içe olan (zâhir) resul. Bunların birincisi akıl, ikincisi peygamberdir. Hiçbir insan, bâtın resulden gereğince yararlanmayı öne almadan zâhir resule yol bulamaz. Bâtın resul (akıl), zâhir resulün çağrısının sağlık ve geçerliliğini bilmede esastır. Eğer bâtın resul olmazsa zâhir resulün sözünün kanıtlığı ve bağlayıcılığı olmaz. Bu böyle olduğu içindir ki Allah, kendisinin birliğinde ve peygamberlerinin doğruluğunda kuşkuya düşenleri akla gönderir. Başka bir deyişle, onları peygamberlerinin söylediklerinin doğruluk ve tutarlılığı konusunda akla başvurmaya çağırır. Akıl komutandır, din asker. Akıl olmasa din geçerli ve kalıcı olamaz. Elbette ki din olmayınca da akıl şaşkın halde kalır. Bu ikisinin birleşip kucaklaşması ise nur üzerine nurdur. Nur suresindeki 'nur üstüne nur' (24/35) ifadesi işte bunu göstermektedir." (Râgıb; ez-Zerî'a, 207)

Anlaşılan o ki, Kur'an, egemenliği akıl ve ilme vermeyen tevilciliğe de karşıdır, bâtıncılığa da. Tevil ve bâtınî anlamı keşfetmek, ilim sahiplerinin gelişmiş yetilerinden ve sezgilerinden ibarettir. O halde tevil, filan veya falan soydan-şecereden gelenlerin tekeline değil, ilim adamlarının özgür faaliyetlerine bırakılmıştır. Bu bakımdan, Bâtınî felsefelerin, o arada Karmatîliğin masum imamın varlığına bağlı tevil ve bâtınî anlam telakkileri temelinden Kur'an dışıdır. Ama unutmayalım ki, sadece Karmatîliğin değil, Sünnî mistisizmin tamamen bu Bâtınîlikteki sistemle işleyen **bâtın, tevil, keşf, kalp yolu** vs. kavramları da tamamen Kur'an dışıdır. Gazalî gibi, saray uleması veya saltanat dincisi zevat, meselenin tam bu noktasında akıl almaz bir ikiyüzlülüğe tevessül ederek, aynı anlayışın Sünnî muhitlerde işleyişine meziyet, İsmailî-Karmatî muhitlerde işleyişine rezilet veya fadîha demektedir. Esas rezilet veya fadîha onların bu çifte standartlı tutumudur.

Özetleyelim:

Meselenin belirleyici sorusu şudur: Bâtın mı zâhire uyacak veya uydurulacaktır yoksa zâhir mi bâtına uyacak veya uydurulacaktır? Hayatî soru budur. Kur'an'ın cevabı kısa, açık ve radikaldir: **Bâtın zâhire uydurulacaktır**. Yani bâtın, akla ve bilime uydurulacaktır. Isfahanlı Râgıb'ın muhteşem tabirini kullanırsak, "**Akıl her alanda, o arada dinde de komutan olacaktır.**"

Kısacası, tevili bir tür '**ikinci Kur'an**' halinde baştacı etmeleri, bütün sûfî sistemlerin, o arada Karmatîlerin, en zararlı yanlarıdır. Bu Kur'an dışı tevil anlayışı yüzünden Bâtınîleri eleştiren Gazalî ve benzerleri, eleştirilerinin varlığı yüzünden değil, o eleştirileri sadece Bâtınîlere yöneltmekle sergiledikleri ikiyüzlülük sebebiyle haksızlık etmekteler. Gerçek şu ki, 'bâtıncılık'ın her iki cephesi de hep Kur'an'a atıf yapıyorlar ama sonuçta yolu Kur'an'ın dışına çıkarıyorlar. Başka bir deyişle bu ekollerin tümü, Kur'an'ın gönderme yaptığı ilk ve en önemli adres olan aklın yerine '**masum imamın (veya kutubun, hâtemül-evliyanın, gavsın, mürşidin, mehdinin) bâtınî tevili**ni koyarak Kur'an'a ters düşmekteler.

Karmatî hareket gibi muhteşem bir düşünce ve siyaset aksiyonunun Kur'an vahyini rahatsız eden bu tavrı, insanlık dünyası için çok büyük bir kayıp olmuştur kanısındayız. Bu rahatsız edici tavır, birçok düşünürün, Karmatî mirastan güvenerek yararlanmasını engellemektedir.

Altıncı Bölüm

BUGÜNKÜ TÜRKİYE'DE MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

MÂÛN SURESİ TÜRKİYE'Yİ TOKATLIYOR

Mâûn suresi genelde dünyayı, özel olarak da Türkiye'yi tokatlıyor. Mâûn suresi Türkiye'de öncelikle siyasetin ve dinciliğin haram yiyicilerini tokatlıyor. Sağını, solunu, liberalini... Çünkü Allah'ın vuruşu (tabir Kur'an'ındır) öncelikle, haram lokma doymazlarına isabet edecektir. Bu da Allah'ın kanunlarından biridir.

Evet, Mâûn suresi bir yandan, hakka saygısını yitiren Türkiye'yi, bir yandan da Allah ile aldatarak soyan dincileri tokatlamaktadır. Mâûn suresi daha çok tokat vuracaktır bu ülkeye. Göreceksiniz.

Allah ile aldatanlar, Mâûn suresinin Arapça telaffuzunu her yerde, hem de **'namaz suresi'** diye öğretirler ama ne anlama geldiğini, ne demek istediğini asla öğretmezler. Çünkü o suredeki muhteşem mesajın bilinmesi halinde dincilerin **din üzerinden dünyalık toplamaya yönelik oyunları** yerle bir olur.

Deniz Feneri adlı büyük dinci talan münasebetiyle, yazdığımız köşe yazılarında, Mâûn suresindeki mucize mesajı Türk milletine ayrıntılı olarak göstermiştik. Ve şunu da göstermiştik: **'Peygamberimizin sünneti'** diyerek Arap örflerini Türk halkına dayatanlar, Mâûn suresi ile ilgili hayatî ve gerçek sünnetleri asırlardır devre dışı bıraktılar.

Türkiye **Diyanet İşleri** gibi bizim de büyük saygımız olan önemli bir kurum, Mâûn suresi ile ilgili sünnetleri ortaya koyduğumuzda panikledi ve Diyanet'in o zaman başında bulunan **'sadece sarığı beyaz kişi'** akıl almaz oyunlar çevirdi. Ve Diyanet'in kitap satış yerlerinde bizim kitaplarımıza ambargo uyguladı. Daha sonra iki başkan değişmesine rağmen ambargo hâlâ sürmektedir.

Demek ki, biz, İslam'a hizmetimizi binlerce ateist ve deistin Kur'an'ı okumasına, secdeyle tanışmasına vesile olan kitapları yazmakla verirken **Türk Diyanet Teşkilatı,** hizmetini bizim kitaplarımızın okunmasına engel çıkarmakla yerine getiriyor. Ne diyelim, Allah herkesin hak ettiği karşılığı Kur'an'ın teklif ve tensibine göre versin! Allah, herkese gönlüne göre versin!

Biz yıllardır şunu gözlemlemekteyiz:

Türkiye'de Allah ile aldatmanın yarattığı kriz faturalarının böylesine kabarık olmasının arkasında her kesimden haramzâdenin sergilediği Mâûn suresi ihlalleri var. Yani, Allah'ı, dini veya çağdaş bazı afsunlu kavramları paravan yaparak çalma-çırpma, haksızlık, hırsızlık, düzenbazlık, riyakârlık, kitlelerin sömürülüp soyulması, kamu imkânlarının yağmalanmasıyla kamu görevlerinin savsaklanması...

MAĞDUR MASKELİ HAİNLER

Türk halkının para harcama alanları, parasının kimliği açısından çok önemli göstergelerdir. Türk halkı, önem sırasıyla, şu üç şey için para harcamaktadır:

1. **Şehvet,**
2. **Ahiret,**
3. **Haysiyet** (ülke, özgürlük, insanlık).

Haysiyet için harcama, en zor ve en az olandır. Bu harcamada para, sahibinden âdeta penseyle sökülüp alınmaktadır. Bunun içindir ki, Türk halkı, haysiyet için harcadığı parayı, genellikle büyük musibetlerin cenderesine düşüp anyayı konyayı gördükten, başını taştan taşa vurduktan, anası dini ağladıktan sonra yapmaktadır. Ve çoğu kez, bu beklemeler sırasında iş işten geçmekte, geri dönülmez yollara girilmiş, telafisi imkânsız belaların girdabına dalınmış olmaktadır.

Türk halkının en bol ve en kolay harcama yapma sebebi ahiret sebebidir. Bu alan; Allah'ın, dinin, sevabın devreye sokulduğu alandır. Daha açıkçası, bu alan, Allah ile aldatmanın tüm hararetiyle işletildiği ve kotarımını dincilerin yaptığı alandır.

Müslüman ülkelerde, özellikle Türkiye'de haram kazanç simsarları, Mâûn suresi ihlalcileri bugün en çok bu alanı kullanmaktadır. Bu alan, Türkiye'de çok büyük bir **'aldatılmış hainler zümresi'** de yaratmıştır.

'Aldatılmış hainler' tabiri, literatüre bizim kazandırdığımız bir tabirdir. Sözlü olarak ilk kez, **Hulki Cevizoğlu**'nun sunduğu **Cevizkabuğu** programında, yazılı olarak da ilk kez **'Allah ile Aldatmak'** kitabında kullandık ve açıkladık.

Aldatılmış hainler, hainlikleri din ve Allah söylemleriyle okşananlardır. Yani onların aldatılması mazlum ve mağdurluklarından değil, hainlik damarlarının okşanması yüzündendir.

'Asrın dinci soygunu' olarak tanıtılan **Deniz Feneri** vurgunu münasebetiyle, bizzat kendilerinden öğrendik ki, 'aldatılmış hainler', paraları şöyle denerek çarpılanlardır:

"Paralarınızı bize verin, biz bu paralarla şirketler kurup servet ve sermayeyi Kemalist dinsizlerin elinden alacak, büyük servetler kazanarak size iki ayrı kazanç kapısı açacağız:

1. Dinsiz laik devleti yıkıp yerine şeriata dayalı müslüman bir devlet veya devletler federasyonu kurarak size büyük sevaplar kazandıracağız,

2. Kazandığımız kârlardan size pay çıkararak, paralarınıza faizsiz-helal kazanç sağlayacağız. Böylece, bir taşla iki kuş vurmuş olacaksınız: Hem dünyanız ihya olacak hem ahiretiniz."

Bugün, sağda solda "Mağduruz, camide aldatıldık" diyerek salya sümük ağlayanların büyük bir kısmı, işte bu çağrıya hulusi kalple koşanlardır. Dincilerin kurdukları Mâûn suresini ihlal tezgâhlarının en namerdi böyle işletildi. Ve **'aldatılmış hainler'** böyle uyutulup soyuldu. Soygunun son otuz yılda sadece Avrupa'daki müslümanlardan götürdüğü para, birkaç milyar Avro civarında. **Deniz Feneri Soygunu** denen ve Alman hükûmeti tarafından mahkûm edilen soygun buna dahil değildir ve o soygunun rakamının da milyar Avro civarında olduğu söylenmektedir.

Türkiye'deki **Mercümek, Yimpaş, Kombassan, İhlas** gibi **'Allah ile aldatarak soyan holdingler'**in götürdükleri paranın rakamı, yukarıda verdiklerimizin üstünde bir rakamdır.

Bu vurgunlar, elbette ki birçok masum, temiz, gerçek dindar insanı mağdur etmiş, ocağını söndürmüştür ama soyulanların büyük bir kısmının **'aldatılmış hain'** sınıfına girdiğini çok iyi bilmekteyiz. Birçok masumu yaktılar ama birçok hain de cezasını buldu. Başka bir deyişle, **aldatan hainlerle aldatılmış hainler belalarını birbirinden buldu.**

Türkiye'de, son yıllarda milyar Avroluk ve Dolarlık vurgun ve soygunların hemen tamamı, Allah ile aldatma tezgâhı işletilerek gerçekleştirilmiştir. Bu alan, riski en az olan alan, bu alan, harcaması hiç olmayan alan, ama bu alan en vicdansız ve en zalim alan. Burada görülmesi ve ibretle değerlendirilmesi gereken gerçek şudur:

Ahiret sebebiyle harcama yapmak veya yaptırmak için nasihat yeterli olmaktadır. Musibete asla gerek yoktur. Tam aksine, Türk halkının musibetle yüz yüze gelmesinin temel sebeplerinden biri de ahiretle aldatılarak yaptığı harcamalardır. Dinci vurgun çeteleri bilmektedir ki, Türk halkını soymanın en rahat, en keyifli ama insanlık için en zararlı, en namert şekli ahiret gerekçesini kullanmaktır. Yani Allah ile aldatmak.

Bu aldatma alanının tarih boyunca nasıl işlediğini anlamak için bizim ***'Allah ile Aldatmak'*** ve ***'Dincilik'*** adlı eserlerimizin mutlaka okunması lazımdır.

Allah ile aldatarak soyanların başında dini temsil ettiğini söyleyenlerle din söylemi kullananlar vardır. Ve bunlar, Kur'an'ın açık ifadesiyle, **"Sizi Allah'a götüreceğiz"** diyerek soyarlar ama sonuç, Allah'tan uzaklaştırma ve uzaklaşma olur. (bk. Tevbe suresi, 34)

ZALİMLERE, KÂFİRLERE FİTNE/İMTİHAN ARACI OLMAK

Kur'an'ın müminlerine öğrettiği dualardan biri de şudur:

"Şöyle yakardılar: 'Yalnız Allah'a dayandık. Rabbimiz! Bizleri, zulmedenler toplumu için bir imtihan aracı yapma!" (Yunus, 85)

Yaratıcı düzende, bazı varlıklar, o arada bazı insanlar fitne unsuru, imtihan aracı yapılmaktadır. Müddessir 31. ayet, Kur'an'daki 19 rakamının/cehennem bekçisi meleklerin küfre sapanlar için bir fitne/imtihan aracı yapıldığını bildiriyor. Saffât suresi 63. ayet gösteriyor ki, fitne/imtihan aracı olan ağaç bile vardır. Ancak Kur'an, kendi mensuplarının başkalarına, özellikle kâfirlere ve zalimlere imtihan aracı, fitne örneği olmalarını istemiyor. Çünkü böyle bir örneğe dönüşmek için sefil ve rezil bir ibret tablosuna dö-

nüşmüş olmak gerekir. Kur'an, böyle bir durumu müminlerine yakıştıramıyor.

Yakıştıramıyor ama böyle bir şeyin olmaması için duaya çağırdığına göre, bunun olacağını da biliyor, ihbar ediyor.

Türkiye'deki dincilik talanı zalimlere ve kâfirlere fitne olmanın en yaman örneklerinden biridir. Dahası, bu fitnenin kristalleştirdiği çürümeyi deşifre ve tedavi etme bahtiyarlığı da o 'kâfirlere ve zalimlere' nasip olmuştur ki bu, ayetin sakındırdığı felaketten daha kötü bir faciadır.

Alman mahkemeleri tarafından verilen ve on yılı aşkın süreli hapis cezalarının kesinleştiği (temyiz hakkı yok) karar, **Deniz Feneri** dinci soygunu üzerine yazılıp çizilenlerin tümünü haklı çıkaran bir karar oldu.

O sıralarda 'Adalet Bakanı' olan kişinin, **Deniz Feneri gulûl** suçunun hükme bağlanması üzerine ettiği laf, inanılır gibi değil. Şöyle diyor 'adalet bakanı' unvanlı kişi:

"Deniz Feneri sanıklarının mahkûm olmalarına üzüldüm."

Bir adalet bakanı, uluslararası yargının verdiği kararla, **'din üzerinden vurgun'** yapmış nitelikli hırsızların mahkûm olmasına sevinir mi, üzülür mü? Üzülürse neden üzülür?

Sorunun cevabını tarihe ve kamu vicdanına bırakıyoruz.

DEVLETİN MÂÛN İHLALLERİ

Türkiye'de Mâûn ihlallerinin en büyük kısmı devlet eliyle işlenmektedir. Bir kısmı doğrudan, bir kısmı dolaylı yollarla... Mesela, Diyanet'e bütçeden hem İslam'a hem de laikliğe aykırı olarak (eski parayla) iki katrilyon küsurluk meblağın aktarılması, iyi tahlil edilirse görülür ki, bir kamu hakkı ihlalidir. Aynı şekilde, siyasal partilere haddinden ve lüzumundan fazla verilen hazine yardımları da bir Mâûn ihlalidir. En azından haddinden fazla kısmı bir Mâûn ihlalidir.

Devlet, dolaylı yollardan da birçok Mâûn ihlaline bulaşmaktadır. **Gecekonduculuk** veya 'gecekondu çeteciliği' tarafından talan edilen ve çoğu gecekondu çetelerince satılıp servete dönüştürülen kamu arazileriyle birçok özel arazi, dünyada eşi az görülen birer kamu malı talanıdır ve bu talanın yürümesinde birinci derecede sorumlu olan, devlettir.

Belediyeler bugün âdeta birer rant kapısına dönüşmüş bulunuyor. İyi bir kentin, hatta gelişmiş bir kasabanın belediye başkanı olmayı başbakan olmaya tercih edecek siyasetçiler az değildir. Neden? Çünkü belediyelerdeki Mâûn ihlali yoluyla gerçekleşen rant, merkezî idarede yoktur. Bu rant, bir yandan ülkenin doğal yapısını mahvederken öte yandan eşi-menendi görülmemiş bir kamu malı talanıyla binlerce haram yiyiciyi servet sahibi yapmıştır.

Gerçek şu ki, Türkiye, bu belediyecilik anlayışını yaşattıkça iflah olmaz.

YARGI NEDEN VE NASIL TESLİM ALINDI?

Son yıllarda rant tezgâhlarına ülke lehine fren koyan bir kurum oldu: **Yüksek yargı: Anayasa Mahkemesi** ve **Danıştay**. Yüksek mahkemeler, **Galata Port** ihalesinde ve mayınlı arazilerin **İsrail**'e satışında bu freni koyarak satışlara engel oldular. Küresel kapitalizmin güç odaklarıyla işbirliği içinde olan iktidar ve bağlı bulunduğu dış odaklar bundan çok rahatsız oldu ve büyük bir hınçla yüksek mahkemelerden ve genelde yargıdan öc alma kararına vardılar. Ve nihayet, malum **'özgürlük, değişim, sivil anayasa, darbe anayasasına karşı çıkış'** yaftaları altında getirilen bir anayasa değişikliği ile yargının işi bitirildi:

Yargı, tümüyle iktidarın-icranın güdümüne teslim edildi. Başka bir deyimle, yargı memurlaştırıldı.

İktidarın Anayasa değişikliği referandumunda birinci dereceden propaganda sloganı yaptığı, **'12 Eylül darbe anayasasından kurtulmak'** söylemi YSK'nın, referandum tarihini 12 Eylül günü olarak açıklamasından büyük yarar sağlamıştır. Çünkü bu **12 Eylül** tarihi iktidara örtülü ama çok önemli bir propaganda zemini yaratmıştır. Ve iktidar bu zemini ustalıkla kullanarak referandumda istediği sonucu aldı. Bilindiği gibi, iktidarın bu referandumda kullandığı temel slogan **"12 Eylül darbe anayasasını değiştirelim"** idi. Seçimin 12 Eylül gününe denk gelmesi, bu slogana âdeta hukuk zemini kazandırdı. YSK gibi, tarafsız bir kurum, kendisinden beklenen titizliği göstererek, bu referandum gününü kesinlikle 12 Eylül dışında bir gün olarak belirlemeliydi.

Tarihin kayda geçireceği altı çizilesi olgulardan biridir bu...

TEMEL SORUN: DÜRÜST OLMAMAK

Dinin de ahlakın da esası dürüstlüktür. Yani **olduğun gibi görünmek veya göründüğün gibi olmak**...

Zaafların bulunması insanı ahlaksız yapmaz, hatalı yapar, günahkâr yapar. Hatalar tamir edilir, günahlar ise tanrısal rahmet tarafından affedilir. Ahlaksızlık yani dürüst olmamak farklı bir şeydir. Hatalı olmak bir zaaftır, sürçmedir. Ahlaksızlık ise bir temel çürümedir, kötü niyet ürünüdür. Türkiye'deki akıl almaz çarpıklıkların başında **din-ahlak ilişkisindeki çelişki** gelmektedir.

Türkiye, görülmedik bir hızla dincileşirken, görülmedik bir hızla da ahlaksızlaşmaktadır.

Yalancılık, dolandırıcılık, yolsuzluk, düzenbazlık... gibi temel bozukluklar listesinde her gün biraz daha yukarılara çıkışımız, dünyanın izlediği ve bizim de önümüze koyduğu bir gerçektir. Ne yazık ki, Türkiye, yalandan hırsızlığa, kamu kaynaklarını talandan mafya zulümlerine kadar her türlü suç ve rezilliğin, her türlü ahlaksızlık ve düşüklüğün doruğa tırmandığı bir ülke haline gelmiş bulunuyor.

Bir yanda, temeli ve amacı ahlak olan İslam adına yüz bine ulaşan cami, (sağlık ocaklarının toplam sayısı 7500, okulların toplam sayısı 67 bin), gökleri tırmalayan on binlerce minare, öte yanda zirveye tırmanmış ahlaksızlıklar...

Bundan ilginci, ahlaksızlığın en zehirlisi olan **riyakârlık,**

iftira, kamu kaynaklarının talanı gibi temel çürümelerde öne çıkmış isimlerin önemli bir kısmı dincilikleriyle de ünlü kişiler olmaktadır. Dinselleşme arttıkça ahlaksızlık, vurgunculuk ve ikiyüzlülük de artıyor. Böyle bir çarpıklık tarihte az görülmüştür.

Din adına velvele koparanların, orman yağmalamasına, kamu mallarının talanına, insan haklarının çiğnenmesine, kadının horlanıp ezilmesine karşı çıktıklarına tanık olamıyoruz. İslam, birileri aracılığıyla âdeta ahlaksızlık, akıldışılık, düzenbazlık üreten bir ideolojiye dönüştürüldü.

Siyaseti çürüten temel olumsuzluk da dürüstlüğün göçürülmesidir. Siyaset, ne yazık ki, büyük çoğunluğu itibariyle, olduğu gibi görünmeyenlerle göründüğü gibi olmayanların kümelendiği bir mesleğe dönüşmüş bulunuyor. Her gün, her yerde şunu duyabilmekteyiz:

"Falanca mı? Yok canım, o siyaset yapamaz, imkânsız. Çünkü o adam düzgün adam; yalan-dolan bilmiyor, haram lokmaya karşı. Başarılı olamaz...."

Siyaset dendi mi ilk söylenen bu. Bu zehirli söylem, kamu vicdanı haline getirilmiş. Bunun anlamı acaba şu mu?

"Ne yapalım, ülkeyi kirliliğe, ahlaksızlığa, riyakârlığa teslim etmekten gayrı çaremiz yok!"

Siyasetimizin duayenlerinden birine yıllar önce, **"Efendim, falancanın ahlaksal tarafı çok bozuk çıktı; onu yanımızdan uzaklaştırsak!"** dediklerinde cevabı şu olmuştur: **"Ben, iyi ahlak derneği kurmadım, parti kurdum; siyaset yapıyorum."**

Ahlakı bir meslek gibi algılayan bu bakış açısı, ne yazık ki, Türk siyasetinde yıllardır egemen olan anlayıştır.

MÂÛN SURESİ NEDEN KORKUTUYOR?

Mâûn suresi, riya siyasetlerinin, özellikle riya dinciliğinin en çok korktuğu suredir. O surenin adı anıldığında yüzlerinin rengi değişir, kan tepelerine yürür, titremeye ve dişlerini gıcırdatmaya başlarlar.

Mâûn suresinin dincilik kodamanlarını neden bu kadar çok korkuttuğunu anlamak için bu surenin ne dediğine yani içeriğine bakmak yeterlidir.

Mâûn suresi, iki zulme savaş açıyor:

1. Kamu malları talanı yani gulûl,

2. Riyakârlık yani göründüğü gibi olmamak veya olduğu gibi görünmemek.

Mâûn suresi, kamu haklarına musallat olanlarla ibadetlere riya bulaştıranların durumlarını din açısından hükme bağlayan bir suredir. Bu kısa ama sarsıcı surede insanlığa şunlar söyleniyor:

Dinin inkârı, bir söz meselesi değildir, bir fiil ve davranış meselesidir. Dini sözle ikrar edenler, hatta övenler, hatta onun savunuculuğunu yapanlar bile bazı fiilleri yüzünden o dini inkâr edenler arasına girebilir.

En büyük ve en yıkıcı din inkârı olan bu 'yalanlama' şeklinin belirtileri ana başlıklar halinde ikidir: Birincisi, kamu

hak ve imkânlarının, ait oldukları yere ulaşmasına engel olmak; ikincisi de, ibadetleri şov aracı yaparak dine riyakârlığı sokmak.

Kamu hak ve imkânlarının yerine ulaşmasına engel olmanın da biri **aktif engelleme**, biri de **pasif engelleme** olmak üzere iki türü vardır. **Aktif engellemede**, kamu malı çalınır-çırpılır, çarçur edilir veya buna engel olacak mevzuat düzenlemeleri yapılmaz. **Pasif engelleme** ise yanlışlıklara seyirci kalmak suretiyle sergilenir.

İbadetlerin (surede namaz/ibadet örnek alınmıştır) gösteri aracı yapılması suretiyle dine riyanın sokulmasına gelince, son çeyrek asırda bunun göstergesi sayılacak tablolar sokaklara dökülmüş, ekranlara yansımıştır.

KÂBE VE CAMİ ÇETELERİ

Mekke şirk oligarşisinin tefeci bezirgânları (İhsan Eliaçık bunlara **'Kâbe Çetesi'** diyor), hacca gelenlerin Beytullah'a getirip **'hedy'** olarak sundukları kıymetli eşyayı, kolye-bilezik cinsinden mücevherleri (**kalâid**), kurbanlık hayvanları, Tanrı adına toplar, sonra da aralarında paylaşırlardı.

Bugünün **'cami içi dinci vurgun çeteleri'** olan **Deniz Fenercileriyle** benzerlerinin yaptıkları, Mekke çetesinin yaptıklarının bir devamıdır. O halde bugünkü 'cami çeteleri'nin kimlikleri ve akıbetleri de Mekkeli çete mensuplarının akıbetleri gibi olacaktır. Dincilerin o sureden ödlerinin patlaması sebepsiz değildir. Biz bu noktada şunu söylemeyi bir iman borcu sayıyoruz:

Türkiye'de din ve İslam adına büyük ölçüde dindışılık sergilendiğini söyleyebiliriz. Bu maskeli dindışılığın baş tahrikçileri, hatta bir anlamda koruyucuları ne yazık ki, **'muhafazakâr, sağcı, mukaddesatçı, maneviyatçı'** yaftalarıyla halkı kandıran siyasetçilerdir.

Mâûn suresinin tokatına müstahak olan grupların ikincisi, iş ve servet çevreleridir. Bunlar Mâûn suresinin hem aktif hem de pasif ihlalcileridir.

Türkiye'de sermaye, 2000'li yılların başlarından itibaren karşı devrimci-dinci odaklar lehine el değiştirdiği için iş ve servet çevreleri artık Allah ile aldatma zulmünün de failleri arasına katılmış bulunuyor.

Mâûn suresinin üçüncü sıradaki ihlalcileri daha çok pasif ihlalde bulunan aydınlardır. Onlar da az veya çok Mâûn tokatı yiyeceklerdir. Esas görevleri **'uyarı'** olan bu insanların ne yazık ki büyük bir kısmı birçok ihlale ya seyirci kalmakta yahut bizzat katılmaktadır.

Mâûn tokatının en ağırlarından birini yedikleri halde, kutsal maskeler arkasına saklandıkları için fazla dile düşmeyenler ise, İslam dışı bir tabirle **'din adamları'** diye anılan zümredir. Bunların istisnaları elbette ki epeycedir ama bu istisnalar kuralı bozamamaktadır.

Kur'an bize bildiriyor ki, 'din adamları' denen zümrenin Mâûn tokatı yiyenleri hem sapmak hem de başkalarının sapmasına sebep olmak suçundan hüküm giyeceklerdir. Çünkü bunlar Mâûn suresinin gereğini yapmamakla kalmamış, yapılmasına giden yolun işlemesine de engel olmuşlardır. Ben bunlara, **'çifte kavrulmuş mücrimler'** diyorum.

Yaklaşık 500 milyar dolar borcun Türkiye'ye vurduğu tokatın, esası bakımından bir Mâûn tokatı olduğunu artık anlamak ve esas belanın, kamu malları talanıyla yenen 'haram lokma' belası olduğunu itiraf etmek zorundayız.

TÜRKİYE'DE KİTLESEL GULÛL SUÇLARI

Türkiye'de kamu hakkı ihlallerinin en büyükleri kitlesel gulûl suçlarıdır. Büyük kentlerin en değerli arazileri (İstanbul Boğazı dahil) bu suçların mücrimleri tarafından zilyedliğe geçirilmiştir. Sadece başını sokacak bir ev yapmak üzere değil, etrafını çevirip parselleyerek satmak üzere...

Bunun İslam fıkhı açısından izahı ve hükmü nedir? Bu gasp edilmiş arazilerin orasına burasına oturtulmuş birkaç minareli camiler, bu gaspların yarattığı büyük gulûl suçlarını telafi edebilir, affettirebilir mi? İslam fıkhını bilenlerin bu konuyu enine boyuna tartışmaları lazımdır.

Bu araziler üzerinde kurulan camilerde ibadet dinen caiz midir? Tartışılması lazımdır.

Bu Mâûn suresi ihlallerine öncülük edenlerin cenaze namazlarının kılınması Muhammedî sünnete uygun mudur? Tartışılmalıdır.

'Sünnet, sünnet' diye yeri göğü inleten ekiplerin bu sorulara cevap vermesi gerekir. "Rahatsız oluyorsan başka yere git" diyerek işin içinden çıkmaya çalışanların, birilerinin bir yerlere gitmesini beklerken kendilerinin bu dinden çıkıp gitmelerini daha kuvvetli bir ihtimal olarak görmekteyiz.

Bu Mâûn ihlalleri içine 2B yasalarıyla meşrulaştırılan orman arazilerinin talanıyla vücut bulacak (ve bulmuş olan) ihlaller de girmektedir. Orman suçlarını cezalandırmak yerine suçluları affedip ödüllendirmek için uğraşanların açık bir biçimde Mâûn suresi ihlali yaptıklarında hiçbir kuşku yoktur. 2B ile iki başlı bir Mâûn ihlali yapılmaktadır:

1. Gerçekleşmiş ihlalleri affetmekten yani zulme destekten doğan ihlal,

2. Yeni ihlalleri özendirmenin vücut verdiği ihlal.

CAMİ ENFLASYONUNUN YARATTIĞI MÂÛN İHLALLERİ

Lüzumundan fazla yapılan ve içlerinde bid'at ve şirk unsurları sergilendiği ve bazen de yapıldıkları araziler gasp edilmiş olduğu için bu camilerin sebep oldukları harcamaların tümü kitlesel gulûle konu olacaktır. Bu camiler ayrıca, **Deniz Feneri** ve benzeri kitlesel dinci soygunlara aracılık ve hamilik yaptıkları için de kitlesel Mâûn ihlallerine mekânlık yapmakla ithamı hak etmektedirler.

Bu camileri, Diyanet'in yani devletin verdiği kadrolar-maaşlar özendirdiği için bu enflasyonun yarattığı ihlalin baş müsebbibi de devlettir.

İkinci olarak, alnı secdeli bir insan olan **Başbakan RT Erdoğan**'ın da bir münasebetle ifade ettiği gibi, camiler ihtiyaçtan çok fazladır, artık kamunun yardım paralarını eğitim, sağlık, kültür gibi alanlara yöneltmek gerekir. Bu gereklilik neden çiğneniyor? Çiğneniyor çünkü cami (daha doğrusu camicilik alt sektörü) dincilik sektörüne birkaç başlı bir çıkar sağlamaktadır.

Bir kere, bu camiler yapılırken, birçok insan bu münasebetle şu veya bu şekilde köşeyi dönmektedir. İkincisi, bu camilerin bazılarının altlarında birkaç (bazen onlarca) dükkan yapılmakta, bu dükkanların kiraları büyük meblağlar tutmaktadır. Bu meblağların nereye gittiğinin, kim tarafından nasıl kotarıldığının hiçbir denetimi yoktur. Çünkü hiç kimsenin 'Allah'ın evi' (!) hakkında hesap

sorucu bir tutuma yeltenmesi söz konusu olamaz. Neûzu billah, **'Allah'ın evine düşman'** damgasını yer, yedi sülalesi perişan olur.

Bu camilerin önemli bir kısmı tıpkı, gasp edilmiş arazilere yapılan evler gibi, gecekondu türündendir. Yani bunlar **gecekondu camilerdir.** Olması gereken İslamî estetik, nezahat ve ciddiyetten de uzaktırlar.

Bu gecekondu camilerin kondurulduğu araziler kimindir?

Devletinse yapılan iş kamu malı talanı olup Mâûn ihlaline girer. Kişilerin arazisi ise gasp edilmiş arazi söz konusu olduğu için bu camilerde namaz kılmak caiz olmaz. Şimdi, amacı Allah rızası olan ibadet, bu türlü sakatlıklara vesile yapıldığında onun ibadetliğine hükmedilebilir mi? Bu sözde ibadetin getirisi Allah rızası mıdır yoksa başka bir şey mi? Cevabı Mâûn suresi veriyor:

Temelinde takva dışında maksat ve beklentilerin bulunduğu camilere Kur'an **'zarar mescidi'** diyor. Biz de ya bu adı kullanacağız veya Deniz Feneri ve benzeri soygunlara bakarak bu mekânlara **'Allah'ın evi'** yerine **'Mâûn ihlali evi'** diyeceğiz.

Muvahhit Kur'an müminlerinin, cenazelerinin bu camilerden kaldırılmamasını vasiyet etmeleri artık düşünülmelidir. Muvahhit Kur'an müminlerinin cenazelerinin kaldırılması için, saydığımız şaibelere bulaşmamış camiler arayacaklar. Yahut muvahhit mümin, cenazesinin kendi evinin önünden veya gasl edildiği mekândan alınıp müvahhit müminler tarafından kabre tevdiini isteyebilir.

'BÖYLE MÜSLÜMANLIK OLMAZ!'

Başlık, aşağıdaki istatistikî bilgileri veren gazeteci Can Dündar'ın birkaç yıl önce attığı başlıktır. Eğer Can Dündar, Mâûn suresinin mesajından haberdar olsaydı başlığı şöyle atabilirdi:

'Kur'an'ın lanetlediği tablo.'

Başlıkların hangisini beğenirseniz beğenin, değişmeyen ve Türkiye'nin kaderini din adına en korkunç dinsizliğin gayyasına gömen tablo şudur:

"Türkiye'de, her biri toplam olmak üzere, okul sayısı: 67 bin, hastane: 1220, sağlık ocağı: 6 bin 300.

Cami sayısı: 85 bin. (2011 yılı itibariyle 110 bin. YNÖ)

60 bin kişiye 1 hastane, 350 kişiye 1 cami düşüyor.

Doktor sayısı: 77 bin, din görevlisi: 90 bin. Kütüphane sayısı: 1435, Kur'an kursu sayısı: 3852. Almanya'da kütüphane sayısı: 11 bin. 1 opera, 11 bale, 10 heykel, 18 resim, 18 sinema, 38 tiyatro derneği var.

Cami yaptırma derneği: 35 bin...

Bitmedi; biraz daha devam edelim:

İçişleri Bakanlığı'nın bütçesi: 783 trilyon, Ulaştırma Bakanlığı'nın: 678 trilyon, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın: 677 trilyon, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın: 632

trilyon, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın: 280 trilyon, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın: 249 trilyon, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın: 404 trilyon...

Sünnîleri temsil eden Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bütçesi: 2 katrilyon küsur. 8 bakanlığın bütçesi kadar. 22 üniversitenin toplam bütçesine denk..."

Bunlar Can Dündar'ın tespitleri. Biz de bir değerlendirme yapalım:

Eğer dinden Kur'an'ı ve onu tebliğ eden Peygamber'i anlıyorsak, bu tablo dehşet verici bir Mâûn ihlali tablosudur. Bu tablo, Kur'an'dan rahmet isteyenlerin vücut vereceği bir tablo değildir. Böyle bir tabloya ancak Kur'an'dan lanet bekleyenler (ki Mâûn suresi o laneti gönderiyor), yani belasını bulmak peşinde koşanlar vücut verir.

Temel ibadeti ve ilk emri "**Oku!**" olan bir dinin mensupları olduğunu söyleyenlerin yüzde 99.5 olduğu bir ülkede yaratılmış bir tabloyla karşı karşıyayız. Ve o dinin kitabında Mâûn diye bir sure var. Ve o sure, kamuya ait değerlerin esas gitmeleri gereken yerlere gitmelerini engelleyenleri dinsiz-imansız ve melun ilan ediyor.

Hal bu iken, böyle bir ülkenin Allah'tan rahmet beklemesi, iflah etmesi beklenebilir mi? "Beklenebilir" derseniz gerçekler sizi tekzip eder; kendi kendinizi aldatırsınız. Kendinizi yalancı durumuna düşürüp rezil etmeyin. Gelin, insanlık ve iman adına, başka bir şey yapalım.

Kur'an'ın muhteşem uyarılarından şu ikisini tekrarlayalım:

"**Fa'tebirû ya ul'il-ebsâr!**: Aklınızı başınıza toplayın ey akıl ve gönül sahipleri!" (Haşr, 2)

"**Yec'alü'llahu'r-ricse ale'llezîne la ya'kılûn:** Allah, pisliği, aklını işletmeyenler üzerine bırakır." (Yunus, 100)

MÂÛN NAMAZI CAMİLERİ

"Allah'ın evini ticarethaneye çevirdiniz, ey engerek yılanının dölleri!"

Hz. İsa

DİNDARIN VE DİNCİNİN CAMİİ

Dindarın camii ibadethanedir, dincinin camii ise soygunhane, Allah ile aldatma ocağı...

Müslümanların en hayatî görevlerinden biri de dincinin soygun yeri olarak kullandığı 'cami maskesi geçirilmiş mekânlar'la gerçek secdegâh olan mekânları birbirinden ayırmak, başka bir ifadeyle dincinin mabede tasallutunu durdurmaktır.

Dinciliğin musallat olduğu camiler (ki sayıları epeycedir), Mâûn suresi ihlallerinin dokunulmaz mekânları olarak yıllardan beri riya hegemonyası ile kullanılmaktadır. **Deniz Feneri** soygununu yakalayıp mahkûm eden Almanya'nın İçişleri Bakanı **Schily** şu beyanatı vermek zorunda kalmıştır:

"Kin kusan vaizleri susturmak için gerekirse camileri kapatabiliriz." (20 Kasım 2004 tarihli gazeteler)

Berlin polisinin basında yayınlanan bir raporuna göre **camilerde kara para aklanıyor**. Bu paraların büyük bir kısmı, camilere yardım, camilerin inşası ve imarı adıyla verilerek

aklanıyor. Paralar aklanırken de oradaki topluluk üzerinde egemenlik kuruluyor. Berlin'de yetmiş küsur cami olduğu bildiriliyor. (Cumhuriyet, 5 Şubat 2004)

İslam, bütün yeryüzünü mabet, bütün meşru fiilleri ibadet ilan eden bir dindir. Birilerinin kotarımında ve maaşlı birinin liderliğinde ibadet yapılan yer anlamında bir mabet fikri Kur'an'a aykırıdır.

Son dönemlerde bazı yerlerde cami yaptırımı, İslam'ın reddettiği en büyük kötülükleri örtmenin aracı olarak devrededir. Bu binalara dokunulmazlık sağlayan tabir **'Allah'ın evi'** tabiridir.

Allah'ın Evi sıfatını ancak yüce Tanrı verebilir. O, bu sıfatı bir tek mekâna vermiştir: Kâbe; Beytullah. Bunun dışında hiçbir mekân için Allah'ın evi tabiri kullanılamaz; kullanılırsa küfür olur.

Bir defa, Allah'ın evi olmaz. Evi olan bir varlık Allah olmaz.

Türkiye'de cami artışı ile ahlak ve erdem düşüşü at başı gitmektedir. Demek olur ki, cami yapımındaki artış bir dindarlığın ve samimiyetin ürünü değil, riya ve kapkaççılığın göstergesi olarak öne çıkıyor.

Camiler, Allah ile aldatanların tekrarladıkları gibi, **'Allah'ın evi'** değil, birer secdegâhtır. Yani Allah'a secde edilen yer. Bunun içindir ki Kur'an'da mabet tabiri geçmez; mescit tabiri geçer. Mescit secdegâh demektir. Nerede secde ederseniz orası secdegâhtır. Bunun aksini söyleyenler İslam adına yalan söylemektedirler. İbadet ve mabet kavramlarını kullanarak halkı soymakta, insanları, belirli yerlerde toplayıp beyinlerini yıkamaktadırlar. Bu tavır, İslam'ın talebi değil, Emevî saltanatçılarının bir uygulamasıdır. Bu uygulamadan bugün, Emevîler yerine **Haçlı emperyalistler** yararlanmaktadır. Mesela, **BOP projesi** meyanında **Türkiye'de camiler birer BOP hapishanesine döndü-**

rülmek isteniyor. İş o hale gelmiştir ki, bir imam, caminin önündeki eğitim tahtasına Kur'an'ın emperyalizme karşı çıkan bir ayetini yazdığı için soruşturmaya tabi tutulmuş, böyle bir ayetin yazılması âdeta bir suç gibi milletin önüne çıkarılmış, ABD'ci basın tarafından haftalarca o ayeti yazan imamlar hakkında ithamlar yayınlanmıştır. Diyanet ise şunu diyebilmiştir:

"Ayettir, yazılabilir ama imam efendinin, seçimini günün şartlarına göre yapması gerekirdi."

Bu milletin sorması gerekir: Biz, secdegâhlarımızın girişlerine dinimizin kitabından bir ayet yazacağımız zaman, süper emperyalistlerin temsilcilerinden izin ve onay mı alacağız? Sorması gerekir ama hiç kimse sormamıştır.

Irak'tan sonra Libya'daki petrol yataklarına da bir bahaneyle musallat olmak isteyen süper emperyalistlere karşı çıkmak yerine onlara asker ve silah desteği veren dinci iktidara "Sen ne yapıyorsun, sen kimin adına hareket ediyorsun? Bu müslüman milletin imkânlarını kimlerin çıkarları için kullanıyorsun? Sen, müslüman kanı akıtacak Haçlı talancılara destek verirken Allah'ı aklına hiç mi getirmiyorsun?" diye sorabilen olmuş mudur?

Dinci iktidara kayıtsız-şartsız destek vermiş bir halk, böyle bir şey soramaz. Dinci iktidar içinden birileri de soramaz. Çünkü süper emperyallerin bu yaptıkları, bir BOP uygulamasıdır. Ve Türkiye'nin bugün başında olan iktidar kendisini **'BOP'un eşbaşkanlık görevini yapan bir iktidar'** olarak tanıtmıştır.

Ünlü müslüman düşünür Fransız **Roger Garaudy**, ***Suut Entegrizmi***'ni eleştirdiği satırlarında 'cami üzerinden oynanan oyun'un maskesini de ustalıkla düşürmektedir. Şöyle diyor:

"Dünyanın belli başlı camilerini idare etmek üzere imamla-

rın tayini ve yönetimi buradan yapılır. İmamlar farklı milletlerden olabilir, yeter ki, Suudî dogmatizm ve cehaletinin kalıbına uygun dökülmüş olsunlar."

"Toplumlar içine âdeta paraşütle indirilen camiler, müslümanları Suudî modeli ruhsuz bir ibadet yaşantısı içinde farklılıklarını işleyip durdukları, kendilerini tecrit ettikleri ve güvenliksiz duyguları besledikleri bir getto içine hapsetmektedir. Fransa, İtalya ve İspanya gibi ülkelerde müslüman cemaatlerin kendi imkânlarıyla yapmak istedikleri mütevazı ibadet yerlerine izin vermemek için bin türlü engel çıkartılırken, Suudî'nin parasını ödediği dev camilere kolayca evet denmesi bir hayli dikkat çekicidir."

"Hindistan'daki camilerde, jimnastik hareketlerini anlatan bir kitap gibi Allah ile yakınlaşmanın özüne hiç temas etmeden ibadet sırasında yapılacak hareketleri yazan risaleler, deste deste dağıtılmaktadır. İslam'ın çok çabuk girdiği ve 'çalışmak ibadettir' diyen Amadow Bamta gibi kişilerin yetişmesini sağlayan, hem aksiyon ve hem de mistik yönü ağır basan mahallî hareketlerin doğduğu Afrika'da, özellikle petrol 'patlamasından' sonra, sadece 'din değiştirenlerin' sayısıyla meşgul olan bir Suut nüfuzu gelişti. Bu yapılırken de sömürgecilik dönemi eski Hristiyan misyonerlerinin uyguladıkları metot uygulandı, yani 'din değiştirenlere' maddî imkânlar verildi. Bu petrol İslam'ı, nebevî ve Kur'anî İslam'ı suyun dibine bastıran bir petrol örtüsüdür." (Bu satırlar ve daha geniş bilgiler için bk. Garaudy; *Entegrizm*, 72-79)

LAİKLİK ADINA SERGİLENEN BASİRETSİZLİK

Tanrı'nın ve tarihin huzurunda bir vicdan ve iman borcu olarak şunu da kayda geçirmek zorundayız:

Saltanat dinciliğinin egemen noktaya gelmesinde **'laiklik adına basiretsizlik veya basiret tutulması sergileyen ekipler'** ciddi bir paya sahiptir. Dolaylı ama çok ciddi bir paydır

bu. O basiretsizlik, önceleri, **"Biz, laik ve Atatürkçü adamız, dinle falan uğraşmayız"** diyerek dine, dindara, dinin hakikatini bilen ilim ve düşünce adamlarına sırt döndü; o ârif ve akıllı insanları **'kıravatlı mollalar'** olarak gördü, onların ilminden, kültüründen, samimiyetinden, dehasından yararlanma basiretini gösteremedi. Böylece, meydanın dincilik talanının çetelerine kalmasına zemin hazırladı.

Bu **'basireti tutuklar ekibi'** şimdilerde de kalkmış, bazı taklitçi 'açılımlar' (!) yaparak dinci oy havuzundan bir şeyler kapmaya uğraşıyorlar.

Laiklik adına yıllarca basiretsizlik sergileyen bu insanlar, bu yaptıklarıyla sadece gülünç hale geldiklerini bile anlamayacak kadar büyük bir basiret tutulması yaşıyorlar. Gerçek şu ki, laiklik ve **Atatürkçülük** adına basiretsizlik sergileyenler, bir iddia ve tezin esas temsilcileri dururken onun taklitçisine kimsenin itibar etmeyeceğini anlamayacak kadar vahim bir idrak perişanlığı içindeler.

Anlaşılan o ki, **laiklik adına basiretsizlik üretenlerin dinciliğe dolaylı desteği artarak devam ediyor.**

Laiklik adına basiret tutulması sergileyenlerle din adına riya ve talancılık sergileyenlerin istila ettiği karanlık ve dikenli bir ortamda yaşıyoruz. Bu ortam, bir Emevî faşizmini kitlelerin ensesine bindirmiş bulunuyor.

Bu ortamda, Emevî döneminde sahabî neslinin ortaya koyduğu tavrı benimsemek, yani siyaset dinciliğinin hegemonyasına teslim edilmiş camilerden uzak durmak, Muhammedî mümin kalmanın temel koşullarından biri haline gelebilecektir. Varoluşçu felsefenin **teist** (Allah'a inanan) kanadına babalık eden **Kierkegaard** (ölm.1855), kiliseye gidenlerin önüne çıkar, onlara: **"İsa'yı seviyorsanız kiliseden, papazlardan uzak durun!"** dermiş.

Ülkemdeki mescitlerin düşürüldüğü durumu gördük-

çe, Kierkegaard'ı hemen her gün rahmetle anıyorum. Kirletilen mabetten Allah'a gidilemeyeceğini vurgulayan eşsiz bir ders vermiş insanlığa...

Son Peygamber, insan ve evrenin kirletilmemesi için verdiği mücadeleyi mabedin kirletilmemesi için de vermiştir. Gelecek zamanlarda secdegâhların kirletileceğinden endişelidir. Sarsıcı uyarıları var bu konuda. Geçmiş ümmetlerdeki çöküşün, mabetleri kirletmekten kaynaklandığına değişik ifadelerle ama ısrarla parmak basmıştır.

Allah'a gidişin yolunu, adına 'Allah'ın evi' denen binaların tıkadığı bir dünya, derdi çekilecek bir dünya değildir. Ne yazık ki Türkiye de bu derdi çekilemeyecek dünyanın bir parçası olmaya doğru hızla gidiyor. Hatta ikibinli yıllardan beri, bu gidişin öncülüğünü yapıyor.

'ZARAR MESCİTLERİ'NİN YARATTIĞI MÂÛN İHLALLERİ

'ZARAR MESCİDİ' KAVRAMININ ANLAMI VE BOYUTLARI

'Zarar veren mescit' (zarar mescidi veya telaffuz farkıyla dırar mescidi) kavramı, **Kur'an'ın en hayatî kavramlarından biridir. Mâûn suresindeki mucize mesajı tamamlayan bir kavramdır.**

Tefsirini yapmaya çalıştığımız Mâûn suresinin mucize verilerini dikkate alarak 'Zarar veren mescit'ten maksadın **'lanetli namazların kılındığı mescit'** olduğunu pekâla söyleyebiliriz. Gerçekten de Kur'an'ın, **'içinde ibadet yapılmamasını' emrettiği zarar veren mescit, ilk örneğinin de gösterdiği gibi, riyakârlığın çöreklendiği mescittir.**

Namazlarına riya bulaştırılmış tüm mescitler zarar veren mescit hükmündedir. Bunun böyle olduğu, Kur'an'ın beyanıdır. Zaten lanetli namazlar da riyaya bulaşmış namazlardır.

'Zarar veren mescit' kavramını, usta bir Emevî oyunuyla, inişine sebep olan hususi olaya bağlayıp zamanüstü anlamını gölgelemek, müslüman toplumlara çok pahalıya mal oldu. Oysaki İslam din bilginlerinin söz birliği ile denmiştir ki, **"Sebebin hususiyeti nassın umûmiyetine engel değildir."** Yani bir ayetin şu veya bu özel sebeple inmiş olması, ondaki anlamın ve hükmün genelliğine engel değildir.

Zarar mescidi, insanlara zarar verme aracına dönüştürülmüş veya o maksatla inşa edilmiş mescit demektir. Kur'an, bir mescidin 'zarar mescidi' olmasına yol açan sebepleri ayrıntılı biçimde göstermiştir. Tevbe 107-109. ayetler bu şartları ifadeye koyan ayetlerdir. Bu ayetlerden anlıyoruz ki, aşağıdaki illetlere bulaşmış mescitler, tevhit açısından bozulmuş ve secdegâh olma niteliğini yitirmiş mekânlardır. Anılan niteliği yitiren mekânlar, girilmemesi gereken mekânlardır. Kur'an şöyle diyor:

"Bir de şunlar var: Tutup bir mescit edinmişler: Zarar vermek için, nankörlük için, inananları fırkalara bölmek için, daha önceden Allah ve Resulü ile savaşmış kişiye gözetleme yeri kurmak için. 'İyilik ve güzellikten başka bir şey istemiş değiliz' diye gerile gerile yemin de edeceklerdir. Allah tanıktır ki onlar kesinlikle yalancılardır. Böyle bir mescitte asla namaza durma! Daha ilk gününde takva üzerine kurulan bir mescit, içinde salât kılman için çok daha uygundur. Temizlenmek arzusu taşıyan erler vardır o mescitte. Allah, temizlenenleri sever. Peki, binasını Allah'tan gelen bir sakınma duygusu ve Allah rızası üzerine kuran mı hayırlıdır, yoksa binasını sel artıklarının ucundaki yarın kenarına kurup da onunla cehenneme yuvarlanan mı?" (Tevbe, 107-109)

Bu ayetlere dayanarak mescitleri girilebilir secdegâhlar olmaktan çıkaran şirk unsurlarıyla Mâûn ihlallerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Mescidin insanlara bir biçimde zarar verir hale gelmesi:

Mescidin zarar verme niyetiyle yapılmış olması şart değildir. Ayet, burada, yapmak ve kurmak anlamında bir kelime kullanmamış, **'ittihaz'** (edinmek) kelimesini kullanmıştır. Bu demektir ki bir mescidin zarar vermesinden söz etmek için, daha yapılırken o niyetle yapılmış olması şartı aranmaz. Bir mescit, ilk zamanda, hatta yüzyıllarca iyi hizmetler verdiği halde günün birinde 'zarar veren mescit'e dönüşebilir. Din, insana zarar verme aracı yapı-

lamaz. Bunun başlangıç noktası da mabedin zarar aracı olmaktan çıkarılmasıdır.

Gasp edilen veya kandırmak suretiyle alınan arazilere yapılan camiler de zarar veren mescit cümlesindendir.

Politik rakipleri yenik düşürmek için gösteriş kabiliyeti yüksek yerlere cami yapmak da bu cümledendir. Çünkü bunda da esas maksat ibadet değil, rakiplere zarar vermektir.

Mescitler, insan haklarına ve kamunun tâcizine sebep oluşturacak bir konum ve durumda iseler ibadet mahalli olma özelliklerini yitirirler.

Bu noktada bizim için önemli olan ilkesel nokta şudur:

Mescit inşası için insan hakları çiğnenemez.

Mescitte, oraya devam etmeyenlerden alınan paralarla hizmet verilmesi de mescidi, zarar mescidine çevirir. Bugün Türkiye'de camileri zarar mescidine çeviren bir numaralı sebep budur. Tüm toplumun verdiği paralardan maaş alan insanlar mescitlere gelen bazı insanlara hizmet vermekte ve bu, o mescitleri bazı insanlara zarar veren mescide dönüştürmektedir. Oralarda yapılan ibadetler İslam fıkhına göre fasittir.

2. Nankörlük Anlamına Gelen Niyetlerle Mescit Yapmak:

Ayetin bu kısmında **'küfren'** kelimesi kullanılmaktadır. Bu kelime Kur'an'da hem inkâr anlamında hem de nankörlük anlamındadır. Bahsimiz olan ayette inkâr anlamında alınamaz. Çünkü inkâr için mescit yapılmasından söz etmek anlamsız ve tutarsızdır. O halde, 'küfren' sözcüğü burada ancak nankörlük anlamında kullanılmış olabilir.

3. Müminleri Fırkalara Bölmek İçin Cami Yapmak Veya Yapılmış Bulunan Camileri Bu Maksatla Kullanmak:

Mabedin toplumu fırkalara bölmek ve o yolla din sömürüsü yapmak için kullanımı dinler tarihi kadar eskidir. Burada ayrıntılara girmeden günümüze, özellikle de Türkiye'ye ve Türk insanının yaşadığı bazı dış ülkelere bakacağız.

Ülkemizde, tefrika (bölüp parçalama, bölücülük, bölünme) illetinden arınmış camilerin sayısı günden güne azalmaktadır. Son çeyrek yüzyılda, Türkiye'nin başına açılan en kahırlı ıstırap bu 'mabet kaynaklı tefrika'dır. Parti propagandası, akıl, aydınlık ve sosyal adalet aleyhtarı nutuklar ve nihayet vakit namazlarını kılamayıp sadece Cuma'ya veya bayrama gelenlere yapılan ağır hakaretler camileri birer bölücülük ve kavga ocağına dönüştürmüştür.

Dış ülkelerdeki Türk semtlerinde görülen duruma gelince, hemen her ekibin kendine has bir camii vardır ve bu camilerde toplananların hiçbiri öteki camidekilere tam müslüman gözüyle bakmaz. Hepsi birbirinin gıybetini eder.

4. Caminin, Daha Önce Açık İslam Düşmanı İken, Şartların Değişmesi Yüzünden Dini Kullanmak İhtiyacını Duyan İkiyüzlülere Barınak Yapılması:

Senelerce kahır ve zulüm altında inlettikleri müslümanların; mabetlerini, onları sömürmek, kontrol etmek ve birbirine düşürmek için kullanma alçaklığının İslam tarihinde ilk temsilcileri Emevî kodamanlarıdır. Zamanımızda aynı zulmü, ***Ilımlı İslam*** adıyla bir emperyalist irtidat dini dayatan ABD yapmaktadır. Emevîler, İslam'ın zaferi önünde eğilmek zorunda kaldıklarında, müslüman kanı damlayan kılıçlarını kınlarına soktular ve o kılıçlarla dize getiremedikleri müslümanları, musallat oldukları secdegâhlarında vurdular. Bu öyle bir vuruştu ki, en büyük kahrını, dinin tebliğcisi Peygamber'in evladını katlederek gerçekleştirdi. Onları zehir ve kılıçla yok etmekle yetinmedi, tevhidin mabedinden yaklaşık bir asır boyunca Resul evladına hutbelerden lanet okuyarak o Peygamber'in ümmetine 'amin' çektirdi.

Dahası, Ömer bin Abdülaziz (ölm.102/720), Resul evladına okunan bu laneti camilerden kaldırdığında onu şu şekilde itham edebildiler: **"Sünnete muhalefet ediyor."**

Camileri, önceki zamanların din düşmanlarına fesat alanı olarak açma günahının işlendiği coğrafyalardan biri de Türkiye'dir. İdeolojiler devrinde, Allah diyenlere ilkel muamelesi yapan birtakım ideoloji sapıkları, **Berlin Duvarı**'nın yıkılışından sonra, fesatlarını din yoluyla yürütmek için mabede musallat olmuştur. Biz şunu açık bir biçimde gözlemlemiş bulunuyoruz: 1990'lı yılların en hararetli 'şeriat' demagogları içinde, eski yılların en hızlı ateist-komünistleri de vardır.

Camiler, Türkiye Cumhuriyeti düşmanı siyasetlerin çıkarları için, işte bu zihniyetlerin 'rasathanesi' (tabir Kur'an'ındır) haline getirilmiştir. Ve Kur'an mucizesi bir kez daha tecelli etmiştir.

5. Cami Yapımında, Allah Rızasından Başka Herhangi Bir Kaygının Rol Oynaması:

Mescit yapımına takva kaygısı dışında bir unsurun eşlik etmesi, yapılacak mescidi müslüman secdegâhı olmaktan çıkarır. Kişisel menfaat, şöhret hırsı, parti çıkarı, ekonomik çıkar vs. bu cümledendir. (Mescitler konusunda fıkhî ayrıntılar için bizim ***'İslam Nasıl Yozlaştırıldı'*** adlı eserimizin Mescit maddesine bakılabilir.)

TEVBE SURESİ 17-19 MUCİZESİ

Şimdi sizi, Kur'an'ın kelam ihtişamlarından biriyle daha tanıştıracağız: Bu kelam ihtişamı, **'zarar veren mescitler'** kavramının bir ayrıntılanmasıdır ve 'zarar veren mescit' beyyinelerinin geçtiği Tevbe suresinde yer almaktadır.

Kur'an, müşriklerin tevhit mabedi imar ve inşa edemeyeceklerini, çünkü müşriklerin imar ve inşa ettikleri mabedlerde tevhid erkânı üzere ibadet yapılamayacağını göstererek zarar veren mescitler bahsinin bir başka boyutunu daha önümüze koymuştur. Önce mucize beyyineleri görelim. Zarar veren mescitlerin ele alındığı Tevbe suresinin 17, 18 ve 19. ayetlerinde şöyle deniyor:

"Müşrikler, öz benliklerinin küfre sapışına tanık olup dururlarken, Allah'ın mescitlerini onarmaya girişemezler. Tüm amelleri boşa çıkmıştır onların. Ateşte uzun süre kalacaklardır onlar. Allah'ın mescitlerini; ancak Allah'a, âhiret gününe inanan, namazı/duayı yerine getiren, zekâtı veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayan kişiler onarır. İşte bunların, hidayete erenlerden olmaları beklenir. Siz; hacı sakalığını, Mescid-i Haram tamirciliğini, Allah'a ve âhiret gününe inanıp Allah yolunda cihat eden kişinin yaptığıyla bir mi tuttunuz? Allah katında bir olmazlar bunlar. Allah, zulüm sergileyenler topluluğuna kılavuzluk etmez."

Bu ayetler bize bir yandan bazı tespitler yapma imkânı verirken bir yandan da bazı hakikatleri duyurma görevi yüklemektedir. Önce tespitleri yapalım:

Müşrik sıfatına müstahak hale gelenler, tevhit mabedi inşa ve imar edemezler. Ederlerse oralara tevhit mabedi denemez. Müşrikler, Kâbe'ye ve hacılara hizmetlerini, din üzerinde hegemonya kurmanın gerekçesi yapıyorlardı. 19. ayet, günümüzün Mâûn ihlalcisi çevrelerinde de egemen olan bu şirk zihniyetini deşifre ediyor; buna dayanarak insanlar arasında afra tafra satan maskeli müşrikleri tokatlıyor.

Açık veya örtülü müşriklerin tevhit mabedine el atmalarının Kur'an'ı rencide ettiğinde en küçük bir tartışma olamaz, yoktur. Geriye kalıyor, **'müşrik'** sıfatına müstahak olanların tespiti.

Niyetimiz sağlam, amacımız tevhide teslim olmaksa Kur'an, burada da elimizden tutar, burada da önümüzü aydınlatır. Gelin, birlikte deneyelim:

Kur'anî idrake göre müşrik kimdir? Bu sorunun cevabı, Kur'anî ve nebevî beyyinelerde, özellikle Mâûn suresinde açıkça verilmiştir. Kur'an ve sünnetin verilerine göre insanı müşrik sıfatına müstahak hale getiren sebeplerden biri de ibadete riya bulaştırmak yani Mâûn suresi ihlali yapmaktır. O halde Tevbe suresi 17 ve 18 numaralı beyyineler bize bir yandan şunu söylemek hak ve imkânını verirken bir yandan da bu söylemi insanlığa duyurmak görevini yüklemektedir:

Mâûn suresi ihlali yapan ve böylece müşrik sıfatına müstahak hale gelenler tevhit mabedi inşa ve imar edemezler, ederlerse oralarda tevhidin ibadeti yapılamaz.

Tevbe suresi bize bir ihbarda daha bulunmaktadır:

Müşrikler Allah'ın düşmanıdır. Allah düşmanlarının tevhidin mabedine de dinine de ellerini, dillerini dokundurmaları makul karşılanamaz.

TEVBE 114 MUCİZESİ: MÜŞRİKLER ALLAH DÜŞMANIDIR

Bilindiği gibi, Kur'an, kendisini bizzat kendisi tefsir eden bir kitaptır. Bu tefsir edişte tefsir edilen ayetlere **müfesser**, tefsir eden ayetlere ise **müfessir** ayetler denmektedir.

Şunu da biliyoruz: Tevbe suresi, iniş sırasıyla 113. suredir. Yani Tevbe suresi, en son inen iki sureden biridir. Bu olgu, Tevbe suresindeki mesajların belirleyiciliği açısından çok önemlidir. Tefsir terimlerini kullanarak konuşursak şöyle dememiz gerekir:

Tevbe suresi ayetleri, birinci dereceden müfessir ayetlerdir. Daha önce inmiş surelerdeki kavramların anlamlarını belirlemede en hayatî ayetlerin bir kısmı bu suredir. Bu surenin 114. ayeti, Kur'an vahyi boyunca gündemde tutulmuş şirk ve müşrik kavramlarının en öndeki müfessir ayetidir. Bu ayet, **Hz. İbrahim**'in şirk dinine hizmeti meslek edinmiş müşrik (dinsiz değil) babasını **'Allah'ın düşmanı'** olarak anmakta ve böylece, müşriklerin birer Allah düşmanı olduklarını hükme bağlamaktadır. Başka bir ifadeyle, **Tevbe 114. ayet, şirk ve müşrik tabirlerinin geçtiği bütün ayetlerin müfessiridir.** Şirk ve müşrik tabirinin, daha önce inmiş olan 112 sure boyunca geçtiği ayetlerin tümü, Tevbe 114 bağlamında **müfesser** (tefsir edilmesi gereken) ayetlerdir. Tevbe 114 ise bu ayetlerin tümü bağlamında **müfessir** (tefsir edici) bir ayettir.

İmdi, müşrikler, Kur'an'ın hükmüyle birer **Allah düşmanı** ise onların tevhit mabedine el sürmeleri, oraya herhangi bir gerekçeyle hizmete kalkmaları, meziyet olarak görülmek şöyle dursun, kabul bile edilemez.

Açık veya hükmî müşrikler bir biçimde mabet inşa ve imar etmişlerse muvahhit müminlerin oralara girmemesi gerekir. Kur'an'ın hükmü budur. Bu hükme rağmen oralarda tevhidin ibadetini yapmaya kalkanlar, 'örtülü şirk'e

ve **'maskeli müşrikler'**e destek vermiş konuma düşerek dolaylı yoldan Mâûn suçlusu olurlar. Mâûn suçlusu maskeli müşrikler, çeşitli oyunlarla kendilerini saklayabilirler, hatta olduklarının tam tersine, tevhidin, İslam'ın, Allah'ın avukatı gibi ortaya fırlayıp halkı aldatabilirler de... Ve bu aldatmanın getirdiği nemalarla hem kasalarını doldurup hem de birkaç yüz metreye bir cami yaptırabilirler. Ama Allah'ın, **'şirk bulaşmış bütün eylemlerin sonu hüsrandır"** (Zümer, 65) hükmünü saf dışı edemezler. O camilerin sayısı arttıkça o maskeli müşriklerin egemen olduğu ülkenin ve halkın da hüsran ve musibeti artar.

Tevbe 17,18, 19 ve 114. ayetlerden çıkan matematik kesinlikteki gerçek budur.

Bu gerçeğin ilanı birçoklarının canını yakacaktır ama neyleyelim ki, tespiti yapan, Kur'an'dır.

TÜRKİYE'DE HARAM LOKMA TAHRİBATI VE SİYASETİN ÇÖKÜŞÜ

Türkiye'nin en büyük sıkıntısı, haram lokmadan kaynaklanan sıkıntıdır. Haram lokma sıkıntısı, giderek illete dönüşmüş, bu illet kanserojen bir hal alarak ahlakı, erdemi ve nihayet siyaseti çürütmüştür. Kirletmemiş, çürütmüştür.

Haram lokmanın çürüttüğü siyaset artık çöküş çatırtıları çıkarmaktadır. Siyaset binası çökecek ve bunun altında kalan, bu çürüyüşe müdahale erdem ve cesaretini göstermeyen halk olacaktır. Çünkü böyle bir çürüyüş, halkın muvafakati olmadan vücut bulamaz. Aksini söylemek, Tanrı'nın ve tarihin kanunlarına aykırıdır.

Basın dünyamız, güncel tablolara kendi tarzı içinde bakıp bu haram lokma olumsuzluğunu vurgun, soygun, çeteleşerek Türkiye'yi soymak, kamu haklarını ihlal etmek, emeğe ve alın terine ihanet... şeklinde değişik ifadelerle vermektedir. Adı anılmayan daha onlarca haram lokma sektörü var bu ülkede...

Bazı örnekleri, ATO'nun (Ankara Ticaret Odası'nın) kamuya mal olmuş raporlarından izleyelim:

1971-99 yılları arasında hükûmetlerin bütçe dışı harcadıkları paranın toplam rakamı 116 milyar dolar. Aynı rapora göre, kaçak elektrik kullanımı, vatandaşlar kadar kamu kuruluşlarında da olmaktadır.

Türkiye genelinde kaçak elektrik kullanımı % 23.5'tir.

Yatırıma ayrılan her 3 liranın 1 lirası, rüşvete gitmektedir. **Kamu İhalesi Kanunu**, bir yandaş kollama ve haramı teşvik kanunu gibi çalışmaktadır.

Yarım kalmış yatırımlara harcanan paranın 2004 itibariyle yekûnu 130 milyar dolar.

Her 3 CD'den birinin, her yüz kitaptan 40'ının, her yüz bilgisayar yazılımının 58'inin korsan, yani haram kazanç olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye, dünyada eşi görülmemiş bir korsan kazanç cennetidir. Bu demektir ki **Türkiye, helal lokma yemek isteyenler için bir cehenneme dönüşmüştür.** ATO'nun araştırmalarını kamuoyuna açıklayan raporların önümüze koyduğu tablolardan biri de şudur:

Özetleyelim:

% 99'u 'müslüman', yüz bin camili Türkiye, tam bir haram lokma cenneti veya cehennemi görünümü arz ediyor. Türkiye, bir **'emeğe ihanet ülkesi'**... Bu tablo dikkate alınarak Türkiye'nin durumu yeniden değerlendirilmelidir.

Haram kazanç, emeğiyle geçinmeye çalışan kitleleri değil, kayıt dışı ekonomiyi beslemektedir. Kayıt dışı ekonominin oranı ABD, İsviçre ve Avusturya'da % 8, İngiltere, Hollanda, Fransa, Almanya, Kanada ve İrlanda'da % 13 ila 15, Danimarka, Belçika, İtalya ve Yunanistan'da % 18 ila 28, Türkiye'de ise % 66'dır. Bunun anlamı, Türkiye'de, emeğe ihanetin, erdemli insanı cezalandırma kurumuna dönüştüğüdür.

Kamu malını çalıp çırpanlar, insanlık suçlarının en ağırını işlemektedirler. Türkiye'ye hıyanetin öncüleri de bunlardır.

Haram lokma zulmünün açtığı yara, Kur'an dininin seçkinliklerinden biri olması gereken **'hak duygusu ve hakka saygı'** ruhunu öldürmüştür.

Türkiye'de en tehlikeli tehditlerden biri de Türk halkında hak duygusunun zayıflaması ve neredeyse yok olma noktasına gelmesidir. Türk halkının hak duygusunu süratle hayata döndürmek için tatlı yalanla uyuşmayı beceri sanan kitleleri, acı gerçeği yeğleyecek ruh yapısına kavuşturmak borcundayız.

"Devletin malı deniz, yemeyen domuz" şeklindeki zehirli sloganı şu şekle getirmek gerekiyor:

"Devletin malı deniz, bir lokmasını yiyen domuz!"

Kur'an, ata sözünün bu ikinci şekle sokulmasını gerektirmektedir. Ama bu gereklilik asırlardır yerine getirilmiyor.

1980 sonrasının siyasal iktidarları haram lokmayı meşrulaştıran politikalarla bu ülkenin ahlak ve vicdan yapısını büyük bir yıkıma uğratmışlardır. İkibinli yıllardan sonraki dinci iktidar ise bu 'haram lokma' sistemini yaygınlaştırmakla kalmadı, dinselleştirdi de... Bu yıkım durdurulmadıkça bu ülkenin iflahı ve bu kitlenin refahı mümkün değildir. İstisnalar, her alanda olduğu gibi burada da kuralı bozmuyor, bozamıyor.

İstisnalar kuralı bozamadığı içindir ki, onların onca uğraşlarına rağmen talanı dinleştiren dinci iktidar, haram lokmanın şemsiyesi gibi görülen 'milletvekili dokunulmazlıkları'nı sınırlandırmanın adını bile anmamaktadır. Hiç kimse, bindiği dalı kesmek istemez. Dinciler ise istemek şöyle dursun, akıllarından bile geçirmez.

TÜRKİYE'DE SİYASET VE DİNCİLİĞİN HARAM LOKMA TUTKUSU

Türkiye'de siyaset ve dinciliğin **haram lokma** (namıdiğer, Mâûn ihlali) tutkusu akılların açıklayabileceği türden değildir. Tarih böyle bir soygun tutkusuna daha önce tanık olmamıştır. Ne Karunlarda ne engizisyon cellatlarında görüldü böyle bir soygun tutkusu.

Doymak nedir bilmediler, bilmiyorlar. Tevessül etmedik zulüm, düşüklük, fitne, iftira bırakmadılar.

Bu konuda, dehşetle irkilmek ve ibretle ders almak isteyenlerin okumaları gereken kitaplardan biri de **Derya Kırıcı**'nın *Deniz Feneri Dosyası* veya *Fenerekon* adlı kitaptır.

Tarih çok ihtilal, çok kan, çok devrim gördü ve bunlar çok ağır soygunlara da kaynaklık ve öncülük etti. Fakat son yıllarda Türkiye Dinciliği'nin Allah ile aldatarak gerçekleştirdiği soygunun bir örneğini tarih kaydetmemiştir. Haçlı seferlerinin destanî çapulcuları bu Türkiye dincilik soyguncuları yanında çok merhametli, ölçülü ve dengeli kalmaktadır.

Bütün bu söylediklerimizi kılları kıpırdamadan yaptıktan sonra, haramla beslenmiş pis alınlarını gidip secdeye koymakta ve insanların önüne hâlâ din-iman avukatı gibi çıkmaktalar... Dahası, herkesin dini-imanı hakkında 'kalite kontrolü' yapma küstahlığına tevessül etmekteler...

BİR MÂÛN İHLALİ OLARAK DENİZ FENERİ SOYGUNU

"Allah'ın evini ticarethaneye çevirdiniz, ey engerek yılanının dölleri!"
Hz. İsa

Ticarethane ne ki, Deniz Fenercisi engerek dölleri, camiyi soygunhaneye çevirdiler.

İmam Mâlik (ölm. 179/795) camilere sadaka sandıkları konmasına **"Allah, mecsitleri dünyalık toplama yeri yapmadı"** diyerek karşı çıkmış, sadaka sandığı konan camilerde namaz kılmamıştır. (Turtûşî, **el-Bida'**, 223-224) Peki, **Deniz Feneri, Yimpaş, Kombassan** soygun sandıklarının kurulduğu camilerin durumu nedir? **'Selef-i Salihîn'** edebiyatı yaparak ona buna saldıran mâûn talancısı onursuzlar, İmam Mâlik'i Selef-i Salihîn'den saymıyorlar mı? Yoksa İmam Mâlik de **'28 Şubat fetvacısı'** mı? Aynı kişiler, bu onursuzların işlerine geldiğinde Selef-i Salihîn, işlerine gelmediğinde zındık.

Lanet olsun bunların haram paralarla beslenen cehennemî suratlarına!

Servet kodamanı olmak için çalan **en büyük hırsızları** tamamen, çalışmadan keyif yapmak için çalan **büyük hırsızları** kısmen serbest bırakıp karnını doyurmak zorunluluğuyla çalan **küçük hırsızları** takibe alıp cezalandırmak, zulüm, ahlaksızlık ve riyakârlık düzeninin temel niteliğidir. Dinciliğin ve dinci iktidarların temel niteliklerinden biri de budur.

Türkiye bu nitelikte ekiplerin İslam'a musallat oldukları talihsiz bir dönemi son yarım yüzyıldır yoğun şekilde yaşamaktadır. Yaşananların en tipik göstergelerinden biri, belki de birincisi **Deniz Feneri** adıyla dünya ölçeğinde meşhur olan dinci soygun olayıdır.

DEHŞET VERİCİ BİR MÂÛN İHLALİ

Hürriyet yazarı **Tufan Türenç**, 5 Eylül 2008 tarihli yazısında, **Deniz Feneri** soygunu münasebetiyle müthiş bir soru soruyor ama cevabını veremiyor. Soru şu:

"Bu kadar ahlaksız, tıynetsiz, vicdansız nasıl olabiliyorlar?"

Pekala olabiliyorlar! Daha beteri de olabilirler ve olacaklardır. Bekleyin, göreceksiniz. Olabileceklerini bu ülkeye otuz yıldan beri söyledik. Tarihten örnekler göstererek şöyle uyardık:

"Bunlar, siyasal ve parasal çıkarları için öz peygamberinin evladını acımadan katleden Emevî damarının uzantılarıdır. Zaten İslam diye taşıdıkları ve kitlelere dayattıkları, Emevî'nin 'din' diye önümüze koyduğudur."

Bu uyarının dikkat çektiği tarihsel gerçekleri görerek bunların neler yapabileceğini, nelere tenezzül edebileceklerini aklı ve vicdanı sağlam olanlar çoktan düşünmüş ve tedbirini almış olmalıydılar. Yazık ki, kimse ne düşündü ne de tedbir aldı. Biz söyledik, biz dinledik.

Ta ***Allah ile Aldatmak*** kitabının, bunların irin küpünü çatlattığı güne kadar. Ne yazık ki, ***Allah ile Aldatmak*** kitabı (Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2008) o irin küpünü patlattığında iş işten geçmiş, Türkiye maddeten ve manen karanlığa teslim olmuştu. İslam'ın bin yıllık düşmanı haçlılarla işbirliği yapmış bir karanlıktır bu. ***Allah ile Aldatmak*** kitabının arkasından onun kadar önemli gördüğümüz ***'Dincilik'*** kitabı çıktı. (Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2010) Ve şimdi de elinizdeki kitap... Daha ne yapabiliriz?!

DENİZ FENERİ VE MÂÛN İHLALİNİN KURUMLAŞMASI

"Benim şerefim, develerimin sırtındaki mallarımdır."

Ebu Süfyan

Mekke şirk oligarşisinin başı Ebu Süfyan, şerefi böyle tanımlıyordu. Şirkin şeref anlayışı bu. Ebu Süfyan tüccardı. Onun için şeref demek para demekti. Deniz Feneri hırsızlarının ise bu kadar bile şerefleri yok. Çünkü Deniz Feneri hırsızlarının servetleri Ebu Süfyan'ınki gibi ticaretten değil, Allah ile aldatıp soydukları zavallıların alın terlerinden... Yani Deniz Feneri kodamanları Mekke şirk kodamanlarından daha alçak ve sefil...

Ünlü gazeteci-yazar **Yalçın Bayer,** 27 Nisan 2007 günlü köşesinde şunları yazıyordu:

"Son bir yıldır Deniz Feneri ile ilgili olarak çok şey konuşuluyordu... Alman Federal Polisi, 2 savcının yürüttüğü teknik takipten ve banka hesaplarını inceledikten sonra soruşturmayla ilgili verilerden bir kanaate varınca 300 polis, Kanal-7 ve Deniz Feneri'nin bulunduğu Frankfurt'taki binayı basarak bütün evrakı aldı ve tutuklamalar yaptı."

'Berlin İslam Cemaati Başkanı olan **Abdurrahim Vural,** dünkü telefon konuşmamızda şunları söyledi:

"Dayanamadım artık yapılanlara. Dini duygulara hitap ederek insanları istismar ediyorlardı. Onlara önce yardım edi-

yorlar, ev tutuyorlar, yemek veriyorlar, giydiriyorlar. Bunu da bütün insanların merhamet duygularını istismar edecek şekilde yayınlıyorlar. Ondan sonra, gelsin zekât paraları, kurban paraları... İnsanların dini duygularını kullanarak milyon Euro'lar toplanmasının engellenmesini istiyorum. Bu vurguna yeter artık diyorum."

"Bu 'yardım' derneği, 'Milli Görüş' gömleğini çıkaranlarla birlikte rota değiştirmişti. Başbakan Erdoğan'dan övgüler almış, aynı zamanda Bakanlar Kurulu kararıyla kamu yararına çalışan dernek hüviyetine sokulmuştu. Bu durumda, topladığı yardımlardan başka para da toplayabilme olanağına kavuştu ve yaptığı tüm ticari faaliyetlerinde de vergiden muaf oldu."

"Yani Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Yeşilay gibi yarı resmi derneklerin yıllardır elde ettiği hakka bir anda kavuşmuş oluyordu. Böylece 'sadaka kültürü'nün sivil toplum örgütleri arasındaki en güçlü halkasını Türkiye'deki Deniz Feneri oluşturdu."

HALK UYANMADIKÇA OLMAZ!

'Aldatılmak isteyen aldanır'. Ve bu halk, aldatılmaktan âdeta zevk duyuyor. Kendisini aldatmayanları adam yerine koymuyor. İyi aydın, iyi siyasetçi, bu halka göre, iyi haram yiyen, bunun için de iyi vurgun yapan demek.

Kur'an, **'halkın haklarını çalıp çırpanların dini-imanı olmaz'** diyor; Peygamber halkın haklarını çalıp çırpanların cenazelerini kılmıyor; bizim halkımız ise bu gerçekleri duyuranlardan rahatsız oluyor. Onları **'düzen bozan mızıkçılar'** gibi görüyor.

Tabiî bunun sonucu olarak da başı beladan kurtulmuyor. Unutmayalım, **ceza amel cinsindendir.** Uyarılara kulak tıkayanların cezası da destekçi oldukları 'aldatanlar' aracılığıyla veriliyor.

'Allah ile aldatanlar Kızılay'ının arka planını irdeleyen gazeteci-yazar **Ruhat Mengi**, 5 Eylül 2008 tarihli **'Kamu Yararına (!) Soygunlar'** başlıklı yazısında şu tespitleri yapıyor:

"Deniz Feneri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, 40 milyon Euro'nun çok üstünde bir bağışı 'yoksullara yardım' diye topladıktan sonra bunun büyük bir kısmını derneğin yöneticilerine ya da 'yanına yıldız işareti koydukları' pek önemli kişilere aktarmış."

"Demek adamlar halkı kamu yararına soyuyorlar, kızmamak lazım."

YARDIM DUYGUSUNA İHANETİN ÖTEKİ ADI

'Halkının yüzde doksan dokuz buçuğu müslüman' diye tanımlanan ve Allah ile aldatma cenneti olduğunda kimsenin kuşkusu bulunmayan Türkiye'nin değil, Alman hükûmetinin el koyması ve birkaç öncüsünü hapse atması üzerine öğrendiğimiz milyonlarca Auroluk dinci vurgun, müslümanların hayır yapma duygularını sömüren en vicdansız ve ahlaksız vurgunlardan biri olarak literatüre geçmiş bulunuyor.

Facianın mağdurları da failleri de **'Müslüman Türkler'** (!), işi takibe alıp dünya gündemine taşıyansa 'gayrimüslim' Alman hükûmeti. Sizin anlayacağınız, **'yüzde doksan dokuz buçuğu Müslüman'** (!) Türkiye'nin yurttaşlarını çarpan 'müslüman' unvanlı dinci hırsızların takibi 'gâvur Almanlar'a kalmış.

Oktay Ekşi, 4 Eylül 2008 tarihli **'Yetim Hakkı'** başlıklı yazısında şöyle diyor:

"Masum insanların yoksula, felaketzedeye, çaresiz kalmışa yardım için yaptığı bağışı gemi almak, şirket kurup ticaret

yapmak, radyo ve televizyon şirketine ortak olmak ve bir kısmını da cebe atmak için kullananlar Frankfurt'taki yargıç önünde çözüldükçe her şey daha iyi görülüyor. Ve tabii 'yetim hakkı yememe' edebiyatının hiçbir hırsızı aklamadığı da."

"Deniz Feneri isimli dernekteki yolsuzluktan söz ediyoruz. 'Dinci kesimin Kızılayı' diye geçinen dernekten."

"Yazılı belgelere göre, 41 milyon 600 bin Euro toplanmış. Bunun şirketlere, ona buna gönderildiği kayda geçen bölümünden ayrı olarak 2 milyon 900 bin Euro'luk kısmı buharlaşıp uçuvermiş... 'Saçı bitmedik yetim hakkı yememek' acaba bu mu?"

"Anımsayınız YİMPAŞ olayı yani Almanya'daki gariplerin paralarının yine 'din-iman' adına ellerinden alınıp deve edilmesi meselesi de Almanya'da ve İsviçre'de soruşturma konusu olmasaydı Türkiye'nin kılı kımıldamayacaktı. Kombassan olayı ve benzerlerinde de aynı şeyi yaşamadık mı?"

"Almanya'daki arkadaşlarımız, oradaki Deniz Feneri skandalı ortaya çıktıktan sonra dosyanın 'Sizi de ilgilendirir' diye bizim Maliye Bakanlığı'na bağlı 'Mali Suçları Araştırma Kurulu'na (MASAK) gönderildiğini bildiriyorlar. Ama MASAK'ta hareket yok."

"Acaba 'müslüman malı ortak' lafını 'müslümanı soymak mübah' diye mi anlıyorlar?"

KUR'AN'A KİMLER DOKUNAMAZ?

"Hazineniz neredeyse yüreğiniz de orada olacaktır."

Hz. İsa

Kur'an'ın mucize tespitlerinin en hayatî olanlarından bazılarını, şu **Deniz Feneri** adlı **gulûl** suçu münasebetiyle elle tutulur biçimde gördük, yeniden ve daha derinden kavradık.

O hayat veren mucize mesajlardan birkaçını daha kitlelerin önünü koyalım. Kur'an, kendisinden söz ederken şöyle diyor:

"O, kesinlikle şerefli bir Kur'an'dır. Titizlikle saklanan bir kitaptadır. Ona, arındırılmışlardan başkası dokunamaz. Âlemlerin Rabbi'nden indirilmiştir." (Vâkıa, 77-80)

Allah ile aldatmanın saltanat ocağı Arap-Emevî kodamanlığının oluşturduğu geleneksel dincilik bu ayetleri şöyle yorumlamış ve ne yazık ki dinleştirmiştir. Demiştir ki, aşağıda sayılan şu kişiler Kur'an'a dokunamaz, çünkü onlar 'hükmen pis'tir:

Cünüp olanlar, abdesti olmayanlar, loğusa ve âdet halindeki kadınlar.

Hükmî domuz eti yiyen **hükmî domuzların pisliğine tek kelimeyle dokunan olmamış.**

Arap-Emevî dinciliğinin iddiasına göre, loğusa ve âdet

halindeki kadınlar, bırakın Kur'an'ı dokunarak okumayı, dokunmaksızın bile okuyamazlar. Ama hükmî domuzlar, ağızlarında başkalarının emeğinin, alın terinin yağları, Kur'an'ı hem okuyabilirler hem de din adına ona buna kalite kontrolü yapmaya kalkabilirler.

Kur'an'a dayandırılmak istenen bu yalanların maskesini yırtan çok aziz İslam bilginleri gelip geçmiştir. Hepsinin hatırası önünde hürmetle eğiliriz. Ne yazık ki, Allah ile aldatan dinci zalimler, zaman içinde bu Kur'an mümini bilginlerin açıkladıkları gerçeklerin üstünü tekrar örtmüş ve Allah ile aldatmaya devam etmişlerdir.

VÂKIA SURESİ NE DİYOR?

Az yukarıda verdiğimiz ayetler neye dikkat çekiyor?

Yüce âlemlerde, Kur'an'a, o âlemlerin varlıkları olan melekler dokunmaktadır, onu oradan insanlık dünyasına onlar taşımaktadır. Tartışmalara sebep olan ayet, **"Ona, arındırılmışlardan başkası dokunamaz"** anlamındaki 79. ayettir. İniş sebebi dikkate alınırsa, bu ayetlerin insanlık dünyasıyla hiçbir ilgisi yoktur. Söz konusu olan, melekler dünyasıdır. Dolayısıyla, ayetlerin abdestle, loğusalıkla da ilgisi olamaz.

Fakat eğer iniş sebebini dikkate almadan veya o sebebi bağlayıcı kılmadan konuşursak, o takdirde ayet Kur'an'ın istediği arınmışlığa ulaşmamış insanların Kur'an'dan elini çekmelerini ifade edecektir. Çünkü maddî anlamda dokunmayı hiç kimse engelleyemez; isteyen istediği kadar dokunur. Kaldı ki Kur'an, kendisini değil abdestsiz müminlerin, cenabet münkirlerin bile okumasını istemektedir.

Kur'an'ın söylemek istediği kesindir ve şu mealdedir:

"Benim istediğim anlamda temiz olmayan insanlar benden ellerini çeksinler."

Örneğin, **Deniz Feneri** soygunuyla, gulûl suçu işledikleri, uluslararası yargı kararıyla hükme bağlanmış olanların ve benzerlerinin kirli ellerini Kur'an'ın dininden ve kirli alınlarını İslam'ın secdegâhından çekmeleri gerekir. Çünkü Kur'an bunları 'dini yalanlamak'la suçlamaktadır. Dini yalanlayanın Kur'an'a sahip çıkmaya kalkması kadar abes ne olabilir!

İlginçtir, üzerinde konuştuğumuz ayetin biraz ilerisindeki ayet (Vâkıa 82), insanoğlunun bir kötülüğünden daha söz etmektedir: **'Yalanlamayı/yalancılığı rızık haline getirmek.'** Şöyle deniyor:

"Rızkınızı, yalanlamanızdan ibaret mi kılıyorsunuz?"

Bu ayette yalanlama anlamında kullanılan **'tekzîb'** sözcüğü, Mâûn suresinin **'dini yalanlayanları gördün mü?"** diye soran birinci ayetinde kullanılan kelimenin aynısıdır. Demek oluyor ki, Yüce Kur'an, insanlık dünyasında, yalanlamayı ve yalancılığı geçim aracı, hatta bizatihi rızık yapmış insan suretinde mahlûklar bulunduğuna vurgu yapıyor. Nitekim Mâûn suresinin deşifre ettiği kamu malı talanı, yalanlama pahasına yürütülmektedir. Yani bu surenin ihlaliyle elde edilen çıkar, tamı tamına tekzîbin karşılığıdır.

Tekzîb sözcüğü kullanılarak sergilenen bir mucize daha: Bu yalan yiyicilerin durumları ve uğrayacakları akıbet, **Alak suresi**nde yine **'tekzîb**'le aynı kökten bir kelime kullanılarak gösteriliyor. Orada, **'Günahkâr, yalancı alın'lar** deşifre ediliyor ve bu yalancı alınların Cenabı Hak tarafından takibe alındığı bildiriliyor. Şöyle deniyor:

"Bilmedi mi ki, Allah gerçekten görür! İş, sandığı gibi değil! Eğer vazgeçmezse yemin olsun, o alnı mutlaka tutup sürteceğiz! O yalancı, o günahkâr alnı. Hadi, çağırsın derneğini/kurultayını! Biz de çağıracağız zebanileri!" (Alak, 14-18)

Yedinci Bölüm

BUGÜNKÜ DÜNYADA MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

DÛNYADA MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

Eğer Kur'an penceresinden bakacaksak kamu hakkını sadece bir ülkedeki kamu hakları olarak göremeyiz. Bu pencereden baktığımızda, **kamu hakkının, bütün insanlığın hakları olarak düşünülmesi kaçınılmazdır.** Bu 'kaçınılmaz'ı göz ardı etmediğimizde şunu görmekteyiz:

Bugünkü dünya, Doğu'dan Batı'ya, Kuzey'den Güney'e bir Mâûn suresi ihlalleri dünyasıdır. Özellikle tek **kutupluluk dayatmasının** egemen olduğu günden beri insanlığın kaderine el koyan **kapitalizm, baştan sona bir kamu hakkı ihlali sistemi olarak devrededir.**

Şu gerçeğe bakmak, ama irfan ve vicdanla bakmak yeter:

Yapılan hesaplara göre, açlık ve susuzluğun kol gezdiği Afrika kıtasında bu sorunu çözmek için kırk-elli milyar dolara ihtiyaç var. Bu parayı kimse vermiyor. Veremiyor değil, vermiyor. Madalyonun öteki yanına bakalım:

Dünyanın en büyük dolar milyarderleri listesinin ilk beşi ve servetleri şöyle:

1.Warren Buffett (62 milyar dolar), **2. Carlos Slim Helu** (60 milyar dolar), **3. Bill Gates** (58 milyar dolar), **4. Lakshimi Mittal** (45 milyar dolar), **5. Ingvar Kamprad** (31 milyar dolar).

Yani Afrika kıtasındaki sefaletin çözümü için bu beş ser-

vet sahibinin bir tanesinin serveti bile yetmektedir. Hatta ilk ikisinin servetlerinin yarısı yetmektedir. Onu da geçelim: Bu servet babalarının her birinden yüzde on-onbeşlik bir kısmı almak bile yetmektedir.

Manzara bu iken insanoğlu, hangi vicdanla, hangi yüzle yakınmaktadır? Kimden yakınmaktadır? Neden yakınmaktadır? Tanrı ve hayat, insanın önüne hangi aşılmaz problemi koymuştur da her yandan şikâyetler, vaveylalar yükselmektedir. Sadece iki üç adamın insanca bir fedakârlıkta bulunmalarının anında çözeceği dertleri, birer şikâyet ve itham konusu halinde Allah'ın önüne çıkarmak nasıl bir vicdansızlıktır, düşünülsün!

Ve insanoğlunun nasıl bir Mâûn ihlali içinde olduğu düşünülsün! Mâûn suresinin nasıl bir mucize devrim getirdiği de düşünülsün!

Ve bir de Mâûn suresinin bu muhteşem ve mucize mesajını insanlığa duyurmak yerine o sureyi, 'namaz suresidir, özgün Arapça aslından okunduğunda çok büyük sevap kazandırır" diyerek hapsedip boğanların dini-imanı olabilir mi diye düşünülsün! Zihni ve yüreği hükmî domuz (haram lokma) pisliği dolmuş adamların Kur'an'ı ağızlarına almalarından daha büyük dinsizlik olabilir mi diye de düşünülsün!

Kur'an, o esrarlı üslûbu ve semantik ihtişamı içinde bize namazın hakikatini ve Mâûn suresinde bazı namaz kılanları neden lanetlediğinin sırrını da çözüyor. Bu çözüm, yani bu meselenin müfessir (tefsir edici) ayeti **Hûd suresi** 87. ayettir. Önce okuyalım:

"Dediler ki, "Ey Şuayb! Namazın/duan mı emrediyor sana, atalarımızın tapar olduğunu terk etmemizi, yahut mallarımızda dilediğimiz gibi davranmaktan vazgeçmemizi?"

Demek ki, bir peygamberin namazı/ibadeti, hitap ettiği

toplumun kodamanlarının servetlerini rahatsız edebilmelidir. Şuayb peygamberinki edecek de Muhammed peygamberinki etmeyecek mi? Elbette ki Muhammed peygamberinki Şuayb'ınkinden daha çok rahatsız edecek. Etmiyorsa, kılınan namazlar namaz değildir. Etmiyorsa, o namaz, Mâûn namazıdır ve lanete müstahaktır. Onun için lanetlenmiştir. Namaz kılmayanlar lanetlenmemiştir de namazı servetlerinin kalkanı, aracı yapanlar lanetlenmiştir.

Müslüman dünya, insanlığın en çok muhtaç olduğu bu mesajı insanlığa duyurdu mu? Hayır! Tam tersini yaptı. Bu mesaj duyurulmasın, duyulmasın diye Kur'an'a ambargo koydu, Kur'an'ın Muhammedî bir vicdanla, Ebu Zer zihniyle okunmaması için her türlü şeytanlığa tevessül etti. Bununla da yetinmedi: Allahsız ve zalim kapitalizmin marabalığına soyunarak emperyalist zulüm imparatorlarına uşaklık ve avukatlığı hayat tarzı yaptı. Aksini söyleyenleri din dışı ilan etti. Bu konuda destek bulmak için emperyalist kapitalizmin Firavunlarına sığındı. Onların imparatorlarına, papalarına arzı ubudiyet etme düşüklüğünü gösterdi.

Mâûn suresi neyi lanetliyor ve neyi dindışılık gerekçesi sayıyor? Paylaşmamayı, vermemeyi, tam aksine başkalarının hakkı olanı çeşitli oyunlarla ele geçirmeyi... **Bu şerir eylemde üç unsurun veya elemanın araç olarak kullanıldığını görüyoruz: Din, salât (namaz ve her tür ibadet), riyakârlık.** Bunun anlamı şudur:

Mâûn ihlalinde araç yapılan temel kavram veya başlıca kavram dindir ve temel yöntem de Allah ile aldatmaktır.

Riya, dini kullananların temel yöntemi olan Allah ile aldatma zulmünün olmazsa olmazıdır. Dine riya bulaştırmayanların sıfatı dindar iken dine bir biçimde riya bulaştıranların sıfatı dinci olmaktadır. (ayrıntılar için bizim *Dincilik* adlı eserimize bakılmalıdır).

Mâûn ihlallerinin tamamına yakını dincilik eylemidir. O dinden, bu dinden...

Bu temel bilgiler ışığında baktığımızda en büyük Mâûn ihlalcisi ve bir numaralı dincilik saltanatı, aynı zamanda kapitalizm ve sömürünün süper gücü olan ABD'dir. ABD, belki de Cenabı Hakk'ın bir planı olarak, kendisinin bu kimliğini, her gün dünyanın önünde, hatta elinde olan parası Doların üstüne bizzat kendi eliyle yazmıştır. Orada temel cümle şudur:

"In God we trust: Sadece Tanrı'ya güveniriz biz."

Tarihin en büyük yalanıdır bu, en büyük riyakârlığıdır. Allah ile aldatmanın en çarpıcı göstergesi de budur. (Bu konuyla ilgili ayrıntılar için bizim *'Allah ile Aldatmak'* adlı eserimize bakılabilir.)

Dünyayı zulüm ve desiseleriyle soyan, kavgaların-kanların içine iten, bütün ortak insanlık kaynaklarını sömüren, insanlığın karnını doyurmak için harcaması gereken paraları silahlanma yarışı için harcatan bir gücün, parasının üstüne koyduğu o cümlenin bundan başka hiçbir anlamı olamaz. Tam bu noktada, Ebu Zer ruhundan nasipli bir kalemin, İhsan Eliaçık'ın yazdıklarından birkaç satır aktaralım:

"ABD, esas Tanrısı mamon (para) üzerine 'Tanrı'ya inanırız' diye yazar. Bu tapınmasını meşrulaştırmak için de, mülkiyetine geçirmek istediği mallara 'Tanrı malıdır' mührü vuran Sümer rahipleri gibi taptığı şeyin üstüne 'Tanrı'ya güveniriz' diye yazar. Fakat gerçekte mülkün Tanrı'ya ait olduğuna inanmaz. 'Mülk İnka'nındır' diye haykıran Kızılderili irfanından ne kadar da uzak ABD! ABD, sınırsız mülkiyette hiçbir ahlaksızlık ve hırsızlık görmez, dahası, sırf bu zihniyetini korumak için inancı kahpece kullanmaktan çekinmez. Allahsız kapitalizm budur. İşte bunlardır dini yalanlayanlar, Allah'ı inkâr edenler, dinin direğini yıkanlar."

"Bunlar paraların üzerine 'Tanrı'ya güveniriz' diye yazarak, kiliseye gidip Pazar ayinlerine katılarak, Kâbe'nin örtüsünü değiştirerek, hacılara su vererek, namaz kılıp oruç tutarak, gülyağı kokuları sürünerek, sarık sarıp cübbe giyerek Allah'a inanmış olamazlar. Allah'a inanmış olmak için yerde-gökte mülkün Allah'a ait olduğunu teslim etmeleri, mal ve evlat çokluğu yarışına girmemeleri, ellerindekini paylaşarak, yoksulu ve öksüzü gözeterek, ezilenlerin safına geçerek imanlarını ispat etmeleri gerekir. Aksi halde, hangi dinden olurlarsa olsunlar 'Mâûn kaçkını' oldukları için alınlarına 'şerefsiz' yazılır, zillet ve meskenet damgası yerler. Mâûn suresinde gösterilen namazları onları kurtaramaz." (İhsan Eliaçık, *Mülk Yazıları*, 121-122)

Kapitalizm, bir anlamıyla da kamu hakları ihlali rejimidir. Ve bugünkü dünyada egemen ve belirleyici sistem olarak bu rejim hüküm sürmektedir. Bunun anlamı, dünyayı zulüm ve sömürünün yönettiğidir.

Küreselleşmenin bugünkü uygulamasının ortaya koyduğu anlam da bir 'kamu hakları ihlali' olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kur'an, kamu hakkı ihlalini, Mâûn suresinde doğrudan, başka birçok yerde ise dolaylı bir biçimde ifadeye koymuştur. Bunların en çarpıcı olanı, Kur'an'ın **'servet'** kavramıyla ilgili söylemidir. Şöyle deniyor:

"Mal ve nimetler, sizden yalnız zengin olanlar arasında dönüp duran bir kudret aracı olmasın!" (Haşr, 7)

Kur'an bu ilkeyi telaffuz ederken herhangi bir coğrafyayı, ırkı, dini, felsefeyi, bölgeyi, renk ve deseni değil, 'insan' başlığı altına konacak bütün yerküre sakinlerini amaçlamaktadır. Muhatabı o sakinlerin tümü olduğu gibi, korumak istediği de o sakinlerin tümüdür.

Burada Batı dünyasının (AB ve ABD) durumuna özellikle

göz atmak gerekir:

Batı dünyası, asırlardan beri sürdürdüğü istila ve sömürü zulümleriyle kendi insanlarına rahat yaşama imkânları sağlamıştır. Sömürüyle elde edilen bu imkânlar sayesindedir ki, o dünyanın kendi içinde, ilk bakışta çok belirgin bir kamu hakkı ihlali söz konusu edilememektedir.

Ancak Batı'daki bu durum, kamu hakkına saygının bir uzantısı ve sonucu değildir. Dikkatle bakıldığında burada, çok büyük kamu hakkı ihlalleri pahasına, bazı insanlara sağlanmış bir rahatlık söz konusudur.

Doğrusu şu ki, Batı bu noktada, **'kamu ve kamu hakkı'** derken, egoist-ırkçı bir tutumla, sadece kendi coğrafyasının insanlarını esas almakta, öteki büyük insanlık camiasını ise hayvanlar kadar bir değere bile layık görmemektedir.

Batı dünyasındaki **'kamu haklarına saygı maskesi geçirilmiş fotoğraf'ı**, temelinde kamu haklarını ağır biçimde ihlalin yer aldığı bir zulüm sistemi olarak görmek gerekiyor. Aksini iddia etmek, Batılılar lehine, insanlığa kötülük etmek olur ki, bizzat bu tavrın kendisi en vahim kamu hakkı ihlalidir.

İSRAFIN YARATTIĞI KÛRESEL İHLAL VEYA ÂFET

Günümüz dünyasında (Amerika, Avrupa, İslam âlemi ve bir ölçüde Türkiye) kamu haklarına ihanet veya Mâûn suresi ihlalleri, doğrudan ihlallerden çok, dolaylı ihlaller halinde yürümekte, yürütülmektedir. Bu dolaylı ihlalleri ifade için en isabetli, en kapsamlı başlık **'israf'** olacaktır.

İsraf, en namert ve en tehlikeli kamu hakkı ihlalidir. Kendini, şeytandan daha ustaca gizleyen bir namert düşmandır israf...

Şimdi bu namert düşmanı, Mâûn suresi bağlamında yakından tanımak için, bize göre bir devrim kitap olan ***'Küresel Âfetler'*** (Yeni Boyut Yayınları, İstanbul, 2008) adlı eserimizin ilgili bölümünden bazı paragrafları buraya aktaracak ve o eserin tetkik edilmesini önemle ve ısrarla rica edeceğiz.

İsraf, alışılagelmiş şekliyle tercüme edildiği gibi, sıradan bir **'savurganlık'** değildir. İnsanların kendi emeklerinin ürünü olan kazançlarından savurganlık yapmaları anlamında Kur'an, **'tebzîr'** sözcüğünü kullanır. (bk. İsra, 26-27)

Kelime anlamıyla zulüm demek olan **'israf'** ise 'kişinin kendi emeğinin ürünü olmayan kazançtan saçıp savurması'dır ki onu zulüm yapan da budur. **Tebzîr** anlamındaki savurganlık nihayet günahtır ama israf anlamındaki savurganlık koyu bir zulümdür ve insanı Allah düşmanı konumuna getirmektedir.

Batı dünyasının, özellikle ABD'nin savurganlığı işte bu ikinci anlamdadır yani tebzîr değil, israftır. Biz şimdi, savurganlığı aynı anda hem israf hem de tebzîr anlamında kullanarak Mâûn suresi ihlalinin şerir görüntüsünü tanıtmaya çalışacağız.

ÂFETLERİN ÂFETİ: İSRAF

İsraf, insanlığın en büyük belalarından biri ve tartışmasız bir zulümdür. Küresel âfetlerin tümünü öncelikle israf tetiklemektedir. Bu bakımdan israf, küresel bir insanlık suçudur.

İsraf, küresel âfetlerden sadece birisi değil, küresel âfetlerin en büyüğüdür. Çünkü israf, âfetlerin âfeti, bütün âfetlerin motorudur. Tüm uygarlıkların en yıkıcı felaketi de israftır. Çünkü israf, emeğe ve insana ihanetin en dikenlisidir. Günümüz uygarlığının çöküşünde de en büyük rol, israfın olacaktır. **"Nasıl üretebilirim?"** sormak yerine, **"Nasıl harcayabilirim?"** sormakla meşgul olan hazır yiyiciler, medeniyetin veba mikroplarıdır. **Allah'ın düşmanları** da onlardır.

Baskı, şiddet, sömürü, hak ihlali ve nihayet işgalcilik, cinayet gibi temel zulümleri besleyen ana olumsuzlukların başında israf gelmektedir. Nitekim bir zulüm ve kahır sistemi olan **kapitalizmin** belirgin özelliği de israftır.

İsraf, Kur'an ahlakının özündeki denge ilkesini bozmakta, **kamu imkânlarının öncelikle gitmesi gereken yere gitmesine engel olmaktadır.**

İSRAFIN YARATTIĞI DENGESİZLİK

İnsanlığın yaşamsal kaynaklarını gereğinden fazla tüketen ve dünyanın geleceğini tehdit eden temel olumsuzlukların biri **hızlı nüfus** artışı, ikincisi israftır.

İsraf, "Faturasını ben ödeyeceğim, kime ne?" gerekçesiyle saçıp savurmak, sınırsız ve fütursuz biçimde harcamaktır. İsraf bu haliyle de ağır bir insanlık suçudur.

İsraf illeti, servet ve refahla şımarmış bir **'zararlı tip'** üretmektedir. Bu tip; toplumların, medeniyetlerin, güzellik ve mutluluğun çürümesinde temel etkenlerden biridir. Bu zararlı tip; kendisinin en uç keyiflerini tatmin etmeyi, başkalarının en yaşamsal ihtiyaçlarından daha önemli görür.

İsraf, kitlelerin hayat kaynağı olan birçok imkânı geçici ve bazen sefil keyifler uğruna tüketmekte, insanlığın geleceğini tehdit etmektedir.

Dünyadaki harcamaların en büyük rakamını yaratan petrol harcamalarının yarıdan fazlası israf tutkusunu tatmin için yapılmaktadır. Otomobil yarışları, ABD'de hemen her evde ekstradan bir tane bulunan **'benzin içen Jeep'** tipi araçlar, ihtiyaç için harcanan petrolün iki, bazen üç katını heder etmektedir. Tabiî ki bunların atmosfere yaydığı zehirli gaz miktarı da ihtiyaç için yakılanın yaydığının birkaç katıdır. İsraf burada da **'musibetlerin musibeti'** olarak iş görmektedir.

İsrafın durdurulmasında ilk koşul, birey-kamu ilişkilerinde, **'kamunun çıkarını tercih ilkesi'**ni işletmektir. Kur'an'ın temel anlayışlarından birinin ifadesi olan bu ilkenin işlemesini engelleyen **neoliberalizm yaftalı sömürü ve israf sistemi,** insanlığa yönelik en büyük tehlikelerden biri olarak üstümüze çullanmış bulunuyor.

BÜYÜK ŞER ÜÇGENİ: İSRAF-TEREF-TERÖR

Hiçbir şer üçgeni bu şer üçgeni kadar yıkıcı olamaz.

Kur'an'ı iyi inceleyenler, bu kutsal metnin israfla teref (servetle azıp şımarmak) ve terefle terör arasında sıkı bir

bağlantı kurduğunu rahatlıkla görürler.

Terör, dengelerin bozulması yüzünden doğan tedirginliğin kahrını çekenlerin kendilerini en anormal yollarla ifade edişidir. Terörde eylemci olarak kullanılanlarla terör sanayii başka bir şeydir. Terörde bizatihi fail, başka bir deyimle 'amele' olarak görev yapanlar, israf ve teref zulmünün yarattığı dengesizliklere isyanı ihanet ve cinayete götürmeye hazır olanlardır. İsraf ve terefin büyük zalimleri bu ameleleri bir biçimde buluyor ve bir biçimde kullanarak terörü küreselleştirip doğan karmaşada bol bol silah satarak kasalarını dolduruyorlar.

Unutmayalım: Dünya barışını koruması (!) beklenen **BM Güvenlik Konseyi**'nin 5 büyük üyesi dünya silah ticaretinin de en büyük ağalarıdır.

İsraf marazını tatmin için daha çok kazanmak lazımdır. Daha çok kazanmak için başkalarının hakları ve ihtiyaçları görmezlikten gelinmektedir. Öte yandan, daha çok kazanmanın en 'verimli' yollarından biri olarak tarihin her devrinde silah satış ve sanayii devrededir. Bugün de kazanç hırsının tatmin yollarından en verimlisi silah satmaktır. Silahın satılması için kanın akmasına gerekçe hazırlamak, bunun için de düşmanlıkları körüklemek lazımdır. Terör de düşmanlıkları körükleme yollarından biridir.

O halde **silah satışından parayı kimler kazanıyorsa terörü körükleyip besleyenler onlardır.** Bugün dünyada terörü susturmak ve bastırmak adına kıyametler koparan süper güçler, özellikle ABD, terörü yaratan ve besleyen ülkelerin ta kendileridir.

Açlık ve sefaletin arkasında, insan elinin israf ve teref yoluyla ürettiği zulümler vardır. Allah, yeryüzüne gönderdiği her canlının, özellikle insanın rızkını çok önceden yeryüzü sofrasına göndermiştir. Ancak birilerinin israf ve tasallutu büyük kitlelerin normal ihtiyaçlarını karşılanamaz

hale getirmekte ve dengeler altüst olmaktadır. Konunun büyük otoriteleri şu hesabı önümüze koymaktadır:

"Aşırı harcamalara ilişkin rakamlar, dünyadaki yoksul kesimin ihtiyaçlarını karşılamanın çok masraflı olacağı iddiasını çürütmektedir. Yoksulların yeterli gıda, temiz su ve temel eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için gereken para, insanların bir yıl içinde makyaj malzemelerine, dondurmaya ve evde beslenen hayvanların mamasına harcadığından daha azdır." (World Watch Institute'ün **'Dünyanın Durumu'** adıyla yayınlanan raporu, TEMA VAKFI yayınları, İstanbul 2004, s. 5-6)

Tüketim çılgınlığı, son yüzyılın âdeta en büyük dini oldu ve girdiğimiz yeni yüzyılın en büyük dini olmaya da aday görünüyor. Bu din, şeytanın dinidir, Tanrı'nın değil. Ne ilginçtir ki, Kur'an, israfı bir 'şeytanî illet' olarak tanıtmakta ve israfa saplananları şeytanın kardeşleri olarak göstermektedir. (Meselenin bu yanıyla ilgili ayrıntılar için bizim ***'Kur'an Açısından Şeytancılık'*** adlı eserimize bakılabilir)

Şunu da ekleyelim: Batı'da aydınlanmanın öncüsü ve sembolü sayılan Alman filozofu **İmmanuel Kant** (ölm. 1804), **'ölçülülük'** kavramının insanlığın geleceği açısından önemine vurgu yapar ve bu kavramın en ideal şeklinin İslam'da olduğunu ifade eder. Şöyle diyor:

"Dünyanın yaratılışında her insana yaşamak için yetecek ölçüde yiyecek ayrılmıştır. Kişi, kendine ayrılan miktarı hemen tükettiğinde, kısa süre sonra aç kalacaktır. Bu nedenle neyi ne zamana göre saklamak gerektiğini iyi bilmelidir."

Kant, ölçülü davranışları, özellikle israftan uzaklıkları nedeniyle müslümanları özdenetimli bulur. Özdenetimlilik, Kant'ın önemsediği başlıca değerlerden biridir. (bk. Onur Bilge Kula, ***Batı Felsefesinde Oryantalizm ve Türk İmgesi,*** 57-58)

KONFOR TUTKUSUNUN YARATTIĞI İHLAL

İsraf geliştikçe konfora düşkünlük artmaktadır. Veya konfor imkânları geliştikçe israf artmaktadır. Şöyle veya böyle, israf ile konfor düşkünlüğü arasında kopmaz bir bağ vardır. Esasında, bizim üzerinde olduğumuz **teref illeti** bir anlamda **konfor tutkusu** olarak alınabilir.

Dünya Doğayı Koruma Vakfı, Akdeniz havzasındaki **golf alanlarının**, halkın ihtiyacı olan içme sularını tükettiğini duyurmuştur. Anılan kurumun raporuna göre, Akdeniz'deki golf alanlarının her birinin tükettiği su, 12 bin nüfuslu bir yerleşimin tüm su tüketimine eşittir. Dünyanın her yerinde buna benzer olgular yüzlercedir.

İsraf, kamu kaynaklarının esas gitmesi gereken yere gitmesini engellediği için açık ve doğrudan bir Mâûn ihlalidir. Kitlelerin kursağına gidecek içme sularını, golf keyfini tatmin için kilometrekarelerce çim yetiştirmeye harcayanlar, Mâûn ihlalinin en zehirlisine imza atmaktadırlar.

Daha net söyleyelim:

Zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için çırpınan yığınların doldurduğu bir dünyada konfora harcama yapmak katıksız bir Mâûn ihlalidir. Bunun içindir ki, Kur'an'ın büyük vicdanlarından **Muhammed İkbal,** konfor düşkünlüğünü, insan ruhunu katleden bir musibet olarak görmüştür.

Artık hiç kimsenin inkar edemeyeceği gerçek şudur: Dünya kaynaklarının lüzumsuz yere telef edilmesinin bi-

Dünya kaynaklarının lüzumsuz yere telef edilmesinin birinci dereceden sebeplerinden biri de konfor düşkünlüğüdür.

Tam bu noktada, Ebu Zer ruhunun büyük temsilcilerinden olan şehit veli **Hallâc-ı Mansûr'un** tevekkül tanımını hatırlamamak olmaz. Hallâc'ın bu eşsiz tevekkül tanımı, dolaylı yoldan, Mâûn ihlalinin de bir tanımıdır. Yani tevekkülü bu anlamda algılamayanlar, paralarının üstüne "Tanrı'ya güveniriz biz" diye yazsalar da, elli metreye bir cami veya kilise kurup akşama kadar ibadet etseler de Mâûn ihlalinden suçludurlar ve lanetlidirler. İşte Hallâc'ın kıyamet sarsıntısı yaratacak kadar müthiş olan tevekkül tanımı:

"Tevekkül, bir beldede, yemek yemeye senden daha muhtaç biri bulunduğunu bildiğin zaman, yemek yememendir."

ÇAĞIMIZIN EN BÜYÜK MÂÛN İHLALCİSİ: ABD

"Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'da yaşayan % 12'lik kesim, dünya genelindeki kişisel tüketim harcamalarının % 60'ını yapmakta, Güney Asya, Orta ve Güney Afrika ülkelerinde yaşayan ve dünya nüfusunun üçte birini oluşturan insanların harcama oranı ancak % 3.2'ye ulaşabilmektedir." (World Watch Institute'ün 'Dünyanın Durumu' adıyla yayınlanan raporu, TEMA VAKFI yayınları, İstanbul 2004, 5-6)

Anlaşılıyor ki, atmosferin kirlenmesine ve doğanın tahribine sebep olanlar aynı zamanda dünyadaki paylaşım dengesinin bozulmasına yol açanların ta kendileridir. Yani işin temelinde bu musallat zümrenin savurganlıkları ile o savurganlıkları tatmin için yaptıkları tahribat ve işledikleri cinayetler vardır.

İsrafçı musallat güçler yani mütrefler, dengeleri sarsmada, savurganlığın ötesinde kötülükler de işlemekteler. Örneğin, "tüketimden kaynaklanan küresel çevre bozulmasının büyük bölümünden, Avrupa ve Kuzey Amerika'da ilk sanayileşen ülkeler ile Japonya ve Avustralya sorumludur." (Bir önceki yayın, 7)

Konfor düşkünlüklerinin sebep olduğu lüzumsuz harcamalar, özellikle enerji israfı, karşımıza tüyler ürpertici rakamlarla çıkıyor. Bu açıdan bakıldığında, israfın ilahlaştığı ülke olan ABD, **insanoğlunun bütün ahlaksal değerlerine bir darbe olarak görülmelidir.** ABD toplumunun israfçılığı

sürdükçe, ABD imparatorluğunun emperyalist ve sömürgeci emelleri de sürecektir. Çünkü o büyük israf bu büyük sömürü olmadan yaşatılamaz. Şu tespite bakın:

"Ortalama bir Amerikalı, ortalama bir dünya vatandaşından 5 kat, ortalama bir Çinli'den 10 kat, ortalama bir Hintliden ise yaklaşık 20 kat daha fazla enerji tüketiyor." (Bir önceki yayın, 27)

ABD ve AB ülkelerindeki israf ve konfor düzenini yani doğa ve insanlık dışı yaşayış biçimini esas alırsak, dünyamızın kaynaklarının buna asla müsait olmadığını hatırlamak zorunda kalacağız.

Sözün özü şudur:

Dünyamızın ve insanlığın, doğal yasalar ile ahlak yasalarına uygun yeni bir tüketim düzenine ihtiyacı, hava ve su kadar âcil hale gelmiştir.

Küresel kapitalizmin pompaladığı tüketim düzeni egemen olursa, bugünün 6 milyar dünya nüfusunu beslemede yetersiz kalmaya başlayan yeryüzü kaynakları, örneğin su, 2050'de 9 milyara ulaşması beklenen dünya nüfusunu besleyemeyecektir. Küresel kapitalizmin öncüleri bugün daha fazla satıp daha fazla kazanmak için tüketimi pompalarken yarınların hesabını asla yapmamaktalar. Çünkü onların gözü dönmüş, dizginsiz hırsları bu tür hesapları yapmaya izin vermemektedir.

EN ZALİM MÂÛN İHLALİ: SİLAH HARCAMALARI

İsrafın yarattığı tahribat, terefle büyüyüp terörle kan ve dehşete dönüşmektedir. **Terör,** yeni terörler yaratmaktadır. Çünkü terör, silah yapım ve dağıtımını tetiklemektedir.

Kapitalist süperlerin silah ticareti, Mâûn ihlallerinin en büyüklerinden biridir. Çünkü bu ticaret, kamu kaynaklarının ait oldukları yerlere gitmesini engellemekte, tam aksi yerlere gitmesine yol açmaktadır.

Silah ticareti, en şerir Mâûn ihlali olarak tescil edilebilir.

Bütün bunlar, özellikle silah sanayi, bir yandan imalat aşamasında, öte yandan kullanıldıklarında yerkürenin eko sistemini bozmakta, atmosferi zehirlemekte yani yeni doğal âfetlere zemin hazırlamaktadır.

BİR MÂÛN İHLALİ OLARAK KÜRESELLEŞME

Küreselleşme, dünya halklarının ve kültürlerinin kucaklaşması mıdır yoksa bir **'postmodern sömürgecilik'** mi? Bu postmodern sömürgecilik, daha fazla kazansın diye, tüketim iştahlarını sürekli tahrik ederek dünyanın ortak kaynaklarını tüketmekte, insanlığın geleceğini tehdit etmektedir.

Kamunun olması gereken hakların gerçek yerlerine ulaşmasına engel olan böyle bir küreselleşme ağır bir Mâûn ihlalidir.

ABD, küreselleşmeyi hukuk tanımaz bir sömürü aracı olarak kullanmakta kararlı görünüyor. Bunun içindir ki, önce **Irak işgali** münasebetiyle sonra da Libya'yı işgal münasebetiyle **Birleşmiş Milletler**'i etkisiz kılmıştır. ABD istila stratejilerinin **'küreselleşme afyonu'** ile takviyesi için yeni bir **Kapitalist Enternasyonal**'in sinyalleri verilmektedir. ABD yönetiminin oluşturduğu ve İngiltere'nin desteklediği bu yeni oluşumun ABD'ce konan adı, **'Yeni Muhafazakârlar Koalisyonu'** veya **'Yeni Muhafazakârlar İttifakı'**...

Metafizik açıdan bakıldığında 'muhafazakârlık' tam bir şirktir. İcraatlarına bakıldığında ise bu 'Muhafazakârlar'ın gerçek adının **'vahşi kapitalistler'** konması gerekiyor.

Batı, küreselleşmeyi kullanarak, öncelikle zayıf ülkelerin tarımını, yani tek sığınak alanlarını tahrip ediyor. Kıtkanaat geçinen ülkelerin tek imkânları olan tarım da vu-

rulunca onlar, kapitalist hegemonyanın tutsağı haline gelmekteler. Bırakın ihracatı, bu ülkelerin geçimlik tarımsal üretimleri de yok edilmektedir. Çünkü egemenlerin teknolojik üstünlükleriyle elde ettikleri **genetiği bozuk ürünler** çok ucuz fiyatlarla bu ülkelerin önüne çıkarılmakta ve onlar bu ucuzluğa aldanarak ekip biçmek yerine ithalat yoluna gitmekteler. 2000'li yılların dinci iktidarı, Türkiye'yi de bu 'ithalatçılar' arasına sokmuştur. Tarım ve hayvancılık, küresel kapitalizm kodomanlarına **eşbaşkanlık görevi** üstlenen dinci iktidar tarafından, işte bunun için yok edilip Türkiye bir ithalat cennetine dönüştürüldü.

Bu **'bol ve ucuz ürünler'**in, insan sağlığını tehdit eden hormon yüklü yarı-zehir malzemeye dönüşmeye başlamış olması ise ayrı bir insanlık suçu olarak süperlerin boynunda bir yafta gibi asılıdır.

Türkiye'de de tarım ve hayvancılık aynı yol ve yöntemi seçme noktasına getirilmiş bulunuyor.

Tohumların patentleri büyük egemen şirketlerin elindedir. Tüm **tohumlar** bu şirketlerce kontrol ediliyor. **Dünya Ticaret Örgütü**, tarımı, süper ülkeler lehine denetim altında tutuyor. **IMF** ve **Dünya Bankası** gibi öncü kuruluşlar, süperlerin yolunu açarken, zayıf ülkelere **"Tarımda sübvansiyon ve destekleme yoluna gitmeyeceksiniz!"** diye emir veriyor; öbür yandan, bağlı oldukları ülkelerin tarım ürünlerine verilen destek çok büyük rakamlara ulaşıyor.

ABD, AB ve Japonya üçlüsünün, tarım ürünleri için sağladığı desteğin bir günlük miktarı bir milyar Dolardır. (Herald Tribune, 1 Ocak 2004) Bu bir milyar Dolar, üç ülkede toplam 45 milyon çiftçiye dağıtılmaktadır.

KÜRESEL KAPİTALİZMİN MİLLÎ DEVLET KAVRAMI ÜZERİNDEN YÜRÜTTÜĞÜ MÂÛN İHLALLERİ

Küresel Batı emperyalizminin, gelişmemiş ülkelerdeki kamu imkânlarını, ait oldukları yerlere gitmesini engelleyerek kendi ülkelerine akıtma oyunları, öncelikle ve özellikle, millî devletleri yozlaştırıp piyon pazarlara çevirmek suretiyle oynanmaktadır. Çünkü **millî devletin siyasal-stratejik, hatta hukuksal anlamı, ülkedeki kamu imkânlarının o ülkenin insanları için harcanmasıdır.**

Millî devletin bugün ırkçılıkla filan hiçbir ilgisi kalmamıştır.

Millî devlet artık bir 'menfaat ve ideal birliği devleti'dir.

Etnik menşe olarak yurttaşlar hangi ırktan, hangi kavimden olurlarsa olsunlar, hiç fark etmez. Millî devlet tabirinin esası olan **millet**, kavimden tamamen başka bir kavramdır. **Bir millet birçok kavimden oluşabilir.** Nitekim Kur'an, ırkçılık karşıtlığının bir numaralı kutsal kaynağı olduğu halde millet kavramını övgüyle kullanır ve mesala bağlılarını Hz. İbrahim'in milletine uymaya çağırır. Bu beyyineden hareketle, Kur'an adına şunu rahatlıkla söyleyebiliriz:

<u>Millet; ırkta değil, iman, ideal, kültür, örf ve çıkarlarda birleşen muhtelif kavimler topluluğudur.</u>

Müslümanlar, emperyalizmin millî devlet düşmanlığıyla oynadığı sömürgeci oyunlara teslim olmadan önce kutsal

kitaplarındaki bu beyyineler üzerinde düşünmek zorundadırlar. Aksi halde emperyalizm onları, **'millî devletten demokratik devlete geçirme'** yaftası altında parçalara bölüp lokma lokma yutacaktır.

İnsanca ve mutlu yaşamak isteyenler şu gerçeği akıldan asla çıkarmamalıdırlar:

Haçlı emperyalizm, yutulacak, yenilecek bir şeyin bulunduğu hiçbir coğrafyayı rahat bırakmaz, bırakmamıştır. Özellikle petrol, altın, bor gibi hayatî kaynaklara sahip olan ülkeleri... Bu ülkeleri parçalayıp yutmak için öncelikle **'millî devletten kurtarma'** afsununu kullanıyor. Ancak bu afsunun işe yaraması için ülkenin etnik çeşitliliğe sahip bulunması gerekir. Türkiye bu ülkelerin başta gelenlerinden biridir.

Etnik çeşitliliği olmayanları **'millî devletten kurtarma'** afsunuyla parçalayamayacağına göre başka bahaneler yaratmak gerekiyor. Ben bu satırları yazarken, yaratılan bu 'başka' bahanelerle bomba yağmuruna tutulan ve daha şimdiden **"Bölünürse demokrasi daha rahat gelir"** diyerek parçalanmasına hazırlık yapılan Libya, Haçlı emperyalizmle ona destek veren **'Müslüman'** Türkiye'nin ateşi altındaydı.

Haçlı-emperyalist-kapitalist Batı ağaları komuta mevkiinde vuruyor, 'yüzde doksan dokuz buçuğu müslüman' Türkiye'nin dinci iktidarı da ona gemileri, uçakları ve askerleriyle destek veriyor. Türkiye'de bir tek Allah kulu istemediği halde bu desteği veriyor. Çünkü mühür onun elinde. Ve çünkü o iktidarın başı olan kişi aslî görevlerinin **'BOP eşbaşkanlığı'** olduğunu dünyaya ilan etmiş bulunuyor. Ve çünkü emperyal kapitalist ağaların canını sıktığı anda ipinin çekileceğini de iyi biliyor. O yüzdendir ki, iman ve vicdanını bastırarak, Libya'da müslüman kanı döken zulüm imparatorluklarının çapulcularına yardımcı oluyor. Kime karşı? Müslüman Libya'ya karşı, Kaddâfî'ye

karşı. Kim o **Kaddafî**? Kıbrıs harekâtında, bugün Libya'yı bombalayan Haçlı ağaların koyduğu ambargo yüzünden bir bidon benzin bulamadığımız zamanda ülkesinin petrol musluklarını bize açan Kaddâfî...

BOP projesiyle tezgâhlanan **'lokmalayıp yutma'** süreci müslüman coğrafyanın Irak bölgesinden başlatılıp Kuzey Afrika kesiminde yoğunlaştırılarak yürütülmektedir. Haçlı Batı (Avrupası ve ABD'si), bu toprakları bir asrı aşkın bir zamandır, millî devlete karşı demokrasi vaadiyle afsunlamaktadır. Müslümanların bu afsundan ellerinde kalan, boş vaatler ile kardeş kavgalarından başka bir şey olmamıştır. Emperyalistlerse bu bölgelerin yeraltı kaynaklarını talan edip ülkelerine taşıdılar.

Emperyalist Batı'nın eğer müslüman ülkeleri demokrasiye geçirmek gibi en küçük bir niyeti olsa, ilk iş olarak bu ülkelerde laikliği yerleştirme gayreti içine girer. Gerçek bir demokrasiye giden yol budur.

Halbuki Haçlı Batı ve müslüman ülkelerdeki yandaşları, bunun tam tersini yapmaktadır. İslam dünyasında, **laik sistemiyle tek istisna olan Cumhuriyet** Türkiyesini laiklikten uzaklaştırmak için var gücüyle uğraşmaktalar. Laikliğin olmuş veya olabilecek yanlış uygulamalarından şikâyeti yoktur Batı'nın. Onun derdi hurafeci, akıldışı, Kur'andışı bir dincilik saltanatı getirerek müslümanları kör-topal kılmaktır. Bütün korkusu, laikliğin getireceği özgürlük ortamında müslümanların toparlanma ihtimalinin mevcudiyetindendir. Böyle bir gelişmeyi, ne pahasına olursa olsun, engellemek istiyor. Bu uğraşında ona en büyük desteği, aydınlık ve akılcılıktan nefret eden geleneksel-muhafazakâr dincilik kadroları vermektedir. Süper emperyalizm de bu hizmetleri karşılığında bu kadroları, ülkelerinde ne edip edip iktidar koltuğuna oturtuyor.

Müslümanlar, haçlı emperyalizmin eliyle çizilen bu kaderi kırmadıkça asla iflah olmazlar.

Emperyalizmin en rahatsız olduğu kavram, **'sömürüye karşı birlik'** kavramıdır. Sömürüye karşı birlik gerçekleşirse, yani kamu imkânları dışarıya değil de ülke içinde ait oldukları yerlere giderse küresel kapitalizm o ülkeden neyi çalıp götürecektir? ABD ve AB zulüm süperlerinin kendi içlerinde millî devleti palazlandırırken, sömürmek istedikleri ülkelerde 'özgürlük, küresellik' adları altında millî devlet ve hükûmetleri yerle bir etmelerinin sebebi budur.

ABD ve AB, Ortadoğu'da, özellikle Türkiye'de, istedikleri anlamda bir **'millî devlet düşmanlığı'**nı, 2000'li yıllardan itibaren su başlarına getirdikleri dincilerle yerleştirip egemen kıldılar.

ABD ve AB güdümündeki emperyalist anlayış, **'Türk'** sıfatı' taşıyan millî devleti çökertmeyi **'demokrasi'** olarak pazarlarken, **Kürtlere bir 'millî devlet'** kurdurabilmek için yirmi tırnağıyla didinmektedir. Yani, Türkiye'yi bölmeye yarayacak bir 'millî devlet' söz konusu olunca, 'demokrasi', millî devletin imhası olmaktan bir anda çıkmakta, millî devletin ihyası olmaktadır. Başka bir ifadeyle, Haçlı emperyalizm, Türkiye'nin bütünlüğünü sağlayacak bir millî devlete "Hayır" derken, Türkiye'nin parçalanmasını sağlayacak bir 'millî devlet'e "Evet" demektedir.

Bizler, eğer çocuklarımıza ve torunlarımıza mutlu ve müreffeh yarınlar bırakmak gibi bir niyet taşıyorsak şunu asla unutmamalıyız:

Millî devlet düşmanlığı, kapitalist firavunlar adına, Mâûn suresi suçu işlemekten başka hiçbir anlam taşımıyor. Bu düşmanlığa 'ırkçılık karşıtlığı' kılıfı geçirmek ise kendi halklarını yakma pahasına küresel kapitalizm firavunlarına destek vermekten öte bir anlam taşımayacaktır.

Biz müslümanlar şunu bilmezlikten gelirsek, bunun kahır faturasını torunlarımız ödeyecektir: Küreselleşmeyi sömürü aracı yapanların en çok rahatsız oldukları şey, millî devlet ve

merkezî otoritedir. İslam ülkelerinde, o arada Türkiye'de dinci siyasetleri iş başına getirmek için çırpınmalarının sebebi, siyaset dinciliğinin merkezî otoriteden, millî devletten rahatsız olduğunu bilmeleri ve onu, ortak hasımlarını etkisiz kılmada kullanma arzularıdır.

Millî devleti sürekli şovenist, ırkçı, baskıcı, faşist devlet imajıyla resimleyerek insanı ve çağı ürkütüyorlar. Oysaki bugün millî devletin anlamının bunlarla hiçbir ilgisi kalmamıştır.

Faşist olmak için millî olmaya gerek yoktur. 'Millî' sözünden nefret eden nice dinci ve dinsiz faşist tanıdı bu dünya.

Özetleyelim:

Bugün millî devlet, ülke nimetlerinin, dışarıdan gelen ve güdenler için değil, ülkenin içindeki sahipler ve sakinler için kullanımını öne çıkaran devlet demektir. Bu sahip ve sakinlerin ırkı, rengi, dili, dini, deseni hiç önemli değildir.

Emperyalist Batı, millî devletin bu yeni anlamını kendisi için sonuna kadar işletmekte, ama sömürmek istediği ülkeler söz konusu olduğunda millî devleti derhal faşizm ve şovenizmle suçlamaktadır.

Doğal kaynakların yağmalanmasını planlayan ve 1985 **'Washington Konsensusu'** denen manifesto ile yasallaştırılan **'neoliberal küreselleşme'**nin temsilcileri, kendi reklamlarını yapmak için her yıl yaklaşık 1 trilyon dolar harcamaktalar.

Küreselleşme adı altında faaliyet yürüten global kapitalizmin, keyifli yaşamak için kurduğu düzen ve işlettiği sistem, işte budur. Bu sistemin tüm giderleri, **'demokrasi'** afsunuyla aldatılıp uyutulan ülkelerin sırtından alınmakta, tüm nimet ve bereketleri emperyalistlere akıtılmaktadır.

ARAP-İSLAM DÜNYASINDA MÂÛN SURESİ İHLALLERİ

Bu ihlaller, petrol zengini Arap ülkelerinde vücut bulmaktadır.

Petrol zengini Arap ülkeleri, Mâûn suresi ihlalleri noktasında, küresel-haçlı kapitalizme eklemlenmiş, onunla işbirliği içine girmiş bulunuyor. Dahası: Bu petrol zengini ülkeler, himayelerini yıllardan beri, küresel kapitalizmin süper güçlerine teslim ve tevdi etmişlerdir. Anılan işbirliğini, müslüman dindaşları lehine bozma eğilimi içine girdikleri anda, küresel firavunların kendilerini yerle bir edeceklerini biliyorlar. Ve bu yüzden, Arap petrol ağalarının, bu saatten sonra Allah'ı ve ahireti seçmeleri çok ama çok ağır bir faturayı ödemeye hazır hale gelmeleriyle mümkün olabilir.

Allah'ın gücü her şeye kadirdir; kim bilir, belki bir gün bu ülkeler de Allah'ı ve ahireti seçmenin gerektirdiği ıstırabı göğüsleme gücünü gösteren benlikler yetiştirirler!

Petrol zengini Arap ülkelerinde her şeyden önce, devlet bünyesinde ciddî bir israf vardır.

Kur'an'a göre, yer altı kaynakları, kamunun malıdır. O halde o kaynaklara el koyup gelirlerini israf uğruna harcayanlar, Mâûn suresi mücrimi olurlar.

İslam dünyasının, kamu haklarına saygıdan söz edebilmesi için, her şeyden önce yer altı kaynaklarını, o arada petrolü, hiçbir coğrafya kaydı koymadan, müslüman kitle-

lerin yararlanmasına açması lazımdır.

Böyle bir idrak ve şuur var mı? Hayır, yok. Bunun tam aksi var:

Petrol zengini müslüman ülkeler, bu ortak nimeti sadece kendileri kullanabilmek için, servetlerinin önemli bir kısmını, kendilerine bekçilik ve muhtarlık yapacak süper emperyalist güçlere peşkeş çekmektedirler. Böylece, müslüman kardeşlerinin yararına harcanması gereken paralar, emperyalizmin silahlı bekçilerine aktarılmaktadır. Sonuçta hem İslam mesajı hasır altı edilmekte hem de emperyalizmin sömürü siyasetlerine güç kazandırılmaktadır.

Yani İslam dünyasının petrol zengini ülkeleri, iki başlı bir günahın faili olarak yaşamakta ama bunu gizleyerek kendilerini **'İslam'ın şampiyonu, koruyucusu'** olarak propaganda ettirmekteler.

İBRET VE DEHŞET DOLU TABLO

Benim bu satırları bir köşe yazısı olarak yazdığım 4 Ağustos 2005 günü, gazetelerin sayfaları, İslam dünyasının şampiyon ülkelerinden birincisi sayılan Suudî Arabistan'ın kralı **Fahd**'ın ölümünü ve bıraktığı servetle yaşadığı hayatı değerlendiren haber ve yorumlarla doluydu. Şimdi Mâûn suresinin açtığı pencereden, İslam'ın bu beşik ülkesinin 'Müslüman kral'ının dünyanın önüne koyduğu manzaraya bir bakalım:

Müteveffanın geride bıraktığı **servet**:

Riyad ve Cidde'de 5 milyar dolar değerinde iki saray, 32 milyar dolar nakit para, Fransız Rivierası'nda bir şato, Boeing 747 tipi bir uçak, Cadillac marka onlarca araba, İspanya'nın Marbella kasabasında 250 dönüm alanda yaptırdığı bir saray.

Verilen bilgiye göre, **Peygamber Beldesi Kralı**'nın Marbella'daki sarayında 800 kişilik bir hizmet ekibi çalışmakta, şoförlere 5 bin, diğer hizmetçilere 3 bin dolar aylık verilmektedir. Sarayın hizmeti için 4 uçak, 600 Mercedes otomobil, 50 limuzin, seçkin otellerde 300 oda ve ayrıca aylığı 180 bin Euro'luk villalar kiralanmış.

Kral, her yıl, 100 milyon dolar değerindeki **ed-Diriyah** yatıyla Fransız kıyılarını dolaşırdı. 1987'de **Monaco** kumarhanelerinde 6 milyon dolar kaybederek medyanın gündemine oturmuştu. 3 karısı ve 8 oğlu var. Kızlarının sayısı her ne hikmetse verilmiyor.

Kral, 83 yaşında öldü. Son yıllarında bol bol cami yaptırdığı söyleniyor. Bu durum akla hemen şu soruyu getiriyor:

İslam dünyasında ve 'Müslüman' geleneğin icraatında cami neyin maskelenmesinde kullanılıyor ve neyi ifade ediyor?

Kralın dünya ölçeğinde hamisi, garantörü, bilindiği gibi, ABD idi.

Şimdi, lütfen, **Haşr suresi 7. ayetle Mâûn suresini** bir kez daha okuyun ve müslüman dünyanın Peygamber beldesi kralının durumunu bir kere daha düşünün. Ve tabiî, İslam dünyasıyla ilgili sorularınızın cevaplarını da yeniden verin.

Kur'an'ın bütün insanlığı bir aile gören anlayışını bir kenara koyalım, Arap dünyası hiç değilse kendisini bir aile görmek zorunda değil mi? Bu 'ikiyüz elli milyonluk aile', yirmi milyonluk Yahudi aile karşısında perişan, tarumar olmuş. Sebepler arasında, Arap dünyasındaki Mâûn suresi ihlallerinden doğan ağır zulmün hiç mi payı yok?

Arap dünyası, **Mâûn suresini**, hiç değilse kendi 'kamu'su için işlevsel kılmalı değil mi? Allah'ın hazinesinden fışkıran petrol paraları bu 'Arap kamusu' için neden ve hangi anlayışla kullanılmıyor?

Özetleyelim:

Bir yanda israf, öte yanda sefalet... Arap-İslam dünyasının hezimet ve mutsuzluk tahteravallisi budur...

İSLAM KONFERANSI NE YAPAR?

Bütün bunlar sürüp giderken, adına **'İslam Konferansı'** (!) denen kuruluş ne yapar?

Uzun cevabın yeri burası değil. Kısa cevap ise şudur:

Bol para harcar. Toplantılarda, terlik giyen bazı üyelerinin ayak parmaklarının aralarını, bazılarının da burunlarını derinden derinden parmaklamalarını dünyaya seyrettirerek İslam ve müslümana karşı nefret yaratır, Kelimei Şehadet düşmanlarına kahkahalar attırır.

Bu kuruluşun, kurulduğu günden beri, ekranlarda boy gösterip açılışlarda birkaç satır Kur'an okutmasından başka bir icraatına rastlanamamıştır. Ne Arapların bir derdini çözmüştür ne de öteki müslümanların... Milyarlar ve milyarlar tutarındaki paraları, yani kamunun imkânlarını, ait oldukları yerin dışında bir yerlere harcayarak **ciddi Mâûn suresi ihlallerine imza atmaya devam etmektedir.**

SONSÖZ:
MÂÛN MESAJININ PROTESTAN İLAHİYATINDA YANSIMASI

TİLLİCH'İN DEVRİM MESAJI: TELAFFUZ EDİLMEYEN TANRI

Yüzyılımızın en büyük filozoflarından biri olan Protestan ilahiyatçı **Paul Tillich** (ölm. 1965), geliştirdiği ve açıkladığı yepyeni bir kavramla, her insanın gerçek Tanrısının ve dininin, onun söz ve iddialarının değil, **'son ve bağlayıcı realite'** olarak seçtiği değer olduğunu öne sürerek dinler tarihinde ve felsefede yepyeni bir ufuk açmıştır. Bize göre, tamamen Kur'ansal olan bu bakış açısı, öncelikle Mâûn suresinden destek almaktadır.

Alman asıllı bir Amerikan vatandaşı olan **Tillich,** bir insanın gerçek tanrısının, o insanın hayatının olmazsa olmazı ve amacı haline getirdiği değer (veya kişi) olduğunu söylüyor. Tezinin esası budur. Dâhi ilahiyatçı filozofa göre, insanın gerçek tanrısı, onun hayatında belirleyici olan neyse odur. Paraysa para, kadınsa kadın, şöhretse şöhret, mevki ise mevki, şiddetse şiddet... Bilinen Tanrı ve din söylemi, böyle bir insanda bir paravan veya maske olarak kullanılabilir; buna itabar etmemek lazımdır.

Tillich, insanın derinlerinde sakladığı ve hayatına yön verici kıldığı bu **'telaffuz edilmeyen Tanrı'**ya, bu 'nihaî güç'e **'ultimate reality'** (nihaî gerçek) ve **'ultimate concern'** (nihaî

bağlanma ve ilgi odağı) diyor. Bu olgu, her zaman, bir şeyin benimsenmesi, bir başka şeyin inkârı olacaktır. Böyle olunca da şu varoluş gerçeğinin altını çizmek gerekecektir:

Her imanda bir inkâr, her inkârda bir iman vardır. Bunların hangisinin gerçek olduğunu, kişinin nihaî realite olarak seçtiğine bakarak değerlendirmeliyiz, iddialara, söylemlere bakarak değil.

Tillich'in iman, özellikle Tanrı'ya iman konusundaki temel önerisi, onu farklı kılan düşüncelerinden birinin de ifadesi olmaktadır: **Din, tek bir kuruma, örneğin mabede indirgenecek bir 'şey' değildir.** Aksine o, kültürün tüm alanlarında ifade bulan, şekillenen bir **'ortak insanlık altyapısı'** halinde algılanmalıdır. Bunun bizi götüreceği sonuç şu olur:

İnsanın **'son ve yüce ilgi noktası' (ultimate concern)**, esası bakımından tanrısaldır. Bu nihaî ve yüce ilgi noktası, her insanda bir başka ad altında yaşayabilir. **'Son ve yüce ilgi noktası'**nın dinler tarihindeki ortak adı 'Tanrı'dır.

İnancının adını ne olarak verirse versin, her insanın bir **'son ve yüce ilgi değer'**i vardır. Bu değer, tüm değerlerden, arzulardan ve şartlardan bağımsız, özgür bir değerdir. Belirleyici, kuşatıcı temel değerdir. Bizim olanın, kısacası, **'ben'**in, benliğin hiçbir parçası onun dışında, ondan ayrı düşünülemez.

Bizim son ve yüce ilgi değerimiz, bizim, **olmak veya olmamak** noktamızı belirleyen değerdir. O, bizim sonsuzluk değerimizdir. İnsan, ait olduğunu hissettiği ve özlediği bu değerle sürekli bir biçimde ama değişik adlarla, ilgilenmektedir. **Tillich** burada, **'varoluş'** (existence) ve **'varlık'** (being) ayrımı yapmakta, **'varlık'**ı daha esaslı bir değer olarak görmektedir.

Sonsuzluk değeri bizim için sadece telaffuz edilen değer değil, onun arkasındaki, altındaki varlık değeridir. O olmadan varoluştan söz edilemez.

Son ve yüce ilgi değeri kendini birtakım başlangıç-alt ilgilerle (**preliminary concerns**) ifade edebilir. Bu şu demektir:

"Resim, şiir, müzik teolojinin objesi olabilir. Ancak bu oluş, bu nesnelerin taşıdıkları estetik kıymet açısından değil, taşıdıkları son ve yüce ilgiyi ifade gücü itibariyledir."

Mâûn suresinin söylemini esas alırsak, bu değerin bazen para ve hatta başkalarının hakkını gasp ederek elde edilen para olabileceğini görüyoruz. Son ve yüce ilgi (veya sonsuzluk değeri) bir isim meselesi değil, bir belirleyicilik meselesidir. **Adına Allah, melek veya ölümsüz lider deseniz de eğer söz konusu nesne sizin için 'olmak veya olmamak' noktasında belirleyici değilse o nesne sizin 'son ve yüce ilgi değer'iniz olmaz. Ve bu haliyle dinin alanı içine girmez.**

İşte bu noktada, Kur'an'ın Mâûn suresinin, namazını-niyazını menfaat aracı yapan ve bu aracı kullanarak kamunun haklarını çalıp çırpan kişileri, namazlarına-niyazlarına bakmadan **'dini inkâr edenler'** olarak damgaladığını ve onları lanetlediğini bir kez daha hatırlayalım. Böylesine ağır bir suçlamanın gerekçesi nedir? Belli ki, Kur'an, 'Allah ve din' söylemlerine, ibadetlere, namazlara rağmen, bazı kişilerin, Tanrı'yı ve dini nihaî realite olarak almadıklarını, onların gerçek nihaî realitelerinin para, dünyalık olduğunu görmüş ve ithamı ona göre yapmıştır.

Son ve yüce **ilgi değer** sizin iddialarınızı, giysilerinizi, mabede devamınızı belirleyen değer değil, varoluşunuzu belirleyen değerdir. Ve her insanın böyle belirleyici bir değeri vardır. Şeklinizi, sözlerinizi bilinen din ve Tanrı belirlese de varoluşunuzu belirleyen başka bir şeyse, sizin gerçek tanrınız, bilinen Tanrı değil, o belirleyici değer olacaktır. Bu belirleyici değer, mesela, maldır, paradır, şeyhinizdir,

karınızdır, liderinizdir vs. Bu nihaî değer, kişilerin söylediklerine bakılarak değil, eylemlerine bakılarak belirlenmelidir. **Mâûn** suresinin yaptığı ve gösterdiği de budur.

Ve her insanın bu belirleyici değerinin din dışındaki alanlarda adı ne olursa olsun, din dilindeki adı Tanrı'dır. (bk. Tillich, *Systematic Theology*, 1/13-15)

Unutmayalım ki, İslam Peygamberi, ümmetinin parayı, altını, gümüşü amaç edinenlerini **'Paraya tapanlar'** olarak nitelemiş ve onları lanetlemiştir. Allah'a inanmadan paraya tapanlar lanetlenmemiştir de 'Allah'a inandığını söyleyerek müminleri kandırıp belirleyici değer olarak paraya tapanları yani Mâûn mücrimleri lanetlenmiştir. Çünkü Tanrı Elçisi, onların, bütün Allah ve din söylemlerine rağmen, esas ve nihaî ilgi noktalarının para olduğunu bilmiştir. Resuli Ekrem'in bu tavrını, **Paul Tillich**'in tespitleriyle veya Paul Tillich'in tespitlerini, Tanrı Elçisi'nin bu tavrıyla birlikte bir kez daha değerlendirin.

Paul Tillich'in bu temel bakış açısından hareketle vardığı sonuçların en dikkat çekicisi, felsefî anlamda bir ateizmin varlığını kabulün mümkün olmadığıdır.

Evet, Tillich'e göre, **ateizm yoktur**, Tanrı'nın başka bir adla anılması veya başka bir giysiyle ortaya sürülmesi vardır. Yani şirk vardır. Evet, ateizm yoktur, şirk vardır.

Nihaî ilgi kavramı, geleneksel anlayışların **'Zât'** (varlığın dışında kişi) Tanrılarını hırpalamıştır ama vahyin tanıttığı Tanrı'nın gerçek çehresiyle anlaşılması bakımından tanımlanamaz büyüklükte bir hizmet vermiştir.

Dinler tarihinde, ufuk çizgilerini Kur'an'ın belirlediği, sisteme dönüşümünü ise Tillich'in yaptığı **'Nihaî ilgi'** kavramını, Tillich'in büyük eserinden giderek biraz daha irdeleyelim. Şöyle diyor Tillich:

"Eğer Tanrı, ifadeye koyduğumuz nihaî ilgi kavramıyla açıklanır-anlaşılırsa o zaman Budizmin, hatta Hint Veda sistemlerinin de Tanrı kavramına sahip bulunduklarını söylemek gerekir." (Systematich Theology, 1/220)

Oysaki geleneksel din anlayışları **Budizm** ve **Hinduizm**'i hiç tereddüt etmeden **'Tanrısız dinler'** olarak damgalamıştır.

Anlaşılan o ki, Tanrı kavramı nihaî ilgi ile eşitlenirse, geleneksel din anlayışının din içinde görmediği birçok insan 'dindar' sıfatını kazanabilecektir. Bu, dinler tarihinde de genel insanlık tarihinde de bir devrimdir, bir dönüm noktasıdır. Ekelemek zorundayız ki, Tillich'in bu yaklaşımı, ondan on üç asır önce yaşayan **İmamı Âzam**'ın, bir tür **deizm** anlamında alınan iman ve mümin anlayışının da bir tekrarı sayılabilir. Ne yazık ki geleneksel felsefî-teolojik alışkanlık, Tillich'in bu tespitini alkışlamak yerine onu hırpalamak hatta ateist ilan etmek için bahane yapmıştır. Tıpkı **İmamı Âzam**'ın fikrini onu din dışı ilan etmek için bahane yaptığı gibi...

Evet, çok şaşırtıcı gelebilir ama, 20. yüzyılın bu dev ilahiyatçı düşünürü, bazı çevrelerce **ateistler arasına konmuştur**. Sebep, geleneksel ilahiyatın Tanrı anlayışını bir tür putçuluk gibi görmesi ve Tanrı'yı bir **'panteistik spiritüalizm'** objesi yaparak O'nu varlığın bizzat kendisi halinde algılamasıdır. Gelenekçilere göre, Tillich, Tanrı'nın varlığını inkâr etmiyor ama O'nun ontolojik (bağımsız kişilik) yönünü yok sayıyor. Muarızlarına göre, Tillich'in bu anlayışı onu belki **'materyalist ateist'** yapmaz ama **'teolojik ateist'** olmasını da önleyemez.

Tillich bu noktada en büyük eleştiriyi, çağdaşı **Sydney Hook**'tan almıştır. **Hook**, Tillich'i eleştirmekle yetinmemiş, eleştirilerini tarihe şu başlık altında eserleştirerek bırakmıştır: ***"The Atheism of Paul Tillich"*** (Paul Tillich'in Ateizmi), London, 1962

Tüm bu itham ve eleştiriler, büyük ilahiyatçı filozofumuzun misyonunu yerine getirmesine engel olamamıştır. Geleneksel dinciliğin Tanrı'yı küçülten dogmatik yaklaşımlarıyla, ahlakı kuralcılığın ötesine geçiremeyen şekilciliğini çok ağır biçimde eleştirmiştir.
Dahası var:

Tillich, geleneksel teolojiyi bir biçimde eleştiren hemen herkesin düşüncesini öne çıkarıp değerlendirmiştir. Geleneğin 'Allahsız' damgasını vurduğu **Nietzsche** bu bakımdan çok tipik bir örnektir.

Tıpkı, geleneği Kur'an adına eleştiren **Muhammed İkbal** gibi, Tillich de, ikiyüzlülüğe en yıkıcı darbelerden birini vurmuş olan Nietzsche'yi kucaklıyor, yüceltiyor. Şunu söylemekte gecikmiyor Tillich:

"Nietzsche'nin 'Tanrı öldü!' söylemi yadırganmamalıdır. Onun 'Öldü' dediği Tanrı geleneksel Tanrı anlayışıdır ki, o, gerçekten ölmüştür." (bk. James R. Lyons; ***The Entellectual Legacy of Paul Tillich,*** 66)

Tam bu noktada şunu da ekleyelim: Kur'an ateizmden, hatta dinsizlikten asla söz etmez; ama sahte ve yedek tanrılardan, sahte ve yedek dinden ısrarla söz eder. Dahası, Kur'an'ın, tüm karanlık ve kötülüklerin anası görerek bir numaralı düşman ilan ettiği **şirk**, bir ateizm veya dinsizlik değil, gerçek **Tanrı'nın yerine veya yanına** ikincil-sahte tanrılar koyma illetidir.

Şirk büyük bir zulümdür (Kur'an, Lukman, 13) Ve **zulüm** "**şeylerin, ait olmadıkları yere konması**" olarak tanımlanmıştır. Şirk, hem Tanrı'yı 'olması gereken' yerden başka yere koyarak hem de varlıkları olmaları gereken yerlerden başka yerlere koyarak ikili bir zulüm sergilemektedir.

Tillich, şirki tanımlarken Kur'an'ın bakış açısına tamamen uygun konuşuyor: "**Putperestlik, ikincil-üçüncül şey-**

lerin birinci dereceye yükseltilmesidir." (Tillich; Systematic Theology, 1/13)

Buradan hareketle şu sonuca varabiliriz:

Yedek-sahte ilahlı bir dine mensup olmaktansa dinsiz kalmak yeğdir.

Dinsizlikte, '**sahip olamadığımızın gerçeğini bulmak ümidi**' vardır. Sahte dinde ise bu ümit yok edilmiştir.

Olması gerekene yönelik ümitten yoksun kalmak, olması gerekene sahip olmamaktan daha büyük bir beladır.

KAYNAKÇA

Anonim kaynaklar:

Kur'an-ı Kerim (Ayet mealleri **Yaşar Nuri Öztürk'ün** ***Kur'an-ı Kerim Meali***'nin 136. baskısından alınmıştır).

World Watch Institute, 'Dünyanın Durumu' adıyla yayınlanan rapor, TEMA VAKFI Yayınları, İstanbul 2004, 5-6

Yazar adlarına göre:

Abdullah b. Mübarek; Kitabu'z-Zühd ve'r-Rakaaik (H. Âzamî nşr.), Beyrut tarihsiz.

Aclûnî, İsmail b.Muhammed el-Cerrahî; Keşfu'l-Hafa ve Muzîlü'l-İlbas, Beyrut, 1351

Akkâd, Abbas Mahmud; Fâtımatü'z-Zehra ve'l-Fâtımıyyûn, Mısır, tarihsiz

.....; Halife Osman, Mısır, tarihsiz

Âlûsî, Şihabuddin Mahmud; Rûhu'l-Meânî (Tefsir), Beyrut (Dârul Fikr neşr.), 1987

Âlülfakîh, Muhammed Cevad; Ebu Zer el-Gıfârî, Beyrut,1980

Askerî, Seyyid Murtaza; Ahâdîsu Ummi'l-Mü'minîn Âişe (el-Mecmeu'l-İlmi'l-İslamî), 1994, yersiz.

----------; Abdullah bin Sebe' ve Esâtîru Uhra, 1992, yersiz.

Ateş, Süleyman; Yüce Kur'anın Çağdaş Tefsiri, İstanbul, 1988-1992

Bakıllânî, Kadı Ebu Bekr Muhammed b. Tayyib; Kitabu't-Temhîd, Beyrut 1957
Bedi' Şerif, Muhammed; Divanu Eş'ari'l-Emir Ebi'l-Abbas, Kahire, 1977
Belâzürî, Ahmed b. Yahya; Ensâbu'l-Eşrâf (S. Zekkâr-R. Ziriklî), Beyrut, tarihsiz.
----------; Fütûhu'l-Büldân (Abdülkadir Muhammed Ali), Beyrut, 2000
Boisard, Marcel A.; l'Humanisme de l'Islam, Paris, 1979
Buharî, Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail; es-Sünen
----------; Kitabu'z-Zuafa es-Sağîr, Beyrut, 1986

Cassâs, Ebu Bekr Ahmed er-Râzî; Ahkâmu'l-Kur'an (Sıdkı M. Cemil), Beyrut, 1993
Cürcânî, Seyyid eş-Şerîf; Târifât, alfabetik

Delavignette, Robert; Christianisme et Colonialisme, Paris, 1960
Demir, Fahri; İslam Hukukunda Mülkiyet Hakkı ve Servet Dağılımı (Diyanet İşleri), Ankara, 2003
Diyarbekrî, Hüseyin bin Muhammed, Târîhu'l-Hamîs, Beyrut, 1966

Ebu Davud, Süleyman b. Eş'as es-Sicistanî; es-Sünen
Ebul-Ferec, Abdurrahman b. Ali el-Bağdadî; Zâdü'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr, Beyrut, 1987
Ebul-Ferec, Ali b. Hüseyin el-Isfahanî; el-Eğânî, Mısır 1345-1369
Ebu Nuaym, Ahmed b. Abdullah el-Isfahanî; Hilyetü'l-Evliya, Mısır, tarihsiz.
Ebu Reyye, Mahmud; Adva'ale's-Sünneti'l-Muhammediyye (Dârulmaarif), Kahire, 1980
Ebu Ubeyd, Kasım b. Sellâm; Kitabu'l-Emvâl, Mısır, 1353
Ebu Yusuf, Kitabü'l-Harâc (Muh. Abdülhafîz), Amman, 2009
Ebu Zeyd, Nasr Hâmid; el-İtticâhu'l-Aklî fi't-Tefsîr (Dârut-Tenvîr), Beyrut, 1983

Elbânî, Muhammed Nâsıruddin; Silsiletü'l-Ahâdîs es-Sahîha, Riyad, 1995
----------; Silsiletü'l-Ahâdîs ez-Za'îfa ve Eseruha es-Seyyiu fi'l-Umme, Riyad, 1992-1996
Eliaçık, İhsan; Mülk Yazıları, İnşa Yay. İst. 2010
Eliot, Thomas; Meurtre dans la Cathedrale (4 perde tiyatro eseri)
Emînî, Abdülhüseyn Ahmed; el-Ğedîr fi'l-Kitabı ve's-Sünneti ve'l-Edeb, Beyrut, 1967
Esed, Muhammed; The Message of the Qur'ân, Dârul Endelûs yay. Gibraltar, 1993

Ferra, Ebu Zekeriyya Yahya b. Ziyad; Ma'âni'l-Kur'an (Darussürûr nşr.), Beyrut, tarihsiz.
Fîrûzâbâdî, Ebu Tâhir Muhammed; Tenvîru'l-Mikbas min Tefsîri İbn Abbas, Mısır, 1370
----------; el-Kaamûsu'l-Muhît (Âsım Efendi terc.)

Galib, Mustafa; el-Harekâtü'l-Bâtınıyye fi'l-İslam, Beyrut (Dârul-Endelûs), tarihsiz.
Garaudy; Roger; Entegrizm: İstanbul, 1992
Gardet, Louis; Les Hommes de l'Islam (Hachette), 1977
Gazalî, Ebu Hâmid Muhammed; İhyau Ulûmi'd-Dîn (Muessetu Halebî), Kahire, 1967
Gölpınarlı, Abdülbaki; Mevlâna Celaleddin, İst.1985

Hemedânî, Aynulkudat; Mektûbat, Tahran, 1343
Herevî, Ebu Mansûr Muhammed; Tehzîbu'l-Luğa
Heytemî, İbn Hacer Şihabuddin Ahmed; ez-Zevâcir an Iktirafi'l-Kebâir, Beyrut, 1987
Hillî; Ebul-Kasım Necmuddin Cafer b. Hasan; el-Muhtasaru'n-Nâfi', Tahran, 1402

Isfahanî, Râgıb; el-Müfredât li Elfâzı'l-Kur'an, alfabetik
----------; ez-Zerî'a ila Mekârimi'ş-Şerîa (E. Y. Acemî), Kahire, 1985
İbn Arabî, Muhyiddin; Fusûsu'l-Hikem (O.N. Gencosman terc.), İst.1952

İbn Asâkir, Ebul-Kasım Ali b. Hasan; Tarîhu Medîneti Dımaşk (Abl. b. Ebu Saîd nşr.), Beyrut, 1995-2000
İbn Ebil-Hadîd, Ebu Hâmid el-Medâinî; Şerhu Nehci'l-Belâğa (Ali Âşûr), Beyrut, 2004
İbn Hanbel, Ahmed; el-Müsned (Abdullah Muh. Derviş yay.), yersiz, 1991
İbn Hazm, Ebu Abdullah Muhammed; Ma'rifetü'n-Nâsihi ve'l-Mensûh, alfabetik
İbn Hemmam; Ebu Bekr Abdürrazzak es-San'anî; el-Musannef, Beyrut, 1983
İbn Kesîr, Ebul-Fida el-Hâfız; el-Bidâye ven-Nihâye, Beyrut, 1981-82
İbn Kudâme, Ebu Muhammed Muvaffakuddin; el-Kâfî (Zübeyr Şâviş), Beyrut, 1988
İbn Kuteybe, Ebu Muhammed Abdullah; el-İmame ve's-Siyase (T.M.Zeynî), Mısır, 1378
İbn Mâce, Ebu Abdillah Muhammed el-Kazvinî; es-Sünen.
İbn Sa'd, Muhammed; et-Tabakaatü'l-Kübra (İhsan Abbas nşr.), Beyrut, 1960-85
İbn Teymiye, Mecmû'atu'r-Resâil, Mısır, tarihsiz.
----------; es-Siyasetüş-Şer'iyye fî Islahir-Râî ver-Raiyye, Lübnan, 1386
----------;el-Furkan beyne Evliyai'r-Rahman ve Evliyai'ş-Şeytan, Beyrut, 1401
----------; el-Es'ile ve'l-Ecvibe, Riyad, 1983
İbnül-Cevzî, Ebul Ferec Cemaluddin; Zâdü'l-Mesîr fî İlmi't-Tefsîr, Beyrut, 1987
----------; Telbîsu İblis, Mısır, 1950
----------; el-Kussas ve'l-Müzekkirîn, Beyrut, 1986
----------; Sıfatu's-Safve (M. Revvâs), Haleb, 1969
İbnül-Esîr, Ebul-Hasan İzzüddin Ali; el-Kâmil fi't-Tarîh, Beyrut, 1385-86
----------; Üsdül-Gaabe fî Ma'rifeti's-Sahabe, Kahire, 1390-1393
İbnül-Kayyım el-Cevziyye, İ'lâmu'l-Muvakkı'în, Mısır, 1955
----------; Zâdül-Me'âd (Arnavut nşr.), Beyrut, 1987

İkbal, Muhammed; The Reconstruction of Religious Thought in Islam, Lahor, 1968
----------; Câvidnâme, Lahor, 1942
----------; Islam As An Ethical and A Political Ideal (S.Y. Hashimî), Lahor, 1988
İzutsu, Toshihiko; Kur'an'da İnsan ve Allah (S. Ateş çev.), Kevser Yay. Ankara, tarihsiz.
.....; The Structure of Ethical Terms in the Quran, ABC International Group, Chicago, 2000

Kadı Abdülcebbar, Ebul-Hüseyn el-Âmedâbâdî; el-Muğnî (Mahmud Muh. Kasım), yersiz, tarihsiz.
Kadı Nûman bin Hayyûn el-Mağribî; De'âimü'l-İslam ve Zikri'l-Helali ve'l-Haram (Âsaf Feyzî), Kahire, 1963
Kallek, Cengiz; Müellefetü'l-Kulûb, DİA maddesi.
Kâsânî, Alâuddin; Bedâi'u's-Sanâi' (A.M. Muavviz), Beyrut, 1997
Kırıcı, Derya; Deniz Feneri Dosyası; Togan Yay. İst. 2010
Kula, Onur Bilge; Batı Felsefesinde Oryantalizm ve Türk İmgesi, İş Bankası Yay. İst. 2010
Kurtubî, Ebu Abdillah Muhammed b. Ahmed; el-Câmi' li Ahkâmi'l-Kur'an, yersiz, tarihsiz.

Likaanî, Abdusüsselam; Cevheretü't-Tevhîd, alfabetik.

Mahmûd, Abdülhalim; Âlemiyyet'ü'd-Da'veti'l-İslamiyye, Cidde, 1979
----------; Ebu Zer el-Gıfârî ve'ş-Şuyûiyye, Kahire, 1985
Makrîzî, Takıyyuddin Ebul-Abbas Ahmed; İtt'âzu'l-Hunefa (M. A. Ahmed), Beyrut, 2001
Massignon, Louis; La Passion de Hallâj (éditon Gallimard), Paris, 1975
Mekkî, Muvaffak b. Ahmed; Menakıbu Ebî Hanîfe, Beyrut, 1981
Merâğî, Ahmed Mustafa; Tefsiru'l- Merâğî, yersiz, tarihsiz.
Merğînanî, Ebul-Hasan Ali b. Ebu Bekr; el-Hidâye, Beyrut, 1990
Mes'ûdî, Ebul-Hasan Ali; Mürucü'z-Zeheb ve Meâdinü'l-

Cevher, Mısır, 1964
Mîrali, İsmail; el-Karâmıta ve'l-Hareketü'l-Karmatıyye fi't-Tarih, Beyrut, 1983
Mukaatil b. Süleyman el-Ezdî, Tefsîru'l-Hams Mie (Isaiah Goldfeld), İsrail, 1980
Müberred, Ebul-Abbas; el-Kâmil fi'l-Lügati ve'l-Edeb (Muhammed Ş. İbrahim), Mekke, tarihsiz.
Münavî, Muhammed b. Abdurrauf; Feyzu'l-Kadîr, Beyrut, 1972
Münzirî, Zekiyyüddin Abdülazîm; et-Terğîb ve't-Terhîb (Amâre yay.), Beyrut, 1968
Müslim b. el-Haccâc; es-Sahîh

Nesaî, Hâfız Eub Abdirrahman; ez-Zu'afa ve'l-Metrûkîn, Beyrut, 1986
----------; es-Sünen
Nesefî, Abdullah b. Ahmed; Medâriku't-Tenzîl (tefsir)
Nisabûrî, Ebul Hasan Ali b. Ahmed; Esbâbu'n-Nüzûl, Beyrut-Şam, 1988

Öztürk, Yaşar Nuri; Kur'anı Kerim Meali (136. baskı), Yeni Boyut Yay. İst. 2010
----------; Kur'an'daki İslam (43. baskı), Yeni Boyut Yay. İst. 2010
----------; Kur'an'ın Temel Kavramları (22. baskı), İst. 2007
----------; İslam Nasıl Yozlaştırıldı (17. baskı), Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2011
----------; Hallâc-ı Mansûr, Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2011
----------; Kur'an ve Sünnete Göre Tasavvuf (9. baskı), İst. 2003
----------; Kur'an Verileri Açısından Laiklik (3. baskı), Yeni Boyut Yay. İst. 2003
----------; Allah ile Aldatmak (67. baskı), Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2010
---------; Kur'an'ın Temel Buyrukları (14. baskı), Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2006
--------; Kur'an Açısından Şeytancılık (3. baskı), Yeni

Boyut Yay. İstanbul, 2002
----------; Ana Dilde İbadet Meselesi (7. baskı) İst. 2002
.....; Asrısaadet Şehitleri (3. Baskı), Yeni Boyut Yay. İst. 1998
----------; Kuşadalı İbrahim Halvetî (3. baskı), Yeni Boyut Yay. İstanbul, 1997

Pelet, Louis; Le Sentiment Religieux et la Religion, Paris, 1935

Râzî, Fahreddin Muhammed; Mefâtîhu'l-Gayb (Tefsir), İst.1307
Reşid Rıza; Tefsîru'l-Menar-Abdüh Tefsiri (Dârul-Menâr), Mısır, 1954

Sadak, Bekir; Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlatımı, Ötüken Yay. İstanbul, 1989
Schwartz; Araştırıcı ve Zamanı; Üniversite Konferansları, 1936-1973, İstanbul Üniversitesi, 1973, sayı 50, 72)
Sezer, Baykan; Toplum Farklılaşmaları ve Din Olayı, İstanbul, 1981
Sıddîk Han, Ebu Tayyib el-Buharî; Fethu'l-Beyan fî Makaasıdi'l-Kur'an, Beyrut 1992

Sibâî, Mustafa; İslam Sosyalizmi (YN Öztürk çev), Yeni Boyut Yay. İstanbul, 2010
Sultan Veled, Maarif (T. Yazıcı çev.), İstanbul, 1991

Şâfiî, Muhammed b. İdris; el-Ümm (Mahmud Matracı), Beyrut,1993
Şâtıbî, Ebu İshak İbrahim b. Mûsa; el-Muvafakaat (Draz nşr.), Beyrut, 1975
Şîrazî, Ebu İshak; el-Mühezzeb, Beyrut, 1992

Taberî, Ebu Cafer Muhammed b el-Cerîr; Câmi'u'l-Beyan 'an Tefsiri Âyi'l-Kur'an, Mısır, 1968
----------; Tarîhu'l-Umemi ve'l-Mulûk, Beyrut, 1967

Tâmir, Ârif; el-Karâmıta, Şam, 2004
Tantavî-i Cevherî, el-Cevâhir fî Tefsiri'l-Kur'an (dârul-Fikr), yersiz, tarihsiz.
Taşkendî, Ubeydullah Ahrâr; Risâle-i Vâhidiyye, Süleymaniye (Reşit Efendi) kütüphanesi, no: 362/2 (vr. 151-163)
Tebrizî, Şems; Makaalât (N.Gencosman çev.), İstanbul, 1974
Tillich, Paul; Systematich Theology, Chicago (The University of Chicago), 1951
Tirmizî, Ebu İsa Muhammed; el-Câmi'u'l-Kebîr (es-Sahîh)
Tunç, Mustafa Şekip; Bir Din Felsefesine Doğru, İstanbul, 1936
Turtûşî, Ebu Bekr Muhammed b. Velîd; el-Bida', 1990

Veli, Taha; el-Karâmıta, Beyrut, 1981

Watt, Montgomery; İslam Düşüncesinin Teşekkül Devri (E. R. Fığlalı çevrisi), Ankara, 1981

Yakubî, Ahmed b. İshak; et-Tarîh, Beyrut, tarihsiz.

Zehebî, Ebu Abdillah Şemsuddin; Kitabu'l-Kebâir (Dâru İbn Kesîr), Beyrut, 1987
Zekkâr, Süheyl; Ahbâru'l-Karâmıta, Dımaşk, 1982
Zemahşerî, Ebul-Kasım Mahmud b. Ömer; el-Keşşâf 'an Hakaaıki't-Tenzîl, Mısır, 1966
Zeydan, Corci; İslam Medeniyeti Tarihi (Zeki Meğâmiz terc.), Dersaadet, 1328
Zübeyrî, Mus'ab b. Abdullah; Nesebu Kureyş, Kahire, 1953

KARMA DİZİN

A

AB: 329, 332, 339, 346
Abadan: 255, 334, 338-339, 341, 345, 346
ABD: 65, 296, 303, 328, 329, 346
Abduh (Muhammed): 70
Abdullah b. Amr b. Küreyz: 216-217
Abdullah b. Ebî Evfa: 154
Abdullah b. Ebî Serh: 207, 211
Abdullah b. Halid b. Üseyd: 208
Abdullah b. Hatal: 211
Abdullah b. Meymûn el-Kaddâh: 262
Abdullah b. Sebe: 205
Abdullah b. Übey: 37, 40, 44, 193, 195
Abdullah b. Ümmi Mektûm: 163
Abdullah b. Zübeyr: 187, 192
Abdurrahman b. Afv: 60, 204, 208, 213
Abdülcebbar (Kadı): 143-144, 268-269
Abdülkahir el-Bağdadî: 258
Abdülmelik b. Mervân: 192
adalet: 231, 239
Adana: 131
Afrika: 325-327
Ahilik: 260
ahiret: 276-277
ahlak: 283-284, 293
Ahvâz: 255, 265
Âişe (Hz.): 190, 230
Âişe binti Osman: 207
Akdeniz: 336
Âkil b. Ebu Talip: 191
Akkâd (Abbas Mahmud): 208, 265
akıl: 267-271
Akra' b. Hâbis: 196
Allah düşmanı: 73, 74, 93-95, 306-307, 332
Allah'ın evi: 290-294, 299
Allah ile aldatmak: 25, 27, 69, 277, 314, 327
Alâuddin Kâsânî: 144-148
Ali (Hz.): 17, 171, 188, 190, 191, 214, 217, 220, 225 , 229, 230
Âlülfakîh (Muhammed Cevad): 203
Âlûsî (Mahmud): 37, 45
Amadow Bamta: 297
Ammâr b. Yâsir: 221-228, 244
Amr b. el-Âs: 227
Amr b. Saîd el-Eşdek: 192
Amr b. Zürâre: 218
anayasa: 282
Arabizm: 233, 263
Araplar: 251-255, 348, 351
Ârif Tâmir: 259
Âs b. Vâil: 37
Âs b. Hişâm: 215

Âsım Efendi (Mütercim): 22
Atatürkçülük: 298
Ateizm: 356, 357
ATO: 309-310
Attâb es-Sekafî: 213
Aytaç Durak: 131
azap: 132-133
azgınlık: 108

B

Babaî isyanı: 260
Bahçe Sahipleri Hikâyesi: 106-108
Bakanlıklar: 292
Bakî Mezarlığı: 230
Bal Tulumu: 215
basiret: 297-298
Basra: 252, 255
Batı: 330
Bâtınîlik: 270-271
batş: 19-23
beddua: 109-110
bedevîler: 38
Bedir: 155, 156, 201, 215, 222-224
Bekir Coşkun: 135
Bekir Sadak: 50
belediyeler: 281
Beniisrail: 20
Benû Mustalik: 212
Berlin: 294
Berlin Duvarı: 304
Besmele: 104-105
beytülmal: 202
bîat: 231
Bill Gates: 325
BM: 341
BOP: 101-103, 295, 296, 344-345
Budizm: 357
bölücülük: 132

C-Ç

Caferîler: 157
Cahiliye: 22, 196, 201, 202
Ca'lân: 255
camiler: 34, 174, 278, 286, 290-308, 316, 350
Can Dündar: 292
Carlos Slim Helu: 325
Cassâs: 48, 143
Cemel savaşı: 188, 217
cennet: 31
cehennem: 74, 162-169
Cengiz Kallek: 195
cennet: 140
Cevizkabuğu programı: 277
Cezîre: 252
Cifir: 262
cihat: 130-132
Corci Zeydan: 192
Cüneyd el-Bağdadî: 31
Çavuşbaşı soygunu: 129
çelişme: 244

D

dâîler: 262
Dârâ Şikûh: 5
darulharp: 131
Darulhikme: 265, 266
demokrasi: 346, 347
Deniz Feneri: 117, 129-130, 181, 195, 199, 275, 277, 278, 280, 286, 290 , 294, 312-318
devlet: 231-236
devlet hazinesi: 219-220
devlet malı: 311

din: 26, 45, 67, 80, 123, 275, 283, 327, 335, 354
din adamları: 96, 103, 287
dincilik: 39, 43, 64, 70, 83-86, 130, 132, 137, 199, 312, 314
dindar: 70, 137
din günü: 121-126
din kisvesi: 103
dinsizlik: 83-85, 130, 172, 198, 292
diyalektik: 20
Diyanet İşleri: 151, 179-180, 275-276, 281, 292, 296
Doğayı Koruma Vakfı: 336
Dolar: 327-328
domuz eti: 104, 113-117
dönek: 68-70
Dünya Bankası: 342
Dünya Ticaret Örgütü: 342

E

Ebu Bekir (Hz.): 188, 203, 207, 219, 220
Ebu Berze el-Eslemî: 187
Ebu Cehil: 102, 162, 163, 167, 215, 222, 223
Ebudderda: 17, 100,
Ebu Ğâliye (Ebu Ğâdiye): 226, 227
Ebu Hilal: 255
Ebu Huzeyfe b. el-Muğîre: 222
Ebu Leheb: 163, 164
Ebul-Ferec: 48
Ebu Musa el-Eş'arî: 235
Ebu Müslim Horasanî: 251
Ebu Süfyan: 37, 196, 197, 201, 208, 250
Ebu Ubeyd: 48, 61
Ebu Ubeyde b. el-Cerrah: 17, 236, 248
Ebu Umâme: 174
Ebu Yusuf: 146, 147, 233-236
Ebu Zer el-Gıfarî: 3, 17, 22, 27, 44-46, 187, 191, 196, 206, 209-272, 327, 337
Ebu Zeyd (Nasr Hâmid): 207
Eflakî (Ahmed): 115
Ehlibeyt: 191
Ehlikitap: 36
ehliyet: 231
Elmalılı Hamdi: 75-76
emek: 94, 231, 242-245, 310
Emevîler: 22, 26, 101, 188-193, 198-233, 238, 263, 298, 303
Emînî: 219
emperyalizm: 293, 344, 345, 346
Engizisyon: 39, 139
Ensar: 197, 200, 229, 238
entegrizm: 296
Eş'arîler: 235, 247
ezan: 147, 158-159
ezilenler: 244

F

Fâ harfi: 41-43, 56
Fahd (kral): 349-350
Fahri Demir: 178
fakîhler: 115
Fâtiha: 29-34
Fâtıma (Hz.): 207
Fâtımîler: 265
felsefe: 260-266
Ferra: 48
Fetih Müslümanı: 196
fırkalar: 302-303
Firavun (firavunluk): 96, 111-

112, 134, 242-243, 327
fitne: 95, 98-100, 200, 210, 279
fütüvvet: 260

G

gaflet: 136-138
Galata Port: 282
Garaudy (Roger): 296
Gazalî (Ebu Hâmid): 258, 270, 271
gecekonduculuk: 281
gırtlağı geniş adam: 246
golf: 336
gulûl: 114-117, 176-184, 248, 285, 288, 319
günahkârlar: 169
Güvenlik Konseyi: 334

H

Haccâc-ı Zalim: 187, 192, 227
haçlılar: 293, 296, 344, 345
hadis. 36
Hadra Sarayı: 196
hainler: 276-279
Hâkim Biemrillah: 266
halk: 20, 316
Hallâc-ı Mansûr: 73, 237, 251, 263, 337
Hâman: 244
Hamdân el-Eş'as: 259
Hamidullah (Muhammed): 221
Hamza (Hz.): 202
Hanbelîler: 153-156
Hanefîlik: 85-86, 141-148
hanîf. 21
haram lokma: 309-312
Hâris b. el-Hakem: 238
Hars b. Hakem: 207
Harunurreşid: 233
Hasan (Hz.): 218
Hasan el-Basrî: 145, 189
hastaneler: 292
Hâşim b. Utbe: 216
Haşşukevkeb: 230
hâtemül-evliya: 271
Hatice (Hz.): 221
Hattâbî: 48
Hayber: 181
Hendek harbi: 224
Heytemî (İbn Hacer): 171
hırsızlar: 111-112, 313
hıyanet: 177-179
hilafet: 230
Hillî (Cafer b. Hasan): 157
Hind (Ebu Süfyan'ın eşi): 202
Hindistan: 297
Hinduizm: 357
Hristiyanlar: 139, 250
Hulki Cevizoğlu: 277
Huney: 60
Huneyn: 196-197
Huzeyme b. Sâbit: 226
hükmî domuzlar: 113-117, 167, 311, 319
Hüseyin (Hz.): 218

I-İ

Ilımlı İslam: 101-103, 233, 303
IMF: 342
Irak: 234, 296, 341
ırk: 343
ıstırap: 21
iane çadırları: 133-135
ibadet: 14, 30, 67, 71, 81, 94, 130, 136, 297

İbn Arabî (Muhyiddin): 258
İbn Hazım: 48
İbn Hemmam: 182, 248
İbn Kudâme: 153-155
İbn Manzûr: 171
İbn Mesûd: 17, 206, 208, 234
İbnül-Kayyım el-Cevziyye: 182, 183
İbnül-Lütebbiyye: 235
İbrahim (Hz.): 307
iftiralar: 263-272
İhlas soygunu: 129, 278
İhsan Eliaçık: 5, 63, 168, 328
ihtiyaç fazlası mal: 209
İhvanussafa: 260, 266
İkbal (Muhammed): 19, 336
İki B Yasası: 289
ikrah: 171
ilim: 268-271
İmamı Âzam: 16, 141-148, 157, 159, 233, 251, 263, 357
İmam Mâlik: 156
İmam Muhammed: 146, 147
iman: 38, 39, 354
İncil: 139, 147
infak: 194
inkâr: 64, 354
inkılap: 20
insan hakları: 88-89, 128
intikam: 20-21
İsa (Hz.): 250, 298
İslam: 38, 39
İslam Konferansı: 351
İsmailîlik: 264-272,
israf: 240-241, 331-337
İsrail: 282
isyan: 240-241
isyanlar: 250-272
İzutsu (Toshihiko): 58, 59, 68, 122

J

Japonya: 340-342
Jet-Pa olayı: 129

K

Kâbe: 164, 167, 192, 286, 295, 306, 329
Kaddâfî (Muammer): 344-345
kadılar: 115-116
kâfir: 66
Kahire: 266
kalp: 267-268, 270
kamu hakkı: 47, 49, 58, 71, 75, 108, 123, 130, 176, 180, 245, 248, 285, 330
Kamu İhalesi Kanunu: 310
kamu yararı: 189
Kant (filozof): 335
kapital: 231, 242-243
Kapitalist Enternasyonal: 341
kapitalizm: 35, 101, 114, 134, 232, 259, 282, 325, 339, 343
Karmatîler: 239, 240, 245, 256-271
Karun: 96
kayıt dışı ekonomi: 310
Kays b. Sa'd: 196
kefûr: 121
Kelîm: 21
Kemalistler: 277
kenz: 209, 237-238
Kızılderililer: 328
Kierkegaard: 298-299
kitap: 139
kod adı sistemi: 262
Kombassan: 129, 278, 318
konfor: 336-337
kölelik (köleler): 251-255
Kuba Mescidi: 224

kul hakları: 129
Kur'an: 28-35, 46, 73, 81, 88-89, 113, 271, 350
Kur'an nüshaları: 219
Kureyş: 215, 218
kurtuluş: 78-79, 173
Kuveyt: 199
Kûfe: 216, 225
küfür: 45, 61, 87, 121-122, 302
Küleynî: 157-158
küreselleşme: 329, 341-342, 347
Kürtler: 152-153, 158, 256,346
kütüphaneler: 292-293

L

laiklik: 297-298, 345
Lakshimi Mittal: 325
lanet: 14, 79, 86, 113, 136, 159-173, 234, 246
Lenin: 232
Libya: 296, 341, 344
liyakat: 231
lokma usulü: 236

M

mabet: 295, 299
Makrîzî: 261
mal: 35, 75, 77, 93-100, 106-108, 165, 167-169, 187, 208, 241-247, 329
Mâlikîler: 156
Mansûriyye: 266
Mao: 232
Marx: 232
MASAK: 318
Massignon (Louis): 252, 258, 259
masum imam: 266, 271
Mâtürîdî (imam): 257
maymun: 113
mazlumlar: 60
mecâlis: 266
Medine: 15, 25, 37, 40-46, 60, 200, 208, 217, 229, 235, 238
Mehdiyye: 265
Mekke: 25, 33-46, 60, 162, 196, 197, 201, 217, 221, 222, 245
melâmet: 173
melunlar: 62, 63, 65, 169
menfaat: 68
Merâğî: 75
Mercümek Olayı: 129, 278
Merğînânî: 144
Mervân b. el-Hakem: 187, 207, 217, 228, 238
mesânî: 29
Mescid-ı Haram: 305
Mevâlî: 252-264
Mevlana (Rumî): 62, 115-116
mezhep: 17
Mısır: 265
millet: 343
millî devlet: 343-347
Millî Görüş: 315
Mîrali: 264
molla: 50, 115
Muaviye (Ebu Süfyan oğlu): 17, 44-46, 190-200, 210-250, 263
Muhammed b. Ebî Bekr: 17
Muhammed b. Hazm: 37
Muhammed Esed: 81-82
Muhtâre: 255-256
Musa (Hz.): 19, 97, 127

Mus'ab b. Zübeyr: 254
Mûtemid (halife): 256
Mûtezile: 268
Muvaffak (kumandan): 256
Müberred: 48
Müellefetü'l-Kulûb: 44, 193-199
Mühtedî (halife): 254
mülk: 96, 238-240, 263
mülkiyet: 96, 238-239, 259, 262
mümin: 38-39, 66, 183
münafıklar: 37, 40-46, 66, 69, 136, 193-199
müraî: 59, 66-77
müstaz'aflar: 222, 244-245, 259
müşrik: 59, 66, 68, 75, 169, 306-308
müşrik inanmışlık: 76
mütrefler: 242, 244

N

namaz (salât): 33-35, 49, 58, 71, 75, 80, 101-203, 136-138, 141-161, 174-177, 275, 300-308, 327
neoliberalizm: 333, 347
Nesefî (Abdullah b. Ahmed): 144
nesh: 36
Nevevî: 150
Nietzsche: 358
niyet: 171
Nuh (Hz.): 97, 122-123
Nûman b. Hayyûn (Kadı): 38, 39
nüfus meselesi: 332, 339

O-Ö

Oktay Ekşi: 317
okumak: 30
Onur Bilge Kula: 335
Osman b. Affân: 14, 15, 60, 191, 200-231
Osmanlı İmparatorluğu: 236
Ömer (Hz.): 60-61, 183, 189, 194, 203, 204
Ömer b. Abdülaziz: 190, 192, 198, 203, 210, 304

P

para: 109-112, 246-247
Paul Tillich: 25, 353-358
petrol: 297, 348
Platon: 98

R

Râgıbı Isfahanî: 94-95, 140, 161, 269
raiyye: 20
Râmehürmüz: 256
Râşit halifeler: 14
Râzî (Fahreddin): 43, 46, 49, 57, 66
Rebeze: 60, 219
Recep Tayyip Erdoğan: 290
reformistler: 152
Rey: 255
rezillik: 130-133
riba: 94
Ridde (İrtidat): 233
Rifâe b. Mâlik: 149
riyakârlık: 49, 56, 67, 71, 72, 74, 75, 79, 88, 130, 169-175, 241, 283-284, 300, 327

Ruhat Mengi: 316

S

sadaka çadırları: 134
sadaka toplumu: 134
Sa'd b. Ebî Vakkas: 202, 208, 212
Sa'd b. Ubâde: 196
Sâdî-i Şîrâzî: 173
Sahibuzzenc: 254-256, 259
Saîd b. Âs: 212, 214-216, 218
sarhoşluk: 138
savaş: 93-94
Schily (Alman içişleri bakanı): 294-295
Seb'ul-Mesânî: 29-35, 167
selefi salihîn: 14,
Selemî (Süleyman el-Ensarî): 155
Selemiyye: 265
Serî es-Sakatî: 31
servet: 102, 106-108, 162, 167-169, 189, 241, 287
Sevadı Irak: 215, 218, 240
Seyf b. Ömer: 206
sezgi: 267-268
Sıddîk Han: 48
Sıffîn: 198, 223-225
sıla-i rahim: 202
Sibaî (Mustafa): 48-49, 61, 233
silah satışı: 334, 340
Simavnalı isyanı: 260
siyaset: 284, 309-314
sonsuzluk değeri: 355
sosyal adalet: 27, 231
sosyal demokrasi: 231
sosyal devlet: 134
sosyalizm: 49, 231, 232, 236, 247
sömürü: 330, 341
sûfizm: 266
Sultan Veled: 62
Suriye: 265
Süleyman Ateş: 41, 75-76, 124-125,
Süleym b. Kays el-Hilalî: 220
Sümeyye binti Hubbât: 221-224, 228
sünnet: 15, 210, 229, 275, 288, 304
Sünnîlik: 16, 263, 266
Süyûtî: 40
Sydney Hook: 357

Ş

Şâfiî (imam): 146-149
Şâfiîlik: 148-153
Şam: 187
şehit: 181
şehvet: 276-277
Şerbînî (Muhammed b. Hatîb): 150
şeytan: 137-141, 335
şifre sistemi: 262
Şiîlik: 15
Şîrâzî (Ebu İshak): 150
şirk: 36, 37, 61, 71, 72, 74, 87-89, 101, 161, 162, 170-175, 308, 358
şûra: 231

T

Taberî: 47, 259
tâğutizm: 102, 162, 168
tahakküm teolojisi: 27
tahrif: 36
Taif: 217
takva: 26
Talha b. Ubeydullah: 188-189

tarım: 342
tasavvuf: 173
tebdil: 36
Tebük: 205
tebzîr: 54, 241, 331
tedebbür: 33-34, 113
tekâsür: 34-35, 96, 166
tekzîb: 56-59, 121-123, 198, 321
telaffuz: 33-34
TEMA VAKFI: 335, 338
tercüme Kur'an ile namaz: 85-86
teref: 242, 333
terör: 333-334, 340
tespih: 33
tevekkül: 337
tevhit: 34, 175
tevil: 45, 267-271
Tevrat: 147
tohumlar: 342
Tufan Türenç: 313-314
tuğyan: 122-122, 162
tulaka: 196-198
Türkiye: 275-319, 346

U-Ü

Uhud: 155, 188, 202, 224
Ukbe b. Ebî Muayt: 211
ulema: 13, 180, 187
ultimate concern: 353, 354
ultimate reality: 353
Ümeyye b. Halef: 167
ümniye: 138-141

V-W

Vâsıt: 255
Velîd b. Muğîre: 163-164, 202
Velîd b. Ukbe: 211-215
veyl: 46, 55-57, 98, 125
vuruş: 19-22
Washington Konsensusu: 347
Weber: 101

Y

Yahudiler: 21, 36, 93, 96, 114, 139, 250, 350
Yalçın Bayer: 315
yargı: 282-283
Yâsir: 221-22
Yaşar Nuri Öztürk: 6
Yemâme: 225
yemek çadırları: 102
yer altı kaynakları: 54, 348
yerküre: 54, 109
Yermük Savaşı: 216
yetim: 127-130
Yezitçi melun: 152-153
YİMPAŞ: 318
yönetim: 97
YSK: 282
Yunus Emre: 95

Z

zalimler: 203
zarar mescitleri: 291, 298-308
Zebûr: 147
Zeccâc: 48
zekât: 47, 233-236
Zemahşerî: 74
Zenc İsyanı: 240, 251-259
Zeyd b. Sâbit: 208, 238
zimmîler: 254
zulüm: 64, 101, 162, 177, 203, 241, 289, 332, 358
Zübeyr b. el-Avvâm: 190, 208

DÜNYA BASININDA YAŞAR NURİ ÖZTÜRK

"Yaşar Nuri Öztürk, günümüz Türkiyesinin en ünlü ilahiyatçısı ve laik-reformist bir İslam'ın öncü teorisyenidir."

(Die Zeit, 20 Şubat 2003)

*

"Çok engin bir popülaritesi bulunan ilahiyatçı Yaşar Nuri Öztürk Türkiye'de fırtınalar koparıyor. İkna edici bir dil ve hünerli bir kaleme sahip bulunan bu insan, yüz binlerden oluşan kitlelerle iletişim kuruyor... Öztürk, İslam'a, güler yüzlü-aydınlık ve sevecen bir yaklaşımdır. Siyasal İslam'ı izleyenlerin aksine, o, inananları 'gerçek müslüman' ve 'sapık laikler' şeklinde sergilenen bir sahte ayırımla bölmüyor. Modern Türkiye'nin hayatına bu yepyeni figür nereden gelip girdi?.. Öztürk, İslam konusunda çok yüksek düzeyli bir eğitim aldı. Onun düşüncesine göre, 'müslümanların laikler-inanmışlar şeklinde bir ayrıma tâbi tutulmaları siyasal İslam'ın bir icadıdır. İnsan aynı zamanda müslüman ve laik olabilir.' Öztürk, halkın şu gerçeği anlamasında onlara yardımcı oldu: Laik ve müslüman olmak ayrı ayrı iki madalyon değil, bir tek madalyonun iki yüzüdür..."

"Öztürk, siyasal İslam'ın özel ajandasında belirlenen paradigmaların dışına çıktı; aynı zamanda dindar ve modern olma imkânı ile geleneksel İslam arasında sıkı bir bağ kurmak suretiyle müslümanlara yeni bir ufuk açtı..."

(Margot Badran; al-Ahram Weekly, 1-7 Şubat 2001)

*

"Öztürk'e göre, İslam gelenekleri, Kur'an'ın ışığında yeniden gözden geçirilmelidir. Sadece geleneklerle yürütülen bir dini, İslam olarak algılamamak gerekir. Bu tarz bir yaklaşım tüm Müslümanlara zarar verir.

(Alexandra Kemmerer; Frankfurter Allgemeine Zeitung, 23 Haziran 2000)

"Öztürk, İslam dininin kaynaklarından, laik demokrasi ile bağdaşabilen ve tesettürsüz kadınlara da eşit haklar veren modern bir İslam anlayışı ortaya çıkarmakta ve böylelikle, Atatürk'ün 'anti-dinsel' reformlarının geriye bıraktığı boşluğu doldurmak istemektedir.... Öztürk, kendini, İslam'ın her yüzyılda yaşayan yenilikçilerinden biri olarak görmektedir... Öztürk'ün sergilediği açık görüşlülük, onun beşiğine, doğduğu gün konmadı... Babası onu Arapça ve Farsça'da eğitti. Evde, mistik şiirler ve teolojinin standart eserlerini okudu... Hiçbir Türk teologu Türk televizyonlarına Öztürk kadar çıkamadı..."

(Rainer Hermann; Frankfurter Allgemeine Zeitung, 21 Ekim 2002)

*

"Profesör Yaşar Nuri Öztürk, destekleyenleri kadar öfkelenenleri de bulunan ünlü bir ilahiyatçıdır. Türkiye'de, 'Dinde Yeniden Yapılanma Hareketi'nin önderi olan bu insan, geleneksel dinsel uygulamalara karşı çıktı ve bu tutumu yüzünden dinci odakların hedefi haline geldi. Kırkı aşkın eseri bulunan Öztürk'ün kitaplarından bir kısmı İngilizce, Almanca ve Farsça'ya tercüme edilmiştir. 'Dinde Yenilikçi Anlayış'ın mensuplarından olan Öztürk günümüzde bu hareketin öncüsü durumundadır."

(Turkish Daily News, 16 Şubat 2003)

*

"Öztürk'e göre, bombalarla demokrasi sağlanamaz. Böylesi bir yol insana layık bir yol değildir. Demokrasi içeriden, yani toplumun bağrından yükselmelidir... O, şöyle düşünüyor: 'İslam dünyasına kansız ve İslam'la uyuşum içinde bir demokrasi götürmenin tek yolu, Mustafa Kemal Atatürk'ün laik Türk modelini almaktır.' Öztürk'ün görüşüne göre, Batı, Atatürk'ü İslam karşıtı göstermekle bir hata yapmıştır. Bu hatanın sonucu olarak, İslam toplumları Atatürk modelinden ürkmektedir. Öztürk, İslam'ın modern bir yorumunu savunmaktadır. Ona göre, Ortadoğu'nun gelenekleri üstüne oturan 'Geleneksel İslam', Kur'an'da yazılı olan ve Hz. Muhammed tarafından öğretilen özgün İslam değildir. 'Özgün İslam' laik demokrasi ile bağdaşır ve örtünmek zorunda görmediği kadınlara da eşit haklar verir..."

(Godehard Uhlemann; Rheinische Post, 19 Mart 2003)

*

"Öztürk, İslamın iki yüzünü ortaya koydu. Bunlardan biri olan 'Kur'an'daki İslam', Öztürk tarafından 'Otantik İslam' olarak tanımlanıyor. Öztürk'ün, 'Uydurulmuş İslam' olarak adlandırdığı İslam'ın diğer yüzüne ise tüm dünya 11 Eylül'de tanık oldu..."

(Silke Koppers; Westdeutsche Allgemeine Zeitung, 25 Mayıs 2003)

*

"Öztürk, modern ve liberal bir Kur'an anlayışı için uğraşıyor ve İslam'ı köklü bir yenilenmeye yöneltiyor. Onun etkisi Türkiye'deki geniş kitlelerden Almanya'daki Türklere kadar uzanıyor. Öztürk, dinsel içerik ile kültürel verileri birbirinden ayıran yeni bir hareketin başında bulunuyor ve bu nedenle birçok övgü ve tenkit alıyor."

(Meinhard Schmidt-Degenhard; ARD Televizyonu programcısı)

*

"Profesör Öztürk, şu anda Türkiye'nin en popüler, aynı zamanda da en çok tartışılan İslam düşünürüdür... Müslüman olsun olmasın, birçok insanın İslam'la bağdaştırdığı korkuların çoğunun Kur'an'a ait olmadığını ve insanlar tarafından eklendiğini savunmaktadır. Birçok İslam ilahiyatçısının aksine, diğer dinlerin ve inanışların da tanrısal bir gerçek olduğunu savunan Öztürk'ün *'Kur'an'daki İslam'* adlı eseri 'Kur'an'a Dönüş Hareketi'nin temel taşı olarak kabul ediliyor..." (Prof. Dr. Werner Arnold; Heidelberg Üniversitesi)

*

"Profesör Öztürk, İslam dünyasını çok yoğun biçimde eleştiren ilahiyatçılardan biridir. Öztürk, eleştirilerini, kendilerini 'Müslüman' diye tanımlayan bu ülkelerin gerçekte İslam'ı temsil etmedikleri tezine dayandırmaktadır. Öte yandan, Öztürk, müslümanların yozlaştırılmış din anlayışlarında Batı'nın büyük sorumluluğu bulunduğunu iddia etmekte ve Batı dünyasını da ağır biçimde eleştirmektedir... Öztürk'e göre, siyasal İslam, İslam aleyhine kullanılmaktadır. Siyasal İslam, şiddet üretimini kolaylaştıran elemanlardan biri olarak da kullanılmaktadır..."

(Turkish Daily News, 8 Aralık 2003)

*

"Öztürk; inançları hurafeden arındıran biri ve zamanımızın en tanınmış Türk teologu olarak biliniyor... 20 yıldan beri devrede olan siyasetçiler, Türkiye'nin bu en itibarlı ve deneyimli teologuna politik görevler sundular ama o kendini bunların hiçbirine teslim etmedi."

"Star eğitimci, milyonlarca basılan 42 kitabın müellifi, köşe yazarı ve televizyon programcısı olarak kendini en doğru yere konuşlandırdı. Ona göre, akılcı bir cumhuriyetin yoluna girmiş insanların akılcı bir din anlatımına ihtiyaçları vardır."

"Öztürk; Siyasal İslam'ı, reform dışında bir şeyle adlandırılamayacak olan dinsel eserine bir tehdit olarak gördü. Birçok kişi onu 'Türk Lutheri' olarak adlandırıyor. Gerçekten de o, Luthervarî bir

girişimle, temel kitaba, Kur'an'a Dönüş'ü başlattı. Bu faaliyetiyle, geleneksel İslam yapısını paramparça eden Öztürk, gelenekçi İslamî öğretileri gereksiz bir yük, son 800 yıllık teolojinin ise akıldışı olduğunu ortaya koydu."

"Bu kısa boylu, kaslı vücutlu, tok sesli adam nerede ortaya çıksa insanlar bir anda etrafını sarıyor. İstanbul ya da Ankara, nerede olursa olsun, sokağa çıktığında, onları Allah'a yönlendirdiği için, yaşlı dedeler bile "Hocam, hocam!" diyerek boynuna sarılıp elini öpüyorlar. Kemalist aydın kesim de onu kendilerinden biri olarak görüyor."

(Welt am Sonntag, 20 Şubat 2005)

*

"Yaşar Nuri Öztürk bir bestseller yazardır. Herhangi bir ilahiyatçının bir kitabını Türk kitapçılarında aramak isteyen biri, aradığını nerede bulacağını gayet iyi bilmelidir. Buna mukabil, Öztürk'ün kitaplarına hemen her kitapçıda rastlanmaktadır. Onun kitapları hemen her köşede bulunan kırtasiye dükkanlarında bile bulunabilmektedir. Şu anda aktif siyasette olmasına rağmen ilahiyat açısından bakıldığında eskiden olduğu gibi bugün bile çok yazmaktadır."

"Yaşar Nuri Öztürk külliyatında kadının örtünmesiyle ilgili bir talep bulunmamaktadır. Arapça kaligrafik dekor elemanlarından birdenbire dinde reforma sıçrama yapan odur. Reform sözcüğünü büyük harflerle hafızamıza o kazmıştır."

"Onun belirgin niteliklerinden biri, modernleştirilmiş ama aynı zamanda halkın anlayacağı şekle getirilmiş bir dil zenginliği ile kaynaşmış hicivli üslubudur. Dinde reformu son derece tedricî bir biçimde aktarmıştır."

"Onun düşünce yapısı, modern ve gelişmeye açık olarak tanımlanmalıdır. Bu yapıda belirleyici bakış açısı, insan haklarıdır. Öztürk, Kur'an gerçeklerini açıklarken büyük bir samimiyet sergilemektedir."

"Meslektaşları da entelektüellerdir ama onlar yorum yaparken ilahiyatçıları ve din adamlarını dikkate alırlar. Ve sadece bu anlayışla açıklama yaparlar. Öztürk ise öncelikle halk kitlelerine yönelmiştir. Öztürk, kutsallaştırılmış geleneksel söylemlere karşılık, günümüzde işe yarayan alternatif çözümler sunuyor."

"Öztürk, Kur'an İslamı'na göre kendine bir geleneksel yapı oluşturmaya çalışmaktadır. Ve Kur'an'dan hem otantik hem modern bir öğreti almayı amaçlamaktadır."

"Öztürk, emperyalizmin boyunduruğundan şikâyetçidir. Ona göre, emperyalizm yüzyıllardan beri İslam'ın gelişmesine engel olmaktadır."

"Şimdi ne yapmak zorundayız?' sorusuna Öztürk'ün verdiği nihaî yanıt şudur: Gayret gösteriyoruz, umuyoruz, dua ediyoruz ve bekliyoruz"

(Körner, Felix; Koranhermeneutik in der Türkei heute; Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien, 2006, sayfa: 237-243)

*

"Öztürk, Türkiye'de en iyi tanınan ilahiyatçıdır. 'Türkiye'de İslam gerçek yapısından uzaklaştırılıyor' söylemiyle büyük bir heyecan ve çalkantı yaratmıştır. Kitaplarının önemli bir kısmı öteki ülkelerde tercüme edilip yayınlandı. *'400 Soruda İslam'* adlı eseri, Almanya'da uzun bir süre bestsellers listede kaldı... Öztürk'e göre, dünya, yeni bir siyaset felsefesi inşa etmek için yeni bir yapılanmaya muhtaç bulunmaktadır. Ve Öztürk'ün bizzat kendisi, böyle bir yeni felsefenin sadece Türkiye'de değil, dünyada da öncülüğünü yapanlardan biridir."

(The New Anatolian, 3 Mart, 2005)

"Öztürk, Kur'an'ın zamana uygun ve modern bir şekilde yorumlanması gerektiğini savunuyor. Ona göre, Kur'an'ın ibadetle ilgili zaman üstü bölümleri, her zaman geçerlidir. Ama Kur'an'ın diğer bölümleri, zamana, bölgeye ve hatta iklim koşullarına göre yeniden yorumlanmalıdır."

(Kemal Güler; Fraenkische Nacht, Ekim 2000)

Bu kitap, şu altı soruya Kur'an'ın verdiği cevapları gündem yapmaktadır:

1. **Kamunun haklarını, halkın malını yiyenlerin din açısından durumları nedir?**

2. **Halkı soymayı kolaylaştırmak için dini, namazı-niyazı araç yapanların din açısından durumları nedir?**

3. **İbadetlerine riya bulaştıranların din açısından durumları nedir?**

4. **Kitleleri, ne dediğini anlamadan ibadet etmeye zorlayanların din açısından durumları nedir?**

5. **İlk dört soru bağlamında Türkiye'nin durumu nedir?**

6. **İlk dört soru bağlamında dünyanın durumu nedir?**

Olmak ya da olmamak noktasını belirleyen sorulardır bunlar. Genelde dünyanın, özel olarak da Türk milletinin, cevabını aramakta birkaç asır geciktiği sorulardır bunlar. Genelde insanlıktan, özel olarak da müslüman halklardan asırlardır saklanan sorulardır bunlar. Kur'an'daki cevaplarının üstü örtülen sorulardır bunlar.

Bu kitap, genelde dünya düşünce tarihinde, özel olarak da İslam düşünce tarihinde, bu soruların Kur'ansal cevaplarını açık bir biçimde veren ilk kitaptır.

Bu kitabı okumadan İslam'dan söz etmek, öyle sanıyoruz ki, küresel kapitalizm ve emperyalizmin hizmetine uyarlanmış **'Ilımlı İslam'** adlı sömürge dininden söz etmenin ötesine geçemeyecektir.

ISBN 978-975-6779-57-6